

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/429, 9. märts 2016, loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) ⁽¹⁾ 1

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2016/429,

9. märts 2016,

loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2, artiklit 114 ja artikli 168 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Loomataudidel ja nende tõrje meetmetel võivad olla laastavad tagajärjed üksikutele loomadele, loomapopulatsioonidele, loomapidajatele ja majandusele.
- (2) Hiljutised kogemused on näidanud, et loomataudidel võib olla märkimisväärne mõju ka rahvatervisele ja toiduohutusele.
- (3) Kahjulikku vastastikust mõju võib täheldada ka bioloogilise mitmekesisuse, kliimamuutuste ja teiste keskkonnaaspektide puhul. Kliimamuutused võivad mõjutada uute taudide esile kerkimist, olemasolevate taudide levimust ning haigustekitajate (sh metsloomi ohustavate) ja nende siirujate levikut.
- (4) Liidu tasandil tuleks kehtestada loomatervise eeskirjad, et tagada looma- ja rahvatervise kõrged standardid liidus, põllumajandus- ja vesiviljelussektori ratsionaalne areng ning suurendada tootlikkust. Kõnealused eeskirjad on muu hulgas vajalikud ka selleks, et aidata kaasa siseturu väljakujundamisele ning vältida nakkushaiguste levikut. Kõnealuste eeskirjadega tuleks võimalikult suures ulatuses tagada ka loomatervise praeguse olukorra säilimine liidus ja seejärel selle olukorra paranemise toetamine.

⁽¹⁾ ELT C 170, 5.5.2014, lk 104.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 14. detsembri 2015. aasta esimese lugemise seisukoht.

- (5) Liidu kehtiv loomatervisealane õigustik koosneb reast omavahel seotud alusaktidest, milles on sätestatud liidusiseses kaubanduse suhtes kohaldatavad loomatervise eeskirjad, loomade ja toodete liitu sissetoomine, taudide likvideerimine, veterinaarkontroll, taudidest teavitamine ja rahaline toetus erinevate loomaliikide puhul, ent puudub üldine õigusraamistik, milles oleks ette nähtud kogu sektorit hõlmavad ühtsed põhimõtted.
- (6) Loomatervisealaste eesmärkide toetamisega seotud finantseeskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 652/2014 ⁽¹⁾ ning need ei ole käesoleva määruse osa. Lisaks tuleks loomatervisealase ametliku kontrolli reguleerimiseks kasutada loomatervise meetmete ametlikku kontrolli käsitlevaid eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 882/2004 ⁽²⁾ ning nõukogu direktiivides 89/662/EMÜ ⁽³⁾, 90/425/EMÜ ⁽⁴⁾, 91/496/EMÜ ⁽⁵⁾ ja 97/78/EÜ ⁽⁶⁾.
- (7) Käesolev määrus ei sisalda loomade heaolu reguleerivaid sätteid. Loomatervis ja loomade heaolu on siiski omavahel seotud: parem loomatervis aitab kaasa paremale loomade heaolule ja vastupidi. Käesoleva määruse kohaste taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete rakendamisel tuleks arvesse võtta nende mõju loomade heaolule Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 13 tähenduses, et säästa loomi igasugusest välditavast valust, piinast ja kannatustest. Tingimata tuleks jätkuvalt kohaldada ja nõuetekohaselt rakendada loomade heaolu käsitlevaid õigusakte, nagu nõukogu määrused (EÜ) nr 1/2005 ⁽⁷⁾ ja (EÜ) nr 1099/2009 ⁽⁸⁾. Käesolevas määruses sätestatud eeskirjad ei tohiks kõnealustes õigusaktides sätestatud eeskirju dubleerida ega nendega kattuda.
- (8) Komisjoni 19. septembri 2007. aasta teatise „Euroopa Liidu uus loomatervishoiustrateegia aastateks 2007–2013: „Haiguste ennetamine on parem kui ravi” eesmärk on edendada loomatervist, pöörates suuremat tähelepanu ennetusmeetmetele, taudiolukorra seirele, tauditõrjele ja taudide uurimisele, et vähendada loomade haigestumist ja viia haiguspuhangute mõju miinimumini. Selles tehakse ettepanek võtta vastu ühtne ja lihtsustatud loomatervist reguleeriv raamistik, mille abil püütakse saavutada kooskõla rahvusvaheliste standarditega, tagades samaaegselt kõrgetasemeliste loomatervise standardite kindla järgimise.
- (9) Käesoleva määruse eesmärk on ellu rakendada loomatervishoiustrateegias esitatud ülesanded ja arusaamad, sealhulgas põhimõte „üks tervis”, ning tugevdada liidu ühist loomatervise alast poliitikat ühtse, lihtsustatud ja paindliku loomatervist reguleeriva raamistiku abil.
- (10) Loomadel võib esineda väga erinevaid nakkushaigusi või mittenakkavaid haigusi. Paljusid haigusi on võimalik ravida või nad avaldavad mõju ainult haigestunud loomale ega kandu edasi teistele loomadele või inimestele. Taudidel seevastu võib olla ulatuslikum mõju looma- või rahvatervisele, mis on tuntav rahvastiku ja loomapopulatsiooni tasandil. Käesolevas määruses sätestatud loomatervise eeskirjad peaksid pöörduma üksnes taudidega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 652/2014, millega nähakse ette sätted toiduahela, loomade tervise ja heaolu ning taimetervise ja taimse paljundusmaterjaliga seotud kulude haldamise kohta ning muudetakse nõukogu direktiive 98/56/EÜ, 2000/29/EÜ ja 2008/90/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 178/2002, (EÜ) nr 882/2004 ja (EÜ) nr 396/2005, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 66/399/EMÜ, 76/894/EMÜ ja 2009/470/EÜ (ELT L 189, 27.6.2014, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13).

⁽⁴⁾ Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29).

⁽⁵⁾ Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, millega nähakse ette ühendusse kolmandatest riikidest saabuvate loomade veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted ning muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).

⁽⁶⁾ Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9).

⁽⁷⁾ Nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seonduvate toimingute ajal ning millega muudetakse direktiive 64/432/EMÜ ja 93/119/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1255/97 (ELT L 3, 5.1.2005, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel (ELT L 303, 18.11.2009, lk 1).

- (11) Kõnealuste loomatervise eeskirjade kehtestamisel on väga oluline, et võetaks arvesse loomatervise seotust rahvatervisega, keskkonnaga, toidu- ja söödaohutusega, loomade heaoluga ning toiduga kindlustatuse ja majanduslike, ühiskondlike ja kultuuriliste aspektidega.
- (12) Sanitaar- ja fütosanitaarmedetete rakendamise (SPS) lepinguga, milles liit on osaline, reguleeritakse inimeste, loomade ja taimede tervise kaitsmiseks vajalike meetmete rakendamist nii, et sellega ei kaasneks juhuslikku või õigustamatut vahetegemist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikmete vahel. Kui on olemas rahvusvahelised standardid, siis peavad liidu meetmed neist lähtuma. SPS lepingu osalistel on siiski õigus kehtestada oma asjakohased standardid, tingimusel et need põhinevad teaduslikul tõendusmaterjalil.
- (13) Loomatervise puhul viidatakse SPS lepingus Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) standarditele seoses rahvusvahelisele kaubandusele kehtivate loomatervise tingimustega. Et vähendada kaubandushäirete riski, peaksid liidu loomatervise meetmed püüdlema asjakohases ulatuses vastavust OIE standarditele.
- (14) Erijuhtudel, kui esineb märkimisväärne risk looma- või rahvatervisele, ent teaduslik kindlus endiselt puudub, antakse SPS lepingu artikli 5 lõikes 7, mida on liidu puhul tõlgendatud komisjoni 2. veebruari 2000. aasta teatises ettevaatuspõhimõtte kohta, kõnealuse lepingu osalistele võimalus kiita olemasoleva ja asjakohase teabe alusel heaks ajutised meetmed. Sellistel juhtudel peab asjaomane osaline hankima lisateavet, mis on vajalik riski objektiivsemaks hindamiseks, ja meetme mõistliku aja jooksul läbi vaatama.
- (15) Riski hindamine, millest lähtuvalt rakendatakse käesoleva määruse kohaseid meetmeid, peaks põhinema olemasolevatel teaduslikel tõenditel ja riski tuleks hinnata sõltumatult, objektiivselt ja läbipaistvalt. Samuti tuleks võtta asjakohaselt arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ artikli 22 lõikega 1 asutatud Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) arvamusi.
- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1069/2009⁽²⁾ on sätestatud nii rahva- kui ka loomatervise eeskirjad teatavate loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete kohta, et ennetada ja minimeerida nendest toodetest tulenevaid riske rahva- ja loomatervisele ning eelkõige kaitsta toidu- ja söödaahela ohutust. Et vältida kattumist teiste liidu õigusaktidega, tuleks käesolevat määrust seetõttu kohaldada ainult nende loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete suhtes, mille kohta ei ole määruses (EÜ) nr 1069/2009 kehtestatud erieeskirju ja mille puhul esineb risk loomade tervisele. Määruses (EÜ) nr 1069/2009 ei ole sätestatud näiteks seda, kuidas käsitleda loomseid kõrvalsaadusi ja nendest saadud tooteid koos tauditõrje meetmetega, seetõttu kohaldatakse kõnealuste küsimuste suhtes käesolevat määrust.
- (17) Peale selle on loomataude, sealhulgas inimestele edasikanduvaid haigusi ehk zoonooside käsitlevad erieeskirjad juba kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 999/2001⁽³⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2003/99/EÜ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003⁽⁵⁾, ja inimestele edasikanduvaid haigusi käsitlevad erieeskirjad on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 1082/2013/EL⁽⁶⁾. Nimetatud õigusaktid peaksid jääma jõusse kuni käesoleva määruse vastuvõtmiseni. Et vältida kattumist teiste liidu õigusaktidega, tuleks käesolevat määrust seetõttu kohaldada zoonooside suhtes ainult

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimitoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1).

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimemõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31).

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimemõjurite kontrolli kohta (ELT L 325, 12.12.2003, lk 1).

(6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta otsus nr 1082/2013/EL tõsiste piiriüleste terviseohtude kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2119/98/EÜ (ELT L 293, 5.11.2013, lk 1).

siis, kui nende kohta ei ole teistes liidu õigusaktides juba sätestatud erieeskirju. Lisaks ei piira käesoleva määruse kohaldamine muudes liidu õigusaktides sätestatud eeskirjade kohaldamist, näiteks veterinaaria ja loomade heaolu valdkonnas.

- (18) Inimeste poolt peetavatel loomadel esinevatel taudidel võib olla kahjulik mõju põllumajandus- ja vesiviljelussektorile, rahvatervisele, keskkonnale ja bioloogilisele mitmekesisusele. Kuna selliseid loomi peavad inimesed, on taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid sageli lihtsam kohaldada peetavatele loomadele kui metsloomadele.
- (19) Metsloomapopulatsioonides esinevatel taudidel võib aga olla kahjulik mõju põllumajandus- ja vesiviljelussektorile, rahvatervisele, keskkonnale ja bioloogilisele mitmekesisusele. Seetõttu on asjakohane, et käesoleva määruse kohaldamisala peaks sellistel juhtudel hõlmama metsloomi kui kõnealuste taudide võimalikke ohvreid ja nende siirutajaid. Käesolevas määruses hõlmab mõiste „metsloomad“ kõiki loomi, keda inimesed ei pea, sealhulgas hulkuvaid ja looduses vabalt elavaid loomi, isegi kui need kuuluvad liiki, mis tavaliselt on kodustatud.
- (20) Loomataudid ei kandu edasi mitte ainult vahetu kontakti kaudu loomade vahel või loomade ja inimeste vahel. Taudid kanduvad edasi ka vee ja õhu kaudu, selliste siirutajate kaudu nagu putukad, või kunstliku seemendamise, munarakkude annetamise või embrüo siirdamise puhul kasutatava sperma, munarakkude ja embrüote kaudu. Haigustekitajad võivad sisalduda ka toidus või muudes loomsetes saadustes, nagu nahk, karusnahk, suled, sarved ja muu loomakehast saadud materjal. Lisaks võivad haigustekitajaid levida mitmesuguste teiste objektide kaudu, näiteks veovahendite, seadmete, sööda, heina ja põhu kaudu. Seetõttu on vaja kehtestada tõhusad loomatervise eeskirjad, mis hõlmaksid kõiki nakatumisteid ja nendega seotud materjali.
- (21) Loomataudidel võib olla kahjulik mõju loomaliikide jaotumisele looduses ja seega võivad need mõjutada bioloogilist mitmekesisust. Seetõttu võib mikroorganisme, mis põhjustavad selliseid loomataude, käsitleda võõrliigina ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni tähenduses. Käesolevas määruses ettenähtud meetmete puhul võetakse samuti arvesse bioloogilist mitmekesisust ja seetõttu peaks selles käsitlema neid loomaliike ja haigustekitajaid (ka neid, mis kuuluvad invasiivse võõrliigi määratluse alla), mis on seotud käesoleva määrusega hõlmatud taudide edasikandumisega või on nendest taudidest tabandunud.
- (22) Enne käesolevat määrust vastu võetud õigusaktides on maismaa- ja veeloomade kohta kehtestatud eraldi loomatervise eeskirjad. Nõukogu direktiivis 2006/88/EÜ⁽¹⁾ on kehtestatud erieeskirjad veeloomade kohta. Ent hea loomatervise korraldamise ja hea karjakasvatuse tähtsamaid põhimõtteid saab enamikel juhtudel kohaldada mõlema nimetatud loomaliikide rühma suhtes. Seega peaksid käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluma nii maismaa- kui ka veeloomad ja kõnealused loomatervise eeskirjad tuleks asjakohasel juhul ühtlustada. Teatavate aspektide, eelkõige ettevõtete registreerimise ja heakskiitmise ning liidusisese loomade jälgitavuse ja liikumise suhtes rakendatakse käesolevas määruses varem kasutatud lähenemisviisi, mille kohaselt kehtestati maismaa- ja veeloomadele erinevad loomatervise eeskirjad, kuna neil liikidel on erinev elukeskkond ja sellest tulenevalt kohaldatakse nende suhtes erinevaid tervisekaitse nõudeid.
- (23) Enne käesolevat määrust vastu võetud õigusaktides ja eelkõige nõukogu direktiivis 92/65/EMÜ⁽²⁾ on samuti sätestatud peamised loomatervise eeskirjad liidu õigusaktides reguleerimata teiste loomaliikide kohta, nagu näiteks roomajad, kahepaiksed, mereimetajad ja teised liigid, kes ei kuulu käesolevas määruses määratletud vee- ja maismaaloomade hulka. Tavaliselt ei kujuta nimetatud liigid endast märkimisäärset riski inimeste ega teiste loomade tervisele ja seetõttu kohaldatakse nende suhtes ainult mõningaid loomatervise eeskirju, kui sedagi. Et vältida tarbetut halduskoormust ja -kuluid, tuleks käesolevas määruses rakendada varem kasutatud lähenemisviisi, nimelt kehtestada õigusraamistik seoses kõnealuste loomade ja nendest saadud toodete liikumist käsitlevate üksikasjalike loomatervise eeskirjadega, kui see on asjaomaste riskide tõttu vajalik.
- (24) Inimesed peavad oma kodumajapidamistes lemmikloomana seltsiks tihti teatud loomaliike. Selliste lemmikloomade pidamine täielikult isiklikel eesmärkidel, sealhulgas dekoratiivsete veeloomade pidamine kodumajapidamistes, nii sise- kui välitingimustes, kujutab endast üldiselt väiksemat terviseriski võrreldes teiste

(1) Nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2006/88/EÜ vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavate veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 14).

(2) Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54).

laiema ulatusega loomapidamise või loomade liikumise viisidega näiteks põllumajandussektoris, vesiviljeluses, loomade varjupaikades ja üldisemalt loomade veo puhul. Seetõttu ei ole asjakohane, et nende lemmikloomade suhtes kohaldataks liidusisest registreerimist, arvestuse pidamist ja liikumist käsitlevaid üldnõudeid, kuna sellega kaasneksid põhjendamatu halduskoormus ja põhjendamatud halduskulud. Seetõttu ei peaks registreerimise ja arvestuse pidamise nõudeid kohaldama lemmikloomapidajate suhtes. Peale selle tuleks kohaldada erieeskirju lemmikloomade mittekaubanduslikule liikumisele liidus.

- (25) Mõned määratletud loomarihmad, kelle kohta on käesolevas määruses kehtestatud loomatervise erieeskirjad, tuleks asjaomaste rühmade mitmekesisuse tõttu esitada lisas loetellu kantud liikidena. See kehtib sõraliste puhul, kes on klassifitseeritud kui kabiloomad. Tulevikus võib tekkida vajadus muuta selliste loomade loetelu muutunud taksonoomia tõttu. Kõnealuste muudatuste arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses käesoleva määruse III lisas esitatud kabjaliste loeteluga.
- (26) Mitte kõiki loomataude ei ole võimalik või ei tohiks ennetada ja tõrjuda reguleerivate meetmete abil, näiteks siis, kui taud on liiga laiaulatuslik, diagnostikavahendid ei ole kättesaadavad või kui erasektor saab taudi tõrjumiseks kasutada tema kasutuses olevaid vahendeid. Loomataudide ennetamise ja tõrjumisega seotud reguleerivatel meetmetel võivad olla olulised majanduslikud tagajärjed asjaomastes sektorites ja need võivad häirida kaubavahetust. Seetõttu on tähtis, et selliseid meetmeid kohaldataks ainult siis, kui need on proportsionaalsed ja vajalikud, näiteks juhul, kui taudiga kaasneb või taudiga arvatakse kaasnevat märkimisväärne risk looma- või rahvatervisele.
- (27) Peale selle tuleks ennetus- ja tõrjemeetmed kohandada vastava loomataudiga, et need vastaksid taudile omasele epidemioloogilisele profiilile ja taudi tagajärgedele ning selle levikule liidus. Seetõttu peaksid kõikide nimetatud taudide suhtes kohaldatavad ennetuse ja tõrje eeskirjad lähtuma konkreetsest taudist.
- (28) Loomataudide puhul on haigusseisund tavaliselt seotud infektsiooni kliiniliste või patoloogiliste ilmingutega. Käesolevas määruses, mille eesmärk on tõrjuda teatavate loomataudide levikut ja need likvideerida, peaks taudi määratlus olema laiaulatuslikum, nii et see hõlmaks ka teisi haigustekitajate kandjaid.
- (29) Mõned loomataudid ei kandu kergesti edasi teistele loomadele või inimestele ja seega ei põhjusta need laiaulatuslikku kahju majandusele või bioloogilisele mitmekesisusele. Seetõttu ei kujuta nimetatud haigused endast tõsist ohtu looma- või rahvatervisele liidus ja neid võib soovi korral reguleerida riiklikul tasandil kehtestatud eeskirjadega.
- (30) Nende loomataudide osas, mille suhtes ei kohaldata liidu tasandil meetmeid, ent millel on mõningane majanduslik tähtsus kohalikul tasandil erasektoris, peaks erasektor koostöös liikmesriikide pädevate asutustega rakendama meetmeid, et kõnealuseid taude ennetada või tõrjuda, näiteks eneseregulatsiooni meetmete abil või tegevusjuhiste väljatöötamise teel.
- (31) Vastupidiselt põhjendustes 29 ja 30 kirjeldatud loomataudidele võivad väga nakkavad loomataudid levida kiiresti üle riigipiiride ja kui tegemist on zoonoosidega, siis võivad nad avaldada mõju rahvatervisele ja toiduohutusele. Seetõttu peaks käesolev määrus hõlmama ka väga nakkavaid loomataude ja zoonoose.
- (32) Antimikroobne resistentsus ehk mikroorganismide võime püsida elus või kasvada mikroobivastase aine sellise kontsentratsiooni juures, mis on tavaliselt piisav sama liigi mikroorganismide hävitamiseks või nende kasvu pidurdamiseks, on suurenemas. Komisjoni teatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Suureneva antimikroobse resistentsuse (AMR) riski vastane tegevuskava” esitatud meetmes nr 5 rõhutatakse käesoleva määruse ennetavat rolli ja sellest tulenevat loomadel kasutatavate antibiootikumide kasutamise vähendamist. See mikroorganismide resistentsus antimikroobikumidele, millele nad varem allusid, raskendab inimestel ja loomadel esinevate nakkushaiguste ravi ja võib seega kujutada endast ohtu rahva- või loomatervisele. Sellest tulenevalt peaks antimikroobikumide suhtes resistentsuse omandanud mikroorganisme käsitlema kui loomataude ja nad peaksid kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse. See võimaldab võtta meetmeid mikroobivastaste ravimite suhtes resistentsete organismide vastu, kui see on asjakohane ja vajalik.

- (33) Teatavate taudide või liikidega seotuvad uued ohud võivad tekkida eelkõige tingituna kaubavahetuse struktuuris, keskkonnas, kliimas, loomakasvatuses ja põllumajandustavades toimunud muudatustest, ning samuti ühiskondlike muudatuste tõttu. Ka teaduse areng võib anda uusi teadmisi ja suurendada teadlikkust olemasolevate taudide kohta. Peale selle võivad need taudid ja liigid, mis praegu on olulised, olla tulevikus vähese tähtsusega. Seetõttu peaks käesoleva määruse kohaldamisala olema lai ja selles sätestatud eeskirjades tuleks keskenduda avaliku huvi seisukohast olulistele taudidele. OIE on Euroopa Komisjoni toetusel koostanud uuringu „*Listing and categorisation of priority animal diseases, including those transmissible to humans*” („Prioriteetsete loomataudide, sealhulgas inimestele edasikanduvate taudide loetlemine ja kategoriseerimine”) ja töötanud välja vastava vahendi, mille eesmärk on luua taudide prioriseerimise ja kategoriseerimise süsteem. Kõnealune vahend on näide süstemaatilise käsitlusviisi loomataudide alase teabe kogumisel ja hindamisel.
- (34) On vaja koostada kooskõlastatud loetelu loomataudidest („loetellu kantud taudid”), mis ohustavad loomade tervist või rahvatervist liidus – kas kogu liidus või ainult selle osades. Käesolevas määruses juba nimetatud viit taudi tuleks täiendada lisa esitatava taudiloeteluga. Komisjon peaks lisa läbi vaatama ja seda muutma kooskõlas kindlaksmääratud kriteeriumidega. Seega peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse kõnealust lisa.
- (35) Tulevikus võivad kerkida esile taudid, mis võivad kujutada endast tõsist riski rahva- või loomatervisele ning mõjutada tervist, majandust ja keskkonda. Komisjonile tuleks anda rakendamisevolitused selliste esilekerkivate taudidega seotud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete võtmiseks, et võtta vastu piisavad meetmed nende taudide võimalike negatiivsete tagajärgedega tegelemiseks, isegi juhul, kui neile ei ole antud täielikku hinnangut seoses nende võimaliku kandmisega loetellu. Sellised meetmed ei mõjuta erakorralisi meetmeid ja võivad olla esilekerkivate taudide suhtes jätkuvalt kohaldatavad enne otsuse vastuvõtmist nende loetellu kandmise kohta.
- (36) Loetellu kantud taudid nõuavad erinevaid lähenemisviise nende ohjamiseks. Mõned kõrge nakkavusega taudid, mida hetkel liidus ei esine, nõuavad rangete meetmete rakendamist, et need taudid saaks likvideerida kohe pärast nende puhkemist. Kui selliseid taudesid kiiresti ei likvideerita ning need muutuvad endeemseks, on nõutav pikaajaline kohustuslik likvideerimisprogramm. Teiste taudide puhul, mis võivad mõnes liidu osas juba esineda, on vaja rakendada kohustuslikku või valikulist likvideerimist. Sellistel juhtudel on asjakohane kehtestada piirangud loomade ja toodete liikumisele, näiteks tabandunud aladele ja nendelt aladelt liikumise keeld või lihtsalt asjaomaste loomade või toodete lähetamisele eelnev testimine. Muudel juhtudel võib olla asjakohane lihtsalt rakendada asjaomase taudi leviku suhtes seireprogrammi, ilma et rakendataks täiendavaid meetmeid.
- (37) Tuleks kehtestada kriteeriumid, et tagada kõikide vajalike aspektide arvessevõtmine, kui otsustatakse, millised loomataudid tuleks kanda loetelusse seoses käesoleva määruse kohaldamisega.
- (38) Käesolevas määruses sätestatud taudiennetuse ja -tõrje eeskirju teatavate loomataudide kohta tuleks kohaldada nende loomaliikide suhtes, kellelt kõnealune taud võib edasi kanduda, sest nad on sellele taudile vastuvõtlikud või selle taudi siirutajad. Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, on vaja kehtestada kooskõlastatud loetelu nendest liikidest, kelles suhtes tuleks liidu tasandil kohaldada teatavate loetellu kantud taudidega seotud meetmeid („loetellu kantud liigid”), ning seetõttu tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused sellise loetelu kehtestamiseks.
- (39) Kategoriseerimisprotsessi aluseks peaksid olema ettemääratud kriteeriumid, nagu asjaomase loetellu kantud taudi profiil, selle taudi mõju looma- ja rahvatervisele, loomade heaolule ja liidu majandusele, taudi levimise risk ning taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete kättesaadavus asjaomase loetellu kantud taudi puhul. Komisjonile tuleks anda rakendamisevolitused määrata kindlaks, milliseid eeskirju iga loetellu kantud taudi suhtes kohaldada.
- (40) Selliseid eeskirju tuleks kohaldada loetellu kantud taudide suhtes, mida tavaliselt liidus ei esine ja mille puhul on nende tuvastamise korral kindlasti vaja viivitamata võtta likvideerimismeetmeid (nagu näiteks klassikaline seakatk); loetellu kantud taudide suhtes, mida tuleks tõrjuda kõigis liikmesriikides, eesmärgiga likvideerida need kogu liidus (näiteks sellised taudid nagu brutselloos); loetellu kantud taudide suhtes, mis on asjakohased mõne liikmesriigi jaoks ja mille puhul on vaja võtta meetmeid, et ennetada nende levimist liidu osadesse, mis on ametlikult taudivabad või kus on kõnealuse taudi jaoks olemas likvideerimisprogrammid (näiteks sellised taudid

nagu veiste nakkav rinotrahheiti); loetellu kantud taudide suhtes, mille puhul on vaja võtta meetmeid, et ennetada nende levikut seoses liitu sissetoomisega või liikmesriikidevahelise liikumisega (näiteks sellised taudid nagu hobuste nakkav aneemia), ning loetellu kantud taudide suhtes, mille puhul on liidus vaja seiret (näiteks sellised taudid nagu Siberi katk).

- (41) Konkreetse taudi profiil võib muutuda, nagu ka taudiga seotud riskid ja muud asjaolud. Sellistel juhtudel peaksid komisjonile antud rakendamisolulised hõlmama ka õigust muuta konkreetse taudi kategooriat ning sellest tulenevalt kohaldatavaid meetmeid.
- (42) Loomadega tegelevatel ettevõtjatel on parimad võimalused nende vastutuse alla kuuluvate loomade tervise jälgimisel ja tagamisel ning toodete jälgimisel. Seetõttu peaks neil olema esmane vastutus taudide leviku ennetamise ja tõrjega seotud meetmete rakendamisel nende vastutuse alla kuuluvate loomade hulgas ja toodete jälgimisel.
- (43) Bioturvalisus on üks olulisemaid ennetusvahendeid, mida saavad kasutada ettevõtjad ja teised loomadega töötavad inimesed, et takistada loomataudide sissetoomist loomapopulatsiooni, nende arenemist loomapopulatsioonis ja levimist loomapopulatsioonist välja. Bioturvalisuse rolli on samuti tunnustatud käesoleva määruse vastuvõtmisega seotud mõjuhinnangus, kus antakse konkreetne hinnang võimalike mõjude kohta. Vastuvõetavad bioturvameetmed peaksid olema piisavalt paindlikud, vastama tootmisviisile ja asjaomaste loomade liikidele või kategooriatele ning nende puhul tuleks võtta arvesse kohalikke olusid ja tehnoloogia arengut. Komisjonile tuleks anda rakendamisolulised miinimumnõuete kehtestamiseks, mis on vajalikud bioturvameetmete ühtseks kohaldamiseks liikmesriikides. Siiski peaks ettevõtjatele, liikmesriikidele ja komisjonile jääma alati õigus edendada taudide ennetamist, kehtestades oma heade tavade juhiste väljatöötamisega rangemad bioturvalisuse normid. Kuigi bioturvalisus võib nõuda mõningaid esmaseid investeeringuid, peaks tulemus loomataudide vähenemise näol olema ettevõtjate jaoks positiivseks stiimuliks.
- (44) Biotsiididel, näiteks loomade hügieeni või toidu ja sööda valdkonnas kasutatavatel desinfektantidel, insektitsiididel, repellentidel ja rodentsiididel, on oluline roll bioturvalisuse strateegias nii põllumajandusettevõtte tasandil kui ka loomade vedamise ajal. Seetõttu tuleks neid pidada bioturvalisuse alla kuuluvateks.
- (45) Teadmised loomatervisest, sealhulgas taudisümptomitest, taudide tagajärgedest ja võimalikest ennetusvahenditest, sealhulgas bioturvalisusest, ravist ja tõrjest, on tõhusa loomatervise eelduseks ja olulised loomataudide varaseks avastamiseks. Seetõttu peaksid ettevõtjad ja loomakasvatusspetsialistid omandama asjakohased teadmised. Kõnealuseid teadmisi saab omandada erinevate vahendite abil, näiteks formaalhariduse kaudu, ent samuti põllumajandussektoris sisseseatud põllumajandusnõuande süsteemi kaudu või mitteformaalse õppe kaudu, kus liikmesriikide ja liidu põllumajandusettevõtjate organisatsioonidel ja muudel organisatsioonidel võib olla oluline roll.
- (46) Veterinaararstidel ja veeloomade tervise spetsialistidel on määrava tähtsusega roll kõikides loomatervisega seotud aspektides ning käesolevas määruses tuleks sätestada nende rolli ja vastutust käsitlevad üldeeskirjad.
- (47) Veterinaararstidel on vastav haridus ja kutsequalifikatsioon, mis tõendab, et nad on omandanud teadmised, oskused ja pädevused, mis on muu hulgas vajalikud taudide diagnoosimiseks ja loomade ravimiseks. Peale selle on mõnedes liikmesriikides kas ajaloolistel põhjustel või veeloomade haigustele spetsialiseerunud veterinaararstide nappuse tõttu olemas selline elukutse nagu veeloomade tervise spetsialist. Nimetatud spetsialistid ei ole traditsioonilised veterinaararstid, ent nad tegelevad veeloomade ravimisega. Seega tuleks käesoleva määrusega toetada neid liikmesriike, kes on otsustanud kõnealust elukutset tunnustada. Nimetatud juhtudel peaksid veeloomade tervise spetsialistidel olema oma kutsevaldkonnas samad kohustused ja vastutus kui veterinaararstidel. Selline lähenemisviis on kooskõlas OIE veeloomade tervise koodeksiga.
- (48) Loomataudide ennetamisel ja tõrjumisel kuulub juhtroll liikmesriikidele, eelkõige nende loomatervise eest vastutavatele pädevatele asutustele. Loomatervise eest vastutaval pädeval asutusel on oluline roll seoses seire,

likvideerimise, tauditõrjemeetmete, situatsiooniplaanide ja taudialase teadlikkuse suurendamisega ning samuti loomade liikumise hõlbustamisel ja rahvusvahelises kaubanduses loomatervise sertifikaate väljastades. Selleks et täita neile käesoleva määrusega kehtestatud kohustusi, peab liikmesriikidel olema juurdepääs piisavatele rahalistele, infrastruktuuriga seotud ja personali ressursidele oma territooriumil, sealhulgas laborivarustusele ning teadusalasale ja muule asjakohasele oskusteabele.

- (49) Ressursside nappuse tõttu ei ole pädeval asutusel alati võimalik teostada kõiki käesoleva määrusega sätestatud toiminguid. Seetõttu ongi vaja pakkuda õiguslikku alust teatavate toimingute teostamise delegeerimiseks veterinaararstidele, kes ei ole veterinaarjärelevalve ametnikud. Samal põhjusel peaks liikmesriikidel olema õigus lubada füüsilistel või juriidilistel isikutel teostada teatavatel tingimustel teatavaid toiminguid.
- (50) Selleks et tagada vajalike tingimuste kehtestamine taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete üldiseks kohaldamiseks terves liidus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte selliste muude toimingute teostamise delegeerimise kohta, mida pädev asutus võib delegeerida veterinaararstidele, kes ei ole veterinaarjärelevalve ametnikud.
- (51) Optimaalset loomatervishoidu on võimalik saavutada ainult loomapidajate, ettevõtjate, veterinaararstide, loomatervise spetsialistide, muude sidusrühmade ja kaubanduspartnerite vahelise koostöö abil. Selleks et tagada nimetatud huvirühmade toetus, on vaja korraldada otsustusmenetlused ja kohaldada käesolevas määruses sätestatud meetmeid selgel, läbipaistval ja kaasaval viisil.
- (52) Pädev asutus peaks rakendama ka asjakohaseid meetmeid, et hoida avalikkust kursis, eelkõige siis, kui esineb mõistlik põhjus kahtlustada, et loomad või tooted võivad kujutada endast riski looma- või rahvatervisele või kui juhtumi vastu on avalik huvi. Sellistel juhtudel võivad asjaomased loomad või tooted olla pärit liidust või siseneda liitu väljastpoolt. Tooted võivad olla liitu toodud ka väljastpoolt liitu saabuvate isikute isiklikus pagasis. Seega peaks kodanikele antav teave hõlmama ka selliste olukordadega seotud riske.
- (53) Selleks et vältida haigustekitajate sattumist keskkonda laboritest, instituutidest ja teistest haigustekitajaid käitlevatest rajatistest, on väga oluline, et nimetatud kohtades rakendataks asjakohaseid bioturvalisuse, bioohutuse ja bioloogilise isoleerimise meetmeid. Seetõttu tuleks käesolevas määruses sätestada turvalisuse meetmed, mida peab järgima nimetatud haigustekitajate, vaktsiinide ja teiste bioloogiliste toodete käitlemisel või veol. Kõnealust kohustust peaks samuti kohaldama kõikide füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes, kes on sellise toiminguga seotud. Selleks et tagada ohutusstandardite järgimine kõrge nakkavusega haigustekitajate, vaktsiinide ja teiste bioloogiliste toodete käitlemisel, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte nimetatud laborites, instituutides ja rajatistes rakendatavate ohutusmeetmete ja haigustekitajate liikumise kohta.
- (54) Taudide varasel avastamisel ja taudidest teavitamise ja aruandmise selgel korraldusel on tõhusas tauditõrjes määrav roll. Selleks et tagada tõhus ja kiire reageerimine, peaksid liikmesriigid tagama, et kõikidest kahtlustest või kinnitustest teatavate loetellu kantud taudide puhangute kohta teavitatakse viivitamatult pädevat asutust.
- (55) Veterinaararstidel on väga tähtis roll taudide uurimises ja nad on oluliseks ühenduslüliks ettevõtjate ja pädeva asutuse vahel. Seega peaksid ettevõtjad neid teavitama ebatavalise suremuse, muude tõsiste taudialaste probleemide või kindlaksmääramata põhjusel oluliselt vähenenud toodangumahu juhtudest.
- (56) Selleks et tagada selge ja tõhus teavitamine ning selgitada välja ebatavalise suremuse ja muude raske taudi ilmingutega seotud erinevad asjaolud, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kriteeriumide kohta, mille alusel saaks määrata kindlaks, millal on tegemist teavitamist eeldavate asjaoludega, ja edasise uurimise eeskirjade sätestamiseks, kui see on asjakohane.
- (57) Teatavate loetellu kantud taudide puhul on väga oluline, et liikmesriik teavitaks viivitamatult komisjoni ja teisi liikmesriike puhangust tema territooriumil. Selline teavitamine võimaldab naabruses asuvatel või teistel tabandunud liikmesriikidel rakendada vajaduse korral ettevaatusabinõusid.

- (58) Teisest küljest ei ole mõne taudi puhul kiire teavitamine ja sellega seotud meetmed vajalikud. Sellistel juhtudel on oluline koguda teavet ja anda aru kõnealuste taudide esinemisest, et kontrollida taudialast olukorda ja rakendada vajaduse korral taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid. Kõnealust aruandlusnõuet võib kohaldada ka selliste taudide suhtes, mis eeldavad liidu tasandil teavitamist, ent mille puhul on vaja esitada täiendavat teavet tõhusate taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete rakendamiseks. Et tagada iga konkreetse taudi levimise ennetamiseks ja tõrjeks vajaliku nõuetekohase teabe ja nõuetekohaste andmete õigeaegne esitamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad aruandluse alla kuuluvaid asjaolusid.
- (59) Taudidest teavitamise ja aruandluse kõige olulisem eesmärk on pakkuda usaldusväärseid, läbipaistvaid ja kättesaadavaid epidemioloogilisi andmeid. Liidu tasandil on vaja luua elektrooniline interaktiivne teabesüsteem loetellu kantud taudide ja asjakohasel juhul ka esilekerkivate taudide ja mikroobivastase ravimiresistentsuse patogeensete seireandmete tõhusaks kogumiseks ja haldamiseks. Nimetatud süsteemi abil peaks toetama optimaalset andmete kättesaadavust, kergemat andmevahetust ja liikmesriikide pädevate asutuste halduskoormuse vähendamist liidu tasandil ning rahvusvahelisel tasandil toimuva taudidest teavitamise ja aruandmise ühendamise teel ühtseks protsessiks (toimub OIE andmebaasi kaudu). Samuti tuleks võtta meetmeid, et tagada andmevahetuse vastavus direktiivile 2003/99/EÜ.
- (60) Et tagada liidu tasandil toimuva taudidest teavitamise ja aruandluse eeskirjade ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused loetelu koostamiseks taudidest, mille suhtes kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud liidu tasandil toimuva teavitamise ja aruandluse eeskirju, ja taudidest teavitamiseks ja aruandmiseks vajalike menetluste, vormide, andme- ja teabevahetuse kehtestamiseks.
- (61) Tauditõrjepoliitika määrava tähtsusega elemendiks on seire. Selle abil peaks olema võimalik varakult avastada loomataude ja neist tõhusalt teavitada, võimaldades seeläbi asjaomases sektoris ja pädevatel asutustel rakendada vajaduse korral õigeaegselt taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid ning asjaomane taud likvideerida. Peale selle peaks see võimaldama esitada teavet iga liikmesriigi ja liidu loomatervise staatuse kohta, toetades taudivabaduse tõendamist ja hõlbustades kaubavahetust kolmandate riikidega.
- (62) Ettevõtjad jälgivad oma loomi regulaarselt ja neil on parimad võimalused ebatavalise suremuse või muude raske taudi sümptomite avastamiseks. Seega on ettevõtjad seire nurgakiviks ja neil on oluline roll ka pädeva asutuse poolt teostatava seire puhul.
- (63) Selleks et tagada ettevõtjate ja veterinaararstide või veeloomade tervise spetsialistide vaheline tihe koostöö ja teabevahetus ning täiendada ettevõtjate poolset jälgimist, tuleks ettevõtetes korraldada loomatervise ülevaatusi, sõltuvalt asjaomase tootmisviisist ja muudest asjakohastest teguritest. Selleks et tagada loomatervise ülevaatusete läbiviimise ühtsed tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused miinimumnõuete kehtestamiseks.
- (64) On oluline, et pädeval asutusel oleks seiresüsteem jälgitavate loomade taudide jaoks. Seda süsteemi peaks kohaldama ka esilekerkivate taudide suhtes, mille puhul peaks hindama asjaomase taudiga seotud terviseriske ja koguma kõnealuseks hinnanguks vajalikke epidemioloogilisi andmeid. Parima ressursikasutuse tagamiseks tuleks teavet koguda, jagada ja kasutada kõige tõhusamal ja otstarbekamal viisil.
- (65) Seire meetodika, sagedus ja intensiivsus tuleks kohandada iga konkreetse taudiga ja võtta arvesse seire eesmärki, asjaomase piirkonna loomatervise staatust ja igasugust muud ettevõtjate poolset jälgimist. Asjakohased epidemioloogilise seire meetmed võivad ulatuda lihtsast teavitamisest või aruandest selle kohta, et on ilmnenud loetellu kantud taud või esilekerkiv taud või selle kahtlus, või muud kõrvalekalded, nagu ebatavaline suremus ja muud taudi tunnused, kuni konkreetse igakülgse seireprogrammini, mis tavaliselt hõlmab täiendavat proovide võtmise ja testimise korda.
- (66) Sõltuvalt taudi epidemioloogilisest profiilist ja asjaomastest riskiteguritest võib osutada vajalikuks luua konkreetne seireprogramm, mis hõlmab kindlaks määratud ja struktureeritud tegevusi. Sellisel juhul on liikmesriikidel otstarbekas töötada välja sihtotstarbelised seireprogrammid. Kui sellised programmid on asjakohased kogu liidu jaoks, tuleks sätestada eeskirjad nende programmide ühtlustatud kohaldamiseks.

- (67) Kõnealused programmid peaksid olema kooskõlas liidu eesmärkidega ning seepärast tuleks neid liidu tasandil koordineerida. Seetõttu tuleks need esitada komisjonile. Peale selle peaksid kõnealuseid konkreetseid seireprogramme rakendavad liikmesriigid esitama komisjonile regulaarselt aruandeid nende programmide tulemuste kohta. Selleks et tagada seireprogrammide ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seireprogrammide alla kuuluvate taudide loetelu koostamiseks ja kooskõlastatud menetluste, vormide, andmete, teabevahetuse ning seireprogrammide hindamiseks kasutatavate kriteeriumide kehtestamiseks.
- (68) Sageli on vaja esitada üksikasju erinevate taudide jaoks asjakohase seireformaadi kohta, mis ulatuvad taudidest, mille puhul seire võib piirduda selliste tegevustega nagu aruandlus ja teavitamine, kuni taudideni, mille puhul tuleb kehtestada põhjalik kogu liitu hõlmav konkreetne seireprogramm. Seetõttu peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad seire kavandamist, liidu seisukohast asjakohase seireprogrammi alla määratava taudi asjakohasuse kindlakstegemise ja taudipuhangute ametliku kinnitamise kriteeriume, asjaomaste taudide juhtude määratlusi ning seireprogrammide nõudeid seoses selliste programmide sisu, sellistes programmides sisalduva teabe ja programmide kohaldamispe-rioodiga.
- (69) Liikmesriikidelt, kes ei ole vabad või keda ei teata olevat vabad loetellu kantud taudidest, mille suhtes kohaldatakse käesolevas määruses kehtestatud likvideerimismeetmeid, tuleks nõuda kohustuslike likvideerimispro-grammide kehtestamist nimetatud taudide likvideerimiseks, kui likvideerimine on liidus kohustuslik.
- (70) Teisalt, mõne liidus probleemiks oleva taudi puhul ei ole vaja nõuda liikmesriikidelt asjaomase taudi likvideerimist. Selliste taudide suhtes peaks liikmesriikidel olema võimalik kehtestada valikuline likvideerimis-programm, kui nad otsustavad, et likvideerimine on nende jaoks oluline. Selliseid valikulisi likvideerimis-programme tunnustatakse liidu tasandil ja nendega kaasneks teatavate asjakohaste tauditõrjemeetmete rakendamine. See võimaldaks asjaomastel liikmesriikidel, juhul kui komisjon selle heaks kiidab, nõuda teatavaid tagatise, kui neile saadetakse loomi teistest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest.
- (71) Et tagada taudilikvideerimisprogrammide ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamis-volitused kehtestada selliste programmide esitamise, tulemuslikkuse näitajate ja aruandlusega seotud menetlused.
- (72) Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik tunnustada kogu oma territoorium, selle tsoonid või bioturva-rühmikud vabaks ühest või mitmest loetellu kantud taudist, mille suhtes kohaldatakse kohustuslikke või valikulisi likvideerimisprogramme käsitlevaid eeskirju, et olla kaitstud kõnealuste loetellu kantud taudide sissetoomise eest liidu teistest osadest või kolmandatest riikidest või territooriumidelt. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks kehtestada selge ja kooskõlastatud menetlus, mis hõlmaks ka taudivaba staatuse jaoks vajalikke kriteeriume. Selleks et tagada liidusese taudivaba staatuse tunnustamise ühetaolised rakendamistingimused, on vaja selline taudivaba staatus ametikult heaks kiita, seega tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused kõnealuse staatuse heakskiitmiseks.
- (73) OIE on bioturvarühmitamise mõistet tutvustanud maismaaloomade tervise koodeksis ja veeloomade tervise koodeksis („OIE koodeksid“). Enne käesolevat määrust vastu võetud liidu õigusaktides tunnustatakse kõnealust mõistet ainult teatavate loomaliikide ja -taudide puhul konkreetsetes liidu õigusaktides, täpsemalt linnugripi ja veeloomataudide puhul. Käesolevas määruses peaks kehtestama võimaluse kasutada bioturvarühmikute süsteemi ka teiste loomaliikide ja -taudide puhul. Selleks et kehtestada bioturvarühmikute tunnustamise heakskiitmise üksikasjalikud tingimused ja eeskirjad ning nendega seotud nõuded, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte.
- (74) Liikmesriigid peaksid oma taudivabad territooriumid, nende tsoonid ja bioturvarühmikud tegema avalikkusele teatavaks, et teavitada kaubanduspartnereid ja hõlbustada kaubavahetust.
- (75) Selleks et kehtestada taudivaba staatuse tunnustamise üksikasjalikud tingimused, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kõnealuse staatuse saamise

kriteeriumide ja tingimuste, taudiwabaduse tõendamiseks vajalike tõendite, eriotstarbeliste taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete (sealhulgas vaksineerimata jätmise staatuse, kui see on asjakohane), piirangute, esitatava teabe ja erandite ning taudiwaba staatuse säilitamise, peatamise, lõpetamise või taastamise tingimuste kohta.

- (76) Selleks et tagada taudiwaba staatuse saamise menetluse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused, et määrata kindlaks loetellu kantud taudid, mis eeldavad bioturvarühmitamist, ja kehtestada üksikasjalikud eeskirjad taotluste esitamise ja teabevahetuse vormi kohta.
- (77) Täielikult immuunsuseta populatsiooni olemasolu teatavatele loetellu kantud taudidele vastuvõtlikes karjades nõuab pidevat teadlikkust ja valmisolekut haiguse suhtes. Varasemate kogemuste põhjal on taudidega seotud hädaolukordade edukal lahendamisel osutunud määrava tähtsusega vahendiks situatsiooniplaanid. Tagamaks, et taudidega seotud hädaolukordade lahendamiseks on olemas eespool nimetatud tõhus vahend, mida on kerge kohandada hädaolukordadega, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused, et kehtestada situatsiooniplaanide rakendamiseks vajalikud eeskirjad.
- (78) Varasemad loomatervisega seotud kriisid on näidanud, kui palju kasu on hädaolukordade lahendamisel konkreetsetest, üksikasjalikest ja kiiretest kriisireguleerimismenetlustest. Nimetatud korralduslikud menetlused peaksid tagama kiire ja tõhusa reageerimise ja parandama kõikide asjaga seotud osapoolte, sealhulgas eelkõige pädevate asutuste ja sidusrühmade jõupingutuste kooskõlastamist. Kui see on teostatav ja asjakohane, peaksid need hõlmama ka koostööd naabruses asuvate liikmesriikide ning kolmandate riikide ja territooriumide pädevate asutustega.
- (79) Selleks et tagada situatsiooniplaanide kohaldatavus reaalses hädaolukorras, on väga oluline harjutada sellises olukorras käitumist ja kontrollida asjaomaste süsteemide toimimist. Kui see on teostatav ja asjakohane, peaksid liikmesriikide pädevad asutused sel eesmärgil korraldama koostöös naabruses asuvate liikmesriikide ja kolmandate riikide ja territooriumide pädevate asutustega simulatsiooniõppusi.
- (80) Selleks et tagada situatsiooniplaanide ja simulatsiooniõppuste ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused nimetatud plaanide ja õppuste praktilist rakendamist käsitlevate eeskirjade kehtestamiseks.
- (81) Veterinaarravimitel, näiteks vaktsiinidel, hüperimmuunseerumitel ja antimikroobikumidel, on oluline roll loomataudide ennetamises ja tõrjes. Käesoleva määruse vastuvõtmisega seotud mõjuhinnangus tõstetakse esile vaktsiinide kui loomataudide ennetamise, tõrje ja likvideerimise vahendite olulisust.
- (82) Mõnede loomataudide tõrje strateegiad nõuavad siiski teatavate veterinaarravimite kasutamise piiramist, kuna nende kasutamine võib takistada nimetatud strateegiade toimimist. Näiteks teatavad veterinaarravimid võivad taudi ilmumist varjata, muuta haigustekitaja avastamise võimatuks või raskendada kiire diferentsiaaldiagnoosi panekut ning seega ohustada taudi õigeaegset avastamist.
- (83) Nimetatud tõrjestrategieid võivad erinevate loetellu kantud taudide puhul siiski suurel määral varieeruda. Seetõttu tuleks käesolevas määruses sätestada eeskirjad veterinaarravimite kasutamise kohta teatavate loetellu kantud taudide ennetamiseks ja tõrjeks ning kooskõlastatud kriteeriumid otsustamiseks, kas ja kuidas kasutada vaktsiine, hüperimmuunseerumeid ja antimikroobikume. Selleks et tagada paindlik lähenemisviis ja võtta arvesse erinevate loetellu kantud taudide erijooni ja tõhusate raviviiside kättesaadavust, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte teatavate loetellu kantud taudide tõrje puhul kasutatavate veterinaarravimitega seotud piirangute, keeldude ja kohustuste kohta. Kiireloomuliste juhtumite korral ja selliste esilekerkivate riskide käsitlemiseks, millel on hävitav mõju looma- või rahvatervisesele, majandusele, ühiskonnale või keskkonnale, peaks olema võimalik võtta asjaomaseid meetmeid vastu kiirmenetluse teel.
- (84) Dokumendis „*Expert opinion on vaccine and/or diagnostic banks for major animal diseases*” („Eksperdi hinnang peamiste loomataudide puhul kasutatavate vaktsiinide ja/või diagnostikareaktiivide pankade kohta”) esitatud järelduste kohaselt tuleks võtta ka meetmeid, mis võimaldaksid liidus ja liikmesriikides luua antigeenide, vaktsiinide ja

diagnostikareaktiivide reservid seoses nende loetellu kantud taudidega, mis kujutavad endast tõsist ohtu looma- või rahvatervisele. Liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareaktiivide panga loomine aitaks kaasa liidu loomatervise eesmärkide saavutamisele, kuna see võimaldab kiiresti ja tõhusalt reageerida, kui panga ressursse vajatakse, ning tähendaks piiratud ressursside tõhusat kasutamist.

- (85) Selleks et tagada kiire ja tõhus reageerimine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte selliste pankade loomise ja haldamise ja nende toimimist käsitlevate ohutusstandardite ja -nõuete kohta. Käesoleva määrusega ei peaks siiski nägema ette eeskirjade vastuvõtmist taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete, sealhulgas vaktsineerimise rahastamise kohta.
- (86) Tuleks kehtestada kriteeriumid liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareaktiivide pankade ressurssidele prioriteetse juurdepääsu kohta, et tagada nende ressursside tõhus jaotumine hädaolukorras.
- (87) Bioterrorismi ja agroterrorismiga seotud turvakaalutlustel tuleks teatavat üksikasjalikku teavet liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareaktiivide pankade kohta pidada salastatud teabeks ja selle avaldamine tuleks keelustada. Riiklike vaktsiinipankade samalaadse teabe puhul tuleks järgida erinevate liikmesriikide põhiseadustest tulenevaid nõudeid seoses teabevabadusega, tagades samas asjaomase teabe käsitlemise salastatud teabena.
- (88) Selleks et tagada ühetaolised tingimused liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareaktiivide pankade haldamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamislubadused, et ta saaks kehtestada eeskirjad selle kohta, millised bioloogilised tooted peaksid kõnealustes pankades olema ja milliste taudide jaoks, ning üksikasjalikud eeskirjad ja menetlus- ja tehnilised nõuded antigeenide, vaktsiinide ja diagnostikareaktiivide tarnimise, koguste, säilitamise ja kohaletoimetamise kohta ning komisjonile edastatava teabe esitamise sageduse ja esitatava teabe sisu kohta.
- (89) Loetellu kantud taudi puhangu korral, mis kujutab endast suurt riski looma- või rahvatervisele liidus, peaksid liikmesriigid tagama, et asjaomase loetellu kantud taudi likvideerimiseks rakendatakse viivitamatult tauditõrjemeetmeid, et kaitsta looma- ja rahvatervist.
- (90) Pädev asutus peaks vastutama esmaste uuringute algatamise eest, mille eesmärk on välistada kõrge nakkavusega loetellu kantud taudi puhang, mida peetakse suureks riskiks looma- või rahvatervisele liidus.
- (91) Pädev asutus peaks kehtestama esialgsed tauditõrjemeetmed, et ennetada loetellu kantud taudi võimalikku levimist ja tegema epidemioloogilise uuringu.
- (92) Pärast loetellu kantud taudi esinemise kinnitamist peaks pädev asutus rakendama vajalikke tauditõrjemeetmeid, kehtestades vajaduse korral piirangutsoonid, et kõnealune taud likvideerida ja ennetada selle edasikandumist.
- (93) Loetellu kantud taudi esinemine metsloomadel võib kujutada riski rahvatervisele ja peetavate loomade tervisele. Seetõttu tuleks vajaduse korral kehtestada erieeskirjad metsloomade suhtes kohaldatavate tauditõrje- ja likvideerimismeetmete kohta.
- (94) Võib esineda juhtumeid, kus teatavate loomade väikesed populatsioonid, näiteks haruldased tõud ja liigid, võivad tauditõrje standardmeetmete tõttu loetellu kantud taudi esinemise korral ohtu sattuda. Selliste tõugude ja liikide kaitsmiseks võib olla vajalik, et pädev asutus võtaks muudetud meetmeid. Sellised muudatused ei tohiks siiski takistada kõnealuse taudi üldisi tõrjemeetmeid.
- (95) Nende loetellu kantud taudide korral, mis ei ole kõrge nakkavusega ja mille suhtes kohaldatakse taudi likvideerimist nõudvaid kohustuslikke eeskirju, tuleks rakendada tauditõrjemeetmeid viisil, mis ennetaks asjaomaste taudide levimist eelkõige taudivabadesse piirkondadesse. Kõnealused meetmed võivad siiski olla piiratumad või erinevad nendest, mida rakendatakse kõige ohtlikumate loetellu kantud taudide korral. Seega

tuleks käesolevas määruses sätestada erieeskirjad kõnealuste vähem ohtlike taudide kohta. Liikmesriigid, kes juba rakendavad valikulist likvideerimisprogrammi, peaksid rakendama ka kõnealuseid tauditõrjemeetmeid. Mõningatel juhtudel, sõltuvalt taudi profiilist ja epidemioloogilisest olukorrast, võib taudi likvideerimine olla pikemaajaline eesmärk, kuid lühiajaliseks eesmärgiks võib olla taudi tõrjumine. Tauditõrjemeetmete tase ja intensiivsus peaks olema proportsionaalne ja võtma arvesse kõnealuse loetellu kantud taudi erijooni, jaotumist ja olulisust taudist tabandunud liikmesriigis ja kogu liidus.

- (96) Selleks et tagada käesolevas määruses sätestatud tauditõrjemeetmete tõhus kohaldamine ettevõtjate, lemmikloomapidajate ja pädevate asutuste poolt ning võttes arvesse teatavate loetellu kantud taudide suhtes kohaldatavate tauditõrjemeetmete eripära ja nendega seotud riskifaktoreid, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte nende üksikasjalike tauditõrjemeetmete kohta, mida rakendatakse loetellu kantud taudi kahtluse või kinnituse korral ettevõtetes, muudes kohtades ja piirangutsioonides.
- (97) Selleks et tagada komisjonile võimalus võtta vastu ajutisi eriotstarbelisi tauditõrjemeetmeid, kui käesolevas määruses sätestatud tauditõrjemeetmed ei ole piisavad või asjakohased asjaomase riski maandamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused seoses eriotstarbeliste tauditõrjemeetmete kehtestamisega piiratud ajavahemikuks.
- (98) Teatavate maismaaloomi pidavate või loomset paljundusmaterjali käitlevate või neid vedavate vedajate ja ettevõtete registreerimine on vajalik, et pädev asutus saaks teostada asjakohast seiret ning ennetada, tõrjuda ja likvideerida loomatäude.
- (99) Põhjendamata halduskoormuse ja -kulu vältimiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik piiratud määral vabastada registreerimiskohustusest teatavat liiki madala riskiga ettevõtted. Komisjonile tuleks anda rakendamisevolitused kooskõlastatud lähenemisviisi saavutamiseks selliste vabastuste tegemise suhtes. Selline kooskõlastatud lähenemisviis on eelkõige vajalik selleks, et vältida teatud liiki ettevõtete väljajätmist registreerimiskohustusest. Lisaks ettevõtetele, mis kujutavad endast rohkem kui tähtsusetut riski loomatervisele, on see eriti asjakohane ka selliste ettevõtete puhul, mis kujutavad endast rohkem kui tähtsusetut riski ka rahvatervisele. Sellise riski näide on selliste loomade pidamine, kes elavad inimestega tihedas kontaktis või nende lähedal, nagu koerte aretamine tasandil, mis osutab tegevuse teatud jätkuvusele ja organiseerituse teatud tasandile, põhieesmärgiga müüa nad kodumajapidamistesse lemmikloomadeks.
- (100) Kui maismaaloomi pidav või loomset paljundusmaterjali käitlev või säilitav teatavat tüüpi ettevõtte kujutab endast loomatervisele seotud konkreetset riski, siis kohaldatakse ettevõtte suhtes pädeva asutuse poolt antava heakskiidu nõuet.
- (101) Selleks et vältida põhjendamatu halduskoormust ja -kulusid eelkõige madala riskiga ettevõtetele, tuleks asjaomaste meetmetega võimaluse korral ette näha piisav tegevusvabadus, et viia registreerimis- ja heakskiitmise süsteem vastavusse kohalike ja piirkondlike tingimuste ja tootmistavadega.
- (102) Mõnel juhul on teatavate registreerimise või heakskiitmise tingimuste ühtlustamine kogu liidus soovitatav või vajalik. Näiteks loomse paljundusmaterjali ettevõtted ja kogumine peaksid heakskiidu saamiseks vastama teatavatele tingimustele ja peaksid olema heaks kiidetud, et vastata rahvusvahelistele standarditele, võimaldades liidul kolmandate riikidega kauplemisel anda neile loomatervise tagatisi. Sellised tingimused peaksid väga spetsiifiliste ettevõtete või tegevuste puhul (nt embrüokogumisrühmad) hõlmama ka nõudeid erikoolituse või kutsekvalifikatsiooni kohta või isegi nõuet pädeva asutuse erijärelevalve kohta. Seetõttu peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad kõnealuseid üksikasjalikke nõudeid, selleks et näha ette vastavad eritingimused.
- (103) Halduskulude vähendamist silmas pidades tuleks registreerimine ja heakskiitmine võimaluse korral integreerida sellise registreerimis- ja heakskiitmise süsteemiga, mille asjaomane liikmesriik on juba loonud muude eesmärkide täitmiseks.
- (104) Ettevõtjate käsutuses on kõige ajakohasem teave nende hoole all olevate loomade kohta. Seetõttu kohustuvad ettevõtjad pidama ajakohast arvestust teabe kohta, mida on vaja loetellu kantud taudi esinemise korral loomatervise staatuse, jälgitavuse ja epidemioloogilise uuringu jaoks. Pädeval asutusel peaks olema võimalik nimetatud arvestusele lihtsalt ligi pääseda.

- (105) Selleks et registreeritud ettevõtteid ja ettevõtjaid ning heakskiidetud ettevõtteid käsitlev ajakohane teave oleks kättesaadav, peaks pädev asutus looma registri nimetatud ettevõtete ja ettevõtjate kohta ning seda registrit pidama. Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjaliku teabe kohta, mis tuleb lisada ettevõtete ja ettevõtjate registrisse.
- (106) Selleks et pädev asutus kiidaks ettevõtte heaks, peaks ettevõtte vastama teatud nõuetele. Enne heakskiidu andmist peaks pädev asutus kohapealse kontrolliga kindlaks tegema, kas kõik nõuded on täidetud. Mõnel juhul ei saa kõiki tingimusi kohe täita, kuid järelejäävad puudused ei kujuta endast märkimisväärset riski looma- või rahvatervisele. Sellisel juhul peaks pädeval asutusel olema võimalik anda tingimuslik heakskiit, mille järel tehakse veel üks kohapealne kontroll, et kontrollida tehtud edusamme. Kõnealusel juhul peaks pädev asutus andma asjaomaseid ettevõtteid käitavatele ettevõtjatele vajalikke tõhusaid suuniseid, et asjaomane ettevõtja saaks puudusest aru ja saaks kavandada selle edukat kõrvaldamist.
- (107) Tauditõrjepoliitika määrava tähtsusega element on tõhus jälgitavus. Käesolevas määruses sätestatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade tõhusa kohaldamise hõlbustamiseks tuleks kehtestada erinevat liiki peetavate maismaaloomade ja loomse paljundusmaterjali identifitseerimis- ja registreerimisnõuded. Lisaks on tähtis anda võimalus identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi loomiseks selliste loomaliikide jaoks, kelle kohta praegu sellist süsteemi ei ole või kui seda eeldavad muutuvad tingimused ja riskid.
- (108) Teatavate loomaliikide korral, mille puhul on oluline üksikute loomade või rühmade jälgitavus, tuleks nõuda füüsilisi identifitseerimisvahendeid. See tähendab asjaomase looma märgistamist füüsiliselt, kõrvamärgiga, mikrokiibiga või muu meetodi abil, mida on võimalik näha või avastada looma kehal ja mida ei saa hõlpsalt eemaldada.
- (109) Selleks et tagada identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi tõrgeteta toimimine ja tagada jälgitavus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kohustuste kohta seoses andmebaaside, erinevate loomaliikide üksikasjalike identifitseerimis- ja registreerimisnõuete, sealhulgas vabastuste ja selliste vabastuste saamise tingimuste, ning dokumentidega.
- (110) On asjakohane vähendada süsteemiga seotud halduskoormust ja -kulusid ning võimaldada suuremat paindlikkust olukorras, kus jälgitavuse nõudeid saab täita muude kui käesolevas määruses sätestatud vahendite abil. Seetõttu peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erandeid identifitseerimis- ja registreerimisnõuetest.
- (111) Selleks et tagada identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused, et ta saaks kehtestada eeskirjad andmebaaside tehniliste kirjelduste, identifitseerimisvahendite, dokumentide ja esitamiseviiside ning tähtaegade kohta.
- (112) Loomataudide sissetoomise ja levimise ennetamisel on oluline abinõu piirangute kehtestamine nende loomade ja toodete liikumise suhtes, kes võivad taude edasi kanda. Samas võivad loomade ja toodete liikumisele kehtestatavad piirangud mõjutada kahjulikult majandust ja häirida siseturu toimimist. Seetõttu tuleks kõnealuseid piiranguid kohaldada ainult siis, kui see on vajalik ja proportsionaalne asjaomaste riskidega. Selline lähenemisviis on kooskõlas SPS lepingus kehtestatud põhimõtete ja OIE rahvusvaheliste standarditega.
- (113) Igasuguse loomade liikumise kohta tuleks kohaldada käesolevas määruses sätestatud üldnõudeid, näiteks keeldu viia loomi välja ettevõttest, kus esinevad kindlaksmääramata põhjusel ebatavaline suremus või muud taudisümpptomid, või taudiennetusnõudeid vedamise ajal.
- (114) Kehtivate liidu loomatervise alaste õigusaktidega sätestatud maismaaloomade ja toodete liikumist käsitlevas õigusraamistikus on ette nähtud ühtlustatud eeskirjad eelkõige sellise liikmesriikidevahelise liikumise kohta, jättes liikmesriikide ülesandeks määrata kindlaks nende territooriumil toimuvat liikumist käsitlevad vajalikud nõuded. Käesoleva määruse vastuvõtmisega seotud mõjuhinnaangus võrreldi hoolikalt praegust olukorda võimalusega,

mille puhul liikmesriigisisese liikumise eeskirjad ühtlustatakse ka liidu tasandil. Jõuti järeldusele, et tuleks jätkata praegust lähenemisviisi, kuna kõikide liikumiste täielik ühtlustamine oleks väga keeruline ja sellest saadav kasu – liikmesriikidevahelise liikumise lihtsustamine – ei kaaluks üles nimetatud ühtlustamise võimalikku negatiivset mõju tauditõrje võimele.

- (115) Liikmesriikide vahel veetavate loomade suhtes tuleks kohaldada loomatervise põhinõudeid. Eelkõige ei tohiks loomi viia välja ettevõtetest, kus kindlakstegemata põhjusel esinevad ebatavaline suremus või taudiilmingud. Siiski ei tohiks suremus, isegi kui see on ebatavaline ning on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL⁽¹⁾ alusel heaks kiidetud teaduslike katsetega ja millel ei ole loetellu kantud taudidega seotud nakkuslikku päritolu, olla põhjuseks, mille tõttu peaks tõkestama teaduslikel eesmärkidel kasutamiseks ette nähtud loomade liikumist.
- (116) Käesolevas määruses peaks siiski võimaldama paindlikkust, mille abil saaks hõlbustada liikumist nende maismaaloomaliikide ja -kategooriate puhul, mis kujutavad endast vähest riski loetellu kantud taudide levikuks liikmesriikide vahel. Peale selle tuleks ette näha täiendavad võimalused erandite kehtestamiseks juhtudel, kui liikmesriigid või ettevõtjad on edukalt rakendanud alternatiivseid riskimaandamismeetmeid, näiteks kõrgetasemelisi bioturvalisuse meetmeid ja tõhusaid seiresüsteeme.
- (117) Kabiloomad ja kodulinnud on suure majandusliku tähtsusega loomaliikide rühmad ja nende suhtes kohaldatakse liikumise erinõudeid, mis on kehtestatud enne käesolevat määrust vastu võetud liidu õigusaktides, nimelt nõukogu direktiivides 64/432/EMÜ⁽²⁾, 91/68/EMÜ⁽³⁾, 2009/156/EÜ⁽⁴⁾, 2009/158/EÜ⁽⁵⁾ ja osaliselt direktiivis 92/65/EMÜ. Nende loomaliikide liikumist käsitlevad põhieeskirjad peaksid olema kehtestatud käesolevas määruses. Üksikasjalikud nõuded, mis sõltuvad suurel määral erinevate loomaliikide ja -kategooriate kaudu edasikanduvatest taudidest, tuleks reguleerida komisjoni edasiste õigusaktidega, võttes arvesse kõnealuste taudide ning loomaliikide ja -kategooriate erijooni.
- (118) Kuna kabiloomade ja kodulindude kogumisega kaasneb iseäranis suur taudirisk, on asjakohane piirata liikmesriikide vahel ühe korraga ümberpaigutatavate loomade arvu ja kehtestada käesolevas määruses erieeskirjad, et kaitsta asjaomaste loomade tervist ja ennetada loomataudide levimist. Selline kogumine toimub üldjuhul vastavaks eesmärgiks heakskiidetud ettevõttes või, kui päritoluliikmesriik seda lubab, siis esimene kogumistoiming ühel veovahendil, näiteks veokis, millega kogutakse loomi kõnealuse liikmesriigi erinevatest asukohtadest.
- (119) Sõltuvalt asjaomastest loetellu kantud taudidest ja loetellu kantud liikidest on vaja kehtestada loomatervise erinõuded teatavatesse liikidesse kuuluvate loomade kohta, kes ei kuulu peetavate kabiloomade ja kodulindude hulka. Kõnealuseid liike käsitlevad eeskirjad on juba kehtestatud õigusraamistikus, mida kohaldatakse enne käesolevat määrust, eelkõige direktiivis 92/65/EMÜ. Nimetatud direktiivis on sätestatud erieeskirjad sellistesse liikidesse kuuluvate loomade liikumise kohta, kelle hulka kuuluvad ka mesilased, kimalased, inimahvid, koerad ja kassid, ning seetõttu peaks käesolevas määruses sätestama õigusliku aluse nende delegeeritud ja rakendusaktide vastuvõtmiseks, milles kehtestatakse erieeskirjad kõnealuste loomade liikumise kohta.
- (120) Kinnistes ettevõtetes, mida kasutatakse tavaliselt labori- või loomaaloomade pidamiseks, on tavaliselt kõrgetasemeline bioturvalisus ning soodne ja hästi kontrollitud tervisestaatus ja neist viiakse harvemini loomi välja või liigutatakse loomi ainult samasuguste kinniste ettevõtete vahel. Kinniste ettevõtete staatus, mida ettevõtjad võivad taotleda vabatahtlikkuse alusel, võeti esimest korda kasutusele direktiivis 92/65/EMÜ, kus on kehtestatud heakskiidetud asutuste, instituutide ja keskuste suhtes kohaldatavad heakskiitmise ja liikumise eeskirjad ja nõuded. Kõnealune süsteem võimaldab neil ettevõtetel vahetada omavahel loomi väiksema arvu liikumisealuste alusel ja pakkuda samaaegselt tervisetagatise kinniste ettevõtete vahel. Väga paljud ettevõtjad on süsteemi omaks võtnud ja kasutavad seda vabatahtlikult. Seega on asjakohane jätta käesolevas määruses alles kinniste ettevõtete staatus ja kehtestada ühtlasi eeskirjad nende ettevõtete vahel toimuvate liikumiste kohta.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta direktiiv 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta (ELT L 276, 20.10.2010, lk 33).

(2) Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1977/64).

(3) Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesisiseses lamba- ja kitsekaubanduses (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19).

(4) Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/156/EÜ hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 192, 23.7.2010, lk 1).

(5) Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/158/EÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 343, 22.12.2009, lk 74).

- (121) Teaduslikel eesmärkidel, näiteks uurimise või diagnoosimise eesmärgil ja eelkõige direktiivis 2010/63/EL kehtestatud eesmärkidel, võib osutada vajalikuks korraldada nende loomade liikumist, kes ei vasta käesolevas määruses kehtestatud üldistele loomatervisenõuetele ja kujutavad endast suuremat loomaterviseriski. Nimetatud liikumisi ei tohiks käesoleva määrusega keelustada või põhjendamatult piirata, kuna see võib takistada muul viisil heakskiidetud uurimistegevust ja aeglustada teaduse arengut. Siiski on oluline, et käesolevas määruses sätestataks eeskirjad, millega tagatakse nimetatud loomade ohutu liikumine.
- (122) Tsirkusloomade, loomaaedades peetavate loomade, näitusteks ja esitlusteks ette nähtud loomade ja teatavate teiste loomade liikumisskeemid on sageli teistsugused kui teiste peetavate loomade puhul. Loomade liikumist käsitlevate liidu eeskirjade kohandamisel tuleks olla eriti tähelepanelik ja võtta arvesse konkreetseid riske ja alternatiivseid riskimaandamisemeid.
- (123) Selleks et tagada käesoleva määruse põhjendustes 112–122 esitatud eesmärkide täitmine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad veoga seotud taudiennetusmeeteid, erieeskirju teatavatesse liikidesse kuuluvate loomade liikumise ja erakorraliste asjaolude, näiteks kogumise või tagasilükatud saadetiste kohta, ning muud tüüpi, näiteks teaduslikel eesmärkidel toimuva liikumise seotud erinõudeid või erandeid.
- (124) Selleks et tagada võimalus erieeskirjade kehtestamiseks liikumiste kohta, mille puhul tavalised liikumiseeskirjad ei ole piisavad või asjakohased teatava taudi levimise piiramiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused liikumist käsitlevate erieeskirjade kehtestamiseks piiratud ajavahemikuks.
- (125) Peetavate maismaaloomade liikmesriikide vaheline liikumine peaks vastama kõnealuse liikumise kohta kehtestatud nõuetele. Suurema majandusliku tähtsusega loomaliigi või terviseriskiga loomaliigi puhul peaks sellesse liiki kuuluvate loomadega olema kaasas pädeva asutuse poolt välja antud loomatervise sertifikaat.
- (126) Tehniliste, praktiliste ja rahaliste võimaluste piires tuleks ära kasutada tehnoloogia arengut ettevõtjate ja pädevate asutuste halduskoormuse vähendamiseks seoses loomatervise sertifikaatide väljastamise ja teavitamisega, kasutades infotehnoloogiat, et asendada paberdokumente ja lihtsustada teavitamiskorda ning rakendada sellist tehnoloogiat võimalikult paljudel eesmärkidel.
- (127) Kui pädeva asutuse poolt välja antavat loomatervise sertifikaati ei nõuta, peaks loomi teise liikmesriiki viiv ettevõtja andma välja ettevõtja deklaratsiooni, kus kinnitatakse, et loomad vastavad käesolevas määruses kehtestatud liikumisenõuetele.
- (128) Selleks et tagada käesoleva määruse põhjendustes 125, 126 ja 127 esitatud eesmärkide saavutamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad eeskirju loomatervise sertifikaadi sisu, teavitamiskohustuse ja loomatervise sertifikaatide väljaandmise erandite kohta, loomatervise sertifikaatide väljaandmise erieeskirju ja veterinaarjärelevalve ametnike kohustust teostada enne loomatervise sertifikaadi allkirjastamist asjakohased kontrollid.
- (129) Loomade ja loomse paljundusmaterjali jälgitavuse tagamiseks on väga oluline asjaomaste loomade ja asjaomase loomse paljundusmaterjali liikmesriikide vahelisest liikumisest ja mõnedel juhtudel ka liikmesriigi sisesest liikumisest teavitamine, kui kõnealuste liikumistega võib kaasneda risk loomataudide levikuks. Seetõttu tuleb sellistest liikumistest teavitada ja need registreerida ühtse veterinaariaalase elektroonilise süsteemi (TRACES) abil. TRACESi abil ühendatakse ühtsesse struktuuri direktiivi 90/425/EMÜ artiklis 20 ja nõukogu otsuses 92/438/EMÜ⁽¹⁾ ette nähtud elektroonilised süsteemid, vastavalt komisjoni otsuse 2003/24/EÜ⁽²⁾ ja 2004/292/EÜ⁽³⁾ alusel.

(1) Nõukogu 13. juuli 1992. aasta otsus 92/438/EMÜ, mis käsitleb veterinaariaalaste impordiprotseduuride arvestamist (Shift-projekt) ning millega muudetakse direktiive 90/675/EMÜ, 91/496/EMÜ, 91/628/EMÜ ja otsust 90/424/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks otsus 88/192/EMÜ (EÜT L 243, 25.8.1992, lk 27).

(2) Komisjoni 30. detsembri 2002. aasta otsus 2003/24/EÜ ühtse veterinaariaalase elektroonilise süsteemi väljatöötamise kohta (EÜT L 8, 14.1.2003, lk 44).

(3) Komisjoni 30. märtsi 2004. aasta otsus 2004/292/EÜ TRACES süsteemi kasutuselevõtmise kohta ja otsuse 92/486/EMÜ muutmise kohta (ELT L 94, 31.3.2004, lk 63).

- (130) Selleks et tagada käesolevas määruses sätestatud loomatervise sertifikaatide väljaandmist ja liikumisest teavitamist käsitlevate eeskirjade ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused, et ta saaks kehtestada eeskirjad loomatervise sertifikaatide näidiste, ettevõtjate deklaratsioonide, maismaa- ja veeloomade, loomse paljundusmaterjali ja asjakohasel juhul ka loomsete saaduste liikumisest teavitamise viiside ja tähtaegade kohta.
- (131) Lemmikloomade liikumise eripäraga kaasneb loomatervise risk, mis erineb märkimisväärselt teiste peetavate loomade liikumisega seotud riskidest. Seetõttu tuleks käesolevas määruses sätestada sellist liikumist käsitlevad vähem ranged erieeskirjad. Sellised vähem ranged eeskirjad on aga õigustatud ainult siis, kui lemmikloom on tõesti omaniku liikumise ajal või piiratud aja jooksul pärast seda temaga kaasas ja kui omanikuga liigub korraga kaasa mitte rohkem kui viis I lisa A osas osutatud lemmiklooma. Tagamaks, et lemmikloomad ei kujuta endast märkimisväärselt riski loomataudide levikuks ja selleks, et täpsustada eriolukordi, kui omanikuga võib kaasas olla üle viie lemmiklooma, või kui lemmikloom liigub pikema aja jooksul enne või pärast omaniku liikumist, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte nimetatud loomade liikumise kohta. Et tagada käesolevas määruses sätestatud lemmikloomade liikumisega seotud loomatervise ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused, et ta saaks kehtestada eeskirjad sellise liikumise puhul rakendatavate taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete kohta.
- (132) Metsloomadega võib erinevatel põhjustel kaasneda risk looma- ja rahvatervisele, näiteks siis, kui neid viiakse ettevõtetesse või ühest elukeskkonnast teise keskkonda. Loomataudide levimise ennetamiseks võib nende loomade liikumise puhul osutada vajalikuks rakendada asjakohaseid ennetusmeetmeid. Tagamaks, et metsloomad ei kujuta endast märkimisväärselt riski loomataudide levikuks, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad maismaaloomadest metsloomade liikumisega seotud täiendavaid nõudeid.
- (133) Loomse paljundusmaterjaliga seoses võib esineda sarnane risk, st selle kaudu võivad elusloomadele edasi kanduda loomataudid. Peale selle on loomse paljundusmaterjali tootmises erijooni, mis on seotud aretusloomadele esitatavate kõrgete tervisenõuetega ja mis eeldavad doonorloomade suhtes kohaldatavaid rangemaid või spetsiifilisemaid loomatervisenõudeid. Selleks et tagada loomse paljundusmaterjali ohutu liikumine, säilitada selle eeldatav kõrge tervisestandard ja võtta arvesse selliste toodete teatud eriotstarbelisi kasutusviise, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke nõudeid teatavate loomaliikide loomse paljundusmaterjali liikumise kohta, erinõudeid, mida kohaldatakse näiteks nimetatud paljundusmaterjali liikumisele teaduslikel eesmärkidel, ja erandeid loomatervise sertifikaatide väljaandmise kohustusest.
- (134) Loomsete saadustega võib kaasneda risk loomataudide levikuks. Liidu õigusaktides loomsete saaduste kohta kehtestatud toiduohutusnõuded tagavad hea hügieenitava järgimise ja vähendavad selliste toodetega seotud loomatervise riske. Teatavat tüüpi toodetele tuleks käesolevas määruses siiski kehtestada loomatervise erimeetmed, näiteks tauditõrje- ja erakorralised meetmed tagamaks, et loomsete saaduste kaudu ei kanduks edasi loomataudid. Selleks et tagada kõnealustel juhtudel loomsete saaduste ohutu liikumine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalike eeskirjade kehtestamist loomsete saaduste liikumise kohta seoses rakendatud tauditõrjemeetmetega, loomatervise sertifikaatide väljaandmise kohustuse kohta ja erandite kohta nimetatud eeskirjadest, kui seda võimaldavad sellise liikumisega seotud risk ja riskimaandamismeetmed.
- (135) Kui liikmesriigid rakendavad riiklikke meetmeid seoses loomade ja loomse paljundusmaterjali liikumisega või otsustavad rakendada riiklikke meetmeid muude kui loetellu kantud taudide hulka kuuluvate loomataudide mõju piiramiseks oma territooriumil, ei tohiks kõnealused riiklikud meetmed olla vastuolus liidu õigusaktides siseturu kohta sätestatud eeskirjadega. Seetõttu on asjakohane kehtestada kõnealuste riiklike meetmete kohta raamistik ja tagada, et neid rakendataks liidu õigusaktides lubatud ulatuses.
- (136) Vesiviljelusettevõtete registreerimine ja heakskiitmine on vajalik selleks, et pädev asutus saaks teostada piisavat seiret ja ennetada, tõrjuda ja likvideerida loomataude. Direktiivis 2006/88/EÜ nõutakse, et kõikidel veeloomi

liigutataval ettevõtetel oleks luba. Nimetatud loaandmise süsteem tuleks käesoleva määrusega säilitada, sõltumata asjaolust, et mõnes liidu ametlikus keeles kasutatakse loaandmise süsteemile viitamisel erinevaid termineid võrreldes direktiiviga 2006/88/EÜ.

- (137) Nende vesiviljelusloomade, kelle suhtes kohaldatakse tauditõrjemeetmeid, tapmise ja töötlemise tagajärjel võivad levida loomade nakkushaigused, näiteks töötlemisettevõtetest pärit patogeene sisaldava heitvee väljutamise tagajärjel. Sellepärast on vaja anda heakskiit nendele töötlemisettevõtetele, kes rakendavad nimetatud tapmisel ja töötlemisel riskimaandamismeetmeid. Seetõttu tuleks käesolevas määruses sätestada tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete heakskiitmine.
- (138) Selleks et registreeritud ja heakskiidetud ettevõtteid käsitlev ajakohane teave oleks avalikkusele kättesaadav, peaks pädev asutus looma selliste ettevõtete registri ja seda pidama. Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad vesiviljelusettevõtete registrisse lisatavat teavet ja vesiviljelusettevõtete ja vedajate registri pidamise nõudeid.
- (139) Selleks et tagada käesolevas määruses kehtestatud vesiviljelusettevõtete ja tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete registreerimist ja heakskiitmist ning arvestuse pidamist ja registreid käsitlevate eeskirjade ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised kehtestada eeskirjad teabega seotud kohustuste, erandite ja muude asjakohaste rakenduseeskirjade kohta.
- (140) Kuna enamikel juhtudel ei ole võimalik veeloomi üksikult identifitseerida, on vesiviljelusettevõtetes, tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete ja vedajate poolt arvestuse pidamine oluline vahend veeloomade jälgitavuse tagamiseks. Arvestuse pidamine on oluline vahend ka ettevõtete terviseolukorra jälgimisel.
- (141) Sarnaselt maismaaloomadega on vaja kehtestada kooskõlastatud eeskirjad veeloomade liikumise kohta, sealhulgas loomatervise sertifikaatide väljaandmise ja liikumisest teavitamise kohta.
- (142) Direktiivis 2006/88/EÜ on sätestatud eeskirjad veeloomade liikumise kohta, mida kohaldatakse võrdväärselt nii liikmesriigisisese kui ka liikmesriikidevahelise liikumise suhtes. Veeloomade liikumist käsitlevate eeskirjade puhul on määrava tähtsusega asjaoluks sihtkohaks oleva liikmesriigi, tsoonide või bioturvarühmikute tervisestaatus loetellu kantud taudide osas.
- (143) Direktiivi 2006/88/EÜ kohaldamisalast on jäetud aga välja looduslikud veeloomad, kes kogumise või püüdmise järel sisenevad otse toiduahelasse. Samas jäävad nad käesoleva määruse kohaldamisalasse, kuid jäävad välja vesiviljelusloomade määratlusest. Seega peaks käesolevas määruses olema ette nähtud võimalikud meetmed selliste veeloomade suhtes, kui kõnealused meetmed on asjaomaste riskide tõttu õigustatud, võttes arvesse nende meetmete proportsionaalsust.
- (144) Sellest tulenevalt tuleks põhjenduses 142 selgitatud põhimõtet kohaldada ka selliste veeloomade liikumise suhtes, keda ei määratleta vesiviljelusloomadena, kuid kes kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse. See kehtib eelkõige veeloomade suhtes, kelle taudiposiitvne tervisestaatus on teadmata või kinnitatud, sõltumata nende lõppkasutusest. Kuna teadmata või kinnitatud taudiposiitvse tervisestaatusega ja inimtoiduks ette nähtud elusate looduslike veeloomade liikumine võib samuti kujutada endast riskioetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, tuleks neile kohaldada sama eeskirjade süsteemi. See hõlmab selliseid inimtoiduks kogutud või püütud ja looduslike veeloomi, kes on ümber paigutatud ja keda hoitakse ajutiselt enne tapmist.
- (145) Vältida tuleks siiski ebaproportsionaalseid liikumispiiranguid ja tarbetut halduskoormust kommertskaalandussektoris tegutsevatele ettevõtetele ja ettevõtjatele. Seega juhtudel, mil sellised elusad looduslikud veeloomad on ette nähtud inimtoiduks, tuleks asjaomaseid eeskirju põhimõtteliselt kohaldada ainult nende elusate looduslike veeloomade liikumisele, kes kujutavad endast märkimisväärset riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide

levikuks liikmesriikidesse, tsoonidesse või bioturvarühmikutesse, mis on kuulutatud teatavatest loetellu kantud tautidest vabaks või millele kehtivad kõnealuste tautidega seotud likvideerimisprogrammid.

- (146) Käesolev määrus peaks võimaldama teatavaid kohandusi ja täiendavat paindlikkust, et julgustada liikmesriike parandama oma veeloomapopulatsioonide tervisestaatust.
- (147) Selleks et tagada veeloomade liikumise kontroll, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad veeloomade veo suhtes kohaldatavaid taudiennetusmeetmeid, erieeskirju teatavate veeloomade kategooriate erinevatel eesmärkidel liikumise kohta, erinõudeid või erandeid seoses teatavat tüüpi liikumisega, näiteks liikumine teaduslikel eesmärkidel, ja täiendavaid nõudeid looduslike veeloomade liikumise kohta.
- (148) Selleks et tagada võimalus ajutiste erandite ja erinõuete kehtestamiseks selliste veeloomade liikumiste kohta, mille puhul käesolevas määruses kehtestatud liikumiseeskirjad ei ole piisavad või asjakohased teatava loetellu kantud taudi levimise piiramiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused sätestada liikumise erieeskirjad või piiratud ajavahemikuks kehtestatavad erandid.
- (149) Vesiviljelustootmine liidus on liikide ja tootmissüsteemide osas väga mitmekesine ja selle mitmekesisus aina suureneb. See võib tähendada, et liikmesriikide tasandil võetakse vastu riiklikke meetmeid seoses muude kui käesoleva määruse kohaselt loetellu kantud tautideks peetavate tautidega. Sellised riiklikud meetmed peaksid olema põhjendatud, vajalikud ja proportsionaalsed saavutatavate eesmärkidega. Lisaks ei tohiks need meetmed mõjutada liikmesriikidevahelist liikumist, välja arvatud siis, kui see on vajalik taudi sissetoomise või taudi levimise ennetamiseks. Liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutavad riiklikud meetmed tuleks heaks kiita ja regulaarselt läbi vaadata liidu tasandil.
- (150) Loetellu kantud taudid hõlmavad praegu väga piiratud ulatuses muid liike kui käesolevas määruses maismaa- või veeloomadena määratletud loomaliike, näiteks roomajad, kahepaiksed, putukad ja teised. Seetõttu ei ole asjakohane nõuda, et kõiki käesoleva määruse sätteid peaks kohaldama nimetatud loomaliikide suhtes. Ent kui loetelusse kantakse muu liigi kui maismaa- ja veeloomaliigiga seotud taud, tuleks selle liigi suhtes kohaldada käesolevas määruses kehtestatud asjakohaseid loomatervisenõudeid, et tagada nõuetekohaste ja proportsionaalsete taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete rakendamine.
- (151) Selleks et tagada võimalus kehtestada liikumiseeskirjad nende loomade kohta, keda käesoleva määruse kohaselt ei liigitata maismaa- või veeloomade hulka, ja selliste loomade loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste kohta, kui asjakohane risk seda nõuab, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad ettevõtete registreerimist ja heakskiitmist, arvestuse pidamist ja registreid, identifitseerimist, registreerimist, jälgitavust ja liikumist käsitlevaid nõudeid, loomatervise sertifikaatide väljaandmist ja ettevõtjate deklaratsioone ja kõnealustesse liikidesse kuuluvate loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liikumisest teavitamise kohustust.
- (152) Selleks et tagada asjakohasel juhul loomatervisenõuete ühetaolised rakendamistingimused nimetatud muude loomaliikide ja nende loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste kohta, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused kõnealuseid nõudeid käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks.
- (153) Selleks et ennetada loetellu kantud tautide ja esilekerkivate tautide sissetoomist liitu, on vaja kehtestada tõhusad eeskirjad, mis käsitlevad selliste loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste sissetoomist liitu, mille kaudu nimetatud taudid võivad edasi kanduda.
- (154) Liidu tervisestaatuse tagamiseks kehtestab käesolev määrus sätted loomade ja toodete liikumise kohta liidus. Seega on asjakohane seada loomade ja toodete liitu sissetoomisele tingimused, mis ei ole leebemad kui liidusisesele liikumisele seatavad tingimused, et mitte ohustada seda staatust.

- (155) Tagamaks, et kolmandatest riikidest või territooriumidelt pärit loomad, loomne paljundusmaterjal ja loomsed saadused vastaks loomatervisenõuetele, mis pakuvad samaväärseid tagatisi kui liidu õigusaktides sätestatud tagatised, on oluline, et liitu eksportivate kolmandate riikide või territooriumide pädevad asutused kohaldaksid nende suhtes nõuetekohaseid kontrollid. Asjakohasel juhul tuleks päritolukohaks oleva kolmanda riigi või territooriumi tervisestaatus kontrollida enne nimetatud loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liitu sissetoomise lubamist. Seega peaks andma loa loomi ja tooteid liitu eksportida ainult sellistele kolmandatele riikidele ja territooriumidele, kes tõendavad, et nad vastavad kõnealuste loomade ja toodete sissetoomiseks vajalike loomatervise standarditele, ja ainult siis võib need riigid või territooriumid asjakohasesse loetelusse kanda.
- (156) Enne käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäeva vastu võetud liidu õigusaktides ei ole mõne loomaliigi ja -kategooria, loomse paljundusmaterjali ja loomse saaduse kohta kehtestatud liidu loetelusi kolmandatest riikidest ja territooriumidest, kust on lubatud liitu sisse tuua nimetatud loomi, loomset paljundusmaterjali ja loomseid saadusi. Sellisel juhul tuleks kuni käesoleva määruse kohaste eeskirjade vastuvõtmiseni lubada liikmesriikidel otsustada, millistest riikidest ja millistelt territooriumidelt nad lubavad kõnealuseid loomi, loomset paljundusmaterjali ja loomseid saadusi oma territooriumile tuua. Selle otsuse tegemisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse käesolevas määruses kehtestatud kriteeriume kolmandaid riike ja territooriume käsitlevate liidu loetelude kohta.
- (157) Tagamaks, et käesolevas määruses sätestatud liitu sissetoomisega seotud loomatervisenõudeid täidetakse ja need on kooskõlas OIE koodeksite põhimõtetega, peaks iga liitu sissetoodava looma, loomse paljundusmaterjali ja loomse saadusega olema kaasas kolmanda riigi või territooriumi pädeva asutuse poolt välja antud loomatervise sertifikaat, milles kinnitatakse kõikide liitu sissetoomiseks vajalike loomatervisenõuete täitmist. Sellest nõudest võiks siiski lubada erandeid selliste kaupade puhul, millega kaasneb vähene loomatervise risk.
- (158) Loomatervise sertifikaate võib kasutada ka iseseisvalt, ent liidu tasandil nõutakse sertifikaatide väljaandmist sageli muudel eesmärkidel, näiteks selleks, et tõendada vastavust loomade või toodetega seotud rahvatervist või loomade heaolu käsitlevatele nõuetele. Seda tuleb arvesse võtta. Selleks et vähendada halduskoormust ja -kulusid, peaks samuti lubama, et need loomatervise sertifikaadid võivad sisaldada muudes toidu- ja söödaohutust ning loomade heaolu käsitlevates liidu õigusaktides nõutavat teavet.
- (159) Taudid võivad levida ka muul viisil kui loomade, loomse paljundusmaterjali, loomsete saaduste, loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete kaudu. Taud võib edasi kanduda näiteks sõidukite, veoks kasutatavate mahutite, heina, põhu, taimsete saaduste ja materjalide kaudu, mis on kokku puutunud nakatunud loomadega. Vajaduse korral tuleks võtta meetmeid, et ennetada taudi edasikandumist nimetatud viisil.
- (160) Selleks et tagada piisavalt üksikasjalikud liitu sissetoomise nõuded, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et võtta vastu täiendavad eeskirjad, mis käsitlevad kolmandate riikide ja territooriumide ettevõtete heakskiitmist ja erandeid, loomatervisenõudeid kolmandatest riikidest ja territooriumidelt pärit saadetiste liitu sissetoomise kohta ning loomatervisenõudeid haigustekitajate, muude materjalide, veovahendite ja seadmete kohta, mille kaudu loomataudid võivad edasi kanduda.
- (161) Selleks et tagada loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetiste liitu sissetoomist käsitlevate loomatervisenõuete ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamislubadused, et ta saaks kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad muu hulgas loetelu kolmandatest riikidest ja territooriumidest, kust on lubatud liitu tuua loomi, loomset paljundusmaterjali ja loomseid saadusi, ning loomatervise sertifikaatide näidiseid ja sisu.
- (162) Varasem kogemus on näidanud, et kui raske taudi puhang esineb liikmesriigis või kolmandas riigis või territooriumil, kust loomad või tooted liitu sisenevad, siis peab viivitamatult rakendama taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid, et vältida taudi sissetoomist ja piirata taudi levimist. Sellise hädaolukorraga võivad olla seotud

loetellu kantud taudid, esilekerkivad taudid või muud loomaterviseiga seotud ohud. Selles kontekstis tuleks teha selgeks, milliseid käesolevas määruses ette nähtud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid võib rakendada loetellu kantud või esilekerkiva taudi või ohu esinemise korral. Kõikidel kõnealustel juhtudel on väga tähtis, et meetmeid saaks rakendada lühikese etteteatamisega ja viivitamatult. Kuna sellised meetmed võivad piirata liidusisest ja liitu suunatud liikumist, tuleks neid võimaluse korral rakendada liidu tasandil.

- (163) Selleks et tagada tõhus ja kiire reageerimine esilekerkivatele riskidele, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused erakorraliste meetmete kehtestamiseks.
- (164) Komisjon peaks vastu võtma viivitamatult kohaldatavad rakendusaktid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on muu hulgas seotud esilekerkivaid taude puudutavate meetmete, liidu antigeenide, vaktsiinide ja diagnostika-reaktiivide pankadega seotud ladustamise, tarnimise, säilitamise, varustamise, kohaletoimetamise ja muude toimingutega, tauditõrje erimeetmete ja piiratud ajavahemikuks kehtestatavate erandite sätestamisega, maismaa- ja veeloomade liikumise erieeskirjade piiratud ajavahemikuks kehtestamisega, erakorraliste meetmetega ning kolmandate riikide ja territooriumide loetellu kandmisega liitu sisenemise eesmärgil.
- (165) Käesolevas määruses sätestatakse üldised ja erinõuded loomataudide ennetamise ja tõrje kohta ja tagatakse kooskõlastatud lähenemisviis loomatervisele kogu liidus. Mõnes valdkonnas, näiteks loomatervise, teavitamise, seire, registreerimise ja heakskiitmise või jälgitavusega seotud üldise vastutuse puhul, peaks liikmesriikidel olema võimalik kohaldada täiendavaid või rangemaid riiklikke meetmeid või neid tuleks selles osas julgustada. Kõnealuseid riiklikke meetmeid tuleks siiski lubada ainult siis, kui need ei takista käesolevas määruses kehtestatud eesmärkide täitmist ning kui need ei ole vastuolus käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega ja tingimused, et need ei takista loomade ja toodete liikmesriikidevahelist liikumist, välja arvatud siis, kui see on vajalik taudi sissetoomise või taudi levimise ennetamiseks.
- (166) Põhjenduses 165 osutatud riiklike meetmete suhtes peaks kohaldama lihtsustatud teavitamiskorda, et vähendada halduskoormust. Kogemus on näidanud, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 98/34/EÜ⁽¹⁾ kehtestatud üldine teavitamise kord on osutunud tähtsaks vahendiks riiklike tehniliste normide haldamisel ja parandamisel, pidades silmas suuremat läbipaistvust, loetavust ja tõhusust kooskõlastamata või osaliselt kooskõlastatud valdkondades. Seega on asjakohane kohaldada nimetatud üldise teavitamise korda.
- (167) Praegu on liidu loomatervise eeskirjad kehtestatud järgmistes Euroopa Parlamendi ja nõukogu õigusaktides ja nende kohaselt vastu võetud komisjoni aktides:

direktiiv 64/432/EMÜ, nõukogu direktiiv 77/391/EMÜ⁽²⁾, nõukogu direktiiv 78/52/EMÜ⁽³⁾, nõukogu direktiiv 80/1095/EMÜ⁽⁴⁾, nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ⁽⁵⁾, nõukogu direktiiv 88/407/EMÜ⁽⁶⁾, nõukogu direktiiv 89/556/EMÜ⁽⁷⁾, nõukogu direktiiv 90/429/EMÜ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37).

⁽²⁾ Nõukogu 17. mai 1977. aasta direktiiv 77/391/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed veiste brutselloosi, tuberkuloosi ja leukoosi tõrjeks (EÜT L 145, 13.6.1977, lk 44).

⁽³⁾ Nõukogu 13. detsembri 1977. aasta direktiiv 78/52/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse nõuded veiste brutselloosi, tuberkuloosi ja enzoootilise leukoosi kiirendatud riiklike tõrjepaanide kohta (EÜT L 15, 19.1.1978, lk 34).

⁽⁴⁾ Nõukogu 11. novembri 1980. aasta direktiiv 80/1095/EMÜ, milles sätestatakse tingimused, mille eesmärgiks on muuta ühenduse territoorium vabaks ja hoida ühenduse territoorium vaba sigade katkust (EÜT L 325, 1.12.1980, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 21. detsembri 1982. aasta direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaigustest teatamise kohta (82/894/EMÜ) (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58).

⁽⁶⁾ Nõukogu 14. juuni 1988. aasta direktiiv 88/407/EMÜ, millega sätestatakse koduveiste sügavkülmutatud sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded (EÜT L 194, 22.7.1988, lk 10).

⁽⁷⁾ Nõukogu 25. septembri 1989. aasta direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/429/EMÜ, millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 62).

direktiiv 91/68/EMÜ, nõukogu otsus 91/666/EMÜ ⁽¹⁾, nõukogu direktiiv 92/35/EMÜ ⁽²⁾, direktiiv 92/65/EMÜ, nõukogu direktiiv 92/66/EMÜ ⁽³⁾, nõukogu direktiiv 92/118/EMÜ ⁽⁴⁾, nõukogu direktiiv 92/119/EMÜ ⁽⁵⁾, nõukogu otsus 95/410/EÜ ⁽⁶⁾, nõukogu direktiiv 2000/75/EÜ ⁽⁷⁾, nõukogu otsus 2000/258/EÜ ⁽⁸⁾, nõukogu direktiiv 2001/89/EÜ ⁽⁹⁾,

nõukogu direktiiv 2002/60/EÜ ⁽¹⁰⁾, nõukogu direktiiv 2002/99/EÜ ⁽¹¹⁾, nõukogu direktiiv 2003/85/EÜ ⁽¹²⁾, nõukogu määrus (EÜ) nr 21/2004 ⁽¹³⁾, nõukogu direktiiv 2004/68/EÜ ⁽¹⁴⁾, nõukogu direktiiv 2005/94/EÜ ⁽¹⁵⁾, direktiiv 2006/88/EÜ, nõukogu direktiiv 2008/71/EÜ ⁽¹⁶⁾, direktiiv 2009/156/EÜ, direktiiv 2009/158/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 576/2013 ⁽¹⁷⁾.

(168) Käesolevas määruses nähakse ette veiste identifitseerimise ja registreerimise eeskirjad, veiseliha märgistamise eeskirjad jäävad aga selle kohaldamisalast välja. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1760/2000 ⁽¹⁸⁾ on sätestatud veiste identifitseerimise ja registreerimise eeskirjad ning veiseliha märgistamise eeskirjad. Seega tuleks kõnealust määrust muuta, et tunnistada kehtetuks selle sätteid veiste identifitseerimise ja registreerimise kohta, veiseliha märgistamist käsitlevad sätteid peaksid aga jääma jõusse.

(169) Kehtivates õigusaktides, milles on sätestatud veiste, lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteemid, ette nähtud korra usaldusväärsuse tagamiseks nõutakse nendes õigusaktides liikmesriikidelt, et nad võtaksid piisavaid ja tõhusaid kontrollimeetmeid. Sellised piisavad ja tõhusad ametlikud kontrollimeetmed tuleks säilitada ka tulevikus. Käesolevas määruses, mis on osa ettepanekute paketist „Arukamad õigusnormid ohutuma toidu nimel”, ei nähta ette ametlikke kontrolle käsitlevaid sätteid, kuna need eeskirjad tuleks sätestada ametlikke kontrolle käsitlevate kavandavate horisontaalsete õigusaktide raames. Siiski, isegi kui kavandavad uued

⁽¹⁾ Nõukogu 11. detsembri 1991. aasta otsus 91/666/EMÜ, millega luuakse suu- ja sõrataudi vaktsiinide ühenduse varud (EÜT L 368, 31.12.1991, lk 21).

⁽²⁾ Nõukogu 29. aprilli 1992. aasta direktiiv 92/35/EMÜ, milles sätestatakse hobuste Aafrika katku kontrollieeskirjad ja tõrjemeetmed (EÜT L 157, 10.6.1992, lk 19).

⁽³⁾ Nõukogu 14. juuli 1992. aasta direktiiv 92/66/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed Newcastle'i haiguse tõrjeks (EÜT L 260, 5.9.1992, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 17. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/118/EMÜ, millega sätestatakse selliste toodete ühendusesisest kaubandust ja ühendusse importimist reguleerivad loomade ja inimeste tervishoiunõuded, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 89/662/EMÜ A lisa I peatükis ja patogeenide puhul direktiivis 90/425/EMÜ osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud nõudeid (EÜT L 62, 15.3.1993, lk 49).

⁽⁵⁾ Nõukogu 17. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/119/EMÜ, millega seatakse sisse üldised ühenduse meetmed teatavate loomahaiguste tõrjeks ja konkreetsed meetmed seoses sigade vesikulaarhaigusega (EÜT L 62, 15.3.1993, lk 69).

⁽⁶⁾ Nõukogu 22. juuni 1995. aasta otsus 95/410/EÜ, milles sätestatakse Soome ja Rootsi saadetavate tapalindude päritoluettevõttes võetavate proovide alusel tehtava mikrobioloogilise uurimise eeskirjad (EÜT L 243, 11.10.1995, lk 25).

⁽⁷⁾ Nõukogu 20. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/75/EÜ, millega kehtestatakse erisätted lammaste katarralse palaviku tõrjeks ja likvideerimiseks (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 74).

⁽⁸⁾ Nõukogu 20. märtsi 2000. aasta otsus 2000/258/EÜ, millega määratakse erinstituit, mis vastutab marutaudi vastaste vaktsiinide tõhusust kontrollivate seroloogiliste testide standardiseerimiseks vajalike kriteeriumide kehtestamise eest (EÜT L 79, 30.3.2000, lk 40).

⁽⁹⁾ Nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/89/EÜ ühenduse meetmete kohta sigade klassikalise katku tõrjeks (EÜT L 316, 1.12.2001, lk 5).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/60/EÜ, millega kehtestatakse erisätted sigade aafrika katku tõrjeks ja muudetakse direktiivi 92/119/EMÜ seoses Tescheni haiguse ja sigade aafrika katkuga (EÜT L 192, 20.7.2002, lk 27).

⁽¹¹⁾ Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiiv 2002/99/EÜ, milles sätestatakse inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste tootmist, töötlemist, turustamist ja ühendusse toomist reguleerivad loomatervishoiu eeskirjad (ELT L 18, 23.1.2003, lk 11).

⁽¹²⁾ Nõukogu 29. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/85/EÜ ühenduse meetmete kohta suu- ja sõrataudi tõrjeks, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 85/511/EMÜ ja otsused 89/531/EMÜ ja 91/665/EMÜ ning muudetakse direktiivi 92/46/EMÜ (ELT L 306, 22.11.2003, lk 1).

⁽¹³⁾ Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (ELT L 5, 9.1.2004, lk 8).

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 26. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/68/EÜ, millega kehtestatakse loomatervishoiu eeskirjad teatavate elusate kabiloomade impordile ühendusse ja transiidile ühenduse kaudu, muudetakse direktiive 90/426/EMÜ ja 92/65/EMÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 72/462/EMÜ (ELT L 139, 30.4.2004, lk 321).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 10, 14.1.2006, lk 16).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 15. juuli 2008. aasta direktiiv 2008/71/EÜ sigade identifitseerimise ja registreerimise kohta (ELT L 213, 8.8.2008, lk 31).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 576/2013 lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 998/2003 EMPs kohaldatav tekst (ELT L 178, 28.6.2013, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

horisontaalsed eeskirjad ametlike kontrollide kohta ei jõustuks samal ajal käesoleva määrusega, võimaldaksid olemasolevad ametlike kontrollid käsitleda horisontaalsed eeskirjad komisjonil tagada võrdväärse kontrolli taseme.

- (170) Põhjenduses 167 nimetatud õigusaktides kehtestatud eeskirjad asendatakse käesoleva määrusega ja käesoleva määruse kohaselt vastu võetavate komisjoni aktidega. Seetõttu tuleks kõnealused õigusaktid tunnistada kehtetuks. Õiguselguse tagamiseks ja õiguslõnga vältimiseks peaks nimetatud kehtetuks tunnistamine esmalt siiski jõustuma alles pärast seda, kui asjakohased delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid on käesoleva määruse kohaselt vastu võetud. Selleks on vaja komisjonile anda volitused määrata kindlaks kuupäevad, millal nimetatud õigusaktide kehtetuks tunnistamine jõustub, samas kui seadusandja peaks määrama kindlaks selle tähtaja.
- (171) Järgmised loomatervise valdkonda käsitlevad nõukogu aktid on aegunud ja need tuleks liidu õigusaktide selguse huvides sõnaselgelt kehtetuks tunnistada: nõukogu otsus 78/642/EMÜ⁽¹⁾, nõukogu direktiiv 79/110/EMÜ⁽²⁾, nõukogu direktiiv 81/6/EMÜ⁽³⁾, nõukogu otsus 89/455/EMÜ⁽⁴⁾, nõukogu direktiiv 90/423/EMÜ⁽⁵⁾, nõukogu otsus 90/678/EMÜ⁽⁶⁾, nõukogu direktiiv 92/36/EMÜ⁽⁷⁾ ja nõukogu direktiiv 98/99/EÜ⁽⁸⁾.
- (172) Käesolevas määruses sätestatud nõudeid ei tohiks kohaldada enne, kui komisjon on käesoleva määruse alusel vastu võtnud peamised delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid, jättes peamiste aktide vastuvõtmise ja nende kohaldamise algusaja vahele 24-kuulise ajavahemiku, mis võimaldab liikmesriikidel ja ettevõtjatel uute eeskirjadega nõuetekohaselt kohaneda. Lisaks on asjakohane anda komisjonile uute eeskirjade väljatöötamiseks aega vähemalt 36 kuud.
- (173) Selleks et tagada õiguskindlus loomade identifitseerimise ja registreerimise eeskirjade kohaldamise ning teatavate loomataudide ja zoonooside puhul rakendatavate tauditõrjemeetmete osas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kuupäeva kohta, mil määrus (EÜ) nr 21/2004 ja direktiivid 92/66/EMÜ, 2000/75/EÜ, 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ, 2003/85/EÜ, 2005/94/EÜ ja 2008/71/EÜ kaotavad kehtivuse, samas kui selle tähtaeg tuleks kindlaks määrata käesolevas määruses.
- (174) Kooskõlas käesolevas määruses edendatava ennetava lähenemisega loomatervisele tuleks jätkuvalt kohaldada enne 20. aprilli 2016 kehtinud erimeetmeid salmonella suhtes, mida kohaldatai Soome ja Rootsi lähetatavatele elusloomadele, ning määrust (EÜ) nr 2160/2003 tuleks vastavalt muuta.
- (175) Kuna hiljuti võeti vastu määrus (EL) nr 576/2013, on enne käesolevas määruses sätestatud vastavate eeskirjade kohaldamise alustamist soovitatav võimaldada pikka üleminekuaega.
- (176) Käesolevas määruses sätestatud rakendamisolitused tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Nõukogu 25. juuli 1978. aasta otsus 78/642/EMÜ tervisekaitse meetmete kohta Botswana Vabariigis (EÜT L 213, 3.8.1978, lk 15).

⁽²⁾ Nõukogu 24. jaanuari 1979. aasta direktiiv 79/110/EMÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil lükata edasi kariloomade brutselloosi ja tuberkuloosi kiirendatud likvideerimist käsitlevatest riiklikest kavadest teavitamine ja nende kavade rakendamine (EÜT L 29, 3.2.1979, lk 24).

⁽³⁾ Nõukogu 1. jaanuari 1981. aasta direktiiv 81/6/EMÜ, millega lubatakse Kreeka Vabariigil teavitada kariloomade brutselloosi ja tuberkuloosi kiirendatud likvideerimist käsitlevatest riiklikest kavadest ja need kavad rakendada (EÜT L 14, 16.1.1981, lk 22).

⁽⁴⁾ Nõukogu 24. juuli 1989. aasta otsus 89/455/EMÜ, millega seatakse sisse ühenduse meetmed, et käivitada marutauditõrje pilootprojektid, pidades silmas selle haiguse likvideerimist ja profülaktikat (EÜT L 223, 2.8.1989, lk 19).

⁽⁵⁾ Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/423/EÜ, millega muudetakse direktiivi 85/511/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed suu- ja sõrataudi tõrjeks, direktiivi 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta ning direktiivi 72/462/EMÜ tervishoiu ja veterinaarinspeksiooni probleemide kohta veiste, sigade, värske liha ja lihatoodete impordil kolmandatest riikidest (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 13).

⁽⁶⁾ Nõukogu 13. detsembri 1990. aasta otsus 90/678/EMÜ, millega tunnistatakse teatavad ühenduse territooriumi osad kas ametlikult vabaks sigade katkust või sigade katkust vabaks (EÜT L 373, 31.12.1990, lk 29).

⁽⁷⁾ Nõukogu 29. aprilli 1992. aasta direktiiv 92/36/EMÜ, millega muudetakse hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivaid loomatervishoiunõudeid käsitlevat direktiivi 90/426/EMÜ hobuste Aafrika katku osas (EÜT L 157, 10.6.1992, lk 28).

⁽⁸⁾ Nõukogu 14. detsembri 1998. aasta direktiiv 98/99/EÜ, millega muudetakse direktiivi 97/12/EÜ, millega muudetakse direktiivi 64/432/EMÜ ühendusesisest veise- ja seakaubandust mõjutavate loomatervishoiuprobleemide kohta (EÜT L 358, 31.12.1998, lk 107).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (177) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (178) Käesoleva määrusega ei tohiks tekitada ebaproportsionaalselt suurt halduskoormust ega majanduslikku mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Käesolevas määruses on vastavate sidusrühmadega peetud konsultatsioonide põhjal võetud arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate eriolukorda. Pidades silmas looma- ja rahvatervise kaitsega seotud üldisi poliitilisi eesmärke, ei ole kõnealuste ettevõtjate puhul kaalutud võimalust üldise erandi kehtestamiseks käesoleva määruse nõuetest. Nendele ettevõtjatele peaks siiski võimaldama mitmeid erandeid mitmesugustest käesoleva määruse nõuetest, võttes arvesse asjakohaseid riske.
- (179) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kehtestada loomatervise eeskirjad loomade, loomse paljundusmaterjali, loomsete saaduste, loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete kohta selles ulatuses, mida ei kata muudes liidu õigusaktides kehtestatud erieeskirjad, ja muu materjali kohta, mis võib olla seotud loomataudide levimisega, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid ühtse ja kooskõlastatud loomatervist käsitleva õigusraamistiku abil paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

ÜLDEESKIRJAD

1. PEATÜKK

Reguleerimise eesmärk, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise eesmärk

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse loomadele või inimestele edasikanduvate loomataudide ennetamise ja tõrje eeskirjad.

Kõnealuste eeskirjadega nähakse ette:

- liidu jaoks probleemsete taudide prioriseerimine ja liigitamine ning loomatervise alase vastutuse kehtestamine (I osa, artiklid 1–17);
- taudide varajane avastamine, taudidest teavitamine ja aruandlus, taudiseire, likvideerimisprogrammid ja taudivaba staatus (II osa, artiklid 18–42);
- tauditeadlikkus, taudiks valmisolek ja tauditõrje (III osa, artiklid 43–83);
- ettevõtete ja vedajate registreerimine ja heakskiitmine, loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liikumine ja jälgitavus liidus (IV osa, artiklid 84–228, ja VI osa, artiklid 244–248 ja 252–256);
- loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste sissetoomine liitu ja selliste saadetiste eksport liidust (V osa, artiklid 229–243, ja VI osa, artiklid 244–246 ja 252–256);
- lemmikloomade mittekaubanduslik liikumine ühest liikmesriigist teise või kolmandast riigist või territooriumilt liikmesriiki (VI osa, artiklid 244–256);
- taudi puhkemise korral võetavad erakorralised meetmed (VII osa, artiklid 257–262).

2. Lõikes 1 osutatud eeskirjadega:
  - a) püütakse tagada:
    - i) parem loomatervis säästva põllumajandus- ja vesiviljelustootmise toetamiseks liidus;
    - ii) siseturu tõhus toimimine;
    - iii) sellise looma- ja rahvatervisele ning keskkonnale kahjuliku mõju vähendamine, mida põhjustavad:
      - teatavad taudid;
      - taudide ennetamiseks ja tõrjeks võetavad meetmed;
  - b) võetakse arvesse:
    - i) seost loomatervise ja järgmise vahel:
      - rahvatervis;
      - keskkond, sealhulgas bioloogiline mitmekesisus ja hinnalised geneetilised ressursid, samuti kliimamuutuse mõju;
      - toidu- ja söödaohutus;
      - loomade heaolu, sealhulgas igasuguse välditava valu, piina ja kannatuste ärahoidmine;
      - antimikroobne resistentsus;
      - toiduga kindlustatus;
    - ii) majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja keskkonna-alaseid tagajärgi, mis tulenevad tauditõrje- ja taudiennetusmeetmete kohaldamisest;
    - iii) asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmise suhtes:
  - a) peetavad loomad ja metsloomad;
  - b) loomne paljundusmaterjal;
  - c) loomsed saadused;
  - d) loomsed kõrvalsaadused ja nendest saadud tooted (ilma et see mõjutaks määrusega (EÜ) nr 1069/2009 sätestatud eeskirjade kohaldamist);
  - e) rajatised, veovahendid, seadmed ja kõik muud võimalikud nakatumisteed ja materjalid, mis on seotud või võivad olla seotud loomataudide levimisega.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse nakkushaiguste, sh zoonooside suhtes, ilma et see mõjutaks järgmistes õigusaktides sätestatud eeskirjade kohaldamist:
  - a) otsus nr 1082/2013/EL;
  - b) määrus (EÜ) nr 999/2001;
  - c) direktiiv 2003/99/EÜ;
  - d) määrus (EÜ) nr 2160/2003.

Artikkel 3

IV, V ja VI osa kohaldamisala

1. IV osa I jaotist (artiklid 84–171) kohaldatakse järgmise suhtes:
  - a) maismaaloomad ja loomad, kes ei ole maismaaloomad, kuid võivad maismaaloomi tabandavaid taude üle kanda;
  - b) maismaaloomade loomne paljundusmaterjal;
  - c) maismaaloomade saadused.
2. IV osa II jaotist (artiklid 172–226) kohaldatakse järgmise suhtes:
  - a) veeloomad ja loomad, kes ei ole veeloomad, kuid võivad veeloomi tabandavaid taude üle kanda;
  - b) veeloomade saadused.
3. IV osa III jaotist (artiklid 227 ja 228) kohaldatakse järgmise suhtes:
  - a) muud loomad;
  - b) punktis a osutatud muude loomade loomne paljundusmaterjal ja loomsed saadused.
4. IV ja V osa ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 6 osutatud lemmikloomade mittekaubanduslikule liikumisele või lemmikloomade mittekaubanduslikule liikumisele liikmesriigi sees.
5. Lemmikloomade liikumine, välja arvatud mittekaubanduslik liikumine, peab vastama IV ja V osas sätestatud loomatervisenõuetele.

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid kohanduste kohta, mis on vajalikud selleks, et tagada IV ja V osa nõuetekohane kohaldamine lemmikloomade suhtes, eelkõige selleks, et võtta arvesse asjaolu, et lemmikloomi peavad kodumajapidamistes lemmikloomapidajad.

6. VI osa kohaldatakse ainult sellisele lemmikloomade mittekaubanduslikule liikumisele, mis vastab artiklites 245 ja 246 sätestatud nõuetele seoses loomade maksimaalse hulgaga, kes võivad omanikuga kaasas olla, ja maksimaalse päevade arvuga omaniku ja looma liikumise vahel.

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „loomad” – selgroogsed ja selgrootud loomad;
- 2) „maismaaloomad” – linnud, maismaaimetajad, mesilased ja kimalased;
- 3) „veeloomad” – järgmistesse liikidesse kuuluvad loomad kõikides arengustaadiumites, sh viljastatud mari, niisk ja sugurakud:
  - a) ülemklassi *Agnatha* ja klassidesse *Chondrichthyes*, *Sarcopterygii* ja *Actinopterygii* kuuluvad kalad;
  - b) hõimkonda *Mollusca* kuuluvad veelimused;
  - c) alamhõimkonda *Crustacea* kuuluvad koorikloomad;
- 4) „muud loomad” – muudest kui maismaa- või veeloomadena määratletud liikidest loomad;

- 5) „peetavad loomad” – inimeste poolt peetavad loomad, sealhulgas veeloomade puhul vesiviljelusloomad;
- 6) „vesiviljelus” – veeloomade pidamine, kusjuures loomad kuuluvad ühe või mitme füüsilise või juriidilise isiku vara hulka kõigi kasvatus- või viljelusetappide jooksul kuni saagi kogumiseni (viimane kaasa arvatud); siia ei kuulu selliste looduslike veeloomade kogumine või püük inimtoiduks, keda seejärel hoitakse ajutiselt enne tapmist ilma toitmata;
- 7) „vesiviljelusloomad” – vesiviljeluse objektiks olevad veeloomad;
- 8) „metsloomad” – muud kui peetavad loomad;
- 9) „kodulinnud” – linnud, keda kasvatatakse või peetakse tehistingimustes:
  - a) järgmiste toodete saamiseks:
    - i) liha;
    - ii) toidumunad;
    - iii) muud tooted;
  - b) uluklinnuvarude taastootmiseks;
  - c) punktides a ja b osutatud tooteliikide saamiseks kasutatavate lindude aretamiseks;
- 10) „tehistingimustes peetavad linnud” – linnud, kes ei ole kodulinnud ja keda peetakse tehistingimustes muul kui punktis 9 osutatud eesmärgil, sealhulgas etenduste, võiduajamiste, näituste, võistluste, aretamise või müügi eesmärgil;
- 11) „lemmikloom” – I lisas esitatud loetellu kantud liiki kuuluv peetav loom, keda peetakse mittekaubanduslikul isiklikul eesmärgil;
- 12) „lemmikloomapidaja” – lemmiklooma pidav füüsiline isik, kes võib olla lemmiklooma omanik;
- 13) „lemmiklooma omanik” – füüsiline isik, kes on identifitseerimisdokumenti kantud omanikuna, nagu osutatud artikli 247 punktis c, artikli 248 lõike 2 punktis c, artikli 249 lõike 1 punktis c ja artikli 250 lõike 2 punktis c;
- 14) „mittekaubanduslik liikumine” – lemmiklooma omanikuga kaasas oleva lemmiklooma liikumine, mis:
  - a) ei toimu asjaomase lemmiklooma müügi või omandiõiguse muus vormis üleandmise eesmärgil, ja
  - b) moodustab osa lemmiklooma omaniku liikumisest
    - i) kas otseselt tema vastutusel või
    - ii) volitatud isiku vastutusel, kui lemmikloom on lemmiklooma omanikust füüsiliselt eraldatud;
- 15) „volitatud isik” – füüsiline isik, keda lemmiklooma omanik on volitanud kirjalikult enda nimel teostama lemmiklooma mittekaubanduslikku liikumist;
- 16) „taud” – ühe või mitme haigustekitaja põhjustatud infektsiooni või infestatsiooni esinemine loomadel koos kliiniliste või patoloogiliste nähtudega või ilma nendeta;
- 17) „haigustekitaja” – loomadele või inimestele edasikanduv loomataudi patogeen;
- 18) „loetellu kantud taudid” – artikli 5 lõike 1 kohaselt loetellu kantud taudid;
- 19) „taudiprofil” – artikli 7 punktis a osutatud taudi kriteeriumid;

- 20) „loetellu kantud liigid” – artikli 8 lõike 2 kohaselt loetellu kantud loomaliigid või -liikide rühm; esilekerkivate taudide korral loomaliigid või -liikide rühm, mis vastavad loetellu kantud liikide suhtes artikli 8 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele;
- 21) „oht” – haigustekitaja loomas või tootes või looma või toote seisund, millel võib olla kahjulik mõju inimeste või loomade tervisele;
- 22) „risk” – looma- või rahvatervisele avalduva kahjuliku mõju esinemise tõenäosus ning selle bioloogiliste ja majanduslike tagajärgede tõenäoline ulatus;
- 23) „bioturvalisus” – juhtimis- ja füüsiliste meetmete kogum, mis on loodud, et vähendada riski seoses:
- a) taudi sissetoomisega loomapopulatsiooni, selle arenguga populatsiooni sees ja levimisega sealt välja, või
  - b) taudi sissetoomisega ettevõttesse, tsooni, bioturvarühmikusse, veovahendisse või muusse rajatisse, hoonesse või kohta, selle arenemisega seal ja levimisega sealt välja;
- 24) „ettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab loomade või toodete eest, sealhulgas piiratud kestusega ajal, v.a lemmikloomapidajad ja veterinaararstid;
- 25) „vedaja” – enda või kolmandate isikute nimel loomi vedav ettevõtja;
- 26) „loomakasvatusspetsialist” – füüsiline või juriidiline isik, kelle tööülesanded on seotud loomade või toodetega, v.a ettevõtjad ja veterinaararstid;
- 27) „ettevõtte” – hoone, struktuur või loomade väljas pidamise korral keskkond või koht, kus loomi peetakse või loomset paljundusmaterjali hoitakse ajutiselt või alaliselt, v.a:
- a) kodumajapidamised, kus peetakse lemmikloomi;
  - b) veterinaarpraksised või -kliinikud;
- 28) „loomne paljundusmaterjal” –
- a) kunstlikuks paljundamiseks ette nähtud seemnerakud, munarakud ja embrüod;
  - b) haudemunad;
- 29) „loomsed saadused” –
- a) loomne toit, sealhulgas mesi ja veri;
  - b) inimtoiduks ette nähtud elusad karbid, okasnahksed, mantelloomad ja meriteod;
  - c) muud kui punktis b osutatud loomad, kes valmistatakse ette eesmärgiga neid elusalt lõpptarbijale tarnida;
- 30) „loomsed kõrvalsaadused” – loomade terved kehad või nende osad, loomsed saadused või muud loomset päritolu saadused, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks, v.a loomne paljundusmaterjal;
- 31) „loomsetest kõrvalsaadustest saadud tooted” – tooted, mis on saadud loomsete kõrvalsaaduste ühe või mitme töötlemise, transformatsiooni või töötlustapi tulemusena;
- 32) „tooted” –
- a) loomne paljundusmaterjal;
  - b) loomsed saadused;
  - c) loomsed kõrvalsaadused ja nendest saadud tooted;

- 33) „ametlik kontroll” – mis tahes vormis kontroll, mida pädev asutus teeb eesmärgiga kontrollida käesoleva määruse täitmist;
- 34) „tervisestaatus” – asjassepuutuvate loetellu kantud taudide alane olukord asjakohaste loetellu kantud liikide hulgas lähtuvalt:
- a) loomast;
  - b) loomadest:
    - i) epidemioloogilises üksuses;
    - ii) ettevõttes;
    - iii) tsoonis;
    - iv) bioturvarühmikus;
    - v) liikmesriigis;
    - vi) kolmandas riigis või territooriumil;
- 35) „tsoon” –
- a) maismaaloomade korral liikmesriigi ala, kolmas riik või geograafiliselt täpselt piiritletud territoorium, kuhu kuulub konkreetse taudi või konkreetsete taudide suhtes eristatava tervisestaatusega loomade alampopulatsioon, mida jälgitakse asjakohaselt ning mille suhtes rakendatakse asjakohaseid tauditõrje- ja bioturvameetmeid;
  - b) veeloomade korral omavahel ühendatud, konkreetse taudi või konkreetsete taudide suhtes eristatava tervisestaatusega hüdroloogiline süsteem, mis moodustab piirkonna, millele viidatakse ühes järgnevatest punktidest:
    - i) kogu valgala vooluveekogu allikast kuni suudmeala või järveni;
    - ii) rohkem kui üks valgala;
    - iii) valgala osa vooluveekogu allikast tõkkeni, mis takistab konkreetse taudi või konkreetsete taudide sissetoomist;
    - iv) geograafiliselt täpselt piiritletud rannikuala osa;
    - v) geograafiliselt täpselt piiritletud suudmeala;
- 36) „valgala” – loodusobjektidega, nt küngaste või mägedega piiratud ala või vesikond, kuhu voolab kogu äravoolav vesi;
- 37) „bioturvarühmik” – ühes või mitmes ettevõttes, veeloomade korral ühes või mitmes vesiviljelusettevõttes peetav konkreetse taudi või konkreetsete taudide suhtes eristatava tervisestaatusega loomade alampopulatsioon, mille suhtes kohaldatakse ühist bioturvasüsteemi ning nõuetekohaseid seire-, tauditõrje- ja bioturvameetmeid;
- 38) „karantiin” – loomade pidamine isoleeritult ilma otsese või kaudse kokkupuuteta epidemioloogilisest üksusest väljapoole jäävate loomadega, millega tagatakse, et üks või mitu konkreetset taudi ei levi siis, kui isoleeritud loomi kindla ajavahemiku jooksul jälgitakse ning asjakohasel juhul neilt proove võetakse ja neid ravitakse;
- 39) „epidemioloogiline üksus” – loomade rühm, kellel on ühesugune tõenäosus haigustekitajatega kokku puutuda;
- 40) „puhang” – loetellu kantud või esilekerkiva taudi ametlikult kinnitatud esinemine ühel või mitmel loomal ettevõttes või muus kohas, kus loomi peetakse või kus nad asuvad;
- 41) „piirangutsoon” – tsoon, kus kohaldatakse teatavate loomade või toodete liikumise suhtes piiranguid ning muid tauditõrjemeetmeid, et ennetada konkreetse taudi levikut piirkondadesse, kus piiranguid ei kohaldata; piirangutsoon võib asjakohasel juhul hõlmata kaitse- ja järelevalvetsooni;

- 42) „kaitsetsoon” – puhangu koht ja selle ümbrusesse jääv tsoon, kus kohaldatakse tauditõrjemeetmeid, et ennetada taudi levimist väljapoole kõnealust tsooni;
- 43) „järelevalvetsoon” – tsoon, mis on loodud kaitsetsooni ümber ja kus kohaldatakse tauditõrjemeetmeid, et ennetada taudi levimist väljapoole kaitsetsooni;
- 44) „haudemunad” – kodulindude või tehistingimustes peetavate lindude munad, mis on ette nähtud hautamiseks;
- 45) „kabiloomad” – III lisas loetletud loomad;
- 46) „loomse paljundusmaterjali ettevõtte” –
- a) sperma puhul ettevõtte, kus spermat kogutakse, toodetakse, töödeldakse või säilitatakse;
  - b) munarakkude ja embrüote puhul töötajate rühm või struktuur, keda juhivad veterinaararst, kes on pädev koguma, tootma, töötleva ja säilitama munarakke ja embrüoid;
  - c) haudemunade puhul haudejaam;
- 47) „haudejaam” – ettevõtte, kus kogutakse, hoitakse, hautatakse ja koorutatakse mune, et saada:
- a) haudemune;
  - b) ööpäevaseid tibusid või teiste liikide vastkoorunuid;
- 48) „kinnine ettevõtte” – vabatahtlikkuse alusel loodud alaline, geograafiliselt piiritletud ettevõtte, mis on loomade liikumiseks heaks kiidetud ja kus:
- a) loomi peetakse või aretatakse näitusteks, hariduseesmärgil, liigi säilitamiseks või uurimistööks;
  - b) loomi peetakse suletud ruumides ja eraldatuna ümbritsevast keskkonnast, ning
  - c) loomade suhtes kohaldatakse loomatervise seire- ja bioturvameetmeid;
- 49) „kogumine” – rohkem kui ühest ettevõttest pärit peetavate maismaaloomade kokku kogumine lühemaks ajavahemikuks kui on asjaomase loomaliigi jaoks ette nähtud viibimisaeg;
- 50) „viibimisaeg” – lühim ajavahemik, mis on vajalik selle tagamiseks, et ettevõttesse toodud looma tervisestaatus ei ole halvem kõnealuse ettevõtte loomade omast;
- 51) „TRACES” – ühtse struktuuriga ühtne veterinaariaalane elektrooniline süsteem, mis on sätestatud otsustes 2003/24/EÜ ja 2004/292/EÜ;
- 52) „tauditõrjet tegev veeandide ettevõtte” – toidukäitlemisettevõtte, mis on heaks kiidetud vastavalt artiklile 179;
- 53) „veterinaarjärelevalve ametnik” – pädeva asutuse volitatud veterinaararst, kellel on nõuetekohane kvalifikatsioon ametlike toimingute teostamiseks kooskõlas käesoleva määrusega;
- 54) „kolmanda riigi või territooriumi veterinaarjärelevalve ametnik” – punktis 53 osutatud veterinaarjärelevalve ametnikule vastav kolmanda riigi või territooriumi veterinaararst;
- 55) „pädev asutus” – liikmesriigi veterinaarkeskasutus, mis vastutab käesoleva määruse kohaselt ametlike kontrollide korraldamise ja muude ametlike toimingute eest, või muu asutus, millele kõnealune pädevus on delegeeritud;
- 56) „kolmanda riigi või territooriumi pädev asutus” – punktis 55 osutatud pädevale asutusele vastav kolmanda riigi või territooriumi asutus.

2. PEATÜKK

Loetellu kantud ja esilekerkivad taudid ning loetellu kantud liigid

Artikkel 5

Taudide loetellu kandmine

1. Käesolevas määruses iga konkreetse taudi ennetamiseks ja tõrjeks ette nähtud eeskirju kohaldatakse järgmiste taudide suhtes:

a) järgmised loetellu kantud taudid:

- i) suu- ja sõrataud;
- ii) sigade klassikaline katk;
- iii) sigade Aafrika katk;
- iv) kõrge patogeensusega linnugriip;
- v) hobuste Aafrika katk, ja

b) II lisas osutatud loetellu kantud taudid.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud loetelu muutmiseks.

3. Taud kantakse käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud loetellu, kui seda on hinnatud kooskõlas artikliga 7 ja ta vastab:

a) kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- i) teaduslikud tõendid viitavad sellele, et taud on nakkav;
- ii) liidus on olemas sellele taudile vastuvõtlikud loomaliigid või selle siirutajad ja allikad;
- iii) taud mõjutab negatiivselt loomade tervist, või kujutab oma zoonootilise laadi tõttu riski rahvatervisele;
- iv) taudi jaoks on kättesaadavad diagnostikavahendid, ja
- v) riskimaandamismeetmed ja asjakohasel juhul taudi seire on tõhusad ja proportsionaalsed võrreldes riskiga, mida taud liidus kujutab, ja

b) vähemalt ühele järgmistest kriteeriumitest:

- i) taud mõjutab liidus oluliselt negatiivselt loomade tervist või võib seda teha, või kujutab või võib kujutada oma zoonootilise laadi tõttu märkimisväärset riski rahvatervisele;
- ii) haigustekitaja on omandanud ravimiresistentsuse ja kujutab liidus märkimisväärset ohtu rahva- ja/või loomatervisele;
- iii) taud põhjustab või võib põhjustada märkimisväärset negatiivset majanduslikku mõju, mis mõjutab liidu põllumajandust või vesiviljelustootmist;
- iv) taud võib põhjustada kriisi või haigustekitajat saab kasutada bioterrorismi eesmärgil, või
- v) taudil on või võib olla märkimisväärne negatiivne mõju liidu keskkonnale, sealhulgas bioloogilisele mitmekesisusele.

4. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid taudi väljajätmiseks käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud loetelust, kui see taud ei vasta enam käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele.

5. Komisjon vaatab iga taudi loetellu kandmise läbi uute oluliste teaduslike andmete põhjal.

Artikkel 6

Esilekerkivad taudid

1. Taudiennetuse ja -tõrje eeskirju kohaldatakse esilekerkivate taudide suhtes vastavalt käesoleva määruse sätetele.
2. Loetellu kantud taudidest erinevat taudi peetakse esilekerkivaks taudiks („esilekerkiv taud”) tingimusel, et kõnealune taud vastab artikli 5 lõikes 3 sätestatud taudide loetellu kandmise suhtes sätestatud kriteeriumidele ja järgmistele tingimustele:
  - a) esilekerkiv taud tekib olemasoleva haigustekitaja arengu või muutumise tagajärjel;
  - b) tuntud taud on levinud uude geograafilisse piirkonda, liiki või populatsiooni;
  - c) taud diagnoositakse liidus esmakordselt või
  - d) taudi põhjustas tundmatu või senitundmatu haigustekitaja.
3. Komisjon võtab rakendusaktidega vajalikke meetmeid esilekerkiva taudi suhtes, mis vastab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.
4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu seoses taudiga, mis kujutab endast ülimalt olulise mõjuga kujunevat riski, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
5. Käesolevas määruses sätestatud kohustusi ettevõtjatele seoses esilekerkiva taudiga kohaldatakse ainult juhul, kui komisjon on võtnud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 vastu selle taudi suhtes rakendusakti või kui see taud on hõlmatud artikli 43 kohase situatsiooniplaaniga.

Artikkel 7

Taudide loetellu kandmise hindamisparameetrid

Selleks et teha kindlaks, kas taud vastab artikli 5 lõike 2 kohastele loetellu kandmise tingimustele, kasutab komisjon järgmisi hindamisparameetreid:

- a) taudiprofiil, mis koosneb järgmisest:
  - i) loomaliik, kellele taud esineb;
  - ii) taudi haigestumuse ja suremuse tase loomapopulatsioonides;
  - iii) kas tegemist on zoonoosiga või mitte;
  - iv) ravimiresistentsus, kaasa arvatud antimikroobne resistentsus;
  - v) taudi püsijäämine loomapopulatsioonis või keskkonnas;
  - vi) taudi loomalt loomale ja, kui see on asjakohane, loomalt inimesele edasikandumise teed ja kiirus;
  - vii) taudi puudumine või esinemine ja levik liidus ning, juhul kui taudi liidus ei esine, selle liitu sissetoomise risk;
  - viii) diagnostika- ja tauditõrjevahendite olemasolu;

- b) taudi mõju:
- i) põllumajandus- ja vesiviljelustootmisele ja muudele majandussektoritele, pidades silmas:
    - taudi esinemise ulatust liidus;
    - taudist tingitud toodangukadu;
    - muid kadusid;
  - ii) inimeste tervisele pidades silmas:
    - edasikanduvust loomalt inimesele;
    - edasikanduvust inimeselt inimesele;
    - inimestel esineva taudivormi raskusastet;
    - tõhusate ennetusmeetmete või ravivõimaluste kättesaadavust inimeste puhul;
  - iii) loomade heaolule;
  - iv) bioloogilisele mitmekesisusele ja keskkonnale;
- c) taudi võime tekitada kriisiolukorda ja taudi võimalik kasutamine bioterrorismis;
- d) järgmiste taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete teostatavus, kättesaadavus ja tõhusus:
- i) diagnostikavahendid ja -võimalused;
  - ii) vaktsineerimine;
  - iii) ravi;
  - iv) bioturvameetmed;
  - v) loomade ja toodete liikumiskiirangud;
  - vi) loomade hukkamine;
  - vii) rümpade ja muude asjakohaste loomsete kõrvalsaaduste kõrvaldamine;
- e) taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete mõju, pidades silmas:
- i) otseseid ja kaudseid kulusid tabandunud sektoritele ja majandusele tervikuna;
  - ii) nende vastuvõetavust ühiskonnale;
  - iii) tabandunud peetavate loomade ja metsloomade alampopulatsioonide heaolu;
  - iv) keskkonda ja bioloogilist mitmekesisust.

Artikkel 8

Liikide loetellu kandmine

1. Loetellu kantud taudide suhtes käesolevas määruses sätestatud taudispetsiifilisi eeskirju ja käesoleva määruse kohaselt vastuvõetud eeskirju kohaldatakse loetellu kantud liikide suhtes.
2. Komisjon koostab rakendusaktidega loetelu käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liikidest, kes vastavad käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kõnealune loetelu hõlmab neid loomaliike või -liikide rühmi, mis kujutavad endast arvestatavat riski konkreetsete loetellu kantud taudide levikuks, tuginedes järgmistele kriteeriumidele:

- a) riskirühma kuuluva loomapopulatsiooni vastuvõtlikkus;

- b) peiteaeg ja nakkusohtlik periood asjaomastel loomadel;
  - c) kõnealuste loomade võime neid konkreetseid taude kanda.
3. Loetellu lisatakse loomaliigid või loomaliikide rühmad, kui nad on tabandunud või kui nad kujutavad endast riski konkreetse loetellu kantud taudi levikuks, sest
- a) nad on vastuvõtlikud konkreetsele loetellu kantud taudile või teaduslikud tõendid viitavad, et selline vastuvõtlikkus on tõenäoline, või
  - b) nad on selle taudi siirutajad või allikad või teaduslikud tõendid viitavad, et selline roll on tõenäoline.
4. Komisjon jätab rakendusaktidega loomaliike või loomaliikide rühmi loetelust välja, kui
- a) asjaomane loetellu kantud taud, millega seoses asjaomane loomaliik või loomaliikide rühm on loetellu kantud, on taudide loetelust välja jäetud, või
  - b) teaduslikud tõendid osutavad, et asjaomane loomaliik või loomaliikide rühm ei vasta enam lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade kohaldamine loetellu kantud taudide erinevate kategooriate suhtes

1. Taudiennetuse ja -tõrje eeskirju kohaldatakse loetellu kantud taudide suhtes järgmiselt:
- a) loetellu kantud taudide suhtes, mida tavaliselt liidus ei esine ja mille suhtes võetakse nende avastamisel viivitamata likvideerimismeetmeid, kohaldatakse asjakohasel juhul järgmisi eeskirju:
    - i) III osa I jaotises (artiklid 43–52) sätestatud tauditeadlikkust ja taudiks valmisolekut käsitlevad eeskirjad;
    - ii) III osa II jaotise 1. peatükis (artiklid 53–71) sätestatud tauditõrjemeetmed ja
    - iii) artikli 37 lõikes 1 sätestatud bioturvarühmitamist käsitlevad eeskirjad.

Kõnealuste loetellu kantud taudide suhtes kohaldatakse asjakohasel juhul punktis b, asjakohasel juhul samuti punktides d ja e osutatud meetmeid;
  - b) loetellu kantud taudide suhtes, mida tuleb tõrjuda kõikides liikmesriikides eesmärgiga likvideerida taud kogu liidus, kohaldatakse asjakohasel juhul järgmisi eeskirju:
    - i) artikli 31 lõikes 1 sätestatud kohustuslikke likvideerimisprogramme käsitlevad eeskirjad;
    - ii) artiklis 36 sätestatud taudivabu liikmesriike ja tsoone käsitlevad eeskirjad;
    - iii) artikli 37 lõikes 2 sätestatud bioturvarühmitamist käsitlevad eeskirjad ja
    - iv) artiklites 72–75, artiklites 77–79 ning artiklites 81 ja 83 sätestatud tauditõrjemeetmed.

Kõnealuste loetellu kantud taudide suhtes kohaldatakse asjakohasel juhul samuti punktides d ja e osutatud meetmeid;
  - c) loetellu kantud taudide suhtes, mis on asjakohased mõnede liikmesriikide jaoks ja mille puhul on vaja võtta meetmeid, et ennetada nende levimist liidu osadesse, mis on tunnistanud ametlikult taudivabaks või kus on asjaomase loetellu kantud taudi jaoks olemas likvideerimisprogramm, kohaldatakse asjakohasel juhul järgmisi eeskirju:
    - i) artikli 31 lõikes 2 sätestatud valikulisi likvideerimisprogramme käsitlevad eeskirjad;
    - ii) artiklis 36 sätestatud taudivabu liikmesriike ja tsoone käsitlevad eeskirjad;

iii) artikli 37 lõikes 2 sätestatud bioturvarühmitamist käsitlevad eeskirjad ning

iv) artiklites 76, 77, 78, 80, 82 ja 83 sätestatud tauditõrjemeetmeid käsitlevad eeskirjad.

Kõnealuste loetellu kantud taudide suhtes kohaldatakse asjakohasel juhul samuti punktides d ja e osutatud meetmeid;

d) loetellu kantud taudide suhtes, mille puhul on vaja võtta meetmeid, et ennetada nende levikut seoses liitu sisenemisega või liikmesriikidevahelise liikumisega, kohaldatakse asjakohasel juhul järgmisi eeskirju:

i) IV osa I jaotise 3.–6. peatükis (artiklid 124–169), IV osa II jaotise 2. ja 3. peatükis (artiklid 191–225) ning VI osa 2. ja 3. peatükis (artiklid 247–251) sätestatud liidusisest liikumist käsitlevad eeskirjad, ja

ii) V osas (artiklid 229–243) sätestatud liitu sissetoomist ja ekspordi liidust käsitlevad eeskirjad.

Punktides a, b ja c osutatud loetellu kantud taude käsitatakse ka käesoleva punkti kohaste loetellu kantud taudidena, kui asjaomase taudiga seotud riski on võimalik tõhusalt ja proportsionaalselt maandada loomade ja toodete liikumist käsitlevate meetmetega;

e) loetellu kantud taudide suhtes, mida on liidus vaja jälgida ja seirata, kohaldatakse asjakohasel juhul järgmisi eeskirju:

i) II osa 1. peatükis (artiklid 18–23) sätestatud teavitamist ja aruandlust käsitlevad eeskirjad, ja

ii) II osa 2. peatükis (artiklid 24–30) sätestatud jälgimist ja seiret käsitlevad eeskirjad.

Punktides a, b ja c osutatud loetellu kantud taude käsitatakse ka käesoleva punkti kohaste loetellu kantud taudidena.

2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade kohaldamise asjaomaste loetellu kantud taudide suhtes vastavalt IV lisas sätestatud kriteeriumidele, võttes arvesse ka uusi olulisi teaduslikke andmeid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Komisjon muudab rakendusaktidega lõikes 2 osutatud taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade kohaldamist asjaomaste loetellu kantud taudide suhtes, kui asjaomane taud ei vasta enam IV lisa asjakohases jaotises sätestatud kriteeriumidele, võttes arvesse ka uusi olulisi teaduslikke andmeid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ülimalt olulist riski tekitava loetellu kantud taudiga, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. PEATÜKK

Loomatervisealane vastutus

1. jagu

Ettevõtjad, loomakasvatusspetsialistid ja lemmikloomapidajad

Artikkel 10

Loomatervisealane vastutus ja bioturvameetmed

1. Ettevõtjad:

a) vastutavad nende vastutusel olevate peetavate loomade ja toodete puhul järgmise eest:

i) peetavate loomade tervis;

- ii) veterinaarravimite mõistlik ja vastutustundlik kasutamine, ilma et see mõjutaks veterinaararstide rolli ja vastutust;
  - iii) taudide leviku riski minimeerimine;
  - iv) hea loomakasvatustava;
- b) võtavad vajaduse korral nende vastutusel olevate peetavate loomade ja toodete suhtes selliseid bioturvameetmeid vastavalt:
- i) peetavate loomade ja toodete liikidele ja kategooriatele;
  - ii) tootmisviisile ja
  - iii) asjaomastele riskidele, võttes arvesse:
    - geograafilist asukohta ja kliimatingimusi ning
    - kohalikke asjaolusid ja tavaid;
- c) võtavad vajaduse korral metsloomade suhtes bioturvameetmeid.
2. Loomakasvatusspetsialistid võtavad meetmeid taudi levimise riski vähendamiseks oma tööülesannete puhul, mis on seotud loomade ja toodetega.
3. Lõike 1 punkti a kohaldatakse ka lemmikloomapidajate suhtes.
4. Lõike 1 punktis b osutatud bioturvameetmeid rakendatakse asjakohasel viisil järgmise kaudu:
- a) füüsilise kaitse meetmed, mis võivad hõlmata:
- i) asjakohasel juhul ala sulgemist, piirdetarade ehitamist, varjualuste ehitamist või võrguga piiramist;
  - ii) puhastamist, desinfektsiooni ning putuka- ja näriliste tõrjet;
  - iii) veeloomade puhul asjakohasel juhul:
    - veevarustuse ja äravooluga seotud meetmeid;
    - loomulikke või tehisklike tõkkeid ümbritsevate veekogude eest, mis takistavad veeloomadel asjaomasesse ettevõttesse siseneda või sealt lahkuda, sealhulgas meetmed üleujutuste vastu või vee sisseimbumise vastu ümbritsevatest veekogudest;
- b) haldusmeetmed, mis võivad hõlmata:
- i) loomade, toodete, sõidukite ja inimeste ettevõttesse sisenemise ja sealt väljumise korda;
  - ii) seadmete kasutamise korda;
  - iii) asjaomaseid riske arvestavaid liikumistingimusi;
  - iv) loomade või toodete ettevõttesse toomise tingimusi;
  - v) äsja sisse toodud või haigete loomade karantiini, isoleerimist või eraldamist;
  - vi) surnud loomade ja muude loomsete kõrvalsaaduste ohutu kõrvaldamise süsteemi.
5. Ettevõtjad, loomakasvatusspetsialistid ja lemmikloomapidajad teevad käesoleva määrusega kehtestatud tauditõrje- ja taudiennetusmeetmete kohaldamisel koostööd pädeva asutuse ja veterinaararstiga.
6. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada käesoleva artikli ühtseks kohaldamiseks vajalikud miinimumnõuded.

Sellised rakendusaktid võtavad arvesse lõike 1 punktis b osutatud asjaolusid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 255 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Loomatervisealased teadmised

1. Ettevõtjatel ja loomakasvatusspetsialistidel on piisavad teadmised:
  - a) loomataudidest, sh inimestele edasikanduvatest taudidest;
  - b) bioturvalisuse põhimõtetest;
  - c) loomatervise, loomade heaolu ja inimeste tervise omavahelistest seostest;
  - d) nende hoole all olevate loomaliikide kasvatamise headest tavadest;
  - e) ravimiresistentsusest, sealhulgas antimikroobsest resistentsusest, ja selle mõjust.
2. Lõike 1 kohaselt nõutav teadmiste sisu ja tase sõltub järgmisest:
  - a) asjaomaste ettevõtjate ja loomakasvatusspetsialistide vastutusel olevate peetavate loomade liigid või toodete kategooriad ning nende loomade või toodetega seotud tööülesannete laad;
  - b) tootmisviis;
  - c) täidetavad ülesanded.
3. Lõikes 1 osutatud teadmised omandatakse ühel järgmistest viisidest:
  - a) töökogemus või koolitus;
  - b) põllumajandus- või vesiviljelussektoris kehtivad loomatervisega seotud programmid;
  - c) formaalharidus;
  - d) muud kogemused või muu koolitus, mis annavad punktides a, b või c osutatuga samaväärse teadmiste taseme.
4. Ettevõtjad, kes müüvad lemmikloomi või annavad muul viisil üle nende omandiõigust, annavad tulevasele lemmikloomapidajale lõikes 1 osutatud küsimuste kohta põhiteabe, mis on asjaomase lemmiklooma puhul asjakohane.

2. jagu

Veterinaararstid ja veeloomade tervise spetsialistid

Artikkel 12

Veterinaararstide ja veeloomade tervise spetsialistide vastutus

1. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva tegevuse käigus teevad veterinaararstid järgmist:
  - a) võtavad kõik asjakohased meetmed taudide sissetoomise, arengu ja leviku ennetamiseks;
  - b) võtavad meetmed, et tagada taudide varajane avastamine õige diagnoosi ning taudi välistamiseks või kinnitamiseks tehtava diferentsiaaldiagnoosiga;

- c) osalevad aktiivselt:
- i) teadlikkuse tõstmises loomatervise ning loomatervise, loomade heaolu ja inimeste tervise omavaheliste seoste kohta;
  - ii) taudi ennetamises;
  - iii) taudide varajases avastamises ja neile kiiresti reageerimises;
  - iv) teadlikkuse tõstmises ravimiresistentsusest, sealhulgas antimikroobsest resistentsusest, ja selle mõjust;
- d) teevad käesolevas määruses sätestatud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete kohaldamisel koostööd pädeva asutuse, ettevõtjate, loomakasvatusspetsialistide ja lemmikloomapidajatega.
2. Veeloomade tervise spetsialistid võivad veeloomade puhul läbi viia toiminguid, mis on käesoleva määrusega ülesandeks tehtud veterinaararstidele, tingimusel et asjaomane liikmesriik on siseriikliku õiguse kohaselt andnud neile selleks loa. Sel juhul kohaldatakse lõiget 1 kõnealuste veeloomade tervise spetsialistide suhtes.
3. Veterinaararstid ja veeloomade tervise spetsialistid säilitavad ja täiendavad oma kutseoskusi, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate tegevusaladega.

3. jagu

Liikmesriigid

Artikkel 13

Liikmesriikide vastutus

1. Selleks et loomatervisealane pädev asutus oleks võimeline ellu viima käesolevas määruses ette nähtud vajalikke ja asjakohaseid meetmeid ja toiminguid, tagab iga liikmesriik sobival haldustasandil, et pädeval asutusel oleks:
- a) kvalifitseeritud töötajad, rajatised, seadmed, rahalised vahendid ja kogu liikmesriigi territooriumi hõlmav tõhus töökorraldus;
  - b) juurdepääs kvalifitseeritud töötajate, rajatiste, seadmete ja rahaliste vahenditega laboritele, et tagada loetellu kantud ja esilekerkivate taudide kiire ja täpne diagnoosimine ning diferentsiaaldiagnoosimine;
  - c) piisava koolitusega veterinaararstid, kes osalevad artiklis 12 osutatud toimingutes.
2. Liikmesriigid julgustavad ettevõtjaid ja loomakasvatusspetsialiste artiklis 11 ette nähtud piisavate teadmiste omandamisel, säilitamisel ja täiendamisel põllumajandus- või vesiviljelussektori asjakohaste programmide või formaalhariduse kaudu.

Artikkel 14

Pädeva asutuse ametlike toimingute delegeerimine

1. Pädev asutus võib delegeerida ühe või mitu järgmist toimingut muudele veterinaararstidele kui veterinaarjärelevalve ametnikele:
- a) meetmete praktiline kohaldamine likvideerimisprogrammide raames, nagu on ette nähtud artiklis 32;
  - b) pädeva asutuse toetamine artiklis 26 ette nähtud seire elluviimisel või seoses artiklis 28 ette nähtud seireprogrammidega;

- c) toimingud, mis on seotud:
- i) III osas sätestatud tauditeadlikkuse, taudiks valmisoleku ja tauditõrjega, seoses järgmisega:
    - taudikahtluse korral proovide võtmine ning uurimise ja epidemioloogiliste uuringute läbiviimine artikli 54, artikli 55 lõike 1 punktide b–g, ja artiklite 57, 73, 74, 79 ja 80 ning kõnealuste artiklite kohaselt vastu võetud rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide raames;
    - tauditõrjemeetmetega seotud toimingud taudi puhkemisel seoses tegevustega, mis on loetletud artiklis 61, artikli 65 lõike 1 punktides a, b, e, f ja i, artikli 70 lõikes 1, artiklites 79 ja 80 ning artikli 81 lõigetes 1 ja 2 ning kõnealuste artiklite kohaselt vastu võetud rakendusaktides ja delegeeritud õigusaktides;
    - erakorraline vaktsineerimine vastavalt artiklile 69;
  - ii) IV osas sätestatud registreerimise, heakskiitmise, jälgitavuse ja liikumisega;
  - iii) lemmikloomade identifitseerimisdokumentide väljaandmise ja täitmisega, nagu on sätestatud artikli 247 punktis c, artikli 248 lõike 2 punktis c, artikli 249 lõike 1 punktis c ja artikli 250 lõike 2 punktis c;
  - iv) artikli 252 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud identifitseerimisvahendite rakendamise ja kasutamise.
2. Liikmesriigid võivad näha ette füüsilistele või juriidilistele isikutele loa andmise lõike 1 punktides a ja b ning lõike 1 punkti c alapunktides i, ii ja iv osutatud toiminguteks seoses konkreetselt kindlaks määratud ülesannetega, mille jaoks neil isikutel on piisavalt eriteadmisi. Sellisel juhul kohaldatakse kõnealuste isikute suhtes käesoleva artikli lõiget 1 ja artiklis 12 sätestatud vastutust.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte seoses muude toimingutega, mida võidakse delegeerida veterinaararstidele lisaks lõikes 1 sätestatud ning asjakohasel juhul näha ette sellise delegeerimise jaoks vajalikud asjaolud ja tingimused.

Kõnealuste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse nende toimingute ning asjaomaste rahvusvaheliste standardite laadi.

Artikkel 15

Avalik teave

Kui on mõistlik põhjus kahtlustada, et liidust pärinevad või väljastpoolt liitu sisenevad loomad või tooted kujutavad endast riski, astub pädev asutus vajalikke samme avalikkuse teavitamiseks riski laadist ning kõnealuse riski ennetamiseks ja tõrjumiseks võetavatest või kavandatud meetmetest, võttes arvesse kõnealuse riski laadi, tõsidust ja ulatust ning avalikkuse huvi saada teavet.

4. jagu

Laborid, asutused ning muud haigustekitajaid, vaktsiine ja muid bioloogilisi tooteid käitlevad füüsilised ja juriidilised isikud

Artikkel 16

Laborite, asutuste ning muude haigustekitajaid, vaktsiine ja muid bioloogilisi tooteid Käitlevate isikute kohustused

1. Laborid, asutused ning muud teadus-, haridus- või diagnostikaeesmärgil või vaktsiinide ja muude bioloogiliste toodete tootmise eesmärgil haigustekitajaid käitlevad füüsilised või juriidilised isikud peavad asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid arvesse võttes:
- a) rakendama asjakohaseid bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise meetmeid, et ennetada haigustekitajate väliskeskkonda sattumist ja sellele järgnevat kokkupuudet loomadega väljaspool laborit või muud nimetatud eesmärkidel haigustekitajaid käitlevat asutust;

- b) tagama, et haigustekitajate, vaktsiinide ja muude bioloogiliste toodete laboritevaheline või muude asutuste vaheline liikumine ei põhjustaks loetellu kantud või esilekerkivate taudide levimise riski.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu laborite, asutuste ning muude haigustekitajaid, vaktsiine ja muid bioloogilisi tooteid käitlevate füüsiliste või juriidiliste isikute ohutusmeetmeid käsitlevaid delegeeritud õigusakte loetellu kantud ja esilekerkivate taudide ennetamiseks ja tõrjeks seoses:
- a) bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise meetmetega;
- b) haigustekitajate, vaktsiinide ja muude bioloogiliste toodete liikumisnõuetega.

Artikkel 17

Loomaterviselaborid

1. Ametlikud loomaterviselaborid, kuhu kuuluvad liidu referentlaborid, siseriiklikud referentlaborid ja ametlikud loomaterviselaborid, teevad oma ülesannete ja kohustuste täitmisel koostööd liidu loomaterviselaborite võrgustikuga.
2. Lõikes 1 osutatud laborid teevad liidu referentlaborite koordineerimisel koostööd selle tagamiseks, et käesolevas määruses sätestatud taudide seire, nendest teavitamine ja nendega seotud aruandlus, likvideerimisprogrammid, taudivaba staatuse määramine ning loomade ja toodete liikumine liidus, nende sisenemine liitu ja eksport kolmandatesse riikidesse või territooriumidele põhineksid ajakohastel, kindlatel ja usaldusväärsetel laboriuuringutel, testidel ja diagnoosidel.
3. Ametlike laborite antavate tulemuste ja aruannete osas järgitakse ametisaladuse ja konfidentsiaalsuse põhimõtteid ning nähakse ette kohustus teavitada neid määranud pädevat asutust, sõltumatult laboriuuringud, testid või diagnoosid tellinud füüsilistest või juriidilistest isikutest.
4. Juhul kui ühe liikmesriigi ametlik labor teeb teisest liikmesriigist pärinevatelt loomadelt võetud proovide diagnostilise analüüsi, teatab kõnealune ametlik labor selle liikmesriigi pädevale asutusele, kust proov pärines:
- a) kohe kõigist tulemustest, mis viitavad artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi kahtlusele või avastamisele;
- b) põhjendamatu viivitusega kõigist tulemustest, mis viitavad artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudi kahtlusele või avastamisele, kui tegemist ei ole artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud taudiga.

II OSA

TAUDIST TEAVITAMINE JA ARUANDLUS, JÄLGIMINE JA SEIRE, LIKVIDEERIMISPROGRAMMID, TAUDIVABA STAATUS

1. PEATÜKK

Taudist teavitamine ja aruandlus

Artikkel 18

Teavitamine liikmesriikides

1. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtjad ja muud asjakohased füüsilised või juriidilised isikud:
- a) teavitavad viivitamata pädevat asutust, kui on põhjust kahtlustada artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi esinemist loomadel või kui on avastatud sellise taudi esinemine loomadel;

- b) teavitavad võimalikult kiiresti pädevat asutust, kui on põhjust kahtlustada artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudi esinemist loomadel või kui on avastatud sellise taudi esinemine loomadel, kui tegemist ei ole artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud taudiga;
  - c) teavitavad veterinaararsti ebatavalisest suremusest ja muudest raske taudi ilmingutest või kindlaksmääramata põhjusel oluliselt vähenenud toodangumahust, mida tuleks täiendavalt uurida, sh võtta proove laboriuuringute jaoks, kui olukord seda tingib.
2. Liikmesriigid võivad otsustada, et lõike 1 punktis c ette nähtud teated võib suunata pädevale asutusele.
  3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
    - a) kriteeriume, mille alusel otsustatakse, kas on ilmnenud lõike 1 punktis c kirjeldatud teavitamist nõudvaid asjaolusid;
    - b) üksikasjalikke eeskirju lõike 1 punktis c sätestatud täiendava uurimise kohta.

Artikkel 19

Teavitamine liidu tasandil

1. Liikmesriigid teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudide puhangutest, mille korral viivitamatu teavitamine on vajalik tarvilike riskijuhtimismeetmete õigeaegseks rakendamiseks, võttes arvesse taudiprofiili.
2. Lõikes 1 sätestatud teavitamine hõlmab järgmist teavet puhangu kohta:
  - a) haigustekitaja ja asjakohasel juhul selle alltüüp;
  - b) asjakohased kuupäevad, eelkõige taudipuhangu kahtluse ja selle kinnituse kohta;
  - c) puhangu tüüp ja koht;
  - d) seotud puhangud;
  - e) puhanguga seotud loomad;
  - f) puhanguga seoses võetud tauditõrjemeetmed;
  - g) loetellu kantud taudide võimalik või teadaolev päritolu;
  - h) kasutatud diagnostikameetodid.

Artikkel 20

Liidu tasandi aruandlus

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele teabe artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudide kohta:
  - a) mille puhangutest ei ole artikli 19 lõike 1 kohaselt vaja viivitamata teavitada;
  - b) mille puhangust on artikli 19 lõike 1 kohaselt vaja viivitamata teavitada, kuid komisjonile ja teistele liikmesriikidele aruandmiseks on vaja täiendavat teavet järgmise kohta:
    - i) seire kooskõlas artikli 30 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud eeskirjadega;
    - ii) likvideerimisprogramm kooskõlas artikli 35 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud eeskirjadega.

2. Lõikes 1 sätestatud aruanded sisaldavad järgmist teavet:
- a) lõikes 1 osutatud loetellu kantud taudide avastamine;
  - b) seiretulemused, kui see on artikli 29 punkti d alapunkti ii või artikli 30 lõike 1 punkti b alapunkti ii alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt vajalik;
  - c) seireprogrammide tulemused, kui see on artikli 28 lõike 3 kohaselt ja artikli 29 punkti d alapunkti ii või artikli 30 lõike 1 punkti b alapunkti ii alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt vajalik;
  - d) likvideerimisprogrammid, kui see on artikli 34 kohaselt ja artikli 35 alusel vastu võetud rakendusaktis sätestatud eeskirjade kohaselt vajalik.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad lõikes 2 ette nähtud nõuete täendamist ning aruandlust muudel seiret ja likvideerimisprogramme käsitlevatel teemadel, kui see on vajalik käesolevas määruses sätestatud taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade tõhusaks kohaldamiseks.

Artikkel 21

Teavitamis- ja aruandluspiirkonnad

Liikmesriigid kehtestavad artiklites 19 ja 20 sätestatud teavitamise ja aruandluse tarbeks teavitamis- ja aruandluspiirkonnad.

Artikkel 22

Elektrooniline teabesüsteem liidusiseseks taudidest teavitamiseks ja aruandluseks

Komisjon loob artiklites 19, 20 ja 21 sätestatud teavitamise ja aruandluse nõuetele vastamiseks ette nähtud mehhanismide ja vahendite toimimise jaoks elektroonilise teabesüsteemi ja haldab seda.

Artikkel 23

Liidusisese teavitamise ja aruandluse ning elektroonilise teabesüsteemiga seotud rakendamise volitused

Komisjon sätestab rakendusaktidega eeskirjad artiklites 19–22 sätestatud teavitamise ja aruandluse nõuete ning elektroonilise teabesüsteemi kohta seoses järgmisega:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudid, millest liikmesriigid peavad viivitamata teavitama, ning teavitamisega seoses vajalikud meetmed kooskõlas artikliga 19;
- b) liikmesriikide poolt artiklis 20 sätestatud aruandluse korral esitatav teave;
- c) artiklis 22 sätestatud elektroonilise teabesüsteemi loomise ja kasutamise kord ning üleminekumeetmed andmete ja teabe üleviimiseks olemasolevatest süsteemidest uude süsteemi ning selle täielikuks toimimiseks;
- d) artiklis 22 sätestatud elektroonilise teabesüsteemi sisestavate andmete formaat ja struktuur;
- e) artiklites 19 ja 20 sätestatud teavitamise ja aruandluse tähtsused ja sagedus, mis toimub sellisel ajal ja sellise sagedusega, nagu on tarvis vajalike riskijuhtimismeetmete läbipaistvuse ja õigeaegse kohaldamise tagamiseks, tuginedes taudiprofiilile ja puhangu tüübile;
- f) artiklis 21 sätestatud teavitamis- ja aruandluspiirkondade loetellu kandmine.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Jälgimine ja seire

Artikkel 24

Ettevõtja jälgimiskohustus

Loetellu kantud ja esilekerkivate taudide esinemise avastamiseks peavad ettevõtjad:

- a) jälgima nende vastutusel olevate loomade tervist ja käitumist;
- b) jälgima nende vastutusel olevate ettevõtete, loomade või loomse paljundusmaterjali normaalsete toodangunäitajate muutusi, mille korral võib tekkida kahtlus, et põhjuseks on mõni loetellu kantud või esilekerkiv taud;
- c) pöörama tähelepanu ebatavalisele suremusele ja muudele raske taudi ilmingutele nende vastutusel olevate loomade hulgas.

Artikkel 25

Loomatervise ülevaatus

1. Ettevõtjad tagavad, et veterinaararst teeb nende vastutusel olevates ettevõtetes loomatervise ülevaatusi, kui see on asjaomasest ettevõttest tulenevate riskide tõttu asjakohane, võttes arvesse:

- a) ettevõtte tüüpi;
- b) ettevõttes peetavate loomade liike ja kategooriaid;
- c) tsooni või piirkonna epidemioloogilist olukorda seoses loetellu kantud ja esilekerkivate taudidega, millele ettevõtte loomad on vastuvõtlikud;
- d) muud asjakohast seiret või ametlikke kontrole, mida peetavate loomade ja ettevõtte tüübi suhtes rakendatakse.

Sellise loomatervise ülevaatuses peab olema asjaomasest ettevõttest tulenevate riskidega proportsionaalne.

Seda võib kombineerida muudel eesmärkidel toimuva külastusega.

2. Lõikes 1 sätestatud loomatervise ülevaatuses eesmärk on taudiennetus, eelkõige järgmise kaudu:

- a) asjaomase ettevõtja nõustamine bioturvalisuse ja muudes loomatervise seotud küsimustes vastavalt ettevõtte tüübile ja ettevõttes peetavate loomade liikidele ja kategooriatele;
- b) loetellu kantud või esilekerkivate taudide esinemisele osutavate ilmingute avastamine ja sellest teavitamine.

3. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada käesoleva artikli ühetaoliseks kohaldamiseks vajalikud miinimumnõuded.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 26

Pädeva asutuse seirekohustus

1. Pädev asutus teeb seiret artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudide ja asjakohaste esilekerkivate taudide esinemise avastamiseks.

2. Seire korraldatakse nii, et oleks tagatud artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudide esinemise õigeaegne avastamine taudiolukorraga seotud asjakohase teabe kogumise, kõrvutamise ja analüüsimise abil.
3. Kui see on võimalik ja asjakohane, kasutab pädev asutus vastavalt artikli 24 ja 25 kohase ettevõtjatepoolse jälgimise tulemusi ja loomatervise ülevaatusse kaudu saadud teavet.
4. Pädev asutus tagab, et seire vastab artiklis 27 ja artikli 29 punkti a kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud nõuetele.
5. Pädev asutus tagab, et lõikes 1 sätestatud seire kaudu saadud teavet kogutakse ja kasutatakse tõhusalt ja tulemuslikult.

Artikkel 27

Seiremetoodika, -sagedus ja -intensiivsus

Artiklis 26 sätestatud seire korraldus, vahendid, diagnostikameetodid, sagedus, intensiivsus, loomade sihtpopulatsioon ja proovivõtuvõimsus peavad olema asjakohased ja seire eesmärkidega proportsionaalsed, võttes arvesse:

- a) taudiprofiili;
- b) seotud riske;
- c) tervisestaatust:
  - i) jälgitavas liikmesriigis või selle tsoonis või bioturvarühmikus;
  - ii) liikmesriikides ja kolmandates riikides või territooriumidel, mis piirnevad kõnealuse liikmesriigi, selle tsooni või bioturvarühmikuga või kust loomad ja tooted sinna tuuakse;
- d) artikli 24 kohast jälgimist ettevõtjate poolt, sealhulgas artikli 25 kohast loomatervise ülevaatusse või seiret mõne muu ametiasutuse poolt.

Artikkel 28

Liidu seireprogrammid

1. Pädev asutus teostab artikli 26 lõikes 1 ette nähtud seiret seireprogrammi raames, kui taud on artikli 29 punkti c kohaselt liidu jaoks asjakohane.
2. Lõike 1 kohast seireprogrammi koostavad liikmesriigid esitavad selle komisjonile.
3. Lõike 1 kohast seireprogrammi rakendav liikmesriik esitab komisjonile korrapäraseid aruandeid kõnealuse seireprogrammi rakendamise tulemustest.

Artikkel 29

Volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad järgmist:

- a) artiklis 27 ette nähtud seire korraldus, vahendid, diagnostikameetodid, sagedus, intensiivsus, loomade sihtpopulatsioon ja proovivõtuvõimsus;

- b) artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudide ja asjakohasel juhul ka esilekerkivate taudide ametliku kinnitamise kriteeriumid ja haigusjuhtude määratlused;
- c) kriteeriumid, et teha kindlaks asjakohane taud, mille suhtes kohaldatakse artikli 30 lõike 1 punkti a kohaselt liidu seisukohast asjakohast seireprogrammi, võttes arvesse taudi profiili ja seotud riskitegureid;
- d) seireprogrammide suhtes artikli 28 lõikes 1 sätestatud nõuded, mis on seotud:
  - i) seireprogrammide sisuga;
  - ii) teabega, mis peab sisalduma artikli 28 lõike 2 kohaselt esitatavates seireprogrammides ning artikli 28 lõike 3 kohastes korrapärastes aruannetes;
  - iii) seireprogrammide kohaldamisajaga.

Artikkel 30

Rakendamisolitused

1. Komisjon sätestab rakendusaktidega artiklites 26 ja 28 ning artikli 29 kohaselt vastu võetud eeskirjades ette nähtud seiret ja seireprogramme käsitlevad nõuded, mis käsitlevad järgmist:
  - a) milliste artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud loetellu kantud taudide suhtes kohaldatakse seireprogramme kooskõlas artikliga 28, sealhulgas selliste programmide geograafiline ulatus;
  - b) järgmiste toimingute vorm ja kord:
    - i) kõnealuste seireprogrammide esitamine komisjonile ja teistele liikmesriikidele nende teavitamiseks;
    - ii) komisjonile seiretulemuste kohta aruande esitamine.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada artiklis 28 osutatud seireprogrammide hindamiseks kasutatavad kriteeriumid.
3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Likvideerimisprogrammid

Artikkel 31

Kohustuslikud ja valikulised likvideerimisprogrammid

1. Liikmesriigid, mis ei ole oma kogu territooriumi või selle tsoonide või bioturvarühmikute ulatuses vabad või teadaolevalt vabad ühest või mitmest artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudist:
  - a) koostavad kõnealuse loetellu kantud taudi likvideerimise või selle puudumise tõendamise programmi, mis tuleb läbi viia loomapopulatsioonis, kus taud esineb, ja hõlmab nende territooriumi asjaomaseid osi või tsoone või bioturvarühmikuid („kohustuslik likvideerimisprogramm”); kõnealust programmi kohaldatakse seni, kuni nõuded taudi vaba staatuse saamiseks liikmesriigi territooriumil või artikli 36 lõike 1 kohases asjaomases tsoonis või artikli 37 lõike 2 kohases bioturvarühmikus on täidetud;
  - b) esitavad komisjonile heakskiitmiseks kohustusliku likvideerimisprogrammi kavandi.

2. Liikmesriigid, mis ei ole või ei ole teadaolevalt vabad ühest või mitmest artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudist ning otsustavad koostada kõnealuse loetellu kantud taudi likvideerimisprogrammi, mis tuleb läbi viia loomapopulatsioonides, kus asjaomane taud esineb, ning mis hõlmab nende territooriumi asjaomaseid osi või tsoone või bioturvarühmikuid („valikuline likvideerimisprogramm“), esitavad kõnealuse programmi kavandi komisjonile heakskiitmiseks, kui asjaomane liikmesriik palub tunnustada liidus selle taudiga seotud loomatervise tagatise seoses loomade või toodete liikumisega.

Sellist valikulist likvideerimisprogrammi kohaldatakse kuni:

- a) nõuded taudivaba staatuse saamiseks liikmesriigi territooriumil või artikli 36 lõike 1 kohases asjaomases tsoonis või artikli 37 lõike 2 kohases turvarühmikus on täidetud, või
- b) on kindlaks tehtud, et taudivaba staatuse saamise tingimusi ei ole võimalik täita ja kõnealune programm ei täida enam oma eesmärki, või
- c) asjaomane liikmesriik lõpetab programmi.

3. Komisjon kiidab rakendusaktidega heaks:

- a) kavandatud kohustuslikud likvideerimisprogrammid, mis on talle lõike 1 kohaselt heakskiitmiseks esitatud;
- b) kavandatud valikulised likvideerimisprogrammid, mis on talle lõike 2 kohaselt heakskiitmiseks esitatud,

kui käesoleva peatüki tingimused on täidetud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ülimalt olulist riski tekitava loetellu kantud taudiga, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu käesoleva artikli lõike 3 punktis a sätestatud viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel rakendusaktidega heaks kiita asjaomase liikmesriigi esitatud muudatusettepaneku käesoleva artikli lõike 3 punktide a ja b kohaselt heakskiidetud likvideerimisprogrammi kohta või selle heakskiidu lõpetada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:

- a) konkreetsete taudide tauditõrjestrategiaid ning vahe- ja lõppeesmärke ning likvideerimisprogrammide kohaldamisega;
- b) erandeid nõudest esitada käesoleva artikli lõike 1 punktis b ja lõikes 2 sätestatud likvideerimisprogrammid heakskiitmiseks, kui selline heakskiitmine ei ole vajalik nende programmide suhtes kooskõlas artikli 32 lõikega 2 ning artikliga 35 vastu võetud eeskirjade tõttu;
- c) teavet, mille liikmesriik peab esitama komisjonile ja teistele liikmesriikidele käesoleva lõike punktis b sätestatud erandite kohta likvideerimisprogrammide heakskiitmise nõudest.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva lõike punkti b kohaselt vastu võetud eeskirjade muutmiseks või nende kohaldamise lõpetamiseks.

Artikkel 32

Kohustuslike ja valikuliste likvideerimisprogrammide raames võetavad meetmed

1. Likvideerimisprogrammides on vähemalt järgmised meetmed:

- a) tauditõrjemeetmed haigustekitaja likvideerimiseks ettevõtetes, bioturvarühmikutes ja tsoonides, kus taud esineb, ning uuesti nakatumise vältimiseks;

b) artiklites 26–30 sätestatud eeskirjade kohaselt teostatav seire, et tõendada:

- i) punktis a sätestatud tauditõrjemeetmete tulemuslikkust;
- ii) loetellu kantud taudi puudumist;

c) positiivsete seiretulemuste korral võetavad tauditõrjemeetmed.

2. Likvideerimisprogrammi tulemuslikkuse tagamiseks võtab komisjon kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad järgmisi elemente:

- a) lõike 1 punktis a sätestatud tauditõrjemeetmed;
- b) tauditõrjemeetmed, mida tuleb võtta, et vältida loomade sihtpopulatsiooni uuesti nakatumist kõnealuse taudiga ettevõtetes, tsoonides ja bioturvarühmikutes;
- c) seire korraldus, vahendid, diagnostikameetodid, sagedus, intensiivsus, loomade sihtpopulatsioon ja proovivõtuvõidid;
- d) tauditõrjemeetmed, mis tuleb võtta loetellu kantud taudi positiivsete seiretulemuste korral, nagu on sätestatud lõike 1 punktis c;
- e) vaktsineerimise kriteeriumid, kui see on tähtis ja asjakohane kõnealuse taudi või liikide puhul.

Artikkel 33

Komisjonile heakskiitmiseks esitatavate kohustuslike ja valikuliste likvideerimisprogrammide sisu

Liikmesriigid lisavad artikli 31 lõigete 1 ja 2 kohaselt komisjonile esitatavate kohustuslike ja valikuliste likvideerimisprogrammide heakskiitmise taotlustesse järgmise teabe:

- a) asjaomase kohustusliku või valikulise likvideerimisprogrammiga hõlmatud loetellu kantud taudi epidemioloogilise olukorra kirjeldus;
- b) likvideerimisprogrammiga hõlmatud geograafilise ja halduspiirkonna või bioturvarühmiku kirjeldus ja piiritletus;
- c) likvideerimisprogrammi tauditõrjemeetmete kirjeldus vastavalt artikli 32 lõikele 1 ja artikli 32 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjadele;
- d) likvideerimisprogrammiga seotud osapoolte töökorralduse, järelevalve ja rolli kirjeldus;
- e) likvideerimisprogrammi hinnanguline kestus;
- f) vahe-eesmärgid ja tauditõrjestrategiead likvideerimisprogrammi rakendamiseks.

Artikkel 34

Aruandlus

Likvideerimisprogramme rakendavad liikmesriigid esitavad komisjonile:

- a) aruanded, mis võimaldavad komisjonil jälgida käimasolevate likvideerimisprogrammide artikli 33 punktis f osutatud vahe-eesmärkide saavutamist;
- b) lõpparuande pärast asjaomase likvideerimisprogrammi lõpuleviimist.

*Artikkel 35***Rakendamisolitused**

Komisjon sätestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad artiklites 31–34 sätestatud teabe-, vormi- ja menetlusnõudeid seoses järgmisega:

- a) kohustuslike ja valikuliste likvideerimisprogrammide kavandite esitamine heakskiitmiseks;
- b) tulemuslikkuse näitajad;
- c) kohustuslike ja valikuliste likvideerimisprogrammide rakendamise tulemustest aruandmine komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*4. PEATÜKK***Taudevaba staatus***Artikkel 36***Taudevabad liikmesriigid ja tsoonid**

1. Liikmesriik võib esitada komisjonile taotluse artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud ühe või mitme loetellu kantud taudi suhtes taudevaba staatuse heakskiitmiseks ühe või mitme asjaomase loomaliigi kohta kogu oma territooriumil või ühes või mitmes selle tsoonis, tingimusel et on täidetud üks või mitu järgmist tingimust:

- a) kogu asjaomase liikmesriigi territooriumil või taudevaba staatuse taotlusega hõlmatud tsoonis või tsoonides ei esine ühtki taotlusega hõlmatud taudi korral loetellu kantud liiki;
- b) haigustekitaja ei ole teadaolevalt võimeline kogu liikmesriigi territooriumil või taotlusega hõlmatud tsoonis või tsoonides ellu jääma vastavalt artikli 39 punkti a alapunktis ii osutatud kriteeriumidele;
- c) ainult siirutajate kaudu siirutatavate loetellu kantud taudide korral ei esine kogu liikmesriigi territooriumil või taotlusega hõlmatud tsoonis või tsoonides ühtki siirutajat või ei suuda need seal teadaolevalt ellu jääda vastavalt artikli 39 punkti a alapunktis ii osutatud kriteeriumidele;
- d) loetellu kantud taudi puudumist on tõendatud:
  - i) likvideerimisprogrammiga, mis vastab artikli 32 lõikes 1 sätestatud eeskirjadele ning kõnealuse artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjadele, või
  - ii) varasemate andmete ja seireandmetega.

2. Liikmesriikide taudevaba staatuse taotlused peavad sisaldama tõendeid selle kohta, et lõikes 1 sätestatud tingimused taudevaba staatuse saamiseks on täidetud.

3. Liikmesriik võib teatud konkreetsetel juhtudel esitada komisjonile taotluse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud ühe või mitme loetellu kantud taudi suhtes taudevaba staatuse heakskiitmiseks ja eelkõige vaksineerimata jätmise staatuse heakskiitmiseks kogu territooriumil või ühes või mitmes selle tsoonis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) loetellu kantud taudi puudumist on tõendatud:
  - i) likvideerimisprogrammiga, mis vastab artikli 32 lõikes 1 sätestatud eeskirjadele ning kõnealuse artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjadele, või
  - ii) varasemate andmete ja seireandmetega;

b) on tõendatud, et selle taudi vastu vaksineerimine põhjustaks kulu, mis ületab kulu taudivabaduse säilitamisele ilma vaksineerimiseta.

4. Komisjon kiidab rakendusaktidega ja vajaduse korral muudatusi tehes liikmesriikide taudivaba staatuse või vaksineerimata jätmise staatuse taotlused heaks, kui lõigetes 1 ja 2 ning asjakohasel juhul lõikes 3 osutatud tingimused on täidetud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 37

Bioturvarühmikud

1. Liikmesriik võib esitada komisjonile taotluse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi suhtes taudivaba staatuse tunnustamiseks bioturvarühmikus ning sellise bioturvarühmiku taudivaba staatuse kaitsmiseks ühe või mitme kõnealuse loetellu kantud taudi puhangu korral oma territooriumil, tingimusel et:

- a) taotlusega hõlmatud loetellu kantud taudi või loetellu kantud taudide sissetoomist saab tulemuslikult ennetada bioturvarühmiku tasandil, võttes arvesse taudiprofiili;
- b) taotlusega hõlmatud bioturvarühmik kuulub ühe ühise bioturvalisuse juhtimissüsteemi alla, mille eesmärk on tagada kõigi selle osaks olevate ettevõtete taudivaba staatus, ja
- c) pädev asutus on taotlusega hõlmatud bioturvarühmiku loomade ja loomsete saaduste liikumise eesmärgil heaks kiitnud kooskõlas:
  - i) peetavate maismaaloomade ja nende saaduste bioturvarühmikuid käsitlevate artiklitega 99 ja 100;
  - ii) vesiviljelusloomade ja nende saaduste bioturvarühmikuid käsitlevate artiklitega 183 ja 184.

2. Liikmesriik võib esitada komisjonile taotluse bioturvarühmikute taudivaba staatuse tunnustamiseks ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud loetellu kantud taudi osas, kui:

- a) taotlusega hõlmatud loetellu kantud taudi või loetellu kantud taudide sissetoomist saab tulemuslikult ennetada bioturvarühmiku tasandil, võttes arvesse taudiprofiili;
- b) täidetud on üks või mitu järgmist tingimust:
  - i) artikli 36 lõikes 1 sätestatud tingimused;
  - ii) taotlusega hõlmatud bioturvarühmiku ettevõtted on alustanud või jätkavad oma tegevust ja on loonud ühise bioturvalisuse juhtimissüsteemi, mille eesmärk on tagada kõnealuse bioturvarühmiku taudivabadus;
- c) taotlusega hõlmatud bioturvarühmik kuulub ühe ühise bioturvalisuse juhtimissüsteemi alla, mille eesmärk on tagada kõigi selle osaks olevate ettevõtete taudivaba staatus, ja
- d) pädev asutus on taotlusega hõlmatud bioturvarühmiku loomade ja loomsete saaduste liikumise eesmärgil heaks kiitnud kooskõlas:
  - i) peetavate maismaaloomade ja nende saaduste bioturvarühmikuid käsitlevate artiklitega 99 ja 100;
  - ii) vesiviljelusloomade ja nende saaduste bioturvarühmikuid käsitlevate artiklitega 183 ja 184.

3. Liikmesriikide taotlused bioturvarühmikute taudivaba staatuse tunnustamiseks lõigete 1 ja 2 kohaselt peavad sisaldama tõendeid selle kohta, et kõnealustes lõigetes sätestatud tingimused on täidetud.

4. Komisjon teeb rakendusaktidega järgmist:
- a) tunnustab (vajaduse korral muudatusi tehes) bioturvarühmiku taudivaba staatust, kui lõikes 1 või 2 ning lõikes 3 sätestatud tingimused on täidetud;
  - b) määrab kindlaks, milliste artikli 9 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud loetellu kantud taudide korral võib moodustada taudivabu bioturvarühmikuid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli sätteid täiendavate sätete kohta seoses järgmisega:

- a) loetellu kantud taudi suhtes taudivaba staatuse tunnustamise nõuded käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud bioturvarühmikutes, tuginedes artikli 9 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud loetellu kantud taudide profiilile ja pidades silmas vähemalt järgmist:
  - i) seiretulemused ja muud taudivabaduse põhjendamiseks vajalikud tõendid;
  - ii) bioturvameetmed;
- b) üksikasjalikud eeskirjad, mille kohaselt pädev asutus peab heaks kiitma bioturvarühmikute taudivaba staatuse, nagu on sätestatud lõigetes 1 ja 2, ning
- c) eeskirjad bioturvarühmikute kohta, mis asuvad rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 38

Taudivabade liikmesriikide, tsoonide või bioturvarühmikute loetelud

Iga liikmesriik koostab vajaduse korral ajakohastatud loetelu artikli 36 lõike 1 kohastest taudivaba staatusega territooriumidest või tsoonidest ning artikli 37 lõigete 1 ja 2 kohastest taudivaba staatusega bioturvarühmikute ja haldab seda.

Liikmesriigid teevad need loetelud avalikkusele kättesaadavaks. Komisjon aitab liikmesriikidel nimetatud loeteludes sisalduvat teavet avalikkusele kättesaadavaks teha sellega, et avaldab oma veebilehel lingid liikmesriikide veebipõhiste teabelehtede.

Artikkel 39

Liikmesriikide ja tsoonide taudivaba staatust käsitlevate volituste delegeerimine

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:

- a) üksikasjalikke eeskirju liikmesriikide ja nende tsoonide taudivaba staatuse kohta, tuginedes eri taudiprofiilide seoses järgmisega:
  - i) kriteeriumid, mille alusel liikmesriikidel tuleb põhjendada väidet, et nende territooriumil ei esine ühtki loetellu kantud liiki või need ei ole ellujäämisvõimelised, ning selliste väidete põhjendamiseks vajalikud tõendid, nagu on sätestatud artikli 36 lõike 1 punktis a;
  - ii) kriteeriumid, mille alusel tuleb põhjendada väidet, et haigustekitaja või siirutaja ei ole ellujäämisvõimeline, ning selliste väidete põhjendamiseks vajalikud tõendid, nagu on sätestatud artikli 36 lõike 1 punktides b ja c;
  - iii) kriteeriumid ja tingimused, mida tuleb kasutada asjaomase taudivabaduse kindlakstegemiseks, nagu on sätestatud artikli 36 lõike 1 punktis d;

- iv) seiretulemused ja muud taudivabaduse põhjendamiseks vajalikud tõendid;
  - v) bioturvameetmed;
  - vi) vaksineerimispiirangud ja -tingimused taudivabades liikmesriikides ja tsoonides;
  - vii) taudivabu või likvideerimisprogrammi alla kuuluvaid tsoone piirangutsoonidest eraldavate tsoonide (puhvertsoonide) loomine;
  - viii) tsoonid, mis asuvad rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumil;
- b) erandeid artikli 36 lõikes 1 sätestatud nõudest, mille kohaselt komisjon kiidab heaks taudivaba staatuse artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud ühe või mitme loetellu kantud taudi suhtes, kui selline heakskiit ei ole vajalik taudivabaduse kohta kehtestatud üksikasjalike eeskirjade tõttu, mis on sätestatud käesoleva artikli punkti a kohaselt vastu võetud eeskirjades;
- c) liikmesriikide poolt komisjonile ja teistele liikmesriikidele esitatavat teavet, mis võimaldab põhjendada taudivaba staatuse kinnitust, ilma et võetaks vastu artikli 36 lõike 4 kohast rakendusakti, nagu on sätestatud käesoleva artikli punktis b.

Artikkel 40

Rakendamislolitused

Komisjon sätestab rakendusaktidega üksikasjalikud nõuded liikmesriikide poolt komisjonile ja teistele liikmesriikidele esitatava teabe kohta, mis võimaldab põhjendada territooriumide, tsoonide ja bioturvarühmikute taudivaba staatuse kinnitust kooskõlas artiklitega 36–39, ning järgmiste toimingute vormi ja korra:

- a) taotlused asjaomase liikmesriigi kogu territooriumi või tsoonide ja bioturvarühmikute taudivaba staatuse tunnustamiseks;
- b) liikmesriikide ja komisjoni vaheline teabevahetus taudivabade liikmesriikide või tsoonide ja bioturvarühmikute kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 41

Taudivaba staatuse säilitamine

1. Liikmesriigid säilitavad oma territooriumi, tsoonide või bioturvarühmikute taudivaba staatuse ainult seni, kuni:
  - a) artikli 36 lõikes 1 ja artikli 37 lõigetes 1 ja 2 sätestatud taudivaba staatuse tingimused ning käesoleva artikli lõike 3 ja artikli 39 kohaselt sätestatud eeskirjad on jätkuvalt täidetud;
  - b) artiklis 27 sätestatud nõudeid arvesse võttes teostatakse seiret kontrollimaks, et asjaomane territoorium, tsoon või bioturvarühmik püsib taudivaba sellest loetellu kantud taudist, mille osas tema taudivaba staatus heaks kiideti või seda tunnustati;
  - c) kohaldatakse piiranguid selle loetellu kantud taudi korral, mille osas taudivaba staatus heaks kiideti või seda tunnustati, loetellu kantud liikidesse kuuluvate loomade ja asjakohasel juhul nende saaduste liikumisele asjaomasele territooriumile, asjaomasesse tsooni või bioturvarühmikusse vastavalt IV ja V osas sätestatud eeskirjadele;

- d) kohaldatakse muid bioturvameetmeid, et ennetada sellise loetellu kantud taudi sissetoomist, mille osas taudivaba staatus heaks kiideti või seda tunnustati.
2. Liikmesriik teavitab komisjoni viivitamata, kui lõikes 1 viidatud tingimused taudivaba staatuse säilitamiseks ei ole enam täidetud.
3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad järgmisi taudivaba staatuse säilitamise tingimusi:
- a) lõike 1 punkti b kohane seire;
- b) lõike 1 punkti d kohased bioturvameetmed.

Artikkel 42

Taudivaba staatuse peatamine, lõpetamine ja taastamine

1. Kui liikmesriik saab teada või tal on alust kahtlustada, et ükskõik millist liikmesriigi, selle tsooni või bioturvarühmiku taudivaba staatuse säilitamiseks vajalikku tingimust on rikutud, teeb ta kohe järgmist:
- a) asjakohasel juhul sõltuvalt riskist peatab selle loetellu kantud taudi korral, mille osas taudivaba staatus heaks kiideti või seda tunnustati, loetellu kantud liikide viimise teistesse liikmesriikidesse, tsoonidesse või bioturvarühmikutesse, mille tervisestaatus on kõnealuse loetellu kantud taudi osas kõrgem, või piirab seda;
- b) kohaldab III osa II jaotises sätestatud tauditõrjemeetmeid, kui see on asjakohane selle loetellu kantud taudi leviku ennetamiseks, mille osas taudivaba staatus heaks kiideti või seda tunnustati.
2. Lõikes 1 sätestatud meetmed lõpetatakse, kui täiendav uurimine kinnitab, et:
- a) eeldatavat rikkumist ei ole toimunud või
- b) eeldataval rikkumisel ei olnud olulist mõju ja asjaomane liikmesriik suudab tõendada, et taudivaba staatuse säilitamise tingimused on jälle täidetud.
3. Kui asjaomase liikmesriigi poolne täiendav uurimine kinnitab, et aset on leidnud selle loetellu kantud taudi puhang, mille osas artikli 41 lõikes 1 osutatud taudivaba staatus saadi, või mõne muu taudivaba staatuse säilitamise tingimuse oluline rikkumine või see on olnud väga tõenäoline, teavitab liikmesriik sellest viivitamata komisjoni.
4. Komisjon lõpetab rakendusaktidega põhjendamatu viivitusega artikli 36 lõike 4 alusel liikmesriigi või tsooni taudivaba staatuse suhtes antud heakskiidu või artikli 37 lõike 4 alusel bioturvarühmiku taudivaba staatuse tunnustamise, kui ta on asjaomaselt liikmesriigilt saanud lõike 3 kohast teavet, et taudivaba staatuse säilitamise tingimused ei ole enam täidetud.
- Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, kui käesoleva artikli lõikes 3 osutatud loetellu kantud taud levib kiiresti ning võib avaldada ülimalt olulist mõju looma- ja rahvatervisele, majandusele või ühiskonnale, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad sätteid, millega täiendatakse käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud taudivaba staatuse peatamist, lõpetamist ja taastamist käsitlevaid eeskirju.

III OSA

TAUDITEADLIKKUS, TAUDIKS VALMISOLEK JA TAUDITÕRJE

I JAOTIS

TAUDITEADLIKKUS JA TAUDIKS VALMISOLEK

1. PEATÜKK

Situatsiooniplaanid ja simulatsiooniõppused

Artikkel 43

Situatsiooniplaanid

1. Pärast asjakohast konsulteerimist ekspertide ja asjaomaste sidusrühmadega koostavad liikmesriigid situatsiooniplaanid ja vajaduse korral üksikasjalikud kasutusjuhendid, milles sätestatakse meetmed, mida asjaomased liikmesriigid peavad võtma artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi või asjakohasel juhul esilekerkivate taudide korral, et tagada tauditeadlikkuse ja taudiks valmisoleku kõrge tase ja kiirreageerimisvõime, ning ajakohastavad neid.
2. Nimetatud situatsiooniplaanid ja asjakohasel juhul üksikasjalikud kasutusjuhendid hõlmavad vähemalt järgmist:
  - a) käsuliini kehtestamine pädeva asutuse sees ja suhetes muude ametiasutustega, et tagada kiire ja tulemuslik otsustusprotsess liikmesriigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
  - b) pädeva asutuse ja teiste ametiasutuste ja asjaomaste sidusrühmade koostööraamistik, et tagada meetmete võtmine sidusal ja kooskõlastatud viisil;
  - c) juurdepääs:
    - i) rajatistele;
    - ii) laboritele;
    - iii) seadmetele;
    - iv) töötajatele;
    - v) erakorralise abi fondidele;
    - vi) kõigile muudele asjakohastele materjalidele ja ressurssidele, mis on vajalikud artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudide kiireks ja tulemuslikuks likvideerimiseks;
  - d) järgmiste vajalike erialateadmistega keskuste ja rühmade kättesaadavus, et aidata pädevat asutust:
    - i) toimiv keskne tauditõrjekeskus;
    - ii) piirkondlikud ja kohalikud tauditõrjekesused vastavalt asjaomase liikmesriigi haldusjaotusele ja geograafilisele asukohale;
    - iii) operatiivsed eksperdirühmad;
- e) II jaotise 1. peatükis sätestatud tauditõrjemeetmete rakendamine artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudide suhtes;

- f) erakorralist vaktsineerimist käsitlevad sätted (asjakohasel juhul);
- g) pädeva asutuse poolt artikli 64 lõike 1 alusel kehtestatud piirangutsoonide geograafilise piiritlemise põhimõtted;
- h) kooskõlastamine naaberliikmesriikide ja naabruses paiknevate kolmandate riikide ja territooriumidega (asjakohasel juhul).

Artikkel 44

Situatsiooniplaanide rakendamise volitused

Komisjon sätestab rakendusaktidega vajalikud meetmed, mis käsitlevad artikli 43 lõikes 1 sätestatud situatsiooniplaanide rakendamist liikmesriikides.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 45

Simulatsiooniõppused

1. Pädev asutus tagab, et artikli 43 lõikes 1 sätestatud situatsiooniplaanidega seotud simulatsiooniõppused toimuvad korrapäraselt või sobivate intervallidega, et:

- a) tagada tauditeadlikkuse ja taudiks valmisoleku kõrge tase ja kiirreageerimisvõime asjaomases liikmesriigis;
- b) kontrollida kõnealuste situatsiooniplaanide toimivust.

2. Võimaluse ja vajaduse korral viiakse simulatsiooniõppused läbi tihedas koostöös naabruses paiknevate liikmesriikide ja kolmandate riikide ja territooriumide pädevate asutustega.

3. Liikmesriigid teevad taotluse korral komisjonile ja teistele liikmesriikidele kättesaadavaks aruande simulatsiooniõppuste peamiste tulemuste kohta.

4. Kui see on asjakohane ja vajalik, sätestab komisjon rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad simulatsiooniõppuste praktilist läbiviimist liikmesriikides, pidades silmas:

- a) simulatsiooniõppuste sagedust;
- b) rohkem kui üht artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi hõlmavaid simulatsiooniõppusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Veterinaarravimite kasutamine taudide ennetamiseks ja tauditõrjeks

Artikkel 46

Veterinaarravimite kasutamine taudide ennetamiseks ja tauditõrjeks

1. Liikmesriigid võivad võtta meetmeid veterinaarravimite kasutamise kohta loetellu kantud taudide korral, et tagada kõnealuste taudide kõige tõhusam ennetamine või tõrje, tingimusel et sellised meetmed on asjakohased või vajalikud.

Nimetatud meetmed võivad hõlmata:

- a) veterinaarravimite kasutamise suhtes kehtivaid keelde ja piiranguid;
- b) veterinaarravimite kohustuslikku kasutamist.

2. Kui liikmesriigid otsustavad, kas ja kuidas veterinaarravimeid konkreetse loetellu kantud taudi ennetus- ja tõrjemeetmena kasutada, võtavad nad arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) taudiprofiil;
- b) loetellu kantud taudi levik:
  - i) asjaomases liikmesriigis;
  - ii) liidus;
  - iii) naabruses paiknevates kolmandates riikides ja territooriumidel, kui see on asjakohane;
  - iv) kolmandates riikides ja territooriumidel, kust loomad ja nende saadused on liitu sisse toodud;
- c) asjaomaste veterinaarravimite kättesaadavus ja tõhusus ning nendega seotud riskid;
- d) asjaomaste veterinaarravimitega ravitud loomadel nakkuste avastamiseks vajalike diagnostiliste testide kättesaadavus;
- e) asjaomaste veterinaarravimite kasutamise majanduslik, sotsiaalne, loomatervise- ja keskkonnamõju võrreldes muude kättesaadavate taudiennetus- ja tõrjestrategiaga.

3. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid ennetusmeetmeid seoses veterinaarravimite kasutamisega teaduslikel eesmärkidel või nende väljatöötamise ja kontrollitud tingimustes katsetamise eesmärkidel, et kaitsta looma- ja rahvatervist.

Artikkel 47

Veterinaarravimite kasutamisega seotud volituste delegeerimine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad seda, mida võidakse pidada artikli 46 kohasteks asjakohasteks ja vajalikeks meetmeteks seoses järgmisega:

- a) veterinaarravimite kasutamise suhtes kehtivad keelud ja piirangud;
- b) konkreetset tingimused veterinaarravimite kasutamiseks konkreetse loetellu kantud taudi puhul;
- c) riskimaandamismeetmed, mis aitavad ennetada loetellu kantud taudide levikut veterinaarravimitega ravitud loomade või nende saaduste kaudu;
- d) konkreetsete loetellu kantud taudide seire pärast vaktsiinide ja muude veterinaarravimite kasutamist.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eeskirjade sätestamisel võtab komisjon arvesse artikli 46 lõikes 2 sätestatud kriteeriume.

3. Kui see on vajalik tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud esilekerkivate riskidega, siis kohaldatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjade suhtes artiklis 265 sätestatud menetlust.

3. PEATÜKK

Antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pangad

Artikkel 48

Liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade loomine

1. Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudide jaoks, mille vastu vaksineerimine ei ole artikli 47 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakti kohaselt keelatud, võib komisjon luua ühe või mitme järgmise bioloogilise toote varude säilitamiseks ja asendamiseks ette nähtud liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pangad ja vastutada nende haldamise eest:

a) antigeenid;

b) vaktsiinid;

c) vaktsiini lähtekülvi varud;

d) diagnostikareagendid.

2. Komisjon tagab, et lõikes 1 sätestatud liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareaktiivide pangad vastavad järgmistele tingimustele:

a) nad säilitavad konkreetse loetellu kantud taudi jaoks sobivat liiki antigeenide, vaktsiinide, vaktsiini lähtekülvide ja diagnostikareagentide varusid, võttes arvesse liikmesriikide vajadusi, mida hinnati seoses artikli 43 lõike 1 kohaste situatsiooniplaanidega;

b) neile tarnitakse korrapäraselt antigeene, vaktsiine, vaktsiini lähtekülve ja diagnostikareagente ning need asendatakse õigeaegselt;

c) neid säilitatakse ja paigutatakse ümber kooskõlas artikli 16 lõikes 1 sätestatud asjakohaste bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise nõuetega ning artikli 16 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

a) liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade varude haldamist, säilitamist ja asendamist, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2;

b) kõnealuste pankade tööks vajalikke bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise nõudeid, järgides artikli 16 lõikes 1 sätestatud nõudeid ja võttes arvesse artikli 16 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte.

Artikkel 49

Juurdepäas liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadele

1. Komisjon kannab hoolt liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankades olevate artikli 48 lõikes 1 osutatud bioloogiliste toodete tarnimise eest taotluse korral ja tingimusel, et varud on kättesaadavad:

a) eeskätt liikmesriikidele ja

b) kolmandatele riikidele või territooriumidele, kui selline tarne on eelkõige ette nähtud selleks, et ennetada taudi levimist liitu.

2. Kui varusid on piiratud hulgal, paneb komisjon lõikes 1 sätestatud varude tarnele paika tähtsuse järjekorra tuginedes:

a) taudiga seotud asjaoludele, mille põhjal taotlus on esitatud;

- b) antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide panga olemasolule taotlevas liikmesriigis või kolmandas riigis või territooriumil;
- c) liidu kohustusliku vaksineerimise meetmete olemasolule vastavalt artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatule.

Artikkel 50

Liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadega seotud rakendamisolulised

1. Komisjon sätestab rakendusaktidega eeskirjad liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade kohta, täpsustades artikli 48 lõikes 1 osutatud bioloogiliste toodete korral:
  - a) millised neist bioloogilistest toodetest peavad kuuluma liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadesse ja milliste artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud taudide jaoks need on ette nähtud;
  - b) nende bioloogiliste toodete liigid, mis tuleb lisada liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadesse, ja nende kogused iga artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud konkreetse loetellu kantud taudi kohta, mille jaoks asjaomane pank on loodud;
  - c) kõnealuste bioloogiliste toodete tarnimise, säilitamise ja asendamise seotud nõuded;
  - d) kõnealuste bioloogiliste toodete tarne liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadest liikmesriikidesse ning kolmandatesse riikidesse ja territooriumidele;
  - e) menetlus- ja tehnilised nõuded kõnealuste bioloogiliste toodete lisamiseks liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadesse ning nende juurdepääsu taotlemiseks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ülimalt olulist riski tekitava artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudiga, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 sätestatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 51

Liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankadega seotud teabe konfidentsiaalsus

Komisjon käsitleb teavet liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareaktiivide pankades säilitatavate artikli 48 lõikes 1 osutatud bioloogiliste toodete koguste ja alaliikide kohta salastatud teabena ja seda ei avaldata.

Artikkel 52

Riiklikud antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pangad

1. Liikmesriigid, kes on loonud riiklikud antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pangad artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudide jaoks, mille jaoks on olemas liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pangad, tagavad, et nende riiklikud antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pangad vastavad artikli 16 lõike 1 punkti a kohastele bioturvalisuse, bioohutuse ja bio-ohjamise nõuetele ning artikli 16 lõike 2 ja artikli 48 lõike 3 punkti b kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile ajakohase teabe, mis käsitleb:
  - a) lõikes 1 osutatud riiklike antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade olemasolu või loomist;

- b) antigeenide, vaktsiinide, vaktsiinide lähtekülvide ja diagnostikareagentide varude tüüpe ja nende hulka sellistes pankades;
- c) muudatusi selliste pankade töös.

Komisjon käsitab kõnealust teavet salastatud teabena ja seda ei avaldata.

- 3. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada eeskirjad, milles täpsustatakse lõikes 2 osutatud teabe esitamise sisu, sagedust ja viisi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II JAOTIS

TAUDITÕRJEMEETMED

1. PEATÜKK

Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudide tõrjemeetmed

1. jagu

Tauditõrjemeetmed loetellu kantud taudi kahtluse korral peetavatel loomadel

Artikkel 53

Ettevõtjate ja muude asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute kohustused

- 1. Kui kahtlustatakse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi esinemist peetavatel loomadel, võtavad liikmesriigid lisaks artikli 18 lõike 1 kohasele teavitamisele ja kuni pädeva asutuse poolt artikli 54 lõike 1 ja artikli 55 lõike 1 kohaste tauditõrjemeetmete võtmiseni meetmeid selle tagamiseks, et ettevõtjad ja muud asjaomased füüsilised ja juriidilised isikud võtavad artikli 55 lõike 1 punktides c, d ja e osutatud asjakohaseid tauditõrjemeetmeid, et ennetada kõnealuse loetellu kantud taudi levikut nende vastutusel olevatelt tabandunud loomadelt ja nende vastutusel olevatest ettevõtetest ja kohtadest muudele tabandumata loomadele või inimestele.
- 2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju, millega täiendatakse käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud tauditõrjemeetmeid.

Artikkel 54

Pädeva asutuse poolne uurimine loetellu kantud taudi kahtluse korral

- 1. Kui kahtlustatakse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi esinemist peetavatel loomadel, korraldab pädev asutus viivitamata uurimise, et kõnealuse loetellu kantud taudi esinemist kinnitada või välistada.
- 2. Lõikes 1 sätestatud uurimise eesmärgil tagab pädev asutus vajaduse korral, et:
  - a) veterinaarjärelevalve ametnikud teevad selle konkreetse loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liikidesse kuuluvate peetavate loomade representatiivse valimi kliinilise läbivaatuse;
  - b) veterinaarjärelevalve ametnikud võtavad neilt loetellu kantud liikidesse kuuluvatelt peetavalt loomadelt asjakohased proovid ja muud proovid uuringuteks pädeva asutuse poolt selleks otstarbeks määratud laborites;

- c) sellised määratud laborid teevad uuringud selleks, et kinnitada või välistada asjaomase loetellu kantud taudi esinemist.
3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju, millega täiendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud, pädeva asutuse tehtava uurimise eeskirju.

Artikkel 55

Pädeva asutuse poolt võetavad esmased tauditõrjemeetmed

1. Kui pädev asutus kahtlustab artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi esinemist peetavatel loomadest, võtab pädev asutus kuni artikli 54 lõikes 1 sätestatud uurimise tulemuste selgumiseni ja artikli 61 lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmete võtmiseni järgmisi esmaseid tauditõrjemeetmeid vastavalt riiklikele nõuetele eravaldusele juurdepääsu võimaldamise kohta:

- a) paneb asjaomase taudikahtlusega ettevõtte, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtte või muu koha, sealhulgas koha, kust kahtlustatav taud võib pärineda, ametliku järelevalve alla;
- b) koostab loendi:
- i) asjaomase ettevõtte, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtte või muu koha peetavatest loomadest;
  - ii) kõnealuses ettevõttes, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõttes või muus kohas asuvatest toodetest, kui see on kõnealuse loetellu kantud taudi leviku seisukohast oluline;
- c) tagab asjakohaste bioturvameetmete kohaldamise, et ennetada kõnealuse loetellu kantud taudi haigustekitaja levikut teistele loomadele või inimestele;
- d) tagab, et kõnealuse loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liikidesse kuuluvad peetavad loomad isoleeritakse ja hoitakse ära nende kokkupuutumine metsloomadega, kui see on vajalik haigustekitaja edasise leviku ennetamiseks;
- e) piirab peetavate loomade, toodete ja vajaduse korral selliste isikute, sõidukite ja materjali või muude vahendite liikumist, kelle või mille kaudu haigustekitaja on võinud levida ettevõttesse, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõttesse või muusse kõnealuse loetellu kantud taudi kahtlusega kohta või sealt välja, niivõrd kui see on loetellu kantud taudi leviku ennetamiseks vajalik;
- f) võtab muid vajalikke tauditõrjemeetmeid, võttes arvesse käesoleva peatüki 4. jaos sätestatud tauditõrjemeetmeid, mis on seotud järgmisega:
- i) artikli 54 lõikes 1 sätestatud, pädeva asutuse poolse uurimise läbiviimine ja käesoleva lõike punktides a–d sätestatud tauditõrjemeetmete kohaldamine muude ettevõtete, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtete või muu koha suhtes;
  - ii) ajutiste taudiprofiiliga sobivate piirangutsoonide kehtestamine;
- g) algatab artikli 57 lõike 1 kohase epidemioloogilise uuringu.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju, millega täiendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eeskirju konkreetsete ja üksikasjalike tauditõrjemeetmete kohta, mida tuleb võtta sõltuvalt artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudist, tuginedes seejuures riskidele, mis on seotud:

- a) asjaomase loomaliigi või -kategooriaga;
- b) asjaomase tootmisviisiga.

*Artikkel 56***Esmaste tauditõrjemeetmete läbivaatamine ja laiendamine**

Artikli 55 lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmed:

- a) vaadatakse vajaduse korral pädeva asutuse poolt läbi, lähtudes:
  - i) artikli 54 lõike 1 kohase uurimise tulemustest;
  - ii) artikli 57 lõike 1 kohase epidemioloogilise uuringu tulemustest;
- b) laiendatakse vajaduse korral edasi muudele kohtadele, nagu on osutatud artikli 55 lõike 1 punktis a.

2. jagu

Epidemioloogiline uuring*Artikkel 57***Epidemioloogiline uuring**

1. Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi kinnituse korral korraldab pädev asutus loomade hulgas epidemioloogilise uuringu.
2. Lõikes 1 osutatud epidemioloogilise uuringu eesmärk on:
  - a) teha kindlaks asjaomase loetellu kantud taudi tõenäoline päritolu ja selle levimisteed;
  - b) määrata kindlaks, kui kaua kõnealune loetellu kantud taud on tõenäoliselt esinenud;
  - c) teha kindlaks ettevõtted ja epidemioloogilised üksused nende sees, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtted või muud kohad, kus kahtlustatava loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liikidesse kuuluvad loomad võivad olla nakatunud või kokku puutunud;
  - d) hankida teavet selliste peetavate loomade, isikute, toodete, sõidukite, materjali või muude vahendite liikumise kohta, kelle või mille kaudu haigustekitaja on loetellu kantud taudi puhangu kahtlusest või kinnitusest teatamisele eelnenud asjakohase ajavahemiku jooksul võinud levida;
  - e) hankida teavet loetellu kantud taudi tõenäolise leviku, sh siirutajate olemasolu ja levimise kohta ümbritsevas keskkonnas.

3. jagu

Taudi kinnitamine peetavatel loomadel*Artikkel 58***Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi ametlik kinnitamine pädeva asutuse poolt**

1. Pädev asutus tugineb artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi ametlikul kinnitamisel järgmisele teabele:
  - a) artikli 54 lõikes 2 sätestatud kliiniliste ja laboriuuringute tulemused;

- b) artikli 57 lõikes 1 sätestatud epidemioloogilise uuringu esialgsed või lõplikud tulemused;
- c) muud kättesaadavad epidemioloogilised andmed.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad nõudeid, mis peavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ametliku kinnituse saamiseks täidetud olema.

Artikkel 59

Esmaste tauditõrjemeetmete lõpetamine, kui loetellu kantud taudi esinemine on välistatud

Pädev asutus jätkab artikli 55 lõikes 1 ja artiklis 56 sätestatud esmaste tauditõrjemeetmete kohaldamist seni, kuni artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi esinemine on artikli 58 lõike 1 kohase või artikli 58 lõike 2 alusel vastu võetud eeskirjade kohase teabe põhjal välistatud.

4. jagu

Tauditõrjemeetmed taudi kinnitamise korral peetavatel loomadel

Artikkel 60

Pädeva asutuse poolt viivitamata võetavad tauditõrjemeetmed

Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi puhangu artikli 58 lõike 1 kohase ametliku kinnituse korral peetavate loomade hulgas toimib pädev asutus viivitamata järgmiselt:

- a) kuulutab tabandunud ettevõtte, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtte või muu koha ametlikult kõnealuse loetellu kantud taudiga nakatunuks;
- b) kehtestab kõnealuse loetellu kantud taudi jaoks asjakohase piirangutsooni;
- c) rakendab artikli 43 lõikes 1 sätestatud situatsiooniplaani, et tagada tauditõrjemeetmete täielik kooskõlastatus.

Artikkel 61

Tabandunud ettevõtted ja muud kohad

1. Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi puhangu korral peetavate loomade hulgas rakendab pädev asutus kõnealuse loetellu kantud taudi edasise leviku ennetamiseks kohe üht või mitut järgnevat tauditõrjemeedet vastavalt riiklikele nõuetele eravaldusele juurdepääsu võimaldamise kohta ettevõttes, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõttes või muus kohas, millele on osutatud artikli 60 punktis a:

- a) selliste inimeste, loomade, toodete, sõidukite või muu sellise materjali või aine liikumisele piirangute kehtestamine, mis võivad olla saastunud ja aidata kaasa loetellu kantud taudi levikule;
- b) selliste loomade surmamine ja kõrvaldamine või tapmine, kes võivad olla saastunud või aitavad kaasa loetellu kantud taudi levikule;

- c) toodete, sööda või muude ainete hävitamine, töötlemine, ümbertöötlemine või käitlemine või tõenäoliselt saastunud seadmete, veovahendite, taimede või taimsete saaduste või vee käitlemine viisil, mis tagab haigustekitaja või haigustekitajat kandva siirutaja hävitamise;
  - d) peetavate loomade vaksineerimine või ravimine muude veterinaarravimitega vastavalt artikli 46 lõikele 1 ja artiklile 69 ning artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
  - e) tõenäoliselt saastunud ja loetellu kantud taudi levimisele kaasa aitavate loomade ja toodete isoleerimine, karantiin või ravimine;
  - f) puhastamine, desinfektsioon, putuka- ja näriliste tõrje või muud vajalikud bioturvameetmed, mida tuleb kohaldada tabandunud ettevõtte, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtte või muude kohtade suhtes, et minimeerida loetellu kantud taudi levimise riski;
  - g) artikli 57 lõikes 1 sätestatud epidemioloogilise uuringu lõpuleviimiseks piisava arvu asjakohaste proovide võtmine;
  - h) proovide laboriuuring;
  - i) muud asjakohased meetmed.
2. Kui pädev asutus teeb kindlaks, milliseid lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmeid on asjakohane rakendada, võtab ta arvesse järgmist:
- a) taudiprofiil;
  - b) tootmisviisi ja epidemioloogilised üksused tabandunud ettevõttes, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõttes või muus kohas.
3. Pädev asutus annab loa asjaomase ettevõtte või muu koha taasasustamiseks ainult siis, kui:
- a) kõik lõikes 1 sätestatud asjakohased tauditõrjemeetmed ja laboriuuringud on edukalt lõpule viidud;
  - b) on möödunud piisavalt aega, et ennetada tabandunud ettevõtte, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtte või muu koha uuesti saastumist loetellu kantud taudiga, mis põhjustas lõikes 1 osutatud puhangu.

Artikkel 62

Epidemioloogiliselt seotud ettevõtted ja kohad

1. Pädev asutus laiendab artikli 61 lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmeid muudele ettevõtetele, nende epidemioloogilistele üksustele, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtetele või muudele kohtadele või veovahenditele, kui artikli 57 lõikes 1 sätestatud epidemioloogiline uuring või kliinilise läbivaatuse või laboriuuringute tulemused või muud epidemioloogilised andmed annavad alust kahtlustada, et artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taud, mille suhtes selliseid meetmeid võeti, on levinud nendesse, nendest välja või nende kaudu.
2. Kui artikli 57 lõikes 1 sätestatud epidemioloogiline uuring näitab, et artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taud on tõenäoliselt pärit teisest liikmesriigist või on tõenäoline, et kõnealune loetellu kantud taud on levinud teise liikmesriiki, teavitab pädev asutus viivitamata kõnealust liikmesriiki ja komisjoni.
3. Lõikes 2 osutatud juhtudel teevad teiste liikmesriikide pädevad asutused koostööd täiendava epidemioloogilise uuringu osas ja tauditõrjemeetmete kohaldamisel.

*Artikkel 63***Tabandunud ja epidemioloogiliselt seotud ettevõtetes ja muudes kohtades kohaldatavate tauditõrjemeetmetega seotud volituste delegerimine**

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju tauditõrjemeetmete kohta, mida pädev asutus peab artiklite 61 ja 62 kohaselt võtma tabandunud ja epidemioloogiliselt seotud ettevõtetes, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtetes või muudes kohtades artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudide suhtes, sealhulgas eeskirjad selle kohta, milliseid artikli 61 lõikes 1 osutatud tauditõrjemeetmeid kohaldatakse iga loetellu kantud taudi suhtes.

Nimetatud üksikasjalikud eeskirjad hõlmavad järgmist:

- a) artikli 61 lõike 1 punktides a–e sätestatud tauditõrjemeetmete tingimused ja nõuded;
- b) artikli 61 lõike 1 punktis f sätestatud puhastamise, desinfektsiooni, putuka- ja näriliste tõrje või muude vajalike bioturvameetmete kord, mille puhul täpsustatakse vajaduse korral selleks otstarbeks kasutatavad biotsiidid;
- c) artikli 61 lõike 1 punktides g–h sätestatud proovivõtu ja laboriuuringute tingimused ja nõuded;
- d) artikli 61 lõikes 3 sätestatud taasisustamise üksikasjalikud tingimused ja nõuded;
- e) artiklis 62 sätestatud vajalikud tauditõrjemeetmed, mida võetakse epidemioloogiliselt seotud ettevõtetes, muudes kohtades ja veovahendites.

*Artikkel 64***Piirangutsoonide kehtestamine pädeva asutuse poolt**

1. Pädev asutus kehtestab artikli 60 punktis b osutatud piirangutsooni sellise tabandunud ettevõtte, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtte või muu koha ümber, kus artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi puhang on peetavate loomade hulgas esinenud, võttes vajaduse korral arvesse:

- a) taudiprofiili;
- b) piirangutsooni geograafilist asukohta;
- c) piirangutsooni ökoloogilisi ja hüdrooloogilisi tegureid;
- d) meteoroloogilisi tingimusi;
- e) siirutajate esinemist, levimist ja tüüpi piirangutsoonis;
- f) artikli 57 lõikes 1 sätestatud epidemioloogilise uuringu tulemusi ja muid uuringuid ning epidemioloogilisi andmeid;
- g) laboriuuringute tulemusi;
- h) kohaldatud tauditõrjemeetmeid;
- i) muid asjakohaseid epidemioloogilisi tegureid.

Vajaduse korral hõlmab piirangutsoon kindla suuruse ja paigutusega kaitse- ja järelevalvetsooni.

2. Pädev asutus hindab järjepidevalt olukorda ja kui see on artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi leviku ennetamiseks asjakohane, siis:
- a) kohandab piirangutsooni piire;
  - b) kehtestab täiendavaid piirangutsoone.
3. Kui lõikes 1 sätestatud piirangutsoonid hõlmavad rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumi, teevad kõnealuste liikmesriikide pädevad asutused koostööd nende piirangutsoonide kehtestamisel.
4. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad piirangutsoonide, sh kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamise ja muutmise üksikasjalikke eeskirju.

Artikkel 65

Tauditõrjemeetmed piirangutsoonis

1. Selleks et ennetada artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi edasist levikut, tagab pädev asutus asjaomases piirangutsoonis ühe või mitme järgmise tauditõrjemeetme võtmise vastavalt riiklikele nõuetele eravaldusele juurdepääsu võimaldamise kohta:
- a) selliste ettevõtete, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtete või muude kohtade kindlaksmääramine, kus on kõnealuse loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liikidesse kuuluvaid peetavaid loomi;
  - b) selliste ettevõtete, toidu- või sööda või loomsete kõrvalsaaduste ettevõtete või muude kohtade külastamine, kus on kõnealuse loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liikidesse kuuluvaid peetavaid loomi, ning vajaduse korral uuringud, proovide võtmine ja proovide laboriuuring;
  - c) selliste tingimuste kehtestamine, mille alusel inimesed, loomad, tooted, sööt, sõidukid või muu selline materjal või aine, mis võib olla saastunud ja aidata kaasa kõnealuse loetellu kantud taudi levikule, võivad piirangutsoonis või sellest välja liikuda ja mille alusel toimub vedu läbi piirangutsooni;
  - d) bioturvanõuded:
    - i) loomsete saaduste tootmisele, töötlemisele ja turustamisele;
    - ii) loomsete kõrvalsaaduste kogumisele ja kõrvaldamisele;
    - iii) loomse paljundusmaterjali kogumisele, säilitamisele ja käitlemisele;
  - e) peetavate loomade vaksineerimine ja ravimine muude veterinaarravimitega vastavalt artikli 46 lõikele 1 ning artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;
  - f) puhastamine, desinfektsioon, putuka- ja näriliste tõrje või muud vajalikud bioturvameetmed;
  - g) toiduettevõtte määramine või vajaduse korral heakskiitmine piirangutsoonist pärit loomade tapmiseks või loomsete saaduste käitlemiseks;
  - h) loomade, loomse paljundusmaterjali või loomsete saaduste liikumise identifitseerimis- ja jälgitavusnõuded;
  - i) muud vajalikud bioturvameetmed ja riskimaandamisemeetmed, et minimeerida kõnealuse loetellu kantud taudi levimise riski.
2. Pädev asutus:
- a) võtab kõik vajalikud meetmed, et anda piirangutsoonis asuvatele isikutele täielikku teavet kehtivate piirangute ja tauditõrjemeetmete laadi kohta;
  - b) seab ettevõtjatele vajalikud kohustused, et ennetada asjaomase loetellu kantud taudi edasist levikut.

3. Selle kindlaksmääramisel, milliseid lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmeid tuleb võtta, võtab pädev asutus arvesse:
  - a) taudiprofiili;
  - b) tootmisviise;
  - c) kõnealuste tauditõrjemeetmete teostatavust, kättesaadavust ja tõhusust.

Artikkel 66

Ettevõtjate kohustused seoses liikumisega piirangutsoonides

1. Artikli 64 lõikes 1 sätestatud piirangutsoonides võivad ettevõtjad peetavaid loomi ja tooteid ümber paigutada ainult pädeva asutuse loal ja kooskõlas kõnealuse asutuse juhistega.
2. Artikli 64 lõikes 1 sätestatud piirangutsoonides loomi pidavad ja tooteid hoidvad ettevõtjad annavad pädevale asutusele teada kavandatavatest peetavate loomade ja toodete liikumistest asjaomases piirangutsoonis ja sealt välja. Kui pädev asutus on kehtestanud kooskõlas artikli 65 lõike 2 punktiga b teatamiskohustused, annab asjaomane ettevõtja nende kohustuste kohaselt teavet.

Artikkel 67

Piirangutsooni tauditõrjemeetmetega seotud volituste delegeerimine

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju piirangutsoonis iga artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi suhtes artikli 65 lõike 1 kohaselt võetavate tauditõrjemeetmete kohta, sealhulgas eeskirjad selle kohta, milliseid artikli 65 lõikes 1 osutatud tauditõrjemeetmeid kohaldatakse iga loetellu kantud taudi suhtes.

Nimetatud üksikasjalikud eeskirjad hõlmavad järgmist:

- a) artikli 65 lõike 1 punktides a, c, d, e, g, h ja i sätestatud tauditõrjemeetmete tingimused ja nõuded;
- b) artikli 65 lõike 1 punktis f sätestatud puhastamise, desinfektsiooni, putuka- ja näriliste tõrje või muude vajalike bioturvameetmete kord, mille puhul täpsustatakse vajaduse korral selleks otstarbeks kasutatavad biotsiidid;
- c) vajalik jälgimine, mida tuleb teha pärast tauditõrjemeetmete kohaldamist ja artikli 65 lõike 1 punktis b sätestatud laboriuuringuid;
- d) muud konkreetsed tauditõrjemeetmed artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud konkreetsete loetellu kantud taudide leviku piiramiseks.

Artikkel 68

Tauditõrjemeetmete säilitamine piirangutsoonides ja delegeeritud õigusaktid

1. Pädev asutus jätkab käesolevas jaos sätestatud tauditõrjemeetmete kohaldamist, kuni on täidetud järgmised tingimused:
  - a) on võetud tauditõrjemeetmeid, mis on asjakohased selle artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi korral, mille suhtes piiranguid kohaldatakse;
  - b) on tehtud lõplik puhastamine, desinfektsioon, putuka- või näriliste tõrje ja on võetud muud vajalikud bioturvameetmed, mis on asjakohased:
    - i) selle artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi korral, mille suhtes tauditõrjemeetmeid kohaldata;

- ii) peetavate loomade tabandunud liigi korral;
  - iii) tootmisviisi korral;
  - c) piirangutsoonis on toimunud piisav seire, mis vastab artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudile, mille suhtes tauditõrjemeetmeid kohaldatai, ja ettevõtte tüübile või asjaomasele kohale ning mis kinnitab kõnealuse loetellu kantud taudi likvideerimist.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju lõikes 1 sätestatud, pädeva asutuse poolt võetavate tauditõrjemeetmete kohta seoses järgmisega:
- a) puhastamise, desinfektsiooni, putuka- ja näriliste tõrje või muude vajalike bioturvameetmete lõplik kord ja vajaduse korral selleks otstarbeks kasutatavad biotsiidid;
  - b) puhangujärgselt taudivaba staatuse ennistamiseks teostatava seire korraldus, vahendid, meetodid, sagedus, intensiivsus, loomade sihtpopulatsioon ja proovivõtuvõidid;
  - c) asjaomase piirangutsooni taasasustamine pärast käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmete lõpuleviimist, võttes arvesse artikli 61 lõikes 3 sätestatud taasasustamise tingimusi.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju lõikes 1 sätestatud, pädeva asutuse poolt võetavate tauditõrjemeetmete kohta seoses muude taudivaba staatuse ennistamiseks vajalike tauditõrjemeetmetega.

Artikkel 69

Erakorraline vaktsineerimine

1. Kui see on vajalik artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi tõhusaks tõrjeks, mille suhtes tauditõrjemeetmeid kohaldatakse, võib pädev asutus:
- a) välja töötada vaktsineerimiskava;
  - b) kehtestada vaktsineerimistsoonid.
2. Pädev asutus võtab lõikes 1 sätestatud vaktsineerimiskavade ja vaktsineerimistsoonide kehtestamisel arvesse järgmist:
- a) artiklis 43 sätestatud situatsiooniplaanides ette nähtud erakorralise vaktsineerimise nõuded;
  - b) artikli 46 lõikes 1 ja artikli 47 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded vaktsiinide kasutamisele.
3. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b sätestatud vaktsineerimistsoonid vastavad artikli 47 lõike 1 punktide c ja d kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud, loetellu kantud taudide leviku ennetamiseks võetavate riskimaandamismeetmete ja seire nõuetele.

5. jagu

Metsloomad

Artikkel 70

Metsloomad

1. Kui tabandunud liikmesriigi pädev asutus kahtlustab või kinnitab ametlikult artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi esinemist metsloomadel, teeb ta järgmist:
- a) seirab metsloomapopulatsiooni, kui see on kõnealuse loetellu kantud taudi korral asjakohane;
  - b) võtab vajalikke taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b sätestatud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmed võivad hõlmata ühte või mitut artiklites 53–69 sätestatud meetet ning nende korral võetakse arvesse taudiprofiili ja tabandunud metsloomi ning riski taudide edasikandumiseks loomadele ja inimestele.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi ametliku kinnituse korral käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaseid seirekriteeriume ja -korda kooskõlas artikliga 27;
- b) artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi ametliku kinnituse korral üksikasjalikke eeskirju, millega täiendatakse käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohaseid taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid.

Nimetatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse taudiprofiili ja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liike.

6. jagu

Liikmesriikide täiendavad tauditõrjemeetmed, komisjonipoolne kooskõlastamine ja ajutised tauditõrje erieeskirjad

Artikkel 71

Täiendavad tauditõrjemeetmed, tauditõrjemeetmete kooskõlastamine ja 1.–5. jaoga (artiklid 53–70) seotud ajutised tauditõrje erieeskirjad

1. Liikmesriigid võivad lisaks artiklis 55, artikli 61 lõikes 1, artiklis 62, artikli 65 lõigetes 1 ja 2, artikli 68 lõikes 1 ette nähtud ning artikli 63, artikli 67 ja artikli 68 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud tauditõrjemeetmetele võtta täiendavaid tauditõrjemeetmeid, tingimusel et selliste meetmete võtmisel järgitakse käesolevas määruses sätestatud eeskirju ning nad on vajalikud ja proportsionaalsed artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi leviku ohjamiseks, võttes arvesse:

- a) konkreetseid epidemioloogilisi asjaolusid;
- b) asjaomaste ettevõtete ja muude kohtade tüüpi ja tootmisviisi;
- c) asjaomaste loomade liike ja kategooriaid;
- d) majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata:

- a) pädeva asutuse poolt vastavalt artiklitele 58, 59, 61, 62, 64 ja 65, artikli 68 lõikele 1, artiklile 69 ja artikli 70 lõigetele 1 ja 2 ning artiklite 63 ja 67 ning artikli 68 lõike 2 ja artikli 70 lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele võetud tauditõrjemeetmetest;
- b) täiendavatest tauditõrjemeetmetest, mida nad on lõike 1 kohaselt võtnud.

3. Komisjon vaatab kooskõlas käesoleva peatükiga läbi taudialase olukorra ning pädeva asutuse võetud tauditõrjemeetmed ja asjaomase liikmesriigi võetud täiendavad tauditõrjemeetmed ning ta võib rakendusaktidega sätestada piiratud ajaks ja epidemioloogilisele olukorrale kohastel tingimustel tauditõrje erimeetmed, juhul kui:

- a) selgub, et tauditõrjemeetmed ei sobi epidemioloogilise olukorraga;
- b) artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taud levib käesoleva peatüki kohaselt võetud tauditõrjemeetmetele vaatamata.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulise tõttu seoses taudiga, mis kujutab endast ülimalt olulise mõjuga esilekerkivat riski, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

2. PEATÜKK

Artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud loetellu kantud taudide tõrjemeetmed

1. jagu

Tauditõrjemeetmed taudikahtluse korral peetavatel loomadel

Artikkel 72

Ettevõtjate ja muude asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute kohustused seoses artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudidega

1. Kui kahtlustatakse artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi esinemist peetavatel loomadel, võtavad liikmesriigid lisaks artikli 18 lõikes 1 sätestatud teavitamiskohustuse täitmisele ja pädeva asutuse poolt artikli 74 lõike 1 kohaste tauditõrjemeetmete võtmiseni meetmeid selle tagamiseks, et ettevõtjad ja muud asjaomased füüsilised ja juriidilised isikud võtavad artikli 74 lõike 1 punktis a ja artikli 74 lõike 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides osutatud tauditõrjemeetmeid, et ennetada kõnealuse loetellu kantud taudi levikut nende vastutusel olevatelt tabandunud loomadelt ja nende vastutusel olevatest tabandunud ettevõtetest ja muudest kohtadest muudele tabandumata loomadele või inimestele.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju, millega täiendatakse käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud tauditõrjemeetmeid.

Artikkel 73

Pädeva asutuse poolne uurimine artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi kahtluse korral

1. Kui kahtlustatakse artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi esinemist peetavatel loomadel, korraldab pädev asutus viivitamata uurimise, et kõnealuse loetellu kantud taudi esinemist kinnitada või välistada.
2. Lõikes 1 sätestatud uurimise eesmärgil tagab pädev asutus, et:
  - a) veterinaarjärelevalve ametnikud teevad asjaomase loetellu kantud taudi korral loetellu kantud liikidesse kuuluvate peetavate loomade representatiivse valimi kliinilise läbivaatuse;
  - b) veterinaarjärelevalve ametnikud võtavad neilt loetellu kantud liikidesse kuuluvatelt peetavalt loomadelt asjakohased proovid ja muud proovid uuringuteks pädeva asutuse poolt selleks otstarbeks määratud laborites;
  - c) sellised määratud laborid teevad uuringud selleks, et kõnealuse loetellu kantud taudi esinemist kinnitada või välistada.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju, millega täiendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud uurimise eeskirju.

Artikkel 74

Pädeva asutuse esmased tauditõrjemeetmed artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudide korral

1. Kui pädev asutus kahtlustab peetavatel loomadel artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi, võtab pädev asutus kuni artikli 73 lõikes 1 sätestatud uurimise tulemuste selgumiseni ja artikli 79 kohaste tauditõrjemeetmete võtmiseni järgmisi esmaseid tauditõrjemeetmeid vastavalt riiklikele nõuetele eravaldusele juurdepääsu võimaldamise kohta:
  - a) kohaldab tauditõrjemeetmeid kõnealuse loetellu kantud taudi leviku piiramiseks tabandunud territooriumilt, ettevõttest, toidu- või sööda- või loomsete kõrvalsaaduste ettevõttest või muust kohast;

- b) algatab vajaduse korral epidemioloogilise uuringu, võttes arvesse artikli 57 lõikes 1 sellise uuringu kohta sätestatud eeskirju.
2. Lisaks lõikes 1 osutatud meetmetele võib pädev asutus kõnealuses lõikes osutatud juhtudel võtta täiendavaid esmaseid tauditõrjemeetmeid, tingimusel et kõnealused meetmed järgivad käesoleva määruse sätteid ja on kooskõlas liidu õigusega.
3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud esmased tauditõrjemeetmed peavad olema asjakohased ja proportsionaalsed asjaomase loetellu kantud taudiga seotud riskiga, võttes arvesse:
- a) taudiprofiili;
- b) tabandunud peetavaid loomi;
- c) selle liikmesriigi, tsooni, bioturvarühmiku või ettevõtte tervisestaatust, kus loetellu kantud taudi esinemist kahtlustatakse;
- d) artikli 55 lõikes 1 ja artiklis 56 ning artikli 55 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud esmaseid tauditõrjemeetmeid.
4. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taude käsitlevaid eeskirju, mis täiendavad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eeskirju, võttes sejuures arvesse lõikes 3 osutatud asjaolusid seoses:
- a) esmaste tauditõrjemeetmetega, mis tuleb võtta lõike 1 punktis a sätestatud loetellu kantud taudi leviku ennetamiseks;
- b) lõike 1 punktis a muude ettevõtete, nende epidemioloogiliste üksuste, toidu- või sööda- ja loomsete kõrvalsaaduste ettevõtete suhtes sätestatud esmaste tauditõrjemeetmete kohaldamisega;
- c) ajutiste taudiprofiiliga sobivate piirangutsoonide kehtestamisega.

Artikkel 75

Artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudide esmaste tauditõrjemeetmete läbivaatamine ja laiendamine

Artikli 74 lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmed:

- a) vaatab pädev asutus vajaduse korral läbi, lähtudes artikli 73 lõikes 1 sätestatud uurimise ja vajaduse korral artikli 74 lõike 1 punktis b sätestatud epidemioloogilise uuringu tulemustest;
- b) laiendatakse vajaduse korral täiendavalt muudele kohtadele, nagu on osutatud artikli 74 lõike 4 punktis b.

Artikkel 76

Ettevõtjate ja muude asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute kohustused ning pädeva asutuse meetmed artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi kahtluse korral

1. Artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi esinemise kahtluse korral liikmesriigis, kes on valinud likvideerimisprogrammi, mis hõlmab tema territooriumi asjaomaseid osi või tsoone või bioturvarühmikuid, nagu on sätestatud artikli 31 lõikes 2, võtab kõnealune liikmesriik meetmeid selle tagamiseks, et ettevõtjad ja muud asjaomased füüsilised ja juriidilised isikud võtavad artikli 72 lõikes 1 sätestatud asjakohaseid meetmeid kuni pädeva asutuse poolt käesoleva artikli lõike 2 kohaste tauditõrjemeetmete võtmiseni.
2. Kui lõikes 1 osutatud loetellu kantud taudi likvideerimise valinud liikmesriigi pädev asutus kahtlustab kõnealuse taudi esinemist peetavatel loomadep, teeb ta järgmist:
- a) korraldab viivitamata uurimise, et artikli 73 lõigete 1 ja 2 kohaselt kinnitada või välistada kõnealuse loetellu kantud taudi esinemist;

- b) võtab kuni punktis a sätestatud uurimise tulemuste selgumiseni ja kuni artikli 80 lõike 1 kohaste tauditõrjemeetmete võtmiseni artikli 74 lõigetes 1 ja 2 sätestatud esmaseid tauditõrjemeetmeid.
3. Pädev asutus vaatab läbi ja pikendab lõike 2 punktis b osutatud esmaseid tauditõrjemeetmeid kooskõlas artikliga 75.
4. Käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse taudivaba staatuse säilitamiseks ka liikmesriikides või tsoonides, mis on saanud taudivaba staatuse kooskõlas artikliga 36, või bioturvarühmikes, mis on saanud taudivaba staatuse kooskõlas artikli 37 lõikega 2.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, millega täiendatakse eeskirju seoses:
- a) lõikes 1 sätestatud tauditõrjemeetmetega;
- b) lõike 2 punktis a sätestatud uurimisega;
- c) esmaste tauditõrjemeetmetega, mis tuleb võtta lõike 2 punktis b sätestatud loetellu kantud taudi leviku ennetamiseks.

2. jagu

Taudi kinnitamine peetavatel loomadel

Artikkel 77

Ametlik taudikinnitus pädeva asutuse poolt

1. Pädev asutus toetub artikli 9 lõike 1 punktides b või c osutatud loetellu kantud taudi ametlikul kinnitamisel järgmisele teabele:
- a) artikli 73 lõikes 2 sätestatud kliiniliste ja laboriuuringute tulemused;
- b) vajaduse korral artikli 74 lõike 1 punktis b sätestatud epidemioloogiline uuring;
- c) muud kättesaadavad epidemioloogilised andmed.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad nõudeid, mis peavad lõikes 1 osutatud ametliku kinnituse saamiseks täidetud olema.

Artikkel 78

Esmaste tauditõrjemeetmete lõpetamine, kui taudi esinemine on välistatud

Pädev asutus jätkab artikli 74 lõikes 1, artiklis 75 ja artikli 76 lõike 2 punktis b sätestatud esmaste tauditõrjemeetmete kohaldamist seni, kuni kõnealuse loetellu kantud taudi esinemine on artikli 77 lõike 1 kohaselt ja artikli 77 lõike 2 alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt välistatud.

3. jagu

Tauditõrjemeetmed taudi esinemise kinnitamise korral peetavatel loomadel

Artikkel 79

Pädeva asutuse tauditõrjemeetmed artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudide korral

Kui artikli 77 lõike 1 kohaselt kinnitatakse ametlikult, et peetavate loomade hulgas on tekkinud artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi puhang, teeb pädev asutus asjaomases liikmesriigis, tsoonis või bioturvarühmikus lähtuvalt kõnealusest puhangust järgmist:

- a) kohaldab artikli 31 lõikes 1 kõnealuse taudi jaoks sätestatud kohustuslikus likvideerimisprogrammis ette nähtud tauditõrjemeetmeid või

- b) kui liikmesriik või tsoon või bioturvarühmik on vastavalt artikli 36 või artikli 37 kohaselt saanud taudivaba staatuse:
- i) võtab proportsionaalselt kõnealuse loetellu kantud taudiga seotud riskiga ühe või mitu artiklites 53–69 sätestatud meetmetest ning
  - ii) algatab vajaduse korral kõnealuse loetellu kantud taudi kohustusliku likvideerimisprogrammi.

Artikkel 80

Pädeva asutuse tauditõrjemeetmed artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudide korral

1. Kui artikli 77 lõike 1 kohaselt kinnitatakse ametlikult, et peetavate loomade hulgas on tekkinud artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi puhang liikmesriigis, kes on valinud kõnealuse loetellu kantud taudi ja kõnealuse puhangu suhtes asjakohase likvideerimisprogrammi, mis hõlmab tema territooriumi asjaomaseid osi või tsoone või bioturvarühmikuid, nagu on sätestatud artikli 31 lõikes 2, kohaldab pädev asutus valikulises likvideerimisprogrammis sätestatud tauditõrjemeetmeid.

2. Pädev asutus võib võtta täiendavaid tauditõrjemeetmeid lisaks lõikes 1 sätestatud meetmetele, mis võivad hõlmata ühte või mitut artiklites 53–69 sätestatud meetet ja peavad olema proportsionaalsed asjaomase loetellu kantud taudiga seotud riskiga ning nende puhul võetakse arvesse:

- a) taudiprofiili;
- b) tabandunud peetavaid loomi;
- c) majanduslikke ja sotsiaalseid mõjusid.

3. Kui artikli 77 lõike 1 kohaselt kinnitatakse ametlikult, et peetavate loomade hulgas on tekkinud artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi puhang liikmesriigis, tsoonis või bioturvarühmikus, mis on saanud artikli 36 või 37 kohaselt taudivaba staatuse, ning selleks, et säilitada see staatus, võtab pädev asutus ühe või mitu artiklites 53–69 sätestatud meetmetest. Kõnealused meetmed peavad olema proportsionaalsed asjaomase loetellu kantud taudiga seotud riskiga ning nende puhul võetakse arvesse:

- a) taudiprofiili;
- b) tabandunud peetavaid loomi;
- c) majanduslikke ja sotsiaalseid mõjusid.

4. jagu

Metsloomad

Artikkel 81

Tauditõrjemeetmed artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudide metsloomadel esinemise korral

Kui tabandunud liikmesriigi pädev asutus kahtlustab või kinnitab ametlikult artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi metsloomade hulgas, teeb ta liikmesriigi kogu territooriumil, asjaomasel alal või asjaomasel tsoonis lähtuvalt kõnealusest puhangust järgmist:

- a) kohaldab artikli 30 lõikes 1 kõnealuse taudi jaoks sätestatud kohustuslikus likvideerimisprogrammis ette nähtud tauditõrjemeetmeid või
- b) algatab kohustusliku likvideerimisprogrammi, kui artikli 31 lõikes 1 asjaomase loetellu kantud taudi jaoks sätestatud likvideerimisprogrammi ei ole veel kohaldatud, kuna eelnevalt taudi ei olnud või oli taudivabadus, ning kui meetmed on metsloomade puhul vajalikud, et tõrjuda ja ennetada kõnealuse taudi levikut.

Artikkel 82

Tauditõrjemeetmed artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudide metsloomadel esinemise korral

1. Kui pädev asutus kahtlustab või kinnitab ametlikult artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi esinemist metsloomadel ja tabandunud liikmesriik on valinud kõnealuse taudi likvideerimise ning tingimusel, et artikli 31 lõikes 2 kõnealuse loetellu kantud taudi jaoks sätestatud valikulises likvideerimisprogrammis on ette nähtud metsloomadel esinemise korral võetavad meetmed, kohaldab pädev asutus kõnealuses valikulises likvideerimisprogrammis sätestatud tauditõrjemeetmeid nimetatud kahtluse või ametliku kinnituse korral liikmesriigi kogu territooriumil, asjaomasel alal või asjaomasel tsoonis.

2. Pädev asutus võib võtta täiendavaid tauditõrjemeetmeid lisaks lõikes 1 sätestatud meetmetele, mis võivad hõlmata ühte või mitut artiklites 53–69 sätestatud meetet ja peavad olema proportsionaalsed asjaomase loetellu kantud taudiga seotud riskiga ning nende puhul võetakse arvesse:

- a) taudiprofiili;
- b) tabandunud metsloomi ja riski, et taudid kanduvad üle loomadele ja inimestele, ning
- c) majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju.

3. Kui kinnitatakse ametlikult, et metsloomade hulgas on tekkinud artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi puhang liikmesriigis, tsoonis või bioturvarühmikus, mis on saanud artikli 36 või 37 kohaselt taudivaba staatuse, ning selleks, et säilitada taudivaba staatus, võtab pädev asutus ühe või mitu artiklites 53–69 sätestatud meetmetest. Kõnealused meetmed peavad olema proportsionaalsed asjaomase loetellu kantud taudiga seotud riskiga ning nende puhul võetakse arvesse:

- a) taudiprofiili;
- b) tabandunud metsloomi ja riski, et taudid kanduvad edasi loomadele ja inimestele;
- c) kui asjakohane on taudi esinemine metsloomadel peetavate loomade tervisestaatuses ja
- d) majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju.

5. jagu

Komisjonipoolne kooskõlastamine ja ajutised tauditõrje erieeskirjad

Artikkel 83

Komisjonipoolne meetmete kooskõlastamine ja 1.–4. jaoga seotud ajutised tauditõrje erieeskirjad

1. Liikmesriigid teavitavad komisjoni:

- a) pädevate asutuste poolt kooskõlas artikli 77 lõikega 1, artiklitega 78, 79 ja 81 ning artikli 77 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega võetavatest tauditõrjemeetmetest artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud loetellu kantud taudi suhtes;
- b) pädevate asutuste poolt kooskõlas artikli 77 lõikega 1, artikliga 78, artikli 80 lõikega 1 ja artikliga 82 ning artikli 77 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega võetavatest tauditõrjemeetmetest artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud loetellu kantud taudi suhtes.

2. Komisjon vaatab läbi taudialase olukorra ning pädeva asutuse poolt käesoleva peatüki kohaselt võetud tauditõrjemeetmed ning võib rakendusaktidega artikli 9 lõike 1 punktis b või c osutatud loetellu kantud taudide suhtes sätestada piiratud ajaks ja epidemioloogilisele olukorrale vastavatel tingimustel tauditõrjemeetmeid käsitlevad erieeskirjad, juhul kui:

- a) selgub, et kõnealused pädeva asutuse võetud tauditõrjemeetmed ei sobi epidemioloogilise olukorraga;

b) kõnealune loetellu kantud taud levib käesoleva peatüki kohaselt võetud tauditõrjemeetmete vaatamata.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ülimalt olulist riski tekitava artikli 9 lõike 1 punktis b või c osutatud loetellu kantud taudiga, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

IV OSA

REGISTREERIMINE, HEAKSKIITMINE, JÄLGITAVUS JA LIIKUMINE

I JAOTIS

MAISMAALOOMAD, LOOMNE PALJUNDUSMATERJAL JA MAISMAALOOMADE SAADUSED

1. PEATÜKK

Registreerimine, heakskiitmine, arvestuse pidamine ja registrid

1. jagu

Ettevõtete ja teatavate ettevõtjate liikide registreerimine

Artikkel 84

Ettevõtjate kohustus ettevõtteid registreerida

1. Maismaaloomade pidamise või loomse paljundusmaterjali kogumise, tootmise, töötlemise või säilitamise ettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad enne sellise tegevuse alustamist selleks, et registreerida oma ettevõtteid artikli 93 kohaselt, tegema järgmist:

- a) teavitama pädevat asutust igast sellisest tema vastutusel olevast ettevõttest;
- b) andma pädevale asutusele järgmist teavet:
  - i) asjaomase ettevõtja nimi ja aadress;
  - ii) ettevõtja asukoht ja ta rajatiste kirjeldus;
  - iii) nende maismaaloomade, keda on kavas ettevõttes pidada, või seal oleva loomse paljundusmaterjali kategooriad, liigid ja arv või hulk ning ettevõtte tootmisvõimsus;
  - iv) ettevõtte tüüp ja
  - v) muud ettevõttega seotud aspektid, mis on asjakohased ettevõttest tuleneva riski kindlaksmääramisel.

2. Lõikes 1 osutatud ettevõtteid käitavad ettevõtjad teavitavad pädevat asutust:

- a) lõike 1 punktis b osutatud asjaoludega seotud muutustest asjaomases ettevõttes;
- b) tegevuse lõpetamisest ettevõtja poolt või asjaomase ettevõtte tegevuse lõpetamisest.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavet ei pea esitama ettevõtteid, mille suhtes kohaldatakse artikli 94 lõike 1 kohast heakskiitmist.

Artikkel 85

Erandid ettevõtjate kohustusest ettevõtteid registreerida

Erandina artikli 84 lõikest 1 võivad liikmesriigid vabastada registreerimisnõudest teatavad ettevõtete kategooriad, mis ei kujuta endast olulist riski, nagu on ette nähtud artikli 86 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktis. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest eranditest.

*Artikkel 86***Rakendamisvolitused, mis on seotud ettevõtjate kohustusega ettevõtteid registreerida**

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad ettevõtjate poolt artikli 84 lõike 1 kohaseks ettevõtete registreerimiseks esitatavat teavet, sealhulgas kehtestada tähtaja sellise teabe esitamiseks.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad sellist tüüpi ettevõtteid, mida liikmesriigid võivad artikli 85 kohasest registreerimisnõudest vabastada, tuginedes järgnevale:
  - a) asjaomases ettevõttes peetavate maismaaloomade ja seal oleva loomse paljundusmaterjali liigid, kategooriad ja arv ning kõnealuse ettevõtte tootmisvõimsus;
  - b) ettevõtte tüüp ja
  - c) peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali toomine ettevõttesse ja ettevõttest välja viimine.
3. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.

*Artikkel 87***Peetavate kabiloomade vedajate registreerimiskohustus ja delegeeritud õigusaktid**

1. Selleks et olla artikli 93 kohaselt registreeritud, peavad peetavate kabiloomade vedajad, kes veavad kõnealuseid loomi liikmesriikide vahel või liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel, enne oma tegevuse alustamist:
  - a) teavitama pädevat asutust oma tegevusest;
  - b) andma pädevale asutusele järgmist teavet:
    - i) asjaomase vedaja nimi ja aadress;
    - ii) nende peetavate kabiloomade kategooriad, liigid ja arv, keda on kavas vedada;
    - iii) veoliik;
    - iv) veovahend.
2. Lõikes 1 osutatud vedajad peavad pädevat asutust teavitama:
  - a) lõike 1 punktis b osutatud küsimusi käsitlevatest muutustest;
  - b) veotegevuse lõppemisest.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eeskirjade täiendamist, pannes muud liiki vedajatele, kelle veotegevus kujutab endast erilist või olulist riski teatavatele loomaliikidele või -kategooriatele, kohustuse esitada oma tegevuse registreerimiseks vajalikku teavet.

*Artikkel 88***Erandid peetavate kabiloomade vedajate registreerimiskohustusest**

Erandina artikli 87 lõikest 1 võivad liikmesriigid vabastada registreerimisnõudest teatavad vedajate kategooriad, kelle veotegevus ei kujuta endast olulist riski, nagu on ette nähtud artikli 89 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktis. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest eranditest.

*Artikkel 89***Vedajate registreerimiskohustusega seotud rakendamis volitused**

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad vedajate poolt artikli 87 lõigete 1 ja 3 kohaseks tegevuse registreerimiseks esitatavat teavet, sealhulgas kehtestada tähtaja sellise teabe esitamiseks.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad sellist liiki vedajaid, kelle liikmesriigid võivad artikli 86 kohasest registreerimisnõudest vabastada, tuginedes järgnevale:
  - a) asjaomaste kabiloomade vedamise vahemaad ja
  - b) veetavate peetavate kabiloomade kategooriad, liigid ja arv.
3. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.

*Artikkel 90***Ettevõttest sõltumatu kogumisega tegelevate ettevõtjate registreerimiskohustus**

1. Selleks et saada artikli 93 kohaselt registreeritud, peavad ettevõtjad, kes tegelevad peetavate kabiloomade ja kodulindude ettevõttest sõltumatu kogumisega, sealhulgas loomade ostmise ja müümisega, esitama pädevale asutusele enne oma tegevuse alustamist järgmise teabe:
  - a) asjaomase ettevõtja nimi ja aadress;
  - b) nende tegevusega hõlmatud peetavate kabiloomade või kodulindude liigid ja kategooriad.
2. Lõikes 1 osutatud ettevõtjad teavitavad pädevat asutust:
  - a) lõikes 1 osutatud küsimusi käsitlevatest muutustest;
  - b) tegevuse lõpetamisest asjaomase ettevõtja poolt.

*Artikkel 91***Erandid kogumisega tegelevate ettevõtjate registreerimiskohustusest**

Erandina artikli 90 lõikest 1 võivad liikmesriigid vabastada registreerimisnõudest teatavad kogumisega tegelevate ettevõtjate kategooriad, mis ei kujuta endast olulist riski, nagu on ette nähtud artikli 92 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktis. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest eranditest.

*Artikkel 92***Kogumisega tegelevate ettevõtjate registreerimiskohustusega seotud rakendamisvolitused**

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad ettevõtjate poolt artikli 90 lõike 1 kohaseks registreerimiseks esitatavat teavet, sealhulgas kehtestada tähtaja sellise teabe esitamiseks.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad sellist tüüpi ettevõtjaid, keda liikmesriigid võivad artikli 91 kohasest registreerimisnõudest vabastada, tingimusel et selliste ettevõtjate tegevus ei kujuta olulist riski ja tuginedes nende tegevusega hõlmatud peetavate maismaaloomade liikidele, kategooriatele ja arvule.

3. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.

Artikkel 93

Pädeva asutuse kohustus seoses registreerimisega

Pädev asutus kannab:

- a) ettevõtted artikli 101 lõikes 1 sätestatud registrisse, kui asjaomane ettevõtja on esitanud artikli 84 lõikes 1 nõutud teabe;
- b) vedajad artikli 101 lõikes 1 sätestatud registrisse, kui asjaomane vedaja on esitanud artikli 87 lõigetes 1 ja 3 nõutud teabe;
- c) ettevõttest sõltumatu kogumisega tegelevad ettevõtjad artikli 101 lõikes 1 sätestatud registrisse, kui asjaomane ettevõtja on esitanud artikli 90 lõikes 1 nõutud teabe.

Pädev asutus annab igale esimese lõigu punktides a–c osutatud ettevõttele, vedajale ja ettevõtjale kordumatu registreerimisnumbri.

2. jagu

Teatavat tüüpi ettevõtete heakskiitmine

Artikkel 94

Teatavat tüüpi ettevõtete heakskiitmine ja delegeeritud õigusaktid

1. Järgmist tüüpi ettevõtteid käitavad ettevõtjad esitavad pädevale asutusele taotluse artikli 96 lõike 1 kohase heakskiidu saamiseks ja nad ei alusta oma tegevust enne, kui nende ettevõtte on artikli 97 lõike 1 kohaselt heakskiidetud:

- a) kabiloomade ja kodulindude kogumise ettevõtted, kust kõnealused loomad teise liikmesriiki viiakse või kuhu loomad teisest liikmesriigist tuuakse;
- b) veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuste paljundusmaterjali ettevõtted, kust kõnealuste loomade paljundusmaterjal teise liikmesriiki viiakse;
- c) haudejaamad, kust haudemunad või kodulinnud teise liikmesriiki viiakse;
- d) kodulinde pidavad ettevõtted, kust muuks otstarbeks kui tapmiseks ette nähtud kodulinnud või haudemunad teise liikmesriiki viiakse;
- e) muud tüüpi peetavate maismaaloomade pidamise ettevõtted, mis tuleb heaks kiita vastavalt lõike 3 punkti b alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud eeskirjadele ja mis kujutavad endast olulist riski.

2. Ettevõtjad lõpetavad tegevuse lõikes 1 osutatud ettevõttes, kui:

- a) pädev asutus lõpetab või peatab oma heakskiidu artikli 100 lõike 2 kohaselt või
- b) asjaomane ettevõtte ei suuda artikli 99 lõike 3 kohase tingimusliku heakskiitmise korral täita artikli 99 lõikes 3 osutatud veel täitmata nõudeid ja ei saa artikli 97 lõike 1 kohast lõplikku heakskiitu.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

- a) erandeid nõudest, mille kohaselt lõike 1 punktides a–d osutatud tüüpi ettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad pädevalt asutuselt taotlema temapoolset heakskiitu, juhul kui kõnealused ettevõtted ei kujuta endast olulist riski;

- b) ettevõtete tüüpe, mis tuleb heaks kiita lõike 1 punkti e kohaselt;
  - c) erieeskirju lõike 1 punktis b osutatud loomse paljundusmaterjali ettevõtete tegevuse lõpetamise kohta.
4. Lõikes 3 sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel koostab komisjon kõnealused õigusaktid tuginedes järgmistele kriteeriumidele:
- a) peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali liigid ja kategooriad ettevõttes;
  - b) peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali arv või nende liikide arv ettevõttes;
  - c) ettevõtte tüüp ja tootmisviis ning
  - d) peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali liikumine sellist tüüpi ettevõtetesse ja neist välja.

Artikkel 95

Kinniste ettevõtete staatuse heakskiitmine

Kinnise ettevõtte staatust soovivaid ettevõtteid käitavad ettevõtjad:

- a) taotlevad pädevalt asutuselt heakskiitu vastavalt artikli 96 lõikele 1;
- b) viivad peetavaid loomi artikli 137 lõikes 1 ja artikli 137 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt oma ettevõttesse või sealt välja alles siis, kui pädev asutus on artiklite 97 ja 99 kohaselt nende ettevõtte kõnealuse staatuse heaks kiitnud.

Artikkel 96

Ettevõtjate kohustus esitada teavet heakskiidu saamise eesmärgil ja rakendusaktid

1. Oma taotluses ettevõttele artikli 94 lõike 1 ja artikli 95 punkti a kohase heakskiidu saamiseks peavad ettevõtjad esitama pädevale asutusele järgmise teabe:
  - a) asjaomase ettevõtja nimi ja aadress;
  - b) asjaomase ettevõtte asukoht ja ta rajatiste kirjeldus;
  - c) heakskiidu taotlemisel asjakohaste peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali kategooriad, liigid ja arv ettevõttes;
  - d) ettevõtte tüüp;
  - e) muud ettevõtte eripäraga seotud aspektid, mis on asjakohased ettevõttest tuleneva riski kindlaksmääramisel.
2. Lõikes 1 osutatud ettevõtteid käitavad ettevõtjad teavitavad pädevat asutust:
  - a) lõike 1 punktis a, b või c osutatud küsimusi käsitlevatest muutustest ettevõtetes;
  - b) tegevuse lõpetamisest ettevõtja poolt või asjaomase ettevõtte tegevuse lõpetamisest.
3. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad teavet, mille ettevõtjad peavad esitama lõike 1 kohastes oma ettevõtete heakskiitmise taotlustes, ning tähtaja lõikes 1 ja lõike 2 punktis b osutatud teabe esitamiseks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 97

Ettevõtete heakskiitmine ja selle tingimused ning delegeeritud õigusaktid

1. Pädev asutus annab ettevõtetele artikli 94 lõike 1 ja artikli 95 punkti a kohase heakskiidu ainult siis, kui sellised ettevõtted:

a) täidavad järgmisi nõudeid (sõltuvalt olukorrast):

- i) karantiin, isolatsioon ja muud bioturvameetmed, võttes arvesse artikli 10 lõike 1 punktis b sätestatud nõudeid ja artikli 10 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirju;
- ii) artikliga 24 ja, sõltuvalt asjaomase ettevõtte tüübist ja seotud riskist, artikliga 25 ette nähtud jälgimisnõuded;
- iii) artiklitega 102 ja 103 ning artiklite 106 ja 107 kohaselt vastu võetud eeskirjadega ette nähtud arvestuse pidamine;

b) omavad rajatisi ja seadmeid:

- i) mis sobivad taudi sissetoomise ja leviku riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni, võttes arvesse asjaomase ettevõtte tüüpi;
- ii) mille tootmisvõimsus on piisav peetavate maismaaloomade arvu või asjaomase loomse paljundusmaterjali koguse jaoks;

c) ei kujuta vastuvõetamatut riski taudide levikuks, võttes arvesse rakendatavaid riskimaandamismeetmeid;

d) omavad asjaomase ettevõtte tegevuse jaoks vajaliku väljaõppega töötajaid;

e) on võtnud kasutusele süsteemi, mis võimaldab asjaomasel ettevõtjal pädevale asutusele tõendada, et nad täidavad punktide a–d nõudeid.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:

a) karantiini, isolatsiooni ja muid lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud bioturvameetmeid;

b) lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud jälgimist;

c) lõike 1 punktis b osutatud rajatisi ja seadmeid;

d) lõike 1 punktis d loomse paljundusmaterjali ettevõtete ning kabiloomade ja kodulindude kogumise ettevõtete tegevuse jaoks töötajate ja veterinaararstide suhtes sätestatud vastutust, pädevust ja eriväljaõpet;

e) pädeva asutuse poolset vajalikku järelevalvet loomse paljundusmaterjali ettevõtete ning kabiloomade ja kodulindude kogumise ettevõtete üle.

3. Lõikes 2 sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavate eeskirjade koostamisel tugineb komisjon nimetatud eeskirjade puhul järgmisele teabele:

a) iga ettevõtte tüübiga seotud risk;

b) heakskiidu taotlemisel asjakohaste, ettevõttes peetavate maismaaloomade liigid ja kategooriad;

c) asjaomane tootmisviis;

d) ettevõtte tüüp ja sellistes ettevõtetes peetavate loomade liikide ja kategooriate tüüpilised liikumiskeemid.

*Artikkel 98***Ettevõtete heakskiitmise ulatus**

Pädev asutus täpsustab ettevõttele artikli 94 lõike 1 või artikli 95 punkti a kohase taotluse alusel artikli 97 lõike 1 kohaselt antud heakskiidus sõnaselgelt:

- a) milliste artikli 94 lõikes 1 ja artiklis 95 ja artikli 94 lõike 3 punkti b kohaselt vastu võetud eeskirjades osutatud ettevõtete tüüpide suhtes heakskiitu kohaldatakse;
- b) milliste peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali liikide ja kategooriate suhtes heakskiitu kohaldatakse.

*Artikkel 99***Pädeva asutuse poolt heakskiitmise kord**

1. Pädev asutus kehtestab ettevõtjatele korra, mida nad peavad oma ettevõttele artikli 94 lõike 1, artikli 95 või artikli 96 lõike 1 kohase heakskiidu taotlemisel järgima.
2. Pärast ettevõtjalt heakskiidu taotluse saamist teeb pädev asutus kooskõlas artikli 94 lõikega 1 või artikli 95 punktiga a kohapealse kontrolli.
3. Pädev asutus annab heakskiidu, kui täidetud on artiklis 97 ning käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud nõuded.
4. Kui ettevõtte ei täida kõiki artiklis 97 osutatud heakskiitmise nõudeid, võib pädev asutus ettevõtte heaks kiita tingimuslikult, kui asjaomase ettevõtja taotluse ja sellele järgneva pädeva asutuse poolt käesoleva artikli lõike 2 kohaselt tehtud kohapealse kontrolli põhjal selgub, et ettevõtte vastab kõigile peamistele nõuetele, mis tagavad piisavalt, et ettevõtte ei kujuta endast olulist riski.
5. Kui pädev asutus on andnud käesoleva artikli lõike 4 kohase tingimusliku heakskiidu, annab ta täieliku heakskiidu alles siis, kui kolme kuu jooksul pärast tingimusliku heakskiidu andmist ettevõttes tehtud teine kohapealne kontroll või ettevõtja poolt kõnealusest kuupäevast kolme kuu jooksul esitatud dokumendid näitavad, et ettevõtte vastab kõigile artikli 97 lõikes 1 ja artikli 97 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud heakskiitmise nõuetele.

Kui esimeses lõigus osutatud kohapealne kontroll või dokumendid näitavad, et ilmselgelt on tehtud edusamme, kuid ettevõtte ei vasta ikka veel kõigile kõnealustele nõuetele, võib pädev asutus tingimuslikku heakskiitu pikendada. Tingimuslik heakskiit ei tohi siiski kesta kokku üle kuue kuu.

*Artikkel 100***Pädeva asutuse antud heakskiidu läbivaatamine, lõpetamine või peatamine**

1. Pädev asutus vaatab asjaomast riski arvestades asjakohase sagedusega artiklite 97 ja 99 kohased ettevõtete heakskiidud läbi.
2. Kui pädev astus tuvastab ettevõttes tõsiseid puudusi artikli 97 lõikes 1 ja artikli 97 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud nõuete osas ja kõnealust ettevõtet käitav ettevõtja ei suuda anda piisavaid tagatise kõnealuste puuduste kõrvaldamiseks, algatab pädev asutus ettevõtte heakskiidu lõpetamise menetluse.

Pädev asutus võib siiski ettevõtte heakskiidu lõpetamise asemel peatada, kui ettevõtja suudab tagada, et ta kõrvaldab kõnealused puudused mõistliku aja jooksul.

3. Pärast lõike 2 kohast peatamist saab heakskiidu anda või taastada ainult siis, kui pädev asutus on veendunud, et ettevõtte vastab täielikult kõigile käesolevas määruses selle ettevõtte tüübi suhtes kehtestatud nõuetele.

3. jagu

Pädeva asutuse registrid

Artikkel 101

Pädeva asutuse peetavad registrid

1. Iga pädev asutus koostab ajakohastatult peetavad registrid, mis hõlmavad:
  - a) kõiki tema poolt artikli 93 kohaselt registreeritud ettevõtteid ja ettevõtjaid;
  - b) kõiki tema poolt artiklite 97 ja 99 kohaselt heakskiidetud ettevõtteid.

Ta teeb esimese lõigu punktides a ja b osutatud registrid komisjonile ja teiste liikmesriikide pädevatele asutustele kättesaadavaks, kui registrites sisalduv teave on asjakohane peetavate maismaaloomade ja nende loomse paljundusmaterjali liikumiseks liikmesriikide vahel.

Ta teeb esimese lõigu punktis b osutatud heakskiidetud ettevõtete registri avalikkusele kättesaadavaks sel määral, kui registris sisalduv teave on asjakohane peetavate maismaaloomade ja nende loomse paljundusmaterjali liikumiseks liikmesriikide vahel.

2. Kui see on asjakohane, võib pädev asutus kombineerida lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud registreerimist ja lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud heakskiitmist muul eesmärgil registreerimisega.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b ette nähtud registritesse sisestatavat üksikasjalikku teavet ning lõike 1 esimese lõigu punktis b ette nähtud registri kättesaadavust avalikkusele.

4. jagu

Arvestuse pidamine

Artikkel 102

Muid kui loomse paljundusmaterjali ettevõtteid käitavate ettevõtjate arvestuse pidamise kohustus

1. Ettevõtjad, kes käitavad artikli 93 kohaselt registreerimisele või artikli 97 lõike 1 kohaselt heakskiitmisele kuuluvaid ettevõtteid, peavad ja säilitavad arevestust, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:
  - a) nende ettevõtte peetavate maismaaloomade liigid, kategooriad, arv ja kohaldatavuse korral identifitseerimistunnused;
  - b) peetavate maismaaloomade liikumine nende ettevõttesse ja sealt välja, märkides vajaduse korral:
    - i) nende päritolu- ja sihtkoha;
    - ii) sellise liikumise kuupäeva;
  - c) dokumendid, mis peavad artikli 112 punkti b, artikli 113 lõike 1 punkti b, artikli 114 lõike 1 punkti c, artikli 115 punkti b, artikli 117 punkti b, artikli 143 lõigete 1 ja 2 ja artikli 164 lõike 2 kohaselt ning artiklite 118, 120 ning artikli 144 lõike 1 punktide b ja c alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt nende ettevõttesse saabuvate või sealt lahkuvate peetavate maismaaloomadega kaasas olema;
  - d) peetavate maismaaloomade suremus nende ettevõttes;

- e) bioturvameetmed, jälgimine, ravi, testide tulemused ja muu asjakohane teave vastavalt:
  - i) ettevõttes peetavate maismaaloomade liikidele ja kategooriatele;
  - ii) tootmisviisile;
  - iii) ettevõtte tüübile ja suurusele;
- f) artikli 25 lõike 1 kohaselt nõutavate loomatervise ülevaatuste tulemused.

Arvestust tuleb pidada ja säilitada paberil või elektrooniliselt.

2. Asjaomane liikmesriik võib vabastada ettevõtteid, kes kujutavad endast vähest riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, nõudest pidada arvestust lõikes 1 loetletud kogu teabe või selle osa kohta.

3. Ettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad lõigetes 1 ja 2 sätestatud arvestust asjaomasel ettevõttes ja:

- a) teevad selle pädevale asutusele taotluse korral kohe kättesaadavaks;
- b) säilitavad seda pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

4. Erandina lõikest 3 võivad ettevõtjad olla vabastatud nõudest pidada arvestust lõikes 1 loetletud kogu teabe või selle osa kohta, kui asjaomasel ettevõtjal:

- a) on juurdepääs artiklis 109 osutatud asjakohaste liikide elektroonilisele andmebaasile ning andmebaas sisaldab juba arvestusega hõlmatavat teavet ning
- b) ajakohane teave sisestatakse otse elektroonilisse andmebaasi.

Artikkel 103

Loomse paljundusmaterjali ettevõtete arvestuse pidamise kohustus

1. Loomse paljundusmaterjali ettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad ja säilitavad arvestust, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) loomse paljundusmaterjali tootmiseks kasutatud doonorloomade tõug, vanus, identifitseerimistunnus ja tervisestaatus;
- b) kogutud, toodetud või töödeldud loomse paljundusmaterjali kogumise ja töötlemise või säilitamise aeg ja koht;
- c) loomse paljundusmaterjali identifitseerimistunnused koos üksikasjadega paljundusmaterjali sihtkoha kohta, kui see on teada;
- d) dokumendid, mis peavad asjaomasesse ettevõttesse artikli 162 ja artikli 164 lõike 2 kohaselt ning artikli 162 lõigete 3 ja 4 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt saabuva või sealt lahkuva loomse paljundusmaterjaliga kaasas olema;
- e) vajaduse korral kliiniliste ja laboriuuringute tulemused;
- f) kasutatud laborimeetodid.

2. Asjaomane liikmesriik võib vabastada ettevõtteid, kes kujutavad endast vähest riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, nõudest pidada arvestust lõikes 1 loetletud kogu teabe või selle osa kohta.

3. Loomse paljundusmaterjali ettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad lõigetes 1 ja 2 sätestatud arvestust oma ettevõttes ja:

- a) teevad selle pädevale asutusele taotluse korral kohe kättesaadavaks;
- b) säilitavad seda pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

Artikkel 104

Vedajate arvestuse pidamise kohustus

1. Vedajad peavad ja säilitavad arvestust, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) ettevõtted, kus nad on käinud;
- b) nende veetud peetavate maismaaloomade kategooriad, liigid ja arv;
- c) kasutatud veovahendi puhastamine, desinfektsioon ja kahjuritõrje;
- d) asjaomaste loomade saatedokumentide andmed, sealhulgas dokumentide arv.

Arvestust tuleb pidada ja säilitada paberil või elektrooniliselt.

2. Asjaomane liikmesriik võib vabastada vedajad, kes kujutavad endast vähest riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, nõudest pidada arvestust lõikes 1 loetletud kogu teabe või selle osa kohta.

3. Vedajad peavad lõigetes 1 ja 2 ette nähtud arvestust:

- a) viisil, mis võimaldab selle pädevale asutusele taotluse korral kohe kättesaadavaks teha;
- b) pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

Artikkel 105

Kogumisega tegelevate ettevõtjate arvestuse pidamise kohustus

1. Kogumisega tegelevad ettevõtjad, kelle suhtes kehtib artiklis 93 sätestatud registreerimiskohustus, peavad ja säilitavad arvestust, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) nende vastutusel olevate peetavate maismaaloomade liigid, kategooriad, arv ja identifitseerimistunnused;
- b) nende vastutusel olevate peetavate maismaaloomade liikumine, märkides asjakohaselt:
  - i) nende päritolu- ja sihtkoha;
  - ii) sellise liikumise kuupäeva;
- c) dokumendid, mis peavad artikli 112 punkti b, artikli 113 lõike 1 punkti b, artikli 114 lõike 1 punkti c, artikli 115 punkti b, artikli 117 punkti b, artikli 143 lõigete 1 ja 2 ja artikli 164 lõike 2 kohaselt ning artikli 118, artikli 120 ning artikli 144 lõike 1 punktide b ja c alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt nende vastutusel olevate peetavate maismaaloomadega liikumisel kaasas olema;
- d) nende vastutusel olevate peetavate maismaaloomade suremus ning
- e) bioturvameetmed, jälgimine, ravi, testide tulemused ja muu asjakohane teave nende vastutusel olevate peetavate maismaaloomade liikide ja kategooriate kohta.

Arvestust tuleb pidada ja säilitada paberil või elektrooniliselt.

2. Asjaomane liikmesriik võib vabastada ettevõtjad, kelle tegevus kujutab endast vähest riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, nõudest pidada arvestust käesoleva artikli lõikes 1 loetletud kogu teabe või selle osa kohta.

3. Ettevõtjad:

- a) teevad lõikes 1 osutatud arvestuse pädevale asutusele taotluse korral kättesaadavaks;
- b) säilitavad kõnealust arvestust pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

*Artikkel 106***Arvestuse pidamisega seotud volituste delegerimine**

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad eeskirju, millega täiendatakse artiklites 102, 103, 104 ja 105 sätestatud arvestuse pidamise nõudeid, mis on seotud:
  - a) teabega, mille kohta tuleb arvestust pidada lisaks artikli 102 lõikes 1, artikli 103 lõikes 1, artikli 104 lõikes 1 ja artikli 105 lõikes 1 sätestatud teabele;
  - b) loomse paljundusmaterjali ettevõttes kogutud, toodetud või töödeldud loomse paljundusmaterjali kohta arvestuse pidamise täiendavate nõuetega pärast seda, kui kõnealune ettevõtte on oma tegevuse lõpetanud.
2. Lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavaid eeskirju koostades tugineb komisjon nimetatud eeskirjade puhul järgmisele teabele:
  - a) iga ettevõtte tüübi või tegevusega seotud risk;
  - b) ettevõttes olevate või veetavate peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali liigid ja kategooriad;
  - c) ettevõttes kasutatav tootmisviis või tegevuse liik;
  - d) asjaomaste loomade tüüpilised liikumisskeemid ja kategooriad;
  - e) asjaomase ettevõtja vastutusel olevate peetavate maismaaloomade arv või loomse paljundusmaterjali kogus.

*Artikkel 107***Arvestuse pidamise nõuetest tehtavate eranditega seotud rakendamisolitused**

Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad ettevõtete tüüpe ja ettevõtjaid, kelle liikmesriigid võivad vabastada artiklites 102, 103, 104 ja 105 ette nähtud nõudest pidada arvestust seoses järgmisega:

- a) ettevõtted, kes peavad, või ettevõtjad, kes käitlevad või veavad väikest arvu või hulka peetavaid maismaaloomi või väikest kogust loomset paljundusmaterjali;
- b) peetavate maismaaloomade või loomse paljundusmaterjali liigid ja kategooriad.

Nimetatud rakendusaktide vastuvõtmisel tugineb komisjon nende aktide puhul artikli 106 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*2. PEATÜKK****Peetavate maismaaloomade ja loomse paljundusmaterjali jälgitavusnõuded****1. jagu***Peetavad maismaaloomad***Artikkel 108***Liikmesriikide vastutus peetavate maismaaloomade identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi loomisel**

1. Liikmesriikidel peab olema süsteem nende peetavate maismaaloomade liikide identifitseerimiseks ja registreerimiseks, kelle puhul on selline süsteem nõutud käesolevas määruses ja selle kohaselt vastu võetud eeskirjades. Sellise süsteemiga nähakse vajaduse korral ette arvestuse pidamine selliste loomade liikumise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud süsteemi loomisel võtavad liikmesriigid arvesse:
  - a) asjaomaste peetavate maismaaloomade liike või kategooriaid;
  - b) kõnealuste liikide või kategooriatega seotud riski.
3. Lõikes 1 sätestatud süsteem sisaldab järgmisi elemente:
  - a) vahendid peetavate maismaaloomade üksikult või rühmadena identifitseerimiseks;
  - b) artiklis 110 osutatud identifitseerimisdokumendid, liikumisdokumendid ja muud peetavate maismaaloomade identifitseerimist ja jälgimist võimaldavad dokumendid;
  - c) artikli 102 lõike 1 punktide a ja b kohane ajakohastatud arvestuse pidamine ettevõtetes;
  - d) artikli 103 lõike 1 kohane peetavate maismaaloomade elektrooniline andmebaas.
4. Lõikega 1 ette nähtud süsteem luuakse selliselt, et see:
  - a) tagab käesoleva määrusega ette nähtud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete tõhusa kohaldamise;
  - b) hõlbustab peetavate maismaaloomade ja nende liikmesriigisisese ja liikmesriikidevahelise liikumise ning liidu territooriumile sisenemise jälgitavust;
  - c) tagab kõnealuse süsteemi elementide tõhusa koostalitluse, integreerituse ja ühilduvuse;
  - d) tagab, et süsteemi on vajalikul määral kohandatud:
    - i) artiklis 22 sätestatud liidusisese teavitamise ja aruandluse elektroonilise teabesüsteemiga;
    - ii) TRACESiga;
  - e) tagab ühtse lähenemisviisi süsteemiga hõlmatud eri loomaliikidele.
5. Kui see on asjakohane, võivad liikmesriigid:
  - a) kasutada kogu lõikes 1 sätestatud süsteemi või osa sellest muudel kui lõike 4 punktides a ja b osutatud eesmärkidel;
  - b) integreerida artiklis 110 osutatud identifitseerimisdokumendid, liikumisdokumendid ja muud dokumendid artikli 143 lõigetes 1 ja 2 ja artikli 151 lõikes 1 ning artikli 144 lõike 1 punktide b ja c ning artikli 151 lõigete 3 ja 4 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud loomatervise sertifikaatidesse või ettevõtja deklaratsiooni;
  - c) määrata käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi praktiliseks rakendajaks (sealhulgas identifitseerimisdokumentide väljaandjaks ja näidiste koostajaks, nagu on ette nähtud artikli 110 lõike 1 punktides a, b ja c) mõne muu asutuse või anda selleks loa mõnele muule volitatud isikule või füüsilisele isikule.

Artikkel 109

Liikmesriigi kohustus luua peetavate maismaaloomade elektrooniline andmebaas ja seda hallata

1. Liikmesriigid loovad elektroonilise andmebaasi ja haldavad seda, et registreerida vähemalt:
  - a) veise liikidesse kuuluvate peetavate loomadega seotud järgmist teavet:
    - i) nende individuaalne identifitseerimistunnus vastavalt artikli 112 punktile a;
    - ii) neid pidav ettevõte;
    - iii) nende viimine kõnealustesse ettevõtetesse ja neist välja;

- b) lamba- ja kitseliikidesse kuuluvate peetavate loomadega seotud järgmist teavet:
- i) teave nende identifitseerimise kohta vastavalt artikli 113 lõike 1 punktile a ning loomade arv neid pidavas ettevõttes;
  - ii) neid pidav ettevõte;
  - iii) nende viimine kõnealustesse ettevõtetesse ja neist välja;
- c) sealiikidesse kuuluvate peetavate loomadega seotud järgmist teavet:
- i) teave nende identifitseerimise kohta vastavalt artiklile 115 ning loomade arv neid pidavates ettevõtetes;
  - ii) neid pidavad ettevõtted;
  - iii) nende viimine ettevõtetesse ja neist välja;
- d) hobuseliikidesse kuuluvate peetavate loomadega seotud järgmist teavet:
- i) nende kordumatu kood vastavalt artiklile 114;
  - ii) vajaduse korral artikli 114 lõike 1 punktis b ette nähtud identifitseerimismeetod, mis võimaldab seostada konkreetset looma alapunktis iii osutatud identifitseerimisdokumendiga;
  - iii) asjakohased identifitseerimisandmed artikli 114 lõike 1 punkti c kohasest identifitseerimisdokumendist, nagu on kindlaks määratud artiklite 118 ja 120 kohaselt vastu võetud eeskirjades;
  - iv) ettevõtted, kus neid loomi harilikult peetakse;
- e) muudesse kui käesoleva lõike punktides a, b, c ja d osutatud liikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomadega seotud teavet, kui see on ette nähtud lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad muude kui käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b, c ja d osutatud loomaliikidega seotud teabe registreerimist kõnealuses lõikes osutatud elektroonilisse andmebaasi kõnealuste liikidega seotud konkreetsete ja oluliste riskide tõttu, selleks et:
- a) tagada käesoleva määrusega ette nähtud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete tõhus kohaldamine;
  - b) hõlbustada peetavate maismaaloomade, nende liikmesriikidevahelise liikumise ning liidu territooriumile sisenemise jälgitavust.

Artikkel 110

Pädeva asutuse kohustus anda välja identifitseerimisdokumente, liikumisdokumente ja muid peetavate maismaaloomade identifitseerimist ja jälgimist võimaldavaid dokumente

1. Iga pädev asutus:
  - a) annab välja peetavate maismaaloomade identifitseerimisdokumente, kui neid dokumente nõutakse artikli 114 lõike 1 punktis c ja artikli 117 punktis b ning artiklite 118 ja 120 alusel vastu võetud eeskirjades;
  - b) annab välja veiste identifitseerimisdokumente, nagu on nõutud artikli 112 punktis b, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid vahetavad elektroonilisi andmeid teiste liikmesriikidega elektroonilise andmevahetussüsteemi kaudu alates kuupäevast, mil komisjon on kinnitanud andmevahetussüsteemi täielikku toimivust;
  - c) koostab liikumisdokumentide ja muude peetavate maismaaloomade identifitseerimist ja jälgimist võimaldavate dokumentide näidised, kui seda nõutakse artikli 113 lõike 1 punktis b, artikli 115 punktis b, artikli 117 punktis b ning artiklite 118 ja 120 alusel vastu võetud eeskirjades.

2. Lõike 1 punkt b ei piira liikmesriike õigust võtta vastu riiklikke eeskirju nendele loomadele loomapasside väljaandmise kohta, kes ei ole ette nähtud liikmesriikidevaheliseks liikumiseks.

Artikkel 111

Identifitseerimisvahendeid käsitleva teabe kättesaadavus avalikkusele

Iga pädev asutus teavitab komisjoni järgmisest teabest ja teeb selle avalikkusele kättesaadavaks:

- a) liikmesriikide poolt artikli 109 lõike 1 kohaselt loodud elektrooniliste andmebaaside kontaktpunktid;
- b) asutused või isikud, kes vastutavad identifitseerimisdokumentide, liikumisdokumentide ja muude artikli 110 kohaste dokumentide väljaandmise eest, võttes arvesse artikli 108 lõike 5 punkti c;
- c) identifitseerimisvahendid, mida tuleb kasutada iga peetava maismaalooma liigi ja kategooria korral artikli 112 punkti a, artikli 113 lõike 1 punkti a, artikli 114 lõike 1, artikli 115 punkti a, artikli 117 punkti a kohaselt ning artiklite 118 ja 120 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt;
- d) artiklis 110 osutatud identifitseerimisdokumentide ja muude dokumentide väljaandmiseks ette nähtud vorm.

Artikkel 112

Ettevõtjate kohustus identifitseerida veiseliikidesse kuuluvaid peetavaid loomi

Veiseliikidesse kuuluvaid loomi pidavad ettevõtjad:

- a) tagavad, et kõnealuseid peetavaid loomi saab üksikult identifitseerida mõne füüsilise identifitseerimisvahendi abil;
- b) tagavad, et päritolukoha pädev või määratud asutus või volitatud isik annab kõnealuste peetavate loomade liikmesriikidevahelise liikumise korral välja identifitseerimisdokumendi, välja arvatud juhul, kui on täidetud artikli 110 lõike 1 punktis b esitatud tingimused;
- c) tagavad, et kõnealune identifitseerimisdokument:
  - i) on dokument, mida asjaomane ettevõtja hoiab, nõuetekohaselt täidab ja ajakohastab, ning
  - ii) on kaasas kõnealuste peetavate maismaaloomadega nende liikumise ajal, kui sellist dokumenti on nõutud punktis b;
- d) kannavad teabe kõnealuste peetavate maismaaloomade asjaomasesse ettevõttesse ja sealt välja viimise ning kõigi kõnealuses ettevõttes toimunud sündide ja surmade kohta artikli 109 lõikes 1 sätestatud elektroonilisse andmebaasi.

Artikkel 113

Ettevõtjate kohustus identifitseerida lamba- ja kitseliikidesse kuuluvaid peetavaid loomi

1. Lamba- ja kitseliikidesse kuuluvaid peetavaid loomi pidavad ettevõtjad:

- a) tagavad, et kõnealust peetavat looma saab üksikult identifitseerida mõne füüsilise identifitseerimisvahendi abil;
- b) tagavad, et kõnealuseid peetavaid loomi pidavast ettevõttest asjaomase liikmesriigi piires toimuva väljaviimise korral on loomadega kaasas nõuetekohaselt täidetud liikumisdokument, mille on näidise põhjal koostanud ja artikli 110 kohaselt välja andnud pädev asutus;

- c) kannavad kõnealuste peetavate loomade ettevõttesse ja sealt välja viimist käsitleva teabe artikli 109 lõikes 1 sätestatud elektroonilisse andmebaasi.
2. Liikmesriigid võivad vabastada ettevõtjad nõudest tagada, et lamba- ja kitseliikidesse kuuluvate peetavate loomadega oleks nende territooriumi piires toimuva liikumise ajal kaasas liikumisdokumendid, tingimusel et:
- a) asjaomases liikumisdokumendis olev teave on lisatud artikli 109 lõike 1 kohasesse elektroonilisse andmebaasi;
- b) lamba- ja kitseliikidesse kuuluvate peetavate loomade identifitseerimis- ja registreerimissüsteem tagab liikumisdokumentidega samaväärse jälgitavuse taseme.

Artikkel 114

Ettevõtjate kohustus identifitseerida ja registreerida hobuseliikidesse kuuluvaid peetavaid loomi

1. Hobuseliikidesse kuuluvaid peetavaid loomi pidavad ettevõtjad tagavad, et kõnealuseid loomi saab üksikult identifitseerida:
- a) kordumatu koodi abil, mis on salvestatud artikli 109 lõikes 1 ette nähtud elektroonilisse andmebaasi;
- b) füüsilise identifitseerimisvahendi või muu meetodi abil, mis seob peetava looma ühemõtteliselt käesoleva lõike punktis c sätestatud ja artikli 110 kohaselt pädeva asutuse poolt välja antud identifitseerimisdokumendiga;
- c) nõuetekohaselt täidetud kogu eluea jooksul kehtiva identifitseerimisdokumendi abil.
2. Hobuseliikidesse kuuluvaid peetavaid loomi pidavad ettevõtjad tagavad, et kõnealuseid loomi käsitlev teave kantakse artikli 109 lõikes 1 sätestatud elektroonilisse andmebaasi.

Artikkel 115

Ettevõtjate kohustus identifitseerida ja registreerida sealiikidesse kuuluvaid peetavaid loomi

Sealiikidesse kuuluvaid peetavaid loomi pidavad ettevõtjad:

- a) tagavad, et kõnealust peetavat looma saab üksikult identifitseerida füüsilise identifitseerimisvahendi abil;
- b) tagavad, et kõnealuseid peetavaid loomi pidavast ettevõttest asjaomase liikmesriigi piires toimuva väljaviimise korral on loomadega kaasas nõuetekohaselt täidetud liikumisdokument, mille on näidise põhjal koostanud ja artikli 110 lõike 1 punkti b kohaselt välja andnud pädev asutus;
- c) kannavad kõnealuseid loomi pidavat ettevõtet käsitleva teabe artikli 109 lõikes 1 sätestatud elektroonilisse andmebaasi.

Artikkel 116

Sealiikidesse kuuluvate peetavate loomade liikumisega seotud erandid

Erandina artikli 115 punktist b võivad liikmesriigid vabastada ettevõtjad nõudest tagada, et sealiikidesse kuuluvate peetavate loomadega oleks kaasas pädeva asutuse poolt asjaomase liikmesriigi piires toimuvaks liikumiseks näidise põhjal koostatud, nõuetekohaselt täidetud liikumisdokument, tingimusel et:

- a) kõnealuses liikumisdokumendis olev teave sisaldub kõnealuse liikmesriigi poolt artikli 109 lõike 1 kohaselt loodud elektroonilises andmebaasis;
- b) sealiikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade identifitseerimis- ja registreerimissüsteem tagab liikumisdokumentidega samaväärse jälgitavuse taseme.

Artikkel 117

Ettevõtjate kohustus identifitseerida peetavaid maismaaloomi, kes ei kuulu veise-, lamba-, kitse-, sea- ega hobuseliikidesse

Ettevõtjad tagavad, et muudesse kui veise-, kitse-, lamba- ja hobuseliikidesse kuuluvad peetavad maismaaloomad vastavad järgmistele nõuetele, kui seda nõutakse artiklite 118 ja 120 alusel vastu võetud eeskirjades:

- a) nad on identifitseeritud üksikult või rühmadena;
- b) nendega on kaasas nõuetekohaselt täidetud ja ajakohastatud identifitseerimisdokumendid, liikumisdokumendid või muud loomade identifitseerimist ja jälgimist võimaldavaid dokumendid, mis on asjaomase loomaliigi jaoks kohased.

Artikkel 118

Identifitseerimise ja registreerimisega seotud volituste delegeerimine

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) üksikasjalikke nõudeid peetavate maismaaloomade identifitseerimisvahendite ja -meetodite kohta, mis on sätestatud artikli 112 punktis a, artikli 113 lõike 1 punktis a, artikli 114 lõikes 1, artikli 115 punktis a ja artikli 117 punktis a, sealhulgas nende rakendamise ja kasutamise kohta;
  - b) eeskirju teabe kohta, mis peab sisalduma:
    - i) artikli 109 lõike 1 punktide a–d kohastes elektroonilistes andmebaasides;
    - ii) artikli 112 punkti b, artikli 113 lõike 1 punkti b, artikli 114 lõike 1 punkti c ja artikli 115 punkti b kohastes identifitseerimis- ja liikumisdokumentides;
  - c) eeskirju elektrooniliste andmete vahetamise kohta liikmesriikide elektrooniliste andmebaaside vahel, nagu osutatud artikli 110 lõike 1 punktis b.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) üksikasjalikke nõudeid käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud identifitseerimisvahendite ja -meetodite alternatiividele, samuti loomade teatud kategooriaid käsitlevaid erandeid ja erisätteid või selliste erandite tegemise asjaolusid ja tingimusi;
  - b) erisätteid artikli 112 punkti b, artikli 113 lõike 1 punkti b, artikli 114 lõike 1 punkti c, artikli 115 punkti b ja artikli 117 punkti b kohaste identifitseerimis- või liikumisdokumentide kohta, mis peavad loomadega liikumisel kaasas olema;
  - c) vajaduse korral muudesse kui veise-, kitse-, lamba-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade üksikasjalikke identifitseerimis- ja registreerimisnõudeid, võttes arvesse kõnealuste liikidega seotud riske, selleks et:
    - i) tagada käesoleva määrusega ette nähtud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete tõhus kohaldamine;
    - ii) hõlbustada peetavate maismaaloomade ja nende liikmesriigisisese ja liikmesriikidevahelise liikumise ning liitu sisenemise jälgitavust;
  - d) eeskirju teabe kohta, mis peab sisalduma:
    - i) artikli 109 lõike 1 punkti e kohastes elektroonilistes andmebaasides;
    - ii) artikli 117 punkti b kohastes identifitseerimis- ja liikumisdokumentides;
  - e) eeskirju artiklites 112–117 osutatud peetavate maismaaloomade identifitseerimise ja registreerimise kohta pärast nende sisenemist liitu.

3. Käesolevas artiklis sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavate eeskirjade koostamisel tugineb komisjon nende puhul artikli 119 lõikes 2 sätestatud asjaoludele.

Artikkel 119

Jälgitavusnõuetest tehtavate eranditega seotud volituste delegeerimine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erandeid artiklites 112, 113, 114 ja 115 ettevõtjate suhtes sätestatud identifitseerimis- ja registreerimisnõuetest:

- a) kui üht või mitut artikli 108 lõikes 3 loetletud elementi ei ole artikli 108 lõike 4 punktides a ja b sätestatud nõuetele vastavuseks vaja ning
- b) kui muude liikmesriigis kehtivate jälgitavuse meetmetega tagatakse, et kõnealuste loomade jälgitavuse tase ei lange, samuti selliste erandite praktiliseks rakendamiseks nõutavaid üleminekumeetmeid.

2. Lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavate eeskirjade koostamisel tugineb komisjon kõnealuste eeskirjade puhul järgmistele asjaoludele:

- a) asjaomaste peetavate maismaaloomade liigid ja kategooriad;
- b) kõnealuste peetavate maismaaloomadega seotud riskid;
- c) loomade arv asjaomastes ettevõtetes;
- d) tootmisviisi ettevõtetes, kus kõnealuseid maismaaloomi peetakse;
- e) asjaomaste peetavate maismaaloomade liikide ja kategooriate liikumisskeemid;
- f) asjaomaste peetavate maismaaloomade liikide kaitsmise ja säilitamisega seotud kaalutlused;
- g) artikli 108 lõikes 3 osutatud peetavate maismaaloomade identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi muude jälgitavuselementide toimimine.

Artikkel 120

Peetavate maismaaloomade jälgitavusega seotud rakendamisvolitused

1. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu eeskirjad:

- a) artikli 109 lõike 1 punktides a–d osutatud elektroonilistes andmebaasides olevatele andmetele ühetaolise juurdepääsu ning nende tehniliste spetsifikatsioonide ja tööeeskirjade kohta;
- b) liikmesriikide elektrooniliste andmebaaside vahelise elektrooniliste andmete vahetuse tehniliste tingimuste ja viisi ning andmevahetussüsteemi täieliku toimivuse kinnituse kohta, nagu on osutatud artikli 110 lõike 1 punktis b.

2. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu eeskirjad:

- a) peetavate maismaaloomade erinevatele liikidele või kategooriatele artikli 108 lõikes 1 ette nähtud identifitseerimis- ja registreerimissüsteemi ühetaoliseks kohaldamiseks, et tagada selle tõhus toimimine;
- b) pädevaid asutusi või füüsilisi isikuid käsitleva artikli 108 lõike 5 punkti c ja nende määramise tingimuste ühetaoliseks kohaldamiseks, nagu on osutatud artikli 108 lõikes 5;
- c) identifitseerimisvahendite ja -meetodite tehniliste spetsifikatsioonide ja menetluste, vormide ja tegevuseeskirjade kohta, mis sisaldavad järgmist:
  - i) identifitseerimisvahendite ja -meetodite rakendamise tähtajad;

- ii) identifitseerimisvahendite ja -meetodite eemaldamine, muutmine või asendamine ja selliste toimingute tähtsused, ja
  - iii) identifitseerimiskoodi konfiguratsioon;
  - d) artikli 112 punktis b, artikli 113 lõike 1 punktis b, artikli 114 lõike 1 punktis c, artikli 115 punktis b ja artikli 117 punktis b sätestatud identifitseerimis- ja liikumisdokumentide tehniliste spetsifikatsioonide, vormide ja tegevuseeskirjade kohta;
  - e) artikli 109 lõike 1 punktis e osutatud elektrooniliste andmebaasides olevatele andmetele ühetaolise juurdepääsu ning nende tehniliste spetsifikatsioonide ja tööeeskirjade kohta;
  - f) ettevõtjate või muude füüsiliste või juriidiliste isikute poolt teabe edastamisega seotud tähtaegade, kohustuste ja menetluste kohta ning peetavate maismaaloomade elektroonilistes andmebaasides registreerimise kohta;
  - g) vajaduse korral loomade elektroonilist identifitseerimist käsitlevate suuniste ja menetluste kohta;
  - h) artikli 119 lõike 1 kohaselt vastuvõetud eeskirjades sätestatud identifitseerimis- ja registreerimiskohustusest vabastamise praktilise rakendamise kohta.
3. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlustega.

2. jagu

Loomne paljundusmaterjal

Artikkel 121

Veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate loomade paljundusmaterjali jälgitavusnõuded

1. Ettevõtjad, kes toodavad, töötlevad või säilitavad loomset paljundusmaterjali, märgistavad veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate loomade paljundusmaterjali nii, et see on selgesti jälgitav kuni:
- a) doonorloomadeni;
  - b) kogumiskuupäevani ja
  - c) loomse paljundusmaterjali ettevõtteni, kus paljundusmaterjali koguti, toodeti, töödeldi ja säilitati.
2. Lõikes 1 ette nähtud märgistus peab olema kujundatud selliselt, et oleks tagatud:
- a) käesoleva määrusega ette nähtud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete tõhus kohaldamine;
  - b) loomse paljundusmaterjali, selle liikmesriigisisese ja liikmesriikidevahelise liikumise ning liitu sisenemise jälgitavus.

Artikkel 122

Loomse paljundusmaterjali jälgitavusnõuetega seotud volituste delegeerimine

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad veise-, kitse-, lamba-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade loomse paljundusmaterjali suhtes kehtivaid jälgitavusnõudeid, millega täiendatakse artiklis 121 sätestatud eeskirju.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad muudesse kui veise-, kitse-, lamba-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade loomse paljundusmaterjali suhtes kehtivaid jälgitavusnõudeid, kui see on vajalik:
- a) käesoleva määrusega ette nähtud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete tõhusaks kohaldamiseks;

- b) kõnealuse loomse paljundusmaterjali ja selle liikmesriigisisese ja liikmesriikidevahelise liikumise ning liitu sisenemise jälgitavuseks.
3. Lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel tugineb komisjon järgmisele teabele:
- a) peetavate maismaaloomade liigid, kellelt paljundusmaterjal pärineb;
  - b) doonorloomade tervisestaatus;
  - c) sellise loomse paljundusmaterjaliga seotud risk;
  - d) loomse paljundusmaterjali liik;
  - e) loomse paljundusmaterjali kogumis-, tootmis-, töötlemis- ja säilitamisviis;
  - f) asjaomaste peetavate maismaaloomade liikide ja kategooriate ning nende paljundusmaterjali liikumiskeemid;
  - g) peetavate maismaaloomade liikide kaitsmise ja säilitamisega seotud kaalutlused;
  - h) muud elemendid, mis võimaldavad loomse paljundusmaterjali paremat jälgitavust.

Artikkel 123

Loomse paljundusmaterjali jälgitavusnõuetega seotud rakendamisolulised

Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad:

- a) artikli 121 lõike 1 kohase märgistamise tehnilisi nõudeid ja spetsifikatsioone;
- b) artikli 122 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud jälgitavuse suhtes kohaldatavaid tegevusnõudeid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Peetavate maismaaloomade liidusisene liikumine

1. jagu

Liikumise üldnõuded

Artikkel 124

Peetavate maismaaloomade liikumise üldnõuded

1. Ettevõtjad võtavad asjakohaseid ennetusmeetmeid selle tagamiseks, et peetavate maismaaloomade liikumine ei ohusta tervisestaatust sihtkohas seoses:
- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega;
  - b) esilekerkivate taudidega.
2. Ettevõtjad viivad peetavaid maismaaloomi oma ettevõttest välja ja võtavad neid vastu ainult siis, kui asjaomased loomad vastavad järgmistele tingimustele:
- a) nad on pärit ettevõtetest, mis on:
    - i) registreeritud pädeva asutuse poolt artikli 93 kohaselt või

- ii) heaks kiidetud pädeva asutuse poolt kooskõlas artikli 97 lõikega 1 ja artikliga 98, kui seda on artikli 94 lõike 1 või artikli 95 kohaselt nõutud, või
  - iii) vabastatud artikli 84 kohasest registreerimisnõudest;
- b) nad vastavad artiklites 112, 113, 114, 115 ja 117 ning artiklite 118 ja 120 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud identifitseerimis- ja registreerimisnõuetele.

Artikkel 125

Vedamisega seotud taudiennetusmeetmed

1. Ettevõtjad rakendavad asjakohaseid ja vajalikke ennetusmeetmeid, et tagada järgmist:
  - a) peetavate maismaaloomade tervisestaatus ei ohustata veo ajal;
  - b) peetavate maismaaloomade vedamine ei põhjusta artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide võimalikku levikut inimestele ja loomadele;
  - c) desinfitseeritakse ja puhastatakse seadmed ja veovahendid ning tehakse neile putuka- ja näriliste tõrjet ja rakendatakse muid asjakohaseid bioturvameetmeid vastavalt sellele, millised on asjaomase veoga seotud riskid.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) seadmete ja veovahendite puhastamise ja desinfektsiooni tingimusi ja nõudeid ning putuka- ja kahjurite tõrjet ja selleks otstarbeks kasutatavaid biotsiide;
  - b) muid käesoleva artikli lõike 1 punktis c sätestatud asjakohaseid bioturvameetmeid.

2. jagu

Liikmesriikidevaheline liikumine

Artikkel 126

Peetavate maismaaloomade liikmesriikidevahelise liikumise üldnõuded

1. Ettevõtjad viivad peetavaid maismaaloomi teise liikmesriiki üksnes siis, kui asjaomased loomad vastavad järgmistele tingimustele:
  - a) neil puuduvad taudisümptomid;
  - b) nad on pärit registreeritud või heakskiidetud ettevõttest:
    - i) kus ei esine ebatavalist suuremust tuvastamata põhjusel;
    - ii) mille suhtes ei kohaldata liikumispiiranguid, mis kehtivad loomaliikide suhtes, mille liikumine peab toimuma artikli 55 lõikes 1, artikli 61 lõike 1 punktis a, artiklis 62, artikli 65 lõike 1 punktis c, artikli 74 lõikes 1 ja artiklis 79 sätestatud eeskirjade kohaselt ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt või artiklites 257 ja 258 sätestatud erakorraliste meetmete ja artikli 259 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt, välja arvatud juhul, kui liikumispiirangute suhtes on tehtud erandeid vastavalt kõnealustele eeskirjadele;
    - iii) mis ei asu artikli 55 lõike 1 punkti f alapunktis ii, artiklites 64 ja 65, artikli 74 lõikes 1 ja artiklis 79 sätestatud eeskirjade ning artikli 67, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 alusel vastu võetud eeskirjade või artiklites 257 ja 258 sätestatud erakorraliste meetmete ja artikli 259 alusel vastu võetud eeskirjade kohases piirangutsoonis, välja arvatud juhul, kui on tehtud erandeid vastavalt kõnealustele eeskirjadele;

- c) nad ei ole piisava aja jooksul enne kavatsetava teise liikmesriiki viimise kuupäeva kokku puutunud peetavate maismaaloomadega, kelle suhtes kohaldatakse punkti b alapunktides ii ja iii osutatud liikumispiiranguid, või madalama tervisestaatusega loetellu kantud liikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomadega; see võimaldab minimeerida taudi leviku võimalust, võttes arvesse järgmist:
- i) asjaomaste loetellu kantud ja esilekerkivate taudide peiteaeg ja edasikandumise teed;
  - ii) asjaomase ettevõtte tüüp;
  - iii) liikuvate peetavate maismaaloomade kategooria ja liik;
  - iv) muud epidemioloogilised tegurid;
- d) nad vastavad 3.–8. jaos (artiklid 130–154) sätestatud asjakohastele nõuetele.
2. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et teise liikmesriiki viidavad peetavad maismaaloomad lähetatakse otse teises liikmesriigis asuvasse sihtkohta, välja arvatud juhul, kui neil on vaja peatuda puhkekohas loomade heaoluga seotud põhjustel.

Artikkel 127

Ettevõtjate kohustused sihtkohas

1. Teisest liikmesriigist peetavaid maismaaloomi vastuvõtvaid ettevõtteid ja tapamaju käitavad ettevõtjad:
- a) kontrollivad, kas:
    - i) artikli 112 punktis a, artikli 113 lõike 1 punktis a, artikli 114 lõike 1 punktides a ja b, artikli 115 punktis a ja artikli 117 punktis a ning artiklite 118 ja 120 alusel vastuvõetud eeskirjades sätestatud identifitseerimisvahendid või -meetodid on olemas;
    - ii) artikli 112 punktis b, artikli 113 lõike 1 punktis b, artikli 114 lõike 1 punktis c, artikli 117 punktis b ning artiklite 118 ja 120 alusel vastuvõetud eeskirjades sätestatud identifitseerimisdokumendid on olemas ja nõuetekohaselt täidetud;
  - b) kontrollivad, kas artiklis 143 ning artikli 144 lõike 1 punktide b ja c alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud loomatervise sertifikaat või artiklis 151 ja artikli 151 lõigete 3 ja 4 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud ettevõtja deklaratsioonid on olemas;
  - c) teavitavad sihtkoha pädevat asutust pärast vastuvõetud peetavate maismaaloomade kontrollimist eeskirjade rikkumisest seoses:
    - i) vastuvõetud peetavate maismaaloomadega;
    - ii) punkti a alapunkti i kohaste identifitseerimisvahendite või -meetoditega;
    - iii) punkti a alapunktis ii ja punktis b osutatud dokumentidega.
2. Lõike 1 punktis c osutatud eeskirjade rikkumise korral isoleerib ettevõtja asjaomase rikkumisega seotud loomad seni, kuni sihtkoha pädev asutus on nende suhtes otsuse teinud.

Artikkel 128

Peetavate maismaaloomade liikmesriigi territooriumilt taudi likvideerimise eesmärgil välja viimise keeld

Ettevõtjad ei vii peetavaid maismaaloomi, keda kavatakse taudi likvideerimise eesmärgil mõne artikli 31 lõigetes 1 või 2 sätestatud likvideerimisprogrammi raames tappa, teise liikmesriiki, välja arvatud juhul, kui sihtliikmesriik ja vajaduse korral läbitav liikmesriik annavad liikumiseks eelneva loa.

*Artikkel 129***Üldnõuded ettevõtjatele selliste peetavate maismaaloomade liikumisele, keda eksporditakse liidust liikmesriikide kaudu kolmandatesse riikidesse või territooriumidele**

Ettevõtjad tagavad, et peetavad maismaaloomad, kes on ette nähtud ekspordiks kolmandasse riiki või territooriumile mõne teise liikmesriigi territooriumi kaudu, vastavad artiklites 124, 125, 126 ja 128 kehtestatud nõuetele.

3. jagu

Erinõuded kabiloomade ja kodulindude teistesse liikmesriikidesse viimise puhul*Artikkel 130***Peetavate kabiloomade ja kodulindude teistesse liikmesriikidesse viimine**

Ettevõtjad viivad peetavaid kabiloomi ja kodulinde ühes liikmesriigis asuvast ettevõttest teise liikmesriiki ainult siis, kui asjaomased loomad vastavad artikli 9 lõike 1 punktis d loetellu kantud taudide osas järgmistele nõuetele:

- a) liikumise ajal ei esine neil artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidele iseloomulikke kliinilisi sümptomeid või tunnuseid;
- b) nende suhtes on kohaldatud kõnealuste loetellu kantud taudide korral sobivat viibimisaega, võttes arvesse liikuvate peetavate kabiloomade ja kodulindude liiki ja kategooriat;
- c) kõnealuste loetellu kantud taudide ning liikuvate kabiloomade või kodulindude liigi ja kategooria korral sobiva ajavahemiku jooksul ei ole päritoluettevõttesse toodud uusi peetavaid kabiloomi või kodulinde, kui selline nõue on sätestatud artikli 131 või artikli 135 kohaselt vastu võetud eeskirjades;
- d) eelduslikult ei kujuta nad endast olulist riski kõnealuste loetellu kantud taudide levikuks sihtkohas, tuginedes järgmisele:
  - i) tervisestaatus seoses liikuvate peetavate kabiloomade ja kodulindude puhul asjakohaste taudidega, võttes arvesse tervisestaatust sihtkohas;
  - ii) selliste labori- või muude uuringute tulemused, mis tagavad asjaomase liikumise korral nõutava tervisestaatuse;
  - iii) vaksineerimise või muude selliste taudiennetus- või riskimaandamismeetmete rakendamine, mille eesmärk on piirata asjaomase taudi levikut sihtkohta või läbitavasse kohta.

*Artikkel 131***Peetavate kabiloomade ja kodulindude teistesse liikmesriikidesse viimisega seotud volituste delegeerimine**

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) artikli 130 punktis b osutatud viibimisaegu;
  - b) artikli 130 punkti c kohast ajavahemikku, mille jooksul on vaja enne loomade liikumist piirata uute peetavate kabiloomade või kodulindude toomist ettevõtetesse;

- c) täiendavaid nõudeid, millega tagatakse, et peetavad kabiloomad ja kodulinnud ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks, nagu on sätestatud artikli 130 punktis d;
- d) muid vajalikke riskimaandamisemeid, millega täiendatakse artiklis 130 sätestatud nõudeid.
2. Lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavate eeskirjade koostamisel tugineb komisjon nimetatud eeskirjade puhul järgmistele asjaoludele:
- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudid, mis on seotud liikuvate peetavate kabiloomade või kodulindude loetellu kantud liigi või kategooriaga;
- b) tervisestaatus, mis on seotud artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega ettevõtetes, bioturvarühmikutes, tsoonides ning päritolu- ja sihtliikmesriikides;
- c) asjaomase ettevõtte tüüp ja tootmisviis päritolu- ja sihtkohas;
- d) asjaomase liikumisviis;
- e) liikuvate peetavate kabiloomade või kodulindude liigid ja kategooriad;
- f) liikuvate peetavate kabiloomade või kodulindude vanus;
- g) muud epidemioloogilised tegurid.

Artikkel 132

Teise liikmesriiki viidavad ja tapmiseks ette nähtud peetavad kabiloomad ja kodulinnud

1. Teisest liikmesriigist peetavaid kabiloomi ja kodulinde vastuvõtavad tapamaju käitavad ettevõtjad tapavad need loomad võimalikult ruttu pärast nende saabumist ja hiljemalt lõike 2 kohaselt vastuvõetavates delegeeritud õigusaktides sätestatava ajavahemiku jooksul.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tapmisaega.

4. jagu

Peetavate kabiloomade ja kodulindude kogumine

Artikkel 133

Kogumisega seotud erand

1. Erandina artikli 126 lõikest 2 tohivad ettevõtjad peetavaid kabiloomi ja kodulinde koguda päritoluliikmesriigist teise liikmesriiki viimise ajal maksimaalselt kolm korda.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kogumine toimub üksnes sel eesmärgil artikli 97 lõike 1 ning artikli 99 lõigete 3 ja 4 kohaselt heakskiidetud ettevõttes.

Päritoluliikmesriik võib siiski oma territooriumil lubada kogumist veovahendites, kui peetavatele kabiloomadele või kodulindudele tullakse järele otse nende päritoluettevõttesse, tingimusel et kõnealuseid loomi ei laadita jälle maha kõnealuse toimingu käigus ja enne saabumist:

- a) nende sihtkohaks olevasse ettevõttesse või lõplikku sihtkohta või
- b) järgneva kogumise kohta kooskõlas artikli 97 lõikega 1 ning artikli 99 lõigetega 4 ja 5 sel eesmärgil heaks kiidetud ettevõttes.

*Artikkel 134***Kogumise suhtes kehtivad taudiennetusnõuded**

Kogumisega tegelevad ettevõtjad tagavad, et:

- a) peetavate kabiloomade ja kodulindude, keda kogutakse, tervisestaatus on ühesugune; vastasel korral kohaldatakse kõigi selliste kogutud loomade suhtes madalamat tervisestaatust;
- b) peetavad kabiloomad ja kodulinnud kogutakse ja viiakse teises liikmesriigis asuvasse lõplikku sihtkohta võimalikult kiiresti pärast nende päritoluettevõttest lahkumist ja hiljemalt artikli 135 punkti c kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatava ajavahemiku jooksul;
- c) on võetud asjakohaseid bioturvameetmeid tagamaks, et kogutud peetavad kabiloomad ja kodulinnud:
  - i) ei puutu kokku madalama tervisestaatusega peetavate kabiloomade või kodulindudega;
  - ii) ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks peetavate kabiloomade või kodulindude hulgas kogumiskohas;
- d) peetavad kabiloomad ja kodulinnud on identifitseeritud, kui see on nõutud käesoleva määrusega, ja nendega on kaasas järgmised dokumendid:
  - i) identifitseerimis- ja liikumisdokumendid, mis on ette nähtud artikli 112 punktis b, artikli 113 lõike 1 punktis b, artikli 114 lõike 1 punktis c, artikli 115 punktis b ja artikli 117 punktis b ning artiklite 118 ja 120 alusel vastu võetud eeskirjades, välja arvatud juhul, kui on ette nähtud artikli 113 lõike 2 ja artikli 119 kohased erandid;
  - ii) loomatervise sertifikaat, mis on ette nähtud artiklis 143 ja artikli 144 lõike 1 punktis c, välja arvatud juhul, kui on ette nähtud artikli 144 lõike 1 punkti a alusel vastu võetud eeskirjade kohased erandid;
  - iii) ettevõtja deklaratsioon, kui see on ette nähtud artiklis 151.

*Artikkel 135***Kogumisega seotud volituste delegeerimine**

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:

- a) kogumise erieeskirju, kui lisaks artikli 134 punktides b ja c sätestatutele kehtivad veel muud riskimaandamismeetmed;
- b) kriteeriume, mille alusel päritoluliikmesriigid võivad lubada kogumist veovahendites, nagu on sätestatud artikli 133 lõike 2 teises lõigus;
- c) ajavahemikku, mis jääb peetavate kabiloomade või kodulindude päritoluettevõttest lahkumise ja kogumisjärgselt nende teises liikmesriigis asuvasse lõplikku sihtkohta lahkumise vahele, nagu on osutatud artikli 134 punktis b;
- d) üksikasjalikke eeskirju artikli 134 punkti c kohaste bioturvameetmete kohta.

5. jagu

Muude peetavate maismaaloomade kui peetavate kabiloomade ja kodulindude viimine teistesse liikmesriikidesse*Artikkel 136***Muude peetavate maismaaloomade kui peetavate kabiloomade ja kodulindude viimine teistesse liikmesriikidesse ning delegeeritud õigusaktid**

1. Ettevõtjad viivad muid peetavaid maismaaloomi kui peetavad kabiloomad ja kodulinnud ühes liikmesriigis asuvast ettevõttest teise liikmesriiki ainult siis, kui need ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks sihtkohas.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju, millega tagatakse, et muud peetavad maismaaloomad kui peetavad kabiloomad ja kodulinnud ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõikes 1.
3. Lõikes 2 sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavoid eeskirju koostades tugineb komisjon järgmistele asjaoludele:
- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudid, mis on seotud liikuvate peetavate maismaaloomade loetellu kantud liigi või kategooriaga;
  - b) tervisestaatus, mis on seotud artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega ettevõtetes, bioturvarühmikutes, tsoonides ning päritoluliikmesriikides ja sihtkohas;
  - c) päritolu- ja sihtkoha ettevõtte tüüp ja tootmisviis;
  - d) liikumisviis, pidades silmas loomade lõppkasutust sihtkohas;
  - e) liikuvate peetavate maismaaloomade liigid ja kategooriad;
  - f) liikuvate peetavate maismaaloomade vanus;
  - g) muud epidemioloogilised tegurid.

6. jagu

Riskimaandamismeetmete erandid ja täiendused seoses peetavate maismaaloomade liikumisega

Artikkel 137

Kinnistesse ettevõtetesse viimiseks ette nähtud peetavad maismaaloomad ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad viivad peetavaid maismaaloomi kinnistesse ettevõttesse üksnes siis, kui kõnealused loomad vastavad järgmistele tingimustele:
- a) nad on pärit teisest kinnisest ettevõttest;
  - b) nad ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks sihtkohaks olevas kinnises ettevõttes elavate loomade loetellu kantud liikidele või kategooriatele; käesolev tingimus ei kehti, kui asjaomane liikumine on lubatud teaduslikel eesmärkidel.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
- a) üksikasjalikke eeskirju peetavate maismaaloomade viimise kohta kinnistesse ettevõtetesse, lisaks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatule;
  - b) erieeskirju peetavate maismaaloomade viimise kohta kinnistesse ettevõttesse, kus riskimaandamismeetmete abil tagatakse, et nimetatud liikumisega ei kaasne olulist riski kõnealuses kinnises ettevõttes ja naabruses asuvates ettevõtetes peetavate maismaaloomade tervisele.

Artikkel 138

Peetavate maismaaloomade teaduslikul eesmärgil liikumine ja delegeeritud õigusaktid

1. Sihtkoha pädev asutus võib päritolukoha pädeva asutuse nõusolekul lubada peetavate maismaaloomade toomist oma liikmesriigi territooriumile teaduslikel eesmärkidel, kui kõnealune liikumine ei vasta 1.–5. jao (artiklid 124–136, v.a artiklid 124 ja 125, artikli 126 lõike 1 punkti b alapunkt ii ja artikkel 127) nõuetele.

2. Sihtkoha pädev asutus teeb lõikes 1 sätestatud erandeid ainult järgmistel tingimustel:
  - a) siht- ja päritolukohtade pädevad asutused:
    - i) on omavahel kokku leppinud sellise liikumise tingimustes;
    - ii) tagavad, et kohaldatakse vajalikke riskimaandamismeetmeid, selleks et selline liikumine ei ohustaks liikumisteele jäävate kohtade ja sihtkoha tervisestaatust artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide osas, ja
    - iii) on vajaduse korral teavitanud läbitavate liikmesriikide pädevaid asutusi tehtud erandist ja tingimustest, mille alusel see on tehtud, ning
  - b) selliste loomade liikumine toimub siht- ja päritolukohtade pädevate asutuste ning asjakohasel juhul ka läbitavate liikmesriikide pädevate asutuste järelevalve all.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt pädevate asutuste poolt erandite tegemise eeskirju.

Artikkel 139

Erandid seoses vabaajategevuse, spordi- ja kultuuriüritustega, tööga piiriäärsetel aladel ja karjatamisega

1. Sihtkoha pädev asutus võib teha erandeid 2.–5. jaos (artiklid 126–136, v.a artikli 126 lõike 1 punktid a, b ja c ning artiklid 127 ja 128) peetavate maismaaloomade liidusisese liikmesriikidevahelise liikumise suhtes sätestatud nõuetest, kui sellise liikumise eesmärk on:
  - a) vabaajategevus piiriäärsetel aladel;
  - b) piiri ääres korraldatavad näitused ning spordi-, kultuuri- ja muud sarnased üritused;
  - c) peetavate maismaaloomade karjatamine liikmesriikide ühistes karjatamispiirkondades või
  - d) peetavate maismaaloomade töötamine liikmesriikide piiride läheduses.
2. Sihtkoha pädeva asutuse poolt peetavate maismaaloomade liikumise suhtes lõikes 1 sätestatud eesmärkidel tehtavad erandid lepatakse kokku päritolu- ja sihtliikmesriigi vahel; samuti võetakse asjakohaseid riskimaandamis-meetmeid, tagamaks et selline liikumine ei kujuta endast olulist riski.
3. Lõikes 2 osutatud liikmesriigid teavitavad komisjoni lõikes 1 sätestatud erandite tegemisest.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt sihtliikmesriigi pädeva asutuse poolt erandite tegemise eeskirju.

Artikkel 140

Tsirkuste, näituste, spordiürituste, vabaajategevuse, loomaedade, lemmikloomapoodide, loomade varjupaikade ja hulgimüüjatega seotud volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

- a) 2.–5. jaos (artiklid 126–136) sätestatud eeskirju täiendavaid erinõudeid seoses peetavate maismaaloomade liikumisega järgmistel eesmärkidel:
  - i) tsirkused, loomaaiad, lemmikloomapoodid, loomade varjupaigad ja hulgimüüjad;
  - ii) näitused ning spordi-, kultuuri- ja muud sarnased üritused;

- b) erandeid 2.–5. jaost (artiklid 126–136, v.a artikli 126 lõike 1 punktid a, b ja c ning artiklid 127 ja 128) seoses peetavate maismaaloomade käesoleva artikli punkti a kohase liikumisega.

Artikkel 141

Rakendamisolitused ajutiste eeskirjade vastuvõtmiseks peetavate maismaaloomade konkreetse liigi või kategooria liikumise suhtes

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada ajutised eeskirjad, mis täiendavad või asendavad käesolevas peatükis sätestatud eeskirju peetavate maismaaloomade konkreetse liigi või kategooria liikumise kohta, kui:
- a) artiklis 130, artikli 132 lõikes 1, artiklites 133 ja 134, artikli 136 lõikes 1, artikli 137 lõikes 1, artikli 138 lõigetes 1 ja 2 ja artiklis 139 ning artikli 131 lõike 1, artikli 132 lõike 2, artikli 135, artikli 136 lõike 2, artikli 137 lõike 2, artikli 138 lõike 3, artikli 139 lõike 4 ja artikli 140 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud liikumismõõdud ei vähenda tegelikult selliste loomade liikumisega tekitatavat riski, või
- b) tundub, et artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taud levib 1.–6. jao (artiklid 124–142) kohaselt sätestatud liikumismõõdetele vaatamata.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ülimalt olulist riski tekitava loetellu kantud taudiga, ja võttes arvesse artiklis 142 osutatud asjaolusid, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 sätestatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 142

Asjaolud, mida tuleb arvesse võtta käesolevas jaos sätestatud delegeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmisel

Artikli 137 lõikega 2, artikli 138 lõikega 3, artikli 139 lõikega 4 ning artiklitega 140 ja 141 ette nähtud delegeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatavaid eeskirju koostades tugineb komisjon järgmisele teabele:

- a) kõnealustes sätetes osutatud liikumisega seotud riskid;
- b) tervisestaatus, mis on seotud artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega päritolu- või sihtkohas või läbitavas kohas;
- c) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide korral loetellu kantud loomaliigid;
- d) päritolukohas, läbitavas kohas ja sihtkohas kehtivad bioturvameetmed;
- e) eritingimused, mille kohaselt peetavaid maismaaloomi ettevõtetes peetakse;
- f) ettevõtte tüübi ja asjaomaste peetavate loomade liikide ja kategooriate liikumise eriskeemid;
- g) muud epidemioloogilised tegurid.

7. jagu

Loomatervise sertifikaatide väljaandmine

Artikkel 143

Ettevõtjate kohustus tagada, et loomadega on kaasas loomatervise sertifikaat

1. Ettevõtjad viivad järgmisi peetavate maismaaloomade liike ja kategooriaid teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealuste loomadega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt artikli 149 lõike 1 kohaselt väljaantud loomatervise sertifikaat:

- a) kabiloomad;

- b) kodulinnud;
- c) kinnisesse ettevõttesse viimiseks ette nähtud muud peetavad maismaaloomad kui kabiloomad ja kodulinnud;
- d) muud kui käesoleva lõike punktides a, b ja c osutatud peetavad maismaaloomad, kui see on vajalik artikli 144 lõike 1 punkti c kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaselt.

2. Juhul kui peetavaid maismaaloomi võib välja viia artikli 55 lõike 1 punkti f alapunktis ii, artiklis 56 ja artikli 64 lõikes 1 sätestatud piirangutsoonist ja nende suhtes kohaldatakse artikli 55 lõikes 1, artikli 65 lõikes 1, artikli 74 lõikes 1, artikli 79 või artikli 80 või artikli 55 lõike 2, artikli 67, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4, artikli 83 lõike 3 või artikli 259 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud tauditõrjemeetmeid ja kui asjaomased loomad on liikidest, mille suhtes kohaldatakse kõnealuseid tauditõrjemeetmeid, siis viivad ettevõtjad selliseid peetavaid maismaaloomi liikmesriigi siseselt või ühest liikmesriigist teise ainult siis, kui peetavate loomadega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt artikli 149 lõike 1 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat.

Pädev asutus võib otsustada, et sellist sertifikaati ei pea välja andma peetavate maismaaloomade liikumisel asjaomase liikmesriigi siseselt, kui kõnealune pädev asutus on seisukohal, et kohaldatav alternatiivne süsteem tagab selliste loomasaadetiste jälgitavuse ja selle, et kõnealused loomad vastavad sellise liikumise puhul kehtivatele loomatervise-nõuetele.

3. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et peetavate maismaaloomadega on nende teekonnal päritolukohast lõpliku sihtkohani kaasas käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaat, välja arvatud juhul, kui artikli 147 kohaselt vastuvõetud eeskirjadega on ette nähtud erimeetmed.

Artikkel 144

Selliste volituste delegeerimine, mis on seotud ettevõtjate kohustusega tagada, et loomadega on kaasas loomatervise sertifikaat

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) artikli 143 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide väljaandmise nõuetest tehtavaid erandeid selliste peetavate maismaaloomade suhtes, kes ei kujuta endast olulist riski taudi levikuks, võttes arvesse:
    - i) liikuvate peetavate maismaaloomade liike ja kategooriaid ning artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taude, mille korral nad on loetellu kantud liigid;
    - ii) pidamismeetodeid ja tootmisviisi kõnealuste peetavate maismaaloomade liikide ja kategooriate korral;
    - iii) peetavate maismaaloomade kavandatavat kasutust või
    - iv) peetavate maismaaloomade sihtkohta, sealhulgas juhtumeid, kui sihtkoht asub samas liikmesriigis kui päritolukoht, ent sihtkohta jõudmiseks läbitakse teine liikmesriik;
  - b) artikli 143 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide väljaandmise erieeskirju, mille korral võetakse järelevalve või bioturvalisusega seotud riskimaandamise erimeetmeid, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud asjaolusid, mis tagavad:
    - i) liikuvate peetavate maismaaloomade jälgitavuse;
    - ii) et peetavate maismaaloomade liikumine vastab 1.–6. jaos (artiklid 124–142) sätestatud liikumise puhul kehtivatele loomatervisenõuetele;
  - c) nõuet, mille kohaselt tuleb välja anda loomatervise sertifikaat muude kui artikli 143 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud peetavate maismaaloomade liikide ja kategooriate liikumise korral juhtudel, kui loomatervise sertifikaat on kohustuslik selle tagamiseks, et kõnealune liikumine vastab 1.–6. jaos (artiklid 124–142) liikumise suhtes sätestatud loomatervisenõuetele.

2. Lõike 1 punktis b sätestatud erieeskirjade kehtestamisel võtab komisjon arvesse järgmisi asjaolusid:
  - a) ettevõtjate poolt artikli 10 lõike 1 punkti b kohaselt ja artikli 10 lõike 6 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt kehtestatud bioturvalisuse hindamine pädeva asutuse poolt;
  - b) pädeva asutuse suutlikkus viia artikli 13 lõike 1 kohaselt ellu käesoleva määrusega nõutud meetmeid ja toiminguid, niivõrd kui see on vajalik ja asjakohane;
  - c) artikliga 11 ette nähtud loomatervisealaste põhiteadmiste tase ja nende teadmiste artikli 13 lõikega 2 ette nähtud suurendamine;
  - d) artikli 25 kohaste loomatervise ülevaatuste läbiviimine või muu asjakohase seire või ametliku kontrolli olemasolu;
  - e) pädeva asutuse kohustuste täitmise artiklites 19–22 ning artikli 20 lõike 3 ja artikli 23 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud liidu teavitamis- ja aruandlussüsteemi kohaselt;
  - f) artiklis 26 sätestatud seire ning artiklis 28 ja artiklite 29 ja 30 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud seireprogrammid.
3. Lõike 1 punktis c sätestatud loomatervise sertifikaadi väljaandmise nõuete koostamisel võtab komisjon arvesse lõike 1 punkti a alapunktides i–iv osutatud asjaolusid.

Artikkel 145

Loomatervise sertifikaatide sisu

1. Artiklis 143 osutatud loomatervise sertifikaat sisaldab järgmist teavet:
  - a) päritoluettevõtte või -koht, sihtettevõtte või -koht ja vajaduse korral asjaomaste peetavate maismaaloomade kogumis- või puhkekohana kasutatavad ettevõtted;
  - b) veovahend ja vedaja;
  - c) peetavate maismaaloomade kirjeldus;
  - d) peetavate maismaaloomade arv;
  - e) peetavate maismaaloomade identifitseerimine ja registreerimine, kui see on vajalik artiklite 112, 113, 114, 115 ja 117 kohaselt ning artiklite 118 ja 120 alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt, v.a juhul, kui on tehtud artikli 119 kohaseid erandeid, ning
  - f) teave, mis on vajalik tõendamaks, et peetavad maismaaloomad vastavad 1.–6. jaos (artiklid 124–142) liikumise suhtes sätestatud asjakohastele loomatervisenõuetele.
2. Loomatervise sertifikaat võib sisaldada ka muudes liidu õigusaktides nõutud teavet.

Artikkel 146

Loomatervise sertifikaatide sisuga seotud volituste delegeerimine ja rakendusaktid

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) üksikasjalikke eeskirju artikli 145 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide sisu kohta peetavate maismaaloomade eri liikide ja kategooriate korral ning artikli 147 alusel vastuvõetud eeskirjades sätestatud liikumise eriliikide korral;
  - b) artikli 145 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaadis nõutavat lisateavet.

2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad loomatervise sertifikaatide näidiste kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 147

Peetavate maismaaloomade liikumise eriviisidega seotud volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erieeskirju, millega täiendatakse ettevõtjate kohustust tagada, et peetavate maismaaloomadega on järgmiste liikumisviiside korral kaasas artikli 143 kohane ja artikli 144 alusel vastu võetud eeskirjade kohane loomatervise sertifikaat, või tehakse sellest kohustusest erand:

- a) selliste peetavate kabiloomade ja kodulindude liikumine, kes enne oma lõplikku sihtkohta jõudmist läbivad artiklis 133 sätestatud kogumise;
- b) selliste peetavate maismaaloomade liikumine, kes tuleb tagasi viia oma päritolukohta või mõnda muusse sihtkohta ühel või mitmel järgneval põhjusel:
  - i) nende kavandatud teekond katkes ootamatult loomade heaoluga seotud põhjustel;
  - ii) teekonnal esines ootamatuid õnnetusi või vahejuhtumeid;
  - iii) nad saadeti mõne liikmesriigi sihtkohast või liidu välispiirilt tagasi;
  - iv) nad saadeti kogumis- või puhkekohast tagasi;
  - v) nad saadeti kolmandast riigist või territooriumilt tagasi;
- c) näitusteks ning spordi-, kultuuri ja muudeks sarnasteks üritusteks ette nähtud peetavate maismaaloomade liikumine ja nende järgnev naasmine päritolukohta.

Artikkel 148

Ettevõtjate kohustus teha loomatervise sertifikaatide väljaandmisel koostööd pädeva asutusega

Ettevõtjad:

- a) esitavad pädevale asutusele kogu artikli 143 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 146 lõike 1 või artikli 147 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud, loomatervise sertifikaadi täitmiseks vajaliku teabe enne kavandatava liikumise algust;
- b) tagavad vajaduse korral, et asjaomaste peetavate maismaaloomade suhtes tehakse artikli 149 lõikes 3 sätestatud dokumentide, identsuse ja füüsilisi kontrollide.

Artikkel 149

Pädeva asutuse vastutus loomatervise sertifikaatide väljaandmisel

1. Pädev asutus annab ettevõtja taotluse korral välja loomatervise sertifikaadi peetavate maismaaloomade liikumiseks, kui see on vajalik artikli 143 kohaselt või artikli 144 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaselt, tingimusel et täidetud on järgmised liikumisnõuded:

- a) artiklis 124, artikli 125 lõikes 1, artiklites 126, 128, 129, 130, 133 ja 134, artikli 136 lõikes 1, artikli 137 lõikes 1, artiklis 138 ja artiklis 139 sätestatud nõuded;

- b) artikli 125 lõike 2, artikli 131 lõike 1, artikli 135, artikli 136 lõike 2, artikli 137 lõike 2, artikli 138 lõike 4, artikli 139 lõike 4 ja artikli 140 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded;
- c) artikli 141 alusel vastu võetud rakendusaktides sätestatud nõuded.
2. Loomatervise sertifikaadid:
- a) kontrollib, tembeldab ja allkirjastab veterinaarjärelevalve ametnik;
- b) kehtivad lõike 4 punkti c kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud ajani, mille jooksul vastavad sellega hõlmatud peetavad maismaaloomad selles sisalduvatele loomatervise tagatistele.
3. Enne loomatervise sertifikaadi allkirjastamist kontrollib asjaomane veterinaarjärelevalve ametnik lõike 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrollide abil, et sertifikaadiga hõlmatud peetavad maismaaloomad vastavad käesolevas peatükis kehtestatud nõuetele.
4. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, milles kehtestatakse eeskirjad seoses järgmisega:
- a) peetavate maismaaloomade eri liikide ja kategooriate dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrollide ja läbivaatuste liigid, mida veterinaarjärelevalve ametnik peab tegema kooskõlas lõikega 3, et kontrollida käesolevas peatükis kehtestatud nõuete järgimist;
- b) ajavahemik, mille jooksul veterinaarjärelevalve ametnik peab enne peetavate maismaaloomade saadetiste liikumist tegema nimetatud dokumentide, identsuse ja füüsilise kontrolli ja läbivaatuse ning andma välja loomatervise sertifikaadid;
- c) loomatervise sertifikaatide kehtivusaeg.

Artikkel 150

Elektroonilised loomatervise sertifikaadid

Artikli 149 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaadid võib asendada TRACESi abil koostatavate, käideldavate ja edastatavate elektrooniliste loomatervise sertifikaatidega, tingimusel et:

- a) sellised elektroonilised loomatervise sertifikaadid sisaldavad kogu teavet, mida loomatervise sertifikaat peab vastavalt artiklile 145 ja artikli 146 kohaselt vastu võetud eeskirjadele sisaldama;
- b) on tagatud asjaomaste peetavate maismaaloomade jälgitavus ja nende loomade seotus elektroonilise loomatervise sertifikaadiga;
- c) päritolu- ja sihtliikmesriigi ning läbitava liikmesriigi pädevatel asutustel on võimalik elektroonilistele dokumentidele kogu veo kestel juurde pääseda.

Artikkel 151

Ettevõtjate deklaratsioon liikumise kohta teistesse liikmesriikidesse

1. Sihtkoha ettevõtjad väljastavad ettevõtja deklaratsiooni peetavate maismaaloomade liikumise kohta nende päritolukohaks olevast liikmesriigist teises liikmesriigis asuvasse sihtkohta ja tagavad, et nimetatud deklaratsioon on kõnealuste loomadega kaasas, kui artikli 143 lõigete 1 ja 2 kohaselt ei nõuta loomatervise sertifikaati.

2. Lõikes 1 kehtestatud ettevõtja deklaratsioon peab sisaldama järgmist teavet asjaomaste peetavate maismaaloomade kohta:

- a) nende päritolu- ja sihtkoht ning vajaduse korral kogumis- ja puhkekohad;
- b) veovahend ja vedaja;

- c) peetavate maismaaloomade kirjeldus, nende liik, kategooria ja hulk;
  - d) identifitseerimine ja registreerimine, kui see on vajalik artiklite 112, 113, 114 ja 115, artikli 117 punkti a kohaselt ning artiklite 118 ja 120 alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt;
  - e) teave, mis on vajalik tõendamaks, et peetavad maismaaloomad vastavad 1.–6. jaos (artiklid 124–142) liikumise suhtes sätestatud loomatervisenõuetele.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
- a) üksikasjalikke eeskirju käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ettevõtja deklaratsiooni sisu kohta eri loomaliikide ja -kategooriate puhul;
  - b) lisateavet, mis peab sisalduma käesoleva artikli lõikes 2 esitatud ettevõtja deklaratsioonis.
4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ettevõtja deklaratsioonide näidiste kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

8. jagu

Peetavate maismaaloomade teistesse liikmesriikidesse liikumisest teavitamine

Artikkel 152

Ettevõtjate kohustus, mis on seotud peetavate maismaaloomade teistesse liikmesriikidesse liikumisest teavitamisega

Ettevõtjad (välja arvatud vedajad) teavitavad eelnevalt oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust peetavate maismaaloomade kavandatavast liikumisest ühest liikmesriigist teise, kui:

- a) loomadega peab kaasas olema päritoluriigi pädeva asutuse poolt artiklite 149 ja 150 kohaselt ning artikli 149 lõike 4 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat;
- b) loomadega peab kaasas olema peetavate maismaaloomade loomatervise sertifikaat, juhul kui neid viiakse piirangutsoonist välja ja nende suhtes kohaldatakse artikli 143 lõikes 2 osutatud tauditõrjemeetmeid;
- c) loomade suhtes on tehtud erand artikli 144 lõike 1 punktis a sätestatud loomatervise sertifikaadi väljaandmise nõudest või nende suhtes kohaldatakse artikli 144 lõike 1 punktis b sätestatud erieeskirju;
- d) artikli 154 lõike 1 alusel vastuvõetud delegeeritud õigusaktide kohaselt on liikumisest vaja teada anda.

Käesoleva artikli esimese lõigu kohaldamisel esitavad ettevõtjad oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele kogu vajaliku teabe, mis võimaldab sellel artikli 153 lõike 1 kohaselt teavitada peetavate maismaaloomade liikumisest sihtliikmesriigi pädevat asutust.

Artikkel 153

Pädeva asutuse kohustus teavitada liikumisest teistesse liikmesriikidesse

1. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab sihtliikmesriigi pädevat asutust artikli 152 kohaselt peetavate maismaaloomade liikumisest.
2. Lõikes 1 osutatud teavitamine toimub enne asjaomast liikumist ja võimaluse korral alati TRACESi kaudu.

3. Liikmesriigid määravad lõikes 1 sätestatud liikumisteadete haldamiseks piirkonnad.
4. Erandina lõikest 1 võib päritoluliikmesriigi pädev asutus anda asjaomasele ettevõtjale loa teavitada sihtliikmesriigi pädevat asutust peetavate maismaaloomade liikumisest osaliselt või täielikult TRACESi kaudu.

Artikkel 154

Volituste delegeerimine ja rakendusaktid, mis on seotud ettevõtja ja pädeva asutuse poolt liikumisest teavitamisega

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) nõuet, mille kohaselt ettevõtja peab vastavalt artiklile 152 eelnevalt teavitama muudesse kui kõnealuse artikli punktides a ja b osutatud liikidesse ja kategooriatesse kuuluvate peetavate maismaaloomade liikmesriikidevahelisest liikumisest, kui sellise kõnealuste liikide ja kategooriate liikumise jälgitavus on vajalik 1.–6. jaos (artiklid 124–142) liikumise suhtes sätestatud loomatervisenõuete täitmise tagamiseks;
  - b) artiklite 152 ja 153 kohaseks peetavate maismaaloomade liikumisest teavitamiseks vajalikku teavet;
  - c) erakorralisi toiminguid peetavate maismaaloomade liikumisest teavitamiseks volukatkestuste ja muude TRACESi häirete korral;
  - d) artikli 153 lõike 3 kohaselt liikmesriikide poolt liikumisteadete haldamiseks piirkondade määramisele esitatavaid nõudeid.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad:
  - a) teatiste üksikasju, mille peetavate maismaaloomade liikumise korral esitavad:
    - i) ettevõtjad artikli 152 kohaselt oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele;
    - ii) päritoluliikmesriigi pädevad asutused artikli 153 kohaselt sihtliikmesriigi pädevale asutusele;
  - b) tähtaegu, mis on ette nähtud:
    - i) ettevõtja poolt artikli 152 kohaselt päritoluliikmesriigi pädevale asutusele vajaliku teabe esitamiseks;
    - ii) päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt artikli 153 lõike 1 kohaselt peetavate maismaaloomade liikumisest teavitamiseks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. PEATÜKK

Maismaaloomadest metsloomade liikumine

Artikkel 155

Maismaaloomadest metsloomad

1. Ettevõtjad viivad maismaaloomadest metsloomi ühes liikmesriigis asuvast elupaigast teises liikmesriigis asuvasse elupaika või ettevõttesse ainult siis, kui:
  - a) asjaomaste maismaaloomadest metsloomade äraviimine nende elupaigast toimub nii, et nad ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide või esilekerkivate taudide levikuks liikumisteel või sihtkohas;

- b) metsloomad ei ole pärit piirangutsoonis asuvast elupaigast, mille suhtes kohaldatakse artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudi või esilekerkiva taudi esinemise tõttu artikli 70 lõikes 2 ning artikli 70 lõike 3 punkti b, artikli 71 lõike 3 ja artikli 83 lõike 3 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud liikumispõranguid loomaliigi suhtes, millesse nad kuuluvad, või artiklites 257 ja 258 ning artikli 259 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralisi meetmeid, v.a juhul, kui on tehtud kõnealuste eeskirjade kohaseid erandeid;
- c) metsloomadega on kaasas loomatervise sertifikaat või muud dokumendid, juhul kui loomatervise sertifikaat on vajalik vastavuse tagamiseks käesoleva lõike punktides a ja b ning artikli 156 lõike 1 punktide c ja d alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud loomatervisenõuetega;
- d) päritoluliikmesriigi pädev asutus on liikumisest teavitatud sihtliikmesriigi pädevat asutust, juhul kui artikli 156 lõike 1 punkti c alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt nõutakse loomatervise sertifikaadi väljastamist, ja
- e) päritoluliikmesriigi pädev asutus ja sihtliikmesriigi pädev asutus on sellises liikumises kokku leppinud.

2. Kui artikli 156 lõike 1 punkti c alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt nõutakse loomatervise sertifikaadi väljastamist, kohaldatakse maismaaloomadest metsloomade liikumise suhtes artiklites 145 ja 148, artikli 149 lõigetes 1, 2 ja 3 ja artiklis 150 ning artiklite 146 ja 147 ja artikli 149 lõike 4 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud nõudeid.

3. Kui käesoleva artikli lõike 1 punkti d kohaselt nõutakse liikumisest teavitamist, kohaldatakse maismaaloomadest metsloomade liikumise suhtes artiklites 152 ja 153 ning artikli 154 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõudeid.

Artikkel 156

Maismaaloomadest metsloomade liikumisega seotud volitused

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) artikli 155 lõike 1 punktides a ja b maismaaloomadest metsloomade liikumise suhtes sätestatud loomatervisenõudeid;
  - b) loomatervisenõudeid, mis on seotud maismaaloomadest metsloomade toomisega loodusest ettevõtetesse;
  - c) selliseid maismaaloomadest metsloomade liikumisviise või olukordi, mille korral peab kaasas olema loomatervise sertifikaat või muu dokument, ning selliste sertifikaatide või muude dokumentide sisuga seotud nõudeid;
  - d) sihtliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt maismaaloomadest metsloomade liikmesriikidevahelise liikumise korral ja teavet, mida selline teavitus peab sisaldama.
2. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada eeskirjad, milles täpsustatakse artiklis 155 sätestatud nõudeid ja käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) maismaaloomadest metsloomade liikumise korral nõutavate loomatervise sertifikaatide ja muude dokumentide näidiseid, kui see on käesoleva artikli lõike 1 punkti c kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ette nähtud;
  - b) päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamise üksikasju ja sellise teavitamise tähtaegu, kui see on käesoleva artikli lõike 1 punkti d kohaselt vastu võetud eeskirjades ette nähtud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. PEATÜKK

Loomse paljundusmaterjali liidusisene liikumine

1. jagu

Üldnõuded*Artikkel 157***Loomse paljundusmaterjali liikumise üldnõuded**

1. Ettevõtjad võtavad asjakohaseid ennetusmeetmeid selle tagamiseks, et loomse paljundusmaterjali liikumine ei ohusta sihtkoha peetavate maismaaloomade tervisestaatust seoses:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega;
- b) esilekerkivate taudidega.

2. Ettevõtjad viivad loomset paljundusmaterjali oma ettevõtetest välja ja võtavad seda vastu ainult siis, kui asjaomane paljundusmaterjal vastab järgmistele tingimustele:

- a) see on pärit ettevõtetest, mis:
  - i) on sisestatud pädeva asutuse poolt kooskõlas artikli 93 esimese lõigu punktiga a ettevõtete registrisse ja päritolu-liikmesriik ei ole teinud ühtki artikli 85 kohast erandit;
  - ii) on heaks kiidetud pädeva asutuse poolt kooskõlas artikli 97 lõikega 1, kui selline heakskiitmine on artikli 94 lõike 1 või artikli 95 kohaselt nõutav;
- b) vastab artikli 121 lõike 1 kohastele või artikli 122 lõike 1 alusel vastu võetud eeskirjade kohastele jälgitavusnõuetele.

3. Ettevõtjad peavad järgima peetavate maismaaloomade paljundusmaterjali veo suhtes artiklis 125 sätestatud nõudeid.

4. Ettevõtjad ei vii loomset paljundusmaterjali ühes liikmesriigis asuvast ettevõttest teises liikmesriigis asuvasse ettevõttesse ilma sihtliikmesriigi pädeva asutuse sõnaselge loata selliseks liikumiseks, kui kõnealune loomne paljundusmaterjal tuleb artikli 31 lõikega 1 või 2 ettenähtud likvideerimisprogrammi raames hävitada taudi likvideerimise eesmärgil.

*Artikkel 158***Ettevõtjate kohustused sihtkohas**

1. Sihtkohas asuvaid ettevõtteid käitavad ettevõtjad, kes saavad loomset paljundusmaterjali teises liikmesriigis asuvast ettevõttest:

- a) kontrollivad järgmise olemasolu:
  - i) artikli 121 kohased ja artikli 122 alusel vastu võetud eeskirjade kohased märgid;
  - ii) artikliga 161 ette nähtud loomatervise sertifikaadid;
- b) teavitavad sihtkoha pädevat asutust pärast vastuvõetud loomse paljundusmaterjali kontrollimist eeskirjade rikkumisest seoses:
  - i) saadud loomse paljundusmaterjaliga;
  - ii) punkti a alapunkti i kohaste märkidega;
  - iii) punkti a alapunktis ii osutatud loomatervise sertifikaatidega.

2. Lõike 1 punktis b osutatud eeskirjade rikkumise korral säilitab asjaomane ettevõtja loomset paljundusmaterjali eraldi seni, kuni pädev asutus on selle suhtes otsuse teinud.

2. jagu

Veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate loomade ja kodulindude paljundusmaterjali viimine teistesse liikmesriikidesse*Artikkel 159***Ettevõtjate kohustused seoses veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali viimisega teistesse liikmesriikidesse**

1. Ettevõtjad viivad veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teise liikmesriiki ainult siis, kui selline loomne paljundusmaterjal vastab järgmistele tingimustele:

- a) see on kogutud artikli 97 lõike 1 ja artikli 99 kohaselt sel eesmärgil heakskiidetud loomse paljundusmaterjali ettevõttes;
- b) seda on kogutud doonorloomadelt, kes vastavad loomatervisenõuetele, mis on vajalikud selle tagamiseks, et loomne paljundusmaterjal ei levitaks loetellu kantud taude;
- c) seda on kogutud, toodetud, töödeldud, säilitatud ja veetud viisil, mis tagab, et see ei levita artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taude.

2. Ettevõtjad ei vii veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali välja loomse paljundusmaterjali ettevõttest, mille suhtes kohaldatakse asjaomaseid loetellu kantud liike mõjutavaid liikumispiiranguid kooskõlas järgmisega:

- a) artikli 55 lõike 1 punktid a, c ja e ning artikli 55 lõike 1 punkti f alapunkt ii, artikkel 56, artikli 61 lõike 1 punkt a, artikli 62 lõige 1, artikli 65 lõike 1 punkt c, artikli 74 lõige 1 ning artiklid 79 ja 80;
- b) artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67 ja artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ning artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjad, ning
- c) artiklites 257 ja 258 ja artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralised meetmed, v.a juhul, kui artikli 258 alusel vastu võetud eeskirjadega on ette nähtud erandid.

Käesolevas lõikes ette nähtud erandeid ei kohaldata juhtudel, kui loomne paljundusmaterjal koguti enne asjaomase puhangu esinemist ja kõnealust paljundusmaterjali on säilitatud eraldi muust loomsest paljundusmaterjalist.

*Artikkel 160***Veise-, sea-, lamba-, kitse- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teistesse liikmesriikidesse viimisega seotud volituste delegeerimine**

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad artiklis 159 sätestatud veise-, lamba-, kitse- sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teistesse liikmesriikidesse viimisele kehtivaid loomatervisenõudeid, täpsustades järgmist:

- a) kõnealuste peetavate loomade paljundusmaterjali kogumise, tootmise, töötlemise ja säilitamise eeskirjad heakskiidetud ettevõtetes vastavalt artikli 159 lõike 1 punktile a;
- b) artikli 159 lõike 1 punktis b sätestatud loomatervisenõuded, mis kehtivad nende peetavate doonorloomade suhtes, kellelt loomset paljundusmaterjali koguti, ja mis käsitlevad kõnealuste loomade isolatsiooni või karantiini;
- c) peetavate doonorloomade ja loomse paljundusmaterjali labori- ja muud uuringud;

d) artikli 159 lõike 1 punktis c kogumise, tootmise, töötlemise, säilitamise ja muude toimingute ning veo kohta sätestatud loomatervisenõuded.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad artiklis 159 veise-, lamba-, kitse- sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teistesse liikmesriikidesse viimise suhtes sätestatud loomatervisenõudeid, täpsustades ettevõtjatele tehtavaid erandeid artiklis 159 sätestatud eeskirjadest, võttes arvesse sellise loomse paljundusmaterjaliga seotud riske ja kehtivaid riskimaandamis-meetmeid.

3. jagu

Loomatervise sertifikaatide väljaandmine ja liikumisest teavitamine

Artikkel 161

Ettevõtjate kohustused seoses veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali liikumise korral väljaantavate loomatervise sertifikaatidega ning delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad veavad veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teise liikmesriiki ainult siis, kui sellise paljundusmaterjaliga on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt lõike 3 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat.

2. Juhul kui peetavate loomade loomset paljundusmaterjali võib piirangutsoonist välja viia, kohaldatakse:

a) artikli 55 lõike 1 punkti f alapunktis ii, artiklites 56, 64 ja 65, artikli 74 lõikes 1 ja artiklis 79 sätestatud tauditõrjemeetmeid ning artikli 55 lõike 2, artikli 67, artikli 71 lõike 3 ja artikli 74 lõike 4 ning artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirju, või

b) artiklites 257 ja 258 sätestatud erakorralisi meetmeid ja artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirju,

ning kui kõnealune loomne paljundusmaterjal on pärit sellistesse liikidesse kuuluvatelt loomadelt, kelle suhtes kohaldatakse kõnealuseid tauditõrjemeetmeid või erakorralisi meetmeid, veavad ettevõtjad sellist loomset paljundusmaterjali liikmesriigisisiselt või ühest liikmesriigist teise ainult siis, kui sellega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt artikli 149 lõike 1 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat, v.a juhul kui käesolevas lõigus osutatud eeskirjade kohaselt on tehtud erandeid loomatervise sertifikaadi väljaandmise nõudest.

Pädev asutus võib otsustada, et sellist sertifikaati ei pea välja andma loomse paljundusmaterjali liikumisel asjaomase liikmesriigi sisesele, kui kõnealune pädev asutus on seisukohal, et kohaldatav alternatiivne süsteem tagab selliste loomse paljundusmaterjali saadetiste jälgitavuse ja selle, et kõnealune loomne paljundusmaterjal vastab sellise liikumise puhul kehtivatele loomatervisenõuetele.

3. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaat on loomse paljundusmaterjaliga kaasas päritolukohast sihtkohani.

4. Pädev asutus annab ettevõtja taotlusel välja loomatervise sertifikaadi lõikes 1 osutatud loomse paljundusmaterjali liikumiseks, tingimusel et on täidetud IV osa I jaotise 5. peatükis osutatud asjakohased nõuded.

5. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loomse paljundusmaterjali loomatervise sertifikaatide väljaandmise suhtes kohaldatakse artikleid 148, 149 ja 150 ning artikleid 146 ja 147 ja artikli 149 lõike 4 kohaselt vastu võetud eeskirju. Loomse paljundusmaterjali liikumist käsitleva ettevõtja deklaratsiooni suhtes kohaldatakse artikli 151 lõiget 1 ja artikli 151 lõike 3 kohaselt vastu võetud eeskirju.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erandeid käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaadi nõuetest sellise veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali suhtes, mis järgmistel põhjustel ei kujuta endast olulist riski loetellu kantud taudide levikuks:

a) asjaomase loomse paljundusmaterjali laad või loomaliik, kellelt kõnealune paljundusmaterjal pärineb;

- b) tootmis- ja töötlemisviisid loomse paljundusmaterjali ettevõttes;
- c) loomse paljundusmaterjali kavandatud otstarve;
- d) loomse paljundusmaterjali liigi ja kategooria ning loomse paljundusmaterjali ettevõtte suhtes kehtivad alternatiivsed riskimaandamismeetmed;
- e) loomse paljundusmaterjali sihtkoht, kui sihtkoht asub samas liikmesriigis kui päritolukoht, ent loomne paljundusmaterjal läbib sihtkohta jõudmiseks teise liikmesriigi.

Artikkel 162

Loomatervise sertifikaatide sisu

1. Artikliga 161 ette nähtud loomse paljundusmaterjali loomatervise sertifikaat sisaldab vähemalt järgmist teavet:
  - a) loomse paljundusmaterjali päritoluettevõtte ja sihtettevõtte või -koht;
  - b) loomse paljundusmaterjali laad ja peetavate doonorloomade liik;
  - c) loomse paljundusmaterjali kogus või arv;
  - d) loomse paljundusmaterjali märgistus, kui seda on nõutud artikli 121 lõikega 1 või artikli 122 lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjadega;
  - e) teave, mis on vajalik selle tõendamiseks, et loomse paljundusmaterjali saadeti vastab artiklites 157 ja 159 ning artikli 160 kohaselt vastu võetud eeskirjades vastava liigi suhtes sätestatud liikumisnõuetele.
2. Artiklis 161 ette nähtud loomse paljundusmaterjali loomatervise sertifikaat võib sisaldada ka muudes liidu õigusaktides nõutud teavet.
3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad käesoleva artikli lõike 1 kohaselt loomatervise sertifikaadis nõutavat teavet.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad loomatervise sertifikaatide väljaandmist eri liiki loomse paljundusmaterjali ja eri loomaliikide kohta.
5. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad loomse paljundusmaterjali loomatervise sertifikaatide näidiste kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 163

Veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamine

1. Ettevõtjad:
  - a) teavitavad eelnevalt oma päritoluriigi pädevat asutust veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali kavandatud viimisest teise liikmesriiki, kui:
    - i) artikli 161 lõike 1 või 2 kohaselt peab asjaomase loomse paljundusmaterjaliga olema kaasas loomatervise sertifikaat;
    - ii) käesoleva artikli lõike 5 punkti a alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaselt on loomse paljundusmaterjali liikumisest vaja teavitada, võttes arvesse käesoleva artikli lõiget 3;

- b) esitavad kogu vajaliku teabe, mis võimaldab päritoluliikmesriigi pädeval asutusel teavitada loomse paljundusmaterjali liikumisest sihtliikmesriigi pädevat asutust vastavalt lõikele 2.
2. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab enne asjaomast liikumist ja võimaluse korral TRACESi kaudu sihtliikmesriigi pädevat asutust veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali liikumisest kooskõlas lõigete 5 ja 6 kohaselt vastu võetud eeskirjadega.
3. Liikmesriigid kasutavad teadete haldamiseks artikli 153 lõike 3 kohaselt määratud piirkondi.
4. Loomsest paljundusmaterjalist teavitamisele ettevõtjate poolt kohaldatakse artikli 153 lõiget 4.
5. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
- a) nõuet, mille kohaselt ettevõtja peab vastavalt käesoleva artikli lõike 1 punkti a alapunktile ii eelnevalt teavitama loomse paljundusmaterjali liikmesriikidevahelisest liikumisest, kui sellise liikumise jälgitavus on vajalik selle tagamiseks, et see vastab 1. ja 2. jaos (artiklid 157–160) liikumise suhtes sätestatud loomatervisenõuetele;
- b) käesoleva artikli lõike 1 kohaseks loomse paljundusmaterjali liikumisest teavitamiseks vajalikku teavet;
- c) erakorralisi toiminguid loomse paljundusmaterjali liikumisest teavitamiseks voolukatkestuste ja muude TRACESi häirete korral.
6. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad järgmist:
- a) ettevõtjate poolt teabe esitamine loomse paljundusmaterjali liikumise kohta oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele kooskõlas lõikega 1;
- b) päritoluliikmesriigi pädev asutuse poolt sihtliikmesriigi pädeva asutuse teavitamine loomse paljundusmaterjali liikumise kohta kooskõlas lõikega 2;
- c) tähtajad, mis on ette nähtud:
- i) ettevõtja poolt lõikes 1 osutatud teabe esitamiseks päritoluliikmesriigi pädevale asutusele;
- ii) päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt loomse paljundusmaterjali liikumisest teavitamiseks vastavalt lõikele 2.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. jagu

Muudesse kui veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali viimine teistesse liikmesriikidesse

Artikkel 164

Muudesse kui veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjal

1. Ettevõtjad viivad muudesse kui veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali teise liikmesriiki ainult siis, kui kõnealune paljundusmaterjal ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud taudide levikuks loetellu kantud liikide hulgas sihtkohas, võttes arvesse sihtkoha tervisestaatust.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad loomatervise- ja loomateravise sertifikaatide väljaandmist ja muudesse kui veise-, lamba-, kitse-, sea- ja hobuseliikidesse kuuluvate peetavate maismaaloomade ja kodulindude paljundusmaterjali liikumisest teavitamise suhtes kehtivaid nõudeid, võttes arvesse järgmist:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide korral asjaomased loetellu kantud liigid;
- b) loomaliigid, kellelt loomne paljundusmaterjal on kogutud, ja paljundusmaterjali liik;
- c) tervisestaatus päritolu- ja sihtkohas;
- d) kogumis-, tootmis-, töötlemis- ja säilitamisviis;
- e) muud epidemioloogilised tegurid.

3. Kui lõike 2 kohaselt on vaja välja anda loomateravise sertifikaat ja teavitada loomse paljundusmaterjali liikumisest:

- a) kohaldatakse sertifikaatide väljaandmise suhtes artikli 161 lõiget 1–5 ning artikli 162 lõiget 1 ja 2 sätestatud eeskirju ning artikli 161 lõike 6 ja artikli 162 lõigete 3–5 kohaselt vastu võetud eeskirju;
- b) kohaldatakse liikumisest teavitamise suhtes artikli 163 lõiget 1, 2 ja 4 sätestatud eeskirju ning artikli 163 lõike 5 kohaselt vastu võetud eeskirju.

5. jagu

Erandid

Artikkel 165

Teaduslikel eesmärkidel kasutatav loomne paljundusmaterjal ja delegeeritud õigusaktid

1. Sihtkoha pädev asutus võib päritolukoha pädeva asutuse nõusolekul lubada loomse paljundusmaterjali toomist sihtliikmesriigi territooriumile teaduslikel eesmärkidel, kui selline liikumine ei vasta artiklite 159–164 nõuetele.

2. Pädev asutus teeb lõikes 1 sätestatud erandeid ainult järgmistel tingimustel:

a) siht- ja päritolukohtade pädevad asutused:

- i) on omavahel kokku leppinud kavandatava liikumise tingimustes;
- ii) tagavad, et vajalikud riskimaandamismeetmed on olemas selleks, et kõnealune liikumine ei ohustaks liikumisteele jäävate kohtade ja sihtkoha tervisestaatus artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide osas;
- iii) on vajaduse korral teavitanud läbitavate liikmesriikide pädevaid asutusi tehtud erandist ja tingimustest, mille alusel see on tehtud;

b) kõnealune liikumine toimub siht- ja päritolukoha pädeva asutuse ning vajaduse korral ka läbitava liikmesriigi pädeva asutuse järelevalve all.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte eeskirjade kohta, millega täiendatakse käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt pädevate asutuste poolt erandite tegemise eeskirju.

6. PEATÜKK

Loomsete saaduste tootmine, töötlemine ja turustamine liidus

Artikkel 166

Ettevõtjate üldised loomatervise-alased kohustused ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad võtavad asjakohaseid ennetusmeetmeid selle tagamiseks, et loomsete saaduste kõigi tootmis-, töötlemis- ja turustamisetappide käigus liidus ei põhjusta loomsed saadused:
  - a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikut, võttes arvesse tootmis-, töötlemis- või sihtkoha tervisestaatus;
  - b) esilekerkivate taudide levikut.
2. Ettevõtjad tagavad, et loomsed saadused ei ole pärit ettevõtetest või toidukäitlemisettevõtetest või ei ole saadud loomadelt, kelle suhtes kehtivad:
  - a) artiklites 257 ja 258 ette nähtud või artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralised meetmed, v.a juhul, kui artikli 259 alusel vastu võetud eeskirjadega on ette nähtud erandid käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõudest;
  - b) peetavate maismaaloomade ja loomsete saaduste suhtes kohaldatavad liikumiskiirangud, nagu on sätestatud artikli 32 lõike 1 punktis c, artikli 55 lõike 1 punktis e, artiklis 56, artikli 61 lõike 1 punktis a, artikli 62 lõikes 1, artikli 65 lõike 1 punktis c, artikli 70 lõike 1 punktis b, artikli 74 lõike 1 punktis a, artikli 76 lõike 2 punktis b ja lõikes 3, artiklites 79, 81 ja artikli 82 lõigetes 2 ja 3 ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67, artikli 70 lõike 3, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4, artikli 76 lõike 5 ja artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades, v.a juhul, kui kõnealustes eeskirjades on ette nähtud erandid kõnealustest liikumiskiirangutest.
3. Komisjonil võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike nõuete kohta, millega täiendatakse nõudeid, millele osutatakse:
  - a) käesoleva artikli lõikes 1 seoses ennetusmeetmetega, sealhulgas riskimaandamismeetmetega, ja
  - b) käesoleva artikli lõikes 2 seoses loomsete saaduste liikumiskiirangutega.
4. Lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel tugineb komisjon:
  - a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud asjaomastele loetellu kantud taudidele ja asjaomastele liikidele ning
  - b) seotud riskidele.

Artikkel 167

Ettevõtjate kohustused seoses loomatervise sertifikaatidega ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad veavad järgmisi loomseid saadusi ühe liikmesriigi siseselt või teise liikmesriiki ainult siis, kui asjaomaste saadustega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt lõike 3 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat:
  - a) loomsed saadused:
    - i) mida võib artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorraliste meetmete kohaselt piirangutsoonist välja viia;
    - ii) mis on pärit loomadelt, mille liikide suhtes kohaldatakse kõnealuseid erakorralisi meetmeid;

b) loomsed saadused:

- i) mida võib välja viia piirangutsoonist, mille suhtes kohaldatakse tauditõrjemeetmeid vastavalt artikli 32 lõikele 1, artikli 55 lõike 1 punkti f alapunktile ii, artiklile 56, artikli 61 lõike 1 punktile a, artikli 62 lõikele 1, artiklile 64, artikli 65 lõike 1 punktile c, artikli 70 lõike 1 punktile b, artikli 74 lõike 1 punktile a ning artiklitele 79 ja 80 ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67 ja artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjadele;
- ii) mis on pärit loomadelt, mille liikide suhtes kohaldatakse kõnealuseid tauditõrjemeetmeid.

Pädev asutus võib otsustada, et sellist sertifikaati ei pea välja andma loomsete saaduste liikumisel asjaomase liikmesriigi siseselt, kui kõnealune pädev asutus on seisukohal, et kohaldatav alternatiivne süsteem tagab selliste saaduste saadetiste jälgitavuse ja selle, et kõnealused saadused vastavad sellise liikumise puhul kehtivatele loomatervisenõuetele.

2. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaat on kõnealuste loomsete saadustega kaasas päritolukohast sihtkohani.

3. Pädev asutus annab asjaomase ettevõtja taotlusel välja loomatervise sertifikaadi lõikes 1 osutatud loomsete saaduste veoks, tingimusel et on täidetud käesolevas artiklis osutatud asjakohased nõuded.

4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loomsete saaduste liikumisega seotud loomatervise sertifikaatide suhtes kohaldatakse artikleid 148, 149 ja 150 ning artiklite 146 ja 147 ning artikli 149 lõike 4 kohaselt vastu võetud eeskirju.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erandeid käesoleva artikli lõikes 1 loomatervise sertifikaatide suhtes kehtestatud nõuetest ja selliste erandite tegemise tingimusi loomsete saaduste sellise liikumise puhul, mis ei kujuta endast olulist riski taudide levikuks, tingituna järgmisest:

- a) asjaomaste loomsete saaduste liigid;
- b) loomsete saaduste suhtes kohaldatud riskimaandamisemeetmed, millega vähendatakse taudide leviku riski;
- c) loomsete saaduste kavandatud otstarve;
- d) loomsete saaduste sihtkoht.

Artikkel 168

Loomatervise sertifikaatide sisu ning delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid

1. Artikli 167 lõikega 1 ette nähtud loomsete saaduste loomatervise sertifikaat sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) päritoluettevõtte või -koht ja sihtettevõtte või -koht;
- b) asjaomaste loomsete saaduste kirjeldus;
- c) loomsete saaduste hulk;
- d) loomsete saaduste identifitseerimine, kui seda on nõutud artikli 65 lõike 1 punktis h või artikli 67 teise lõigu punkti a kohaselt vastu võetud eeskirjades;
- e) teave, mis on vajalik selle tõendamiseks, et loomsed saadused vastavad artikli 166 lõikes 2 ja artikli 166 lõike 3 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud liikumispiirangu nõuetele.

2. Lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaat võib sisaldada ka muudes liidu õigusaktides nõutud teavet.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad loomatervise sertifikaadis esitatavat teavet, nagu on ette nähtud käesoleva artikli lõikes 1.
4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loomsete saaduste loomatervise sertifikaatide näidiste kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 169

Loomsete saaduste teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamine

1. Ettevõtjad:
  - a) teavitavad oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust enne loomsete saaduste kavandatud liikumise algust, kui artikli 167 lõike 1 kohaselt peab asjaomase saadetisega olema kaasas loomatervise sertifikaat;
  - b) esitavad kogu vajaliku teabe, mis võimaldab päritoluliikmesriigi pädeval asutusel teavitada sihtliikmesriigi pädevat asutust asjaomasest liikumisest vastavalt lõikele 2.
2. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab enne liikumist ja võimaluse korral TRACESi kaudu sihtliikmesriigi pädevat asutust loomsete saaduste liikumisest kooskõlas lõigete 5 ja 6 kohaselt vastu võetud eeskirjadega.
3. Liikmesriigid kasutavad teadete haldamiseks artikli 153 lõike 3 kohaselt määratud piirkondi.
4. Loomsete saaduste liikumisest teavitamisele ettevõtjate poolt kohaldatakse artikli 153 lõiget 4.
5. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) käesoleva artikli lõike 1 kohaseks loomsete saaduste liikumisest teavitamiseks vajalikku teavet;
  - b) erakorralisi toiminguid loomsete saaduste liikumisest teavitamiseks volukatkestuste ja muude TRACESi häirete korral.
6. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad:
  - a) loomsete saaduste liikumist käsitlevat teavet, mida ettevõtjad peavad esitama oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele vastavalt lõikele 1;
  - b) loomsete saaduste liikumist käsitlevat teavitust, mida päritoluliikmesriigi pädev asutus peab esitama sihtliikmesriigi pädevale asutusele vastavalt lõikele 2;
  - c) tähtaegu, mis on ette nähtud:
    - i) asjaomase ettevõtja poolt teabe esitamiseks päritoluliikmesriigi pädevale asutusele vastavalt lõikele 1;
    - ii) päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt loomsete saaduste liikumisest teavitamiseks vastavalt lõikele 2.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

7. PEATÜKK

Riiklike meetmete kohaldamisala

Artikkel 170

Loomade ja loomse paljundusmaterjali tauditõrjet ja liikumist käsitlevad riiklikud meetmed

1. Liikmesriikidele jääb õigus võtta artikli 9 lõike 1 punktides d ja e osutatud loetellu kantud taudide tõrjeks riiklikke meetmeid, mis puudutavad maismaaloomade ja nende paljundusmaterjali liikumist liikmesriigi territooriumil.
2. Kõnealused riiklikud meetmed:
  - a) võtavad arvesse 3. peatükis (artiklid 124–154), 4. peatükis (artiklid 155 ja 156) ja 5. peatükis (artiklid 157–165) sätestatud loomade ja loomse paljundusmaterjali liikumist käsitlevaid eeskirju ning ei ole nende eeskirjadega vastuolus;
  - b) ei takista loomade ja toodete liikmesriikidevahelist liikumist;
  - c) ei ületa piire, mis on asjakohased ja vajalikud artikli 9 lõike 1 punktis d ja e osutatud loetellu kantud taudide sissetoomise ja leviku ennetamiseks.

Artikkel 171

Riiklikud meetmed muude kui loetellu kantud taudide mõju piiramiseks

Kui muu kui loetellu kantud taud kujutab endast olulist riski liikmesriigis peetavate maismaaloomade tervisele, võib asjaomane liikmesriik võtta riiklikke meetmeid kõnealuse taudi tõrjeks ning piirata peetavate maismaaloomade ja loomse paljundusmaterjali liikumist, tingimusel et kõnealused meetmed ei:

- a) takista loomade ja toodete liikmesriikidevahelist liikumist;
- b) ületa piire, mis on asjakohased ja vajalikud kõnealuse taudi tõrjeks.

II JAOTIS

VEELOOMAD JA VEELOOMADE SAADUSED

1. PEATÜKK

Registreerimine, heakskiitmine, arvestuse pidamine ja registrid

1. jagu

Vesiviljelusettevõtete registreerimine

Artikkel 172

Ettevõtjate kohustus vesiviljelusettevõtteid registreerida

1. Vesiviljelusettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad selleks, et nende ettevõtted oleks enne sellise tegevuse alustamist artikli 173 kohaselt registreeritud:
  - a) teavitama pädevat asutust tema vastutusel olevast vesiviljelusettevõttest;
  - b) andma pädevale asutusele järgmist teavet:
    - i) asjaomase ettevõtja nimi ja aadress;
    - ii) ettevõtte asukoht ja selle rajatiste kirjeldus;

- iii) nende vesiviljelusloomade liigid, kategooriad ja hulk (arv, kogus või kaal), keda on vesiviljelusettevõttes kavas pidada, ning vesiviljelusettevõtte tootmisvõimsus;
  - iv) vesiviljelusettevõtte tüüp ning
  - v) muud ettevõttega seotud aspektid, mis on asjakohased tema poolt tuleneva riski kindlaksmääramiseks.
2. Lõikes 1 osutatud vesiviljelusettevõtteid käitavad ettevõtjad teavitavad pädevat asutust eelnevalt:
- a) lõike 1 punktis b osutatud küsimusi käsitlevatest olulistest muutustest asjaomases vesiviljelusettevõttes;
  - b) tegevuse lõpetamisest ettevõtja poolt või asjaomase vesiviljelusettevõtte tegevuse lõpetamisest.
3. Vesiviljelusettevõtted, mille suhtes kohaldatakse artikli 176 lõike 1 ja artikli 177 kohast heakskiitmist, ei pea esitama käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavet.
4. Ettevõtja võib taotleda, et lõikes 1 sätestatud registreerimine hõlmaks vesiviljelusettevõtete rühma, tingimusel et need ettevõtted vastavad vähemalt ühele järgmistest tingimustest:
- a) nad asuvad epidemioloogiliselt seotud piirkonnas ja kõik kõnealuse piirkonna ettevõtjad rakendavad ühtset bioturvasüsteemi;
  - b) nad on ühe ja sama ettevõtja vastutusel ja rakendavad ühtset bioturvasüsteemi ning asjaomaste ettevõtete vesiviljelusloomad kuuluvad ühte epidemioloogilisse üksusesse.

Kui registreerimistaotlus hõlmab ettevõtete rühma, kohaldatakse üksiku vesiviljelusettevõtte suhtes käesoleva artikli lõigetes 1–3 ja artikli 173 esimese lõigu punktis b sätestatud eeskirju ning artikli 175 kohaselt vastu võetud eeskirju kogu vesiviljelusettevõtete rühma suhtes.

Artikkel 173

Pädeva asutuse kohustused seoses vesiviljelusettevõtete registreerimisega

Pädev asutus registreerib:

- a) vesiviljelusettevõtted artikli 185 lõikes 1 sätestatud vesiviljelusettevõtete registrisse, kui asjaomane ettevõtja on esitanud artikli 172 lõikes 1 nõutud teabe;
- b) vesiviljelusettevõtete rühmad kõnealusesse registrisse, tingimusel et artikli 172 lõikes 4 esitatud kriteeriumid on täidetud.

Pädev asutus annab igale käesolevas artiklis osutatud ettevõttele või ettevõtete rühmale kordumatu registreerimisnumbri.

Artikkel 174

Erandid ettevõtjate kohustusest vesiviljelusettevõtteid registreerida

Erandina artikli 172 lõikest 1 võivad liikmesriigid registreerimisnõudest vabastada teatavad vesiviljelusettevõtted, mis ei kujuta endast olulist riski, nagu on ette nähtud artikli 175 kohaselt vastu võetud rakendusaktis.

Artikkel 175

Vesiviljelusettevõtte registreerimiskohustusest tehtavate eranditega seotud rakendamisolulised

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad ettevõtjate poolt artikli 172 lõike 1 kohaseks vesiviljelusettevõtte registreerimiseks esitatavat teavet, sealhulgas kehtestada tähtajad sellise teabe esitamiseks.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad selliste vesiviljelusettevõtete tüüpe, mida liikmesriigid võivad artikli 174 kohasest registreerimisnõudest vabastada, tuginedes järgnevale:
  - a) asjaomases vesiviljelusettevõttes peetavate vesiviljelusloomade liigid, kategooriad ja hulk (arv, kogus või kaal) ning kõnealuse ettevõtte tootmisvõimsus;
  - b) vesiviljelusloomade toomine vesiviljelusettevõttesse ja sealt välja viimine.
3. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.

2. jagu

Teatavat tüüpi vesiviljelusettevõtete heakskiitmine

Artikkel 176

Teatavat tüüpi vesiviljelusettevõtete heakskiitmine ja delegeeritud õigusaktid

1. Järgmist tüüpi vesiviljelusettevõtteid käitavad ettevõtjad taotlevad pädevalt asutuselt heakskiitu vastavalt artikli 180 lõikele 1:
  - a) vesiviljelusettevõtted, kus vesiviljelusloomi hoitakse eesmärgiga viia neid sealt välja elusalt või vesiviljelusloomade saadustena;
  - b) muud vesiviljelusettevõtted, mis kujutavad endast olulist riski järgmistel põhjustel:
    - i) neis peetavate vesiviljelusloomade liigid, kategooriad ja arv;
    - ii) asjaomase vesiviljelusettevõtte tüüp;
    - iii) vesiviljelusloomade liikumine asjaomasesse vesiviljelusettevõttesse ja sealt välja.
2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid vabastada heakskiidu taotlemise kohustusest järgmist tüüpi ettevõtteid käitavad ettevõtjad:
  - a) vesiviljelusettevõtted, kus toodetakse väikes koguses vesiviljelusloomi, et tarnida neid inimtoiduks kas:
    - i) otse lõpptarbijale või
    - ii) kohalikesse jaekaubandusettevõtetesse, kes pakuvad neid otse lõpptarbijale;
  - b) tiikidesse ja muudesse rajatistesse, kus veeloomapopulatsiooni hoitakse üksnes meelelahutuspuügi eesmärgil ning mis taasasustatakse vesiviljelusloomadega ning kus loomad on kinni ja kust nad ei pääse välja;
  - c) vesiviljelusettevõtetesse, kus vesiviljelusloomi peetakse dekoratiivsetel eesmärkidel suletud tingimustes, kui asjaomane ettevõtte ei kujuta endast olulist riski.

3. Kui käesoleva artikli lõike 4 kohaselt ei ole tehtud erandit, ei alusta ettevõtjad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vesiviljelusettevõttes tegevust, kuni kõnealune ettevõte on artikli 181 lõike 1 kohaselt heaks kiidetud, ja nad lõpetavad sellise tegevuse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vesiviljelusettevõttes, kui:
- a) pädev asutus lõpetab või peatab oma heakskiidu artikli 184 lõike 2 kohaselt või
  - b) asjaomane vesiviljelusettevõte ei täida artikli 183 lõike 3 kohase tingimusliku heakskiitmise korral artikli 183 lõikes 4 osutatud veel täitmata nõudeid ja ei saa artikli 183 lõike 3 kohast lõplikku heakskiitu.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
- a) erandeid nõudest, mille kohaselt lõike 1 punktis a osutatud vesiviljelusettevõtete tüüpe käitavad ettevõtjad peavad taotlema pädeva asutuse heakskiitu, mis on seotud muude kui lõike 2 punkti a alapunktides i ja ii täpsustatud ettevõtete tüüpidega, kui kõnealused ettevõtted ei kujuta endast olulist riski;
  - b) vesiviljelusettevõtete tüüpe, mis tuleb heaks kiita lõike 1 punkti b kohaselt.
5. Lõikes 4 sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel tugineb komisjon järgmistele kriteeriumidele:
- a) vesiviljelusettevõttes peetavate vesiviljelusloomade kategooriad ja liigid;
  - b) vesiviljelusettevõtte tüüp ja tootmisviis ning
  - c) kõnealust tüüpi vesiviljelusettevõtte tüüpilised liikumisskeemid ning asjaomaste vesiviljelusloomade liigid või kategooriad.
6. Ettevõtja võib taotleda vesiviljelusettevõtete rühma heakskiitmist, tingimusel et artikli 177 esimese lõigu punktide a ja b nõuded on täidetud.

Artikkel 177

Vesiviljelusettevõtete rühma heakskiitmine pädeva asutuse poolt

Pädev asutus võib artikli 181 lõike 1 kohaselt anda heakskiidu vesiviljelusettevõtete rühmale, tingimusel et asjaomased vesiviljelusettevõtted vastavad vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

- a) nad asuvad epidemioloogiliselt seotud piirkonnas ja kõik kõnealuse piirkonna ettevõtjad rakendavad ühtset bioturvasüsteemi; siiski tuleb eraldi heaks kiita kõnealuses epidemioloogiliselt seotud piirkonnas asuvad maismaa- või avamererajatised inimtoiduks ette nähtud elusate karpide vastuvõtmiseks, seisundi parandamiseks, pesemiseks, puhastamiseks, liigitamiseks, pakkimiseks ja pakendamiseks (nn väljastuskeskused), ettevõtted, kus elusad karbid paigutatakse puhta mereveega mahutisse saaste eemaldamiseks vajalikuks ajaks, et muuta nad inimtoiduks kõlblikeks (nn puhastuskeskused) või samalaadsed ettevõtted;
- b) nad on ühe ja sama ettevõtja vastutusel ning
  - i) rakendavad ühtset bioturvasüsteemi ning
  - ii) asjaomaste ettevõtete vesiviljelusloomad kuuluvad samasse epidemioloogilisse üksusesse.

Kui vesiviljelusettevõtete rühm saab ühise heakskiidu, kohaldatakse üksiku vesiviljelusettevõtte suhtes artiklites 178 ja 180–184 sätestatud eeskirju ning artikli 180 lõike 2 artikli 181 lõike 2 alusel vastuvõetud eeskirju kogu vesiviljelusettevõtete rühma suhtes.

*Artikkel 178***Kinniste vesiviljelusettevõtete staatuse heakskiitmine**

Kinnise ettevõtte staatust soovivaid vesiviljelusettevõtteid käitavad ettevõtjad:

- a) taotlevad pädevalt asutuselt heakskiitu vastavalt artikli 180 lõikele 1;
- b) viivad vesiviljelusloomi artikli 203 lõikes 1 ja artikli 203 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt oma ettevõttesse või sealt välja alles siis, kui nende ettevõtte on artiklite 181 ja 183 kohaselt saanud pädevalt asutuselt kõnealuse staatuse heakskiidu.

*Artikkel 179***Tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete heakskiitmine**

Tauditõrjet tegevaid veeandide ettevõtteid käitavad ettevõtjad:

- a) tagavad, et on saanud vajalik heakskiit kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 (!) artikliga 4, ja
- b) taotlevad vastavalt artikli 180 lõikele 1 pädeva asutuse heakskiitu veeloomade tapmiseks ja töötlemiseks tauditõrje eesmärgil kooskõlas artikli 61 lõike 1 punktiga b, artikliga 62, artikli 68 lõikega 1, artiklitega 79 ja 80 ning artikli 63 ja artikli 70 lõike 3 ning artikli 71 lõike 3 alusel vastu võetud eeskirjadega.

*Artikkel 180***Ettevõtjate kohustus esitada heakskiidu saamiseks teavet**

1. Oma taotluses ettevõttele artikli 176 lõike 1, artikli 177, artikli 178 punkti a ja artikli 179 kohase heakskiidu saamiseks peavad ettevõtjad esitama pädevale asutusele järgmise teabe:

- a) asjaomase ettevõtja nimi ja aadress;
- b) asjaomase ettevõtte asukoht ja selle rajatiste kirjeldus;
- c) heakskiidu taotlemisel asjakohaste ettevõttes peetavate vesiviljelusloomade liigid, kategooriad ja hulk (arv, kogus või kaal);
- d) vesiviljelusettevõtte tüüp;
- e) vesiviljelusettevõtete rühma heakskiitmise korral üksikasjad, mis on vajalikud selleks, et tõendada asjaomase rühma vastavust artiklis 177 esitatud tingimustele;
- f) muud asjaomase vesiviljelusettevõtte tegevuse liigiga seotud aspektid, mis on asjakohased temast tuleneva riski kindlaksmääramisel;
- g) ettevõtte veevarustus ja heitvete ärajuhtimine;
- h) bioturvameetmete kehtestamine.

2. Lõikes 1 osutatud ettevõtteid käitavad ettevõtjad teavitavad pädevat asutust eelnevalt:

- a) lõikes 1 osutatud asjaoludega seotud muutustest ettevõttes;
- b) tegevuse lõpetamisest ettevõtja poolt või asjaomase ettevõtte tegevuse lõpetamisest.

(!) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

3. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada eeskirjad, mis käsitlevad teavet, mille ettevõtjad peavad esitama lõike 1 kohastes ettevõtete heakskiitmise taotlustes, sealhulgas tähtaegu sellise teabe esitamiseks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 181

Ettevõtete heakskiitmine ja selle tingimused ning delegeeritud õigusaktid

1. Pädev asutus annab artikli 176 lõikes 1 ja artikli 178 punktis a osutatud vesiviljelusettevõtetele, artiklis 177 osutatud vesiviljelusettevõtete rühmale ja artiklis 179 osutatud tauditõrjet tegevatele veeandide ettevõtetele heakskiidu ainult siis, kui sellised ettevõtted:

- a) vastavad järgmistele nõuetele (sõltuvalt olukorrast):
  - i) karantiin, isolatsioon ja muud bioturvameetmed, võttes arvesse artikli 10 lõike 1 punktis b sätestatud nõudeid ja artikli 10 lõike 6 kohaselt vastu võetud eeskirju;
  - ii) artiklis 24 ja, sõltuvalt asjaomase ettevõtte tüübist ja seotud riskist, artiklis 25 ette nähtud jälgimisnõuded;
  - iii) artiklites 186–188 sätestatud ning artiklite 189 ja 190 kohaselt vastu võetud eeskirjadega ette nähtud arvestuse pidamine;
- b) omavad rajatise ja seadmeid:
  - i) mis sobivad taudi sissetoomise ja leviku riski vähendamiseks vastuvõetava tasemeni, võttes arvesse ettevõtte tüüpi;
  - ii) kus on piisavalt ressursse asjaomaste veeloomade liikide, kategooriate ja hulga (arv, kogus või kaal) jaoks;
- c) ei kujuta endast vastuvõetamatut riski taudide levikuks, võttes arvesse kehtivaid riskimaandamismeetmeid;
- d) on võtnud kasutusele süsteemi, mis võimaldab asjaomasel ettevõtjal pädevale asutusele tõendada, et punktide a, b ja c nõuded on täidetud.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:

- a) karantiini, isolatsiooni ja muid lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud bioturvameetmeid;
- b) lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud jälgimist;
- c) lõike 1 punktis b osutatud rajatise ja seadmeid.

3. Lõikes 2 sätestatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatavate eeskirjade koostamisel tugineb komisjon järgmisele teabele:

- a) iga ettevõtte tüübiga seotud risk;
- b) heakskiidu taotlemisel asjakohaste vesiviljelus- või veeloomade kategooriad ja liigid;
- c) asjaomane tootmisviis;
- d) asjaomast liiki vesiviljelusettevõtete ja sellistes ettevõtetes peetavate loomade liikide ja kategooriate tüüpilised liikumisskeemid.

*Artikkel 182***Ettevõtete heakskiitmise ulatus**

Pädev asutus täpsustab artikli 176, artikli 177, artikli 178 punkti a või artikli 179 kohase taotluse alusel artikli 181 lõike 1 kohase heakskiidu saanud vesiviljelusettevõtte või tauditõrjet tegeva veeandide ettevõtte korral sõnaselgelt:

- a) milliste artikli 176 lõikes 1 ja artikli 178 punktis a osutatud vesiviljelusettevõtete tüüpide, artiklis 177 osutatud vesiviljelusettevõtete rühmade ja artiklis 179 osutatud tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete ning artikli 176 lõike 4 punkti b alusel vastu võetud eeskirjade kohaste ettevõtte tüüpide suhtes heakskiit kehtib;
- b) milliste vesiviljelusloomade liikide ja kategooriate suhtes heakskiit kehtib.

*Artikkel 183***Pädeva asutuse poolt heakskiitmise kord**

1. Pädev asutus kehtestab ettevõtjatele korra, mida nad peavad oma ettevõttele artikli 176 lõike 1 ning artiklite 178 ja 179 kohase heakskiidu taotlemisel järgima.
2. Pärast ettevõtjalt artikli 176 lõike 1, artikli 178 või artikli 179 kohase heakskiidu taotluse saamist teeb pädev asutus kohapealse kontrolli.
3. Pädev asutus annab heakskiidu tingimusel, et artiklis 181 osutatud nõuded on täidetud.
4. Kui ettevõtte ei vasta kõigile artiklis 181 osutatud heakskiitmise nõuetele, võib pädev asutus ettevõtte heaks kiita tingimuslikult, kui asjaomase ettevõtja taotluse ja sellele järgneva pädeva asutuse poolt käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud kohapealse kontrolli põhjal selgub, et ettevõtte vastab kõigile peamistele nõuetele, mis tagavad piisavalt, et ettevõtte ei kujuta endast olulist riski.
5. Kui pädev asutus on andnud käesoleva artikli lõike 4 kohase tingimusliku heakskiidu, annab ta täieliku heakskiidu alles siis, kui kolme kuu jooksul pärast tingimusliku heakskiidu andmist ettevõttes tehtud teine kohapealne kontroll või ettevõtja poolt kolme kuu jooksul kõnealusest kuupäevast esitatud dokumendid näitavad, et ettevõtte vastab kõigile artikli 181 lõikes 1 ja artikli 181 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud heakskiitmise nõuetele.

Kui esimeses lõigus osutatud kohapealne kontroll või dokumendid näitavad, et ilmselgelt on tehtud edusamme, kuid ettevõtte ei vasta ikka veel kõigile kõnealustele nõuetele, võib pädev asutus tingimuslikku heakskiitu pikendada. Tingimuslik heakskiit ei tohi siiski kesta kokku üle kuue kuu.

*Artikkel 184***Pädeva asutuse antud heakskiidu läbivaatamine, lõpetamine või peatamine**

1. Pädev asutus vaatab asjaomast riski arvestades asjakohase sagedusega artikli 181 lõike 1 kohased ettevõtete heakskiidud läbi.
2. Kui pädev astus tuvastab ettevõttes tõsiseid puudusi artikli 181 lõikes 1 ja artikli 181 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud nõuete osas ja asjaomane ettevõtja ei suuda anda piisavaid tagatisi kõnealuste puuduste kõrvaldamiseks, algatab pädev asutus ettevõtte heakskiidu lõpetamise menetluse.

Pädev asutus võib siiski ettevõtte heakskiidu lõpetamise asemel peatada, kui ettevõtja suudab tagada, et ta kõrvaldab kõnealused puudused mõistliku aja jooksul.

3. Pärast lõike 2 kohast lõpetamist saab heakskiidu anda või pärast peتامist taastada ainult siis, kui pädev asutus on veendunud, et ettevõtte vastab täielikult kõigile käesolevas määruses selle ettevõtte tüübi suhtes kehtestatud nõuetele.

3. jagu

Vesiviljelusettevõtete ja tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete register

Artikkel 185

Vesiviljelusettevõtete ja tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete register

1. Iga pädev asutus koostab ajakohastatult peetava registri, mis hõlmab:
  - a) kõiki artikli 173 kohaselt registreeritud vesiviljelusettevõtteid;
  - b) kõiki artikli 181 lõike 1 kohaselt heakskiidetud vesiviljelusettevõtteid;
  - c) kõiki artikli 181 lõike 1 kohaselt heakskiidetud tauditõrjet tegevaid veeandide ettevõtteid.
2. Lõikes 1 sätestatud vesiviljelusettevõtete register sisaldab järgmist teavet:
  - a) ettevõtja nimi, aadress ja asjaomase ettevõtte registreerimisnumber;
  - b) asjaomase vesiviljelusettevõtte või asjakohasel juhul asjaomase vesiviljelusettevõtete rühma asukoht;
  - c) ettevõttes kasutatav tootmisviis;
  - d) ettevõtte veevarustus ja heitvete ärajuhtimine (asjakohasel juhul);
  - e) ettevõttes peetavate vesiviljelusloomade liigid;
  - f) ajakohastatud teave registreeritud vesiviljelusettevõtte või asjakohasel juhul ettevõtete rühma tervisestaatuse kohta artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide osas.
3. Pädev asutus teeb artikli 181 lõike 1 kohaselt heakskiidetud ettevõtete kohta andmekaitseõuetele vastavalt avalikkusele elektrooniliselt kättesaadavaks vähemalt käesoleva artikli lõike 2 punktides a, c, e ja f osutatud teabe.
4. Kui see on asjakohane, võib pädev asutus kombineerida lõike 1 punktis a osutatud registreerimist muul eesmärgil registreerimisega.
5. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud vesiviljelusettevõtete registrisse sisestatavat asjakohast üksikasjalikku teavet;
  - b) kõnealuse registri kättesaadavust avalikkusele.

4. jagu

Arvestuse pidamine ja jälgitavus

Artikkel 186

Vesiviljelusettevõtteid käitavate ettevõtjate arvestuse pidamise kohustus

1. Ettevõtjad, kes käitavad artikli 173 kohaselt registreerimisele kuuluvaid või artikli 181 lõike 1 kohaselt heakskiitmisele kuuluvaid ettevõtteid, peavad ja säilitavad arvestust, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:
  - a) nende ettevõttes peetavate vesiviljelusloomade liigid, kategooriad ja hulk (arv, kogus või kaal);

- b) vesiviljelusloomade ja nende saaduste liikumine nende ettevõttesse ja sealt välja, märkides vajaduse korral:
  - i) nende päritolu- ja sihtkoha;
  - ii) sellise liikumise kuupäeva;
- c) loomatervise sertifikaadid paberil või elektrooniliselt, mis peavad vesiviljelusettevõttesse artikli 208 kohaselt ning artikli 211 lõike 1 punktide a ja c ning artikli 213 lõike 2 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt saabuvate vesiviljelusloomadega kaasas olema;
- d) suremus igas epidemioloogilises üksuses ja muud taudiga seotud probleemid vesiviljelusettevõttes vastavalt tootmisviisile;
- e) bioturvameetmed, jälgimine, ravi, testide tulemused ja muu asjakohane teave vastavalt:
  - i) ettevõtte vesiviljelusloomade liikidele ja kategooriatele;
  - ii) vesiviljelusettevõttes kasutatavale tootmisviisile;
  - iii) vesiviljelusettevõtte tüübile ja suurusele;
- f) artikli 24 lõike 1 kohaselt nõutavate loomatervise ülevaatuste tulemused.

Kõnealust arvestust tuleb pidada ja säilitada paberil või elektrooniliselt.

2. Asjaomane liikmesriik võib vabastada vesiviljelusettevõtted, mis kujutavad endast vähest riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, nõudest pidada arvestust lõike 1 punktides c, d ja e loetletud kogu teabe või selle osa kohta, tingimusel et on tagatud jälgitavus.

3. Vesiviljelusettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad lõikes 1 sätestatud arvestust asjaomases vesiviljelusettevõttes ja:

- a) peavad seda selliselt, et veeloomade päritolukoha ja sihtkoha kindlakstegemine oleks tagatud;
- b) teevad selle pädevale asutusele taotluse korral kättesaadavaks;
- c) säilitavad selle pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

Erandina esimeses lõigus sätestatud nõudest pidada arvestust asjaomases ettevõttes, peetakse kõnealust arvestust kontoris, kust ettevõtet juhitakse, kui arvestuse pidamine kõnealuses ettevõttes on füüsiliselt võimatu.

Artikkel 187

Tauditõrjet tegevate veeandide ettevõtete arvestuse pidamise kohustus

1. Artikli 179 kohaselt heakskiidetavad tauditõrjet tegevaid veeandide ettevõtteid käitavad ettevõtjad peavad ja säilitavad arvestust järgmise kohta:

- a) iga vesiviljelusloomade ja nende saaduste nende ettevõttesse ja sealt välja liikumine;
- b) heitvete ärajuhtimine ja asjakohased bioturvameetmed.

2. Tauditõrjet tegevaid veeandide ettevõtteid käitavad ettevõtjad:
  - a) peavad lõikega 1 ette nähtud arvestust oma ettevõttes ja teevad selle pädevale asutusele taotluse korral kättesaadavaks;
  - b) säilitavad kõnealust arvestust pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

Kõnealust arvestust tuleb pidada ja säilitada paberil või elektrooniliselt.

Artikkel 188

Vedajate arvestuse pidamise kohustus

1. Vesiviljelusettevõtetesse viimiseks või loodusesse laskmiseks ette nähtud veeloomade vedajad peavad ja säilitavad arvestust järgmise kohta:
  - a) nende poolt veetavate veeloomade kategooriad, liigid ja hulk (arv, kogus või kaal);
  - b) asjaomaste vesiviljelusloomade ja looduslike veeloomade suuremus veo ajal, võimaluse korral veoliikide ning vesiviljelusloomade ja looduslike veeloomade liikide kaupa;
  - c) vesiviljelusettevõtted või tauditõrjet tegevad veeandide ettevõtted, kus veovahend on käinud;
  - d) vedamise ajal toimunud veevahetus, täpsustades värske vee võtukohad ja heitvee kogumise kohad;
  - e) veovahendi puhastamine ja desinfektsioon.

Kõnealust arvestust tuleb pidada ja säilitada paberil või elektrooniliselt.

2. Asjaomane liikmesriik võib vabastada vedajad, kes kujutavad endast vähest riski loetellu kantud või esilekerkivate taudide levikuks, nõudest pidada arvestust lõikes 1 loetletud kogu teabe või selle osa kohta, tingimusel et on tagatud jälgitavus.

3. Vedajad peavad lõikes 1 ette nähtud arvestust:
  - a) viisil, mis võimaldab selle pädevale asutusele taotluse korral kohe kättesaadavaks teha;
  - b) pädeva asutuse määratava minimaalse ajavahemiku jooksul, mis ei või olla lühem kui kolm aastat.

Artikkel 189

Arvestuse pidamisega seotud volituste delegeerimine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad artiklites 186, 187 ja 188 sätestatud arvestuse pidamise nõudeid täiendavaid eeskirju seoses teabega, mille kohta ettevõtjad peavad arvestust pidama lisaks artikli 186 lõikes 1, artikli 187 lõikes 1 ja artikli 188 lõikes 1 sätestatud teabele.
2. Lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse järgmisi asjaolusid:
  - a) iga vesiviljelusettevõtte tüübiga või veoliigiga seotud risk;
  - b) asjaomases vesiviljelusettevõttes peetavate või sinna viidavate või sealt välja veetavate veeloomade liigid ja kategooriad;
  - c) ettevõttes kasutatav tootmisviis;
  - d) vesiviljelusettevõtte või tauditõrjet tegeva veeandide ettevõtte tüübi jaoks tüüpilised liikumisskeemid;
  - e) ettevõttes peetavate või sinna viidavate või sealt välja veetavate veeloomade arv, kogus või kaal.

Artikkel 190

Arvestuse pidamise nõuetest tehtavate eranditega seotud rakendamisvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad vesiviljelusettevõtete tüüpe ja ettevõtjaid, keda liikmesriigid võivad vabastada artiklites 186 ja 188 ette nähtud arvestuse pidamise nõuetest:

- a) teatavat tüüpi vesiviljelusettevõtteid käitavad ettevõtjad ja vedajad;
- b) vesiviljelusettevõtted, kus peetakse vähesel määral vesiviljelusloomi, või vedajad, kes veavad vähesel määral veeloomi;
- c) teatavad veeloomade liigid ja kategooriad.

Kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmisel tugineb komisjon artikli 189 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Veeloomade liidusisene liikumine

1. jagu

Liikumise üldnõuded

Artikkel 191

Veeloomade liikumise üldnõuded

1. Ettevõtjad võtavad asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et veeloomade liikumine ei ohustaks tervisestaatust sihtkohas seoses:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega;
- b) esilekerkivate taudidega.

2. Ettevõtjad viivad veeloomi vesiviljelusettevõttesse või inimtoiduks kasutamiseks või lasevad asjaomaseid loomi loodusesse ainult siis, kui nad vastavad järgmistele tingimustele:

- a) nad on pärit ettevõtetest (välja arvatud looduslike veeloomade puhul), mis on:
  - i) registreeritud pädeva asutuse poolt artikli 173 kohaselt;
  - ii) on heaks kiidetud pädeva asutuse poolt kooskõlas artiklitega 181 ja 182, kui heakskiitmine on artikli 176 lõike 1, artikli 177 või artikli 178 kohaselt nõutav, või
  - iii) vabastatud artiklis 173 sätestatud registreerimisnõudest;
- b) nende suhtes ei kohaldata:
  - i) asjaomase liigi või kategooriaga seotud liikumispiiranguid kooskõlas artikli 55 lõikes 1, artiklis 56, artikli 61 lõikes 1, artiklites 62, 64 ja 65, artikli 70 lõike 1 punktis b, artikli 74 lõikes 1, artiklis 79, ja artiklis 81 sätestatud eeskirjadega ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67 ja artikli 70 lõike 3, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 alusel vastu võetud eeskirjadega, või
  - ii) artiklites 257 ja 258 ja artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralisi meetmeid.

Ettevõtjad võivad kõnealuseid veeloomi siiski ettevõttest välja viia juhtudel, kui sellise liikumise või loodusesse laskmise suhtes kehtestatud erandid liikumispiirangutest on sätestatud III osa II jaotises (artiklid 53–83) või erandid erakorralistest meetmetest on sätestatud artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades.

3. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et veeloomad lähetatakse otse lõppsihtkohta pärast nende lahkumist päritolukohast.

Artikkel 192

Vedamisega seotud taudiennetusmeetmed

1. Ettevõtjad võtavad asjakohaseid ja vajalikke taudiennetusmeetmeid, et tagada järgmist:
  - a) veeloomade tervisestaatust ei ohustata veo ajal;
  - b) veeloomade vedamine ei põhjusta artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide võimalikku levimist inimestele või loomadele liikumisteele jäävates kohtades või sihtkohas;
  - c) puhastatakse ja desinfitseeritakse seadmeid ja veovahendeid ning rakendatakse muid asjakohaseid bioturvameetmeid vastavalt sellele, millised on asjaomase veoga seotud riskid;
  - d) vesiviljeluseks või loodusesse laskmiseks ette nähtud veeloomade veo ajal toimub veevahetus ja heitvee ärajuhtimine sellistes kohtades ja sellistel tingimustel, mis ei ohusta tervisestaatust seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega järgmistel loomadel:
    - i) veetavad veeloomad;
    - ii) veeloomad liikumisteel sihtkohta;
    - iii) sihtkohas olevad veeloomad.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) seadmete ja veovahendite puhastamise ja desinfektsiooni tingimusi ja nõudeid vastavalt käesoleva artikli lõike 1 punktile c ja selleks otstarbeks kasutatavaid biotsiide;
  - b) muid käesoleva artikli lõike 1 punktis c sätestatud asjakohaseid veo ajal rakendatavaid bioturvameetmeid;
  - c) veo ajal toimuvat veevahetust ja heitvee ärajuhtimist vastavalt käesoleva artikli lõike 1 punktile d.

Artikkel 193

Kavandatud otstarbe muutmine

1. Veeloomi, keda viiakse hävitamisele või tapmisele kooskõlas järgmiste meetmetega, ei kasutata ühelgi muul eesmärgil:
  - a) artikli 32 lõike 1 punktis c ja artikli 55 lõikes 1, artiklites 56, 61, 62, 64, 65 ja 70, artikli 74 lõigetes 1 ja 2 ja artiklites 79, 80, 81 ja 82 ette nähtud ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67, artikli 70 lõike 3, artikli 71 lõike 3 ja artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades ette nähtud mis tahes tauditõrjemeede;
  - b) artiklites 257 ja 258 ning artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralised meetmed.
2. Veeloomi, keda veetakse inimtoiduks ja vesiviljeluseks kasutamiseks, loodusesse laskmiseks või muul eesmärgil, ei kasutata ühelgi muul kui kavandatud otstarbel.
3. Sihtkoha pädev asutus võib erandina lõikest 2 anda loa kasutada veeloomi muul kui algselt kavandatud otstarbel, tingimusel et uus kasutusviis ei tekita algselt kavandatud otstarbega võrreldes suuremat riski sihtkoha veeloomade tervisestaatusele.

*Artikkel 194***Ettevõtjate kohustused sihtkohas**

1. Vesiviljelusettevõteteid ja tauditõrjet tegevaid veeandide ettevõteteid käitavad ettevõtjad, kes võtavad vastu veeloomi, ja ettevõtjad, kes võtavad vastu veeloomi loodusesse laskmiseks, peavad enne veeloomade mahalaadimist:
  - a) kontrollima, kui see on nõutud, et loomadega on kaasas üks järgmistest dokumentidest:
    - i) loomatervise sertifikaadid, mis on ette nähtud artikli 208 lõikes 1, artiklis 209 ja artikli 223 lõikes 1 ja artiklite 189, 211 ja 213 kohaselt vastu võetud eeskirjades;
    - ii) ettevõtja deklaratsiooniga seotud dokumendid, mis on ette nähtud artikli 218 lõikes 1 ja artikli 218 lõigete 3 ja 4 kohaselt vastu võetud eeskirjades;
  - b) teavitama sihtkoha pädevat asutust pärast vastuvõetud veeloomade kontrollimist eeskirjade rikkumisest seoses:
    - i) vastuvõetud veeloomadega;
    - ii) punkti a alapunktides i ja ii osutatud dokumentidega.
2. Lõike 1 punktis b osutatud eeskirjade rikkumise korral isoleerib ettevõtja asjaomase rikkumisega seotud veeloomad seni, kuni sihtkoha pädev asutus on nende suhtes otsuse teinud.

*Artikkel 195***Üldnõuded liikmesriike läbivate, kuid liidust kolmandatesse riikidesse või territooriumidele ekspordiks ette nähtud vesiviljelusloomade liikumise suhtes**

Ettevõtjad tagavad, et vesiviljelusloomad, kes on ette nähtud ekspordiks kolmandasse riiki või territooriumile teiste liikmesriikide territooriumide kaudu, vastavad artiklites 191, 192 ja 193 sätestatud nõuetele.

2. jagu

Vesiviljelusettevõtete viimiseks või loodusesse laskmiseks ette nähtud veeloomad*Artikkel 196***Ebatavaline suremus või muud tõsised taudisümptomid**

1. Ettevõtjad viivad veeloomi vesiviljelusettevõttest või loodusest teise vesiviljelusettevõttesse või lasevad veeloomi loodusesse ainult siis, kui:
  - a) asjaomastel loomadel puuduvad taudisümptomid ja
  - b) asjaomased loomad pärinevad vesiviljelusettevõttest või keskkonnast, kus ei esine ebatavalist suremust tuvastamata põhjusel.
2. Erandina lõikest 1 võib pädev asutus tuginedes asjaomaste riskide analüüsile anda siiski loa kõnealuses lõikes osutatud veeloomade liikumiseks või loodusesse laskmiseks, tingimusel et asjaomased loomad on pärit sellisest vesiviljelusettevõtte või looduse osast, mis on sõltumatu epidemioloogilisest üksusest, kus esines ebatavaline suremus või ilmnemine muud taudisümptomid.

Kui käesolevas lõikes osutatud liikumine või loodusesse laskmine toimub teises liikmesriigis, annab pädev asutus loa ainult siis, kui sihtliikmesriigi ja asjakohasel juhul läbitavate liikmesriikide pädevad asutused on andnud sellisele liikumisele või loodusesse laskmisele oma nõusoleku.

Artikkel 197

Vesiviljelusloomade viimine nendesse liikmesriikidesse, tsoonidesse või bioturvarühmikutesse, mis on kuulutatud taudiwabaks või mille suhtes kohaldatakse likvideerimisprogrammi, ning delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad viivad artikli 9 lõike 1 punktis b või c osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud liikidesse kuuluvaid vesiviljelusloomi vesiviljelusettevõttesse või lasevad neid loodusesse liikmesriigis, tsoonis või bioturvarühmikus, mis on kooskõlas artikli 36 lõikega 4 või artikli 37 lõikega 4 kuulutatud taudiwabaks kõnealustest loetellu kantud taudidest, üksnes juhul, kui asjaomased loomad on pärit sellisest liikmesriigist, tsoonist või bioturvarühmikust, mis on kuulutatud kõnealustest taudidest vabaks.
2. Ettevõtjad viivad artikli 9 lõike 1 punktis b või c osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud liikidesse kuuluvaid vesiviljelusloomi vesiviljelusettevõttesse või lasevad neid loodusesse liikmesriigis, tsoonis või bioturvarühmikus, mille suhtes kohaldatakse artikli 31 lõigete 1 või 2 kohast likvideerimisprogrammi seoses kõnealuste loetellu kantud taudidega, üksnes juhul, kui asjaomased loomad on pärit sellisest liikmesriigist, tsoonist või bioturvarühmikust, mis on kuulutatud kõnealustest loetellu kantud taudidest vabaks.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erandeid käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 kehtestatud liikumise või loodusesse laskmise nõuetest, mis ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks, võttes arvesse järgmist:
  - a) vesiviljelusloomade liik, kategooria ja arengustaadium;
  - b) päritolu- ja sihtkoahettevõtte tüüp;
  - c) vesiviljelusloomade kavandatud otstarve;
  - d) vesiviljelusloomade sihtkoht;
  - e) päritolu- ja sihtkohas rakendatavad käitlemis- ja töötlemismeetodid ja muud riskimaandamise erimeetmed.

Artikkel 198

Liikmesriikide tehtavad erandid, mis käsitlevad ettevõtjate kohustustusi seoses vesiviljelusloomade liikumisega liikmesriikide, tsoonide või bioturvarühmikute vahel, mille suhtes kohaldatakse likvideerimisprogrammi

Erandina artikli 197 lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriigid anda ettevõtjatele loa viia vesiviljelusloomi tsooni või bioturvarühmikusse, mille suhtes on kehtestatud artikli 31 lõigete 1 ja 2 kohane likvideerimisprogramm seoses artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud loetellu kantud taudidega, teisest tsoonist või bioturvarühmikust, mille suhtes on samuti kehtestatud selline programm samade loetellu kantud taudide puhul, tingimusel et selline liikumine ei ohusta sihtkohaks oleva liikmesriigi, tsooni või bioturvarühmiku tervisestaatust.

Kui selline liikumine toimub teise liikmesriiki, annab pädev asutus selleks loa ainult siis, kui sihtliikmesriigi ja vajaduse korral läbitavate liikmesriikide pädevad asutused on andnud sellisele liikumisele oma nõusoleku.

Artikkel 199

Liikmesriikide meetmed seoses veeloomade loodusesse laskmisega

Liikmesriigid võivad nõuda, et veeloomi tohib loodusesse lasta ainult siis, kui need loomad on pärit sellisest liikmesriigist, selle tsoonist või bioturvarühmikust, mis on kuulutatud taudiwabaks vastavalt artikli 36 lõikele 1 või artikli 37 lõikele 1 seoses artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud ühe või mitme loetellu kantud taudiga, mille puhul loodusesse lastavate veeloomade liigid kuuluvad loetellu kantud liikidesse, sõltumata selle piirkonna tervisestaatusest, kus kõnealused veeloomad kavatakse loodusesse lasta.

Artikkel 200

Looduslike veeloomade liikumine nendes liikmesriikides, tsoonides või bioturvarühmikes, mis on kuulutatud taudivabaks või mille suhtes kohaldatakse likvideerimisprogrammi, ning delegeeritud õigusaktid

1. Artikleid 196, 197 ja 198 kohaldatakse nende looduslike veeloomade suhtes, kes on kavas viia vesiviljelusettevõttesse või lasta loodusesse.
2. Ettevõtjad rakendavad looduslike veeloomade ühest elupaigast teise viimisel asjakohaseid ja vajalikke taudiennetusmeetmeid, et tagada järgmist:
  - a) selline liikumine ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks sihtkohas elavatele veeloomadele ja
  - b) vajadusel kohaldatakse riskimaandamismeetmeid või muid asjakohaseid bioturvameetmeid, et tagada punktis a osutatud tingimuste täitmine.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad ettevõtjate poolt vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 võetavaid taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid. Kuni kõnealuste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseni võib sihtkoha pädev asutus otsustada selliste meetmete võtmise üle.

3. jagu

Inimtoiduks ette nähtud veeloomad

Artikkel 201

Inimtoiduks ette nähtud elusate vesiviljelusloomade viimine nendesse liikmesriikidesse, tsoonidesse või bioturvarühmikesse, mis on kuulutatud taudivabaks või mille suhtes kohaldatakse likvideerimisprogrammi, ning delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad viivad artikli 9 lõike 1 punktides b või c osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud liikidesse kuuluvaid, inimtoiduks ettenähtud elusaid vesiviljelusloomi sellisesse liikmesriiki või selle tsooni või bioturvarühmikusse, mis on kooskõlas artikli 36 lõikega 4 või artikli 37 lõikega 4 kuulutatud taudivabaks või mille suhtes on kehtestatud artikli 31 lõike 1 või lõike 2 kohane likvideerimisprogramm seoses ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud loetellu kantud taudiga, üksnes juhul, kui asjaomased loomad on pärit sellisest liikmesriigist, tsoonist või bioturvarühmikust, mis on kooskõlas artikli 36 lõikega 4 või artikli 37 lõikega 4 kuulutatud taudivabaks.
2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 võivad liikmesriigid anda ettevõtjatele loa viia elusaid vesiviljelusloomi tsooni või bioturvarühmikusse, mille suhtes on kehtestatud artikli 31 lõigete 1 ja 2 kohane likvideerimisprogramm seoses artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud loetellu kantud taudidega, teisest tsoonist või bioturvarühmikust, mille suhtes on kõnealuses liikmesriigis samuti kehtestatud selline programm samade loetellu kantud taudide puhul, tingimusel et selline liikumine ei ohusta nimetatud liikmesriigi, selle tsooni või bioturvarühmiku tervisestaatust.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud erandeid sellise elusate vesiviljelusloomade liikumise puhul, mis ei kujuta endast olulist riski taudide levikuks, võttes arvesse järgmist:
  - a) asjaomaste vesiviljelusloomade liik, kategooria ja arengustaadium;
  - b) vesiviljelusloomade pidamise meetodid ja tootmisviis päritolu- ja sihtkoha vesiviljelusettevõtetes;
  - c) vesiviljelusloomade kavandatud otstarve;
  - d) vesiviljelusloomade sihtkoht;

- e) päritolu- ja sihtkohas rakendatavad käitlemis- ja töötlemismeetodid ja teised riskimaandamise erimeetmed.

Artikkel 202

Looduslike elusate veeloomade liikumine nendes liikmesriikides, tsoonides või bioturvarühmikutes, mis on kuulutatud taudivabaks või mille suhtes kohaldatakse likvideerimisprogrammi, ning delegeeritud õigusaktid

1. Artikli 201 lõikeid 1 ja 2 ja artikli 201 lõike 3 kohaselt vastu võetud eeskirju kohaldatakse selliste looduslike elusate veeloomade liikumise suhtes, kes on ette nähtud inimtoiduks ja keda kavatsetakse viia sellistesse liikmesriikidesse või nende tsoonidesse või bioturvarühmikutesse, mis on kuulutatud taudivabaks vastavalt artikli 36 lõikele 4 või artikli 37 lõikele 4 või mille suhtes kohaldatakse likvideerimisprogrammi vastavalt artikli 31 lõigetele 1 või 2, kui selle alusel võetud meetmed on vajalikud selle tagamiseks, et asjaomased loomad ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks sihtkohas elavatele veeloomadele.
2. Käesoleva artikli lõiget 1 kohaldatakse ka selliste elusate veeloomade suhtes, kes ei ole hõlmatud artikli 4 punktisa 7 esitatud vesiviljelusloomade mõistega.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad inimtoiduks ette nähtud looduslike veeloomade liikumise nõudeid ja millega täiendatakse käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2.

4. jagu

Erandid 1.–3. jaost (artiklid 191–202) ja täiendavad riskimaandamismeetmed

Artikkel 203

Kinnistesse vesiviljelusettevõtetesse viimiseks ette nähtud veeloomad ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad viivad veeloomi kinnisesse vesiviljelusettevõttesse üksnes siis, kui asjaomased loomad vastavad järgmistele tingimustele:
  - a) nad on pärit teisest kinnisest vesiviljelusettevõttest;
  - b) nad ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks sihtkohaks olevas kinnises vesiviljelusettevõttes elavate loomade loetellu kantud liikidele, välja arvatud siis, kui asjaomane liikumine on lubatud teaduslikel eesmärkidel.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) üksikasjalikke eeskirju vesiviljelusloomade viimise kohta kinnistesse vesiviljelusettevõtetesse, lisaks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatule;
  - b) erieeskirju vesiviljelusloomade viimise kohta kinnistesse vesiviljelusettevõtetesse, kus riskimaandamismeetmete abil tagatakse, et sellise liikumisega ei kaasne olulist riski kõnealuses kinnises vesiviljelusettevõttes ja naabruses asuvates ettevõtetes elavate vesiviljelusloomade tervisele.

Artikkel 204

Veeloomade teaduslikul eesmärgil liikumine ja delegeeritud õigusaktid

1. Sihtkoha pädev asutus võib päritolukoha pädeva asutuse nõusolekul lubada veeloomade liikumist sihtliikmesriigi territooriumile teaduslikel eesmärkidel, kui selline liikumine ei vasta 1.–4. jao (artiklid 191–202) (v.a artikli 191 lõiked 1 ja 3 ja artiklid 192, 193 ja 194) nõuetele.

2. Pädev asutus teeb lõikes 1 osutatud erandeid ainult järgmistel tingimustel:
  - a) siht- ja päritolukohtade pädevad asutused:
    - i) on omavahel kokku leppinud sellise liikumise tingimustes;
    - ii) tagavad, et kohaldatakse vajalikke riskimaandamismeetmeid selleks, et asjaomaste veeloomade liikumine ei ohustaks liikumisteele jäävate kohtade ja sihtkoha tervisestaatust artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide osas;
    - iii) on asjakohasel juhul teavitanud läbitavate liikmesriikide pädevaid asutusi tehtud erandist ja tingimustest, mille alusel see on tehtud;
  - b) kõnealune liikumine toimub siht- ja päritolukohtade pädevate asutuste ning vajaduse korral ka läbitava liikmesriigi pädeva asutuse järelevalve all.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud eeskirju pädevate asutuste poolt erandite tegemise kohta.

Artikkel 205

Veeloomade muu erikasutus, erinõuded ja erandid ning volituste delegeerimine

1. Ettevõtjad rakendavad vajalikke ennetusmeetmeid selle tagamiseks, et nende veeloomade liikumine, kes on ette nähtud käesoleva artikli lõike 2 punkti a alapunktides i–vi loetletud erieesmärkideks või -kasutuseks, ei kujuta endast riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks sihtkohas elavatele veeloomadele.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) 1.–3. jaos (artiklid 191–202) sätestatud eeskirju täiendavaid erinõudeid seoses veeloomade liikumisega järgmistel eesmärkidel:
    - i) loomaaiad, lemmikloomapoed, hulgimüüjad ja aiatiigid;
    - ii) näitused;
    - iii) sportkalapüük, sh kalasööt;
    - iv) kultuuri- ja muud sarnased sündmused;
    - v) kaubanduslikud akvaariumid või
    - vi) tervishoid ja muu sarnane kasutusviis.
  - b) erandeid 1.–3. jaost (artiklid 191–202, v.a artikli 191 lõiked 1 ja 3 ning artiklid 192, 193 ja 194) käesoleva lõike punktis a osutatud veeloomade liikumise osas, tingimusel et kehtivad piisavad bioturvalisuse sätted selle tagamiseks, et kõnealune liikumine ei kujuta endast olulist riski sihtkoha tervisestaatusele.

Artikkel 206

Volitused ajutiste eeskirjade vastuvõtmiseks veeloomade konkreetse liigi või kategooria liikumise suhtes

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada ajutised eeskirjad, mis täiendavad või asendavad käesolevas peatükis sätestatud eeskirju veeloomade konkreetse liigi või kategooria liikumise kohta, kui:
  - a) artiklis 196, artikli 197 lõikes 1, artiklites 198 ja 199, artikli 200 lõigetes 1 ja 2, artiklis 201 ja artikli 202 lõikes 1, artikli 203 lõikes 1, artikli 204 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud ja artikli 197 lõike 3, artikli 200 lõike 3, artikli 202 lõike 3, artikli 203 lõike 2 ja artikli 204 lõike 3 ja artikli 205 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud liikumisenõuded ei vähenda piisavalt tõhusalt kõnealuste veeloomade liikumisega kaasnevaid riske;

- b) näib, et artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taud levib 1.–4. jao (artiklid 191–207) kohaselt sätestatud liikumisnõuetele vaatamata.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ülimalt olulist riski tekitava loetellu kantud taudiga, ja võttes arvesse artiklis 205 osutatud asjaolusid, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 sätestatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 207

Asjaolud, mida tuleb arvesse võtta käesolevas jaos sätestatud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmisel

Artikli 203 lõikega 2, artikli 204 lõikega 3 ning artiklitega 205 ja 206 ette nähtud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatavaid eeskirju koostades tugineb komisjon järgmisele teabele:

- a) kõnealustes sätetes osutatud liikumisega seotud riskid;
- b) tervisestaatus, mis on seotud artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega päritolu- või sihtkohas või läbitavas kohas;
- c) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud veeloomaliigid;
- d) päritolu- ja sihtkohtades ning läbitavas kohas kohaldatavad bioturvameetmed;
- e) eritingimused, mille alusel vesiviljelusloomi peetakse;
- f) vesiviljelusettevõtte liigi ja asjaomaste veeloomade liikide ja kategooriate liikumise eriskeemid;
- g) muud epidemioloogilised tegurid.

5. jagu

Loomatervise sertifikaatide väljaandmine

Artikkel 208

Ettevõtjate kohustus tagada, et vesiviljelusloomadega on kaasas loomatervise sertifikaat

1. Ettevõtjad veavad vesiviljelusloomi ainult siis, kui nende loomadega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt artikli 216 lõike 1 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat, kui asjaomased loomad kuuluvad artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud liikidesse ning need loomad on kavas viia liikmesriiki, selle tsooni või bioturvarühmikusse, mis on kuulutatud taudivabaks kooskõlas artikli 36 lõikega 4 või artikli 37 lõikega 4 või mille suhtes on kehtestatud likvideerimisprogramm vastavalt artikli 31 lõigetele 1 või 2 seoses ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides b või c osutatud loetellu kantud taudiga.

2. Ettevõtjad veavad vesiviljelusloomi ainult siis, kui nende loomadega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt artikli 216 lõike 1 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat, kui asjaomased loomad kuuluvad artikli 9 lõike 1 punktides a ja b osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud liikidesse ning neid loomi on lubatud välja viia piirangutsoonist, mille suhtes kohaldatakse artikli 55 lõike 1 punkti f alapunktis ii, artiklites 56 ja 64, artikli 65 lõikes 1, artikli 74 lõikes 1 ja artiklis 79 ette nähtud ning artikli 55 lõike 2, artiklite 67 ja 68, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 ning artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud tauditõrjemeetmeid ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides a ja b osutatud loetellu kantud taudi puhul.

3. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et vesiviljelusloomadega on nende teekonnal päritolukohast lõpliku sihtkohani kaasas loomatervise sertifikaat, välja arvatud juhul, kui artikli 214 kohaselt vastu võetud eeskirjadega on ette nähtud erimeetmed.

*Artikkel 209***Ettevõtjate kohustus tagada, et muude veeloomadega on kaasas loomatervise sertifikaat, ja rakendamisolitused**

1. Juhul kui muude veeloomade kui vesiviljelusloomade liikumisega seotud riski tõttu nõutakse kooskõlas artikli 211 lõike 1 punktis a sätestatud eeskirjadega loomatervise sertifikaadi väljaandmist, veavad ettevõtjaid kõnealuseid veeloomi ainult siis, kui asjaomaste loomadega on kaasas artikli 216 lõike 1 kohane päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt välja antud loomatervise sertifikaat.
2. Artiklit 208 kohaldatakse ka muude veeloomade kui vesiviljelusloomade suhtes, keda kavatakse viia vesiviljelusettevõttesse või lasta loodusesse. Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus otsustab, et asjaomaste veeloomade päritolukoha laadi tõttu ei ole võimalik sertifikaati välja anda, võib ta sihtkoha pädeva asutuse nõusolekul anda loa nende vedamiseks ilma loomatervise sertifikaadita.
3. Käesolevat artiklit ei kohaldata looduslike veeloomade suhtes, keda kogutakse või püütakse otse inimtoiduks.

*Artikkel 210***Liikmesriikide tehtavad erandid seoses riiklike loomatervise sertifikaatide väljaandmisega**

Erandina artiklites 208 ja 209 sätestatud loomatervise sertifikaatide väljaandmise nõuetest võivad liikmesriigid teha erandi teatavate veeloomade saadetiste liikumisele ilma loomatervise sertifikaadita nende territooriumidel, tingimusel et nad on kehtestanud alternatiivse süsteemi selle tagamiseks, et selliste loomade saadetised on jälgitavad ja vastavad 1.–4. jaos (artiklid 191–207) kehtestatud loomatervisenõuetele sellise liikumise osas.

*Artikkel 211***Veeloomade loomatervise sertifikaatide väljaandmisega seotud volituste delegeerimine ja rakendusaktid**

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
  - a) loomatervise sertifikaadi väljaandmise nõuet muude veeloomade kui vesiviljelusloomade liikumisel artikli 209 lõike 1 kohaselt, juhul kui loomatervise sertifikaat on oluline selle tagamiseks, et kõnealune liikumine vastaks asjaomaste loetellu kantud loomaliikide puhul järgmistele loomatervisenõuetele:
    - i) 1.–4. jaos (artiklid 191–207) kehtestatud nõuded ja nende jagude kohaselt vastu võetud eeskirjad;
    - ii) artikli 55 lõikes 1, artiklis 56, artikli 61 lõikes 1, artiklites 62 ja 64 ja artikli 65 lõikes 1, artikli 74 lõikes 1 ning artiklites 79 ja 80 ette nähtud või artikli 55 lõike 2, artiklite 63, 67 ja 68 ja artikli 71 lõike 3 ja artikli 74 lõike 4 ning artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud tauditõrjemeetmed;
    - iii) artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralised meetmed;
  - b) artiklites 208 ja 209 kehtestatud erieeskirju loomatervise sertifikaatide väljaandmise kohta, kui pädeva asutuse rakendatavate riskimaandamise erimeetmetega tagatakse:
    - i) liikuvate veeloomade jälgitavus;

- ii) liikuvate veeloomade vastavus 1.–4. jaos (artiklid 191–207) liikumise suhtes sätestatud loomatervisenõuetele;
  - c) erandeid artiklites 208 ja 209 kehtestatud loomatervise sertifikaatide nõuetest ja erandite tingimusi selliste veeloomade liikumise puhul, kes ei kujuta endast olulist riski taudide levikuks, võttes arvesse järgmist:
    - i) veeloomade liigid, kategooriad või arengustaadium;
    - ii) pidamise meetodid ja tootmisviisid kõnealuste vesiviljelusloomade liikide ja kategooriate korral;
    - iii) veeloomade kavandatud otstarve või
    - iv) veeloomade sihtkoht.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega eeskirjad, mis käsitlevad artikli 209 lõikes 2 sätestatud ettevõtjate kohustust tagada, et vesiviljelusettevõttesse veetavate looduslike veeloomadega on kaasas loomatervise sertifikaat.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 212

Loomatervise sertifikaatide sisu

1. Artiklites 208, 209 ja 210 osutatud loomatervise sertifikaat sisaldab vähemalt järgmist teavet:
  - a) päritoluettevõtte või -koht, sihtettevõtte või -koht ja kui see on taudide leviku seisukohast oluline, liikumisteel külastatud ettevõtted või kohad;
  - b) asjaomaste veeloomade kirjeldus, sealhulgas liik ja kategooria;
  - c) veeloomade hulk (arv, kogus või kaal);
  - d) teave, mis on vajalik selle tõendamiseks, et veeloomad vastavad 1.–4. jaos (artiklid 191–207) liikumise suhtes sätestatud asjakohastele loomatervisenõuetele.
2. Loomatervise sertifikaat võib sisaldada ka muudes liidu õigusaktides nõutud teavet.

Artikkel 213

Loomatervise sertifikaadi sisuga seotud volituste delegeerimine ja rakendusaktid

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad artikli 212 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide sisu seoses järgmisega:
  - a) üksikasjalikud eeskirjad artikli 212 lõikes 1 kehtestatud kõnealuste loomatervise sertifikaatide kohta veeloomade eri liikide ja kategooriate osas;
  - b) artikli 212 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaadis nõutav lisateave.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad loomatervise sertifikaatide näidiste kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 214***Veeloomade sihtkohta liikumise eriviisidega seotud volituste delegeerimine**

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad artiklites 208 ja 209 kehtestatud loomatervise sertifikaatide väljaandmise nõudeid täiendavaid erimeetmeid veeloomade järgmiste liikumisviiside puhul:

- a) selliste veeloomade liikumine, kes tuleb tagasi viia oma päritolukohta või mõnda muusse sihtkohta ühel või mitmel järgmisel põhjusel:
  - i) nende kavandatud teekond katkes ootamatult loomade heaoluga seotud põhjustel;
  - ii) teekonnal esines ootamatuid õnnetusi või vahejuhtumeid;
  - iii) nad saadeti teise liikmesriigi sihtkohast või liidu välispiirilt tagasi;
  - iv) veeloomad saadeti kolmandast riigist või territooriumilt tagasi;
- b) näitusteks ning spordi-, kultuuri ja muudeks sarnasteks üritusteks ettenähtud veeloomade liikumine ja nende järgnev naasmine päritolukohta.

*Artikkel 215***Ettevõtjate kohustus teha loomatervise sertifikaatide väljaandmisel koostööd pädevate asutustega**

Ettevõtjad:

- a) esitavad pädevale asutusele kogu artiklites 208 ja 209 ning artiklite 211, 213 ja 214 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud, loomatervise sertifikaadi täitmiseks vajaliku teabe enne kavandatud liikumise algust;
- b) tagavad, et vajaduse korral tehakse asjaomastele veeloomadele artikli 216 lõikes 3 ja artikli 216 lõike 4 alusel vastu võetud eeskirjades sätestatud dokumentide, identsuse ja füüsilisi kontrollid.

*Artikkel 216***Pädeva asutuse vastutus loomatervise sertifikaatide väljaandmisel ja delegeeritud õigusaktid**

1. Pädev asutus annab ettevõtja taotlusel välja loomatervise sertifikaadi veeloomade liikumise kohta, kui seda nõutakse artiklites 208 ja 209 või artiklite 211 ja artikli 214 alusel vastu võetud eeskirjades, tingimusel et on täidetud järgmised loomatervisenõuded (vastavalt vajadusele):

- a) artiklis 191, artikli 192 lõikes 1, artiklites 193, 195 ja 196, artikli 197 lõikes 1, artiklites 198 ja 199, artikli 200 lõigetes 1 ja 2, artiklis 201, artikli 203 lõikes 1 ning artikli 204 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded;
- b) artikli 192 lõike 2, artikli 197 lõike 3, artikli 200 lõike 3, artikli 201 lõike 3, artikli 202 lõike 3, artikli 203 lõike 2 ja artikli 204 lõike 3 ning artikli 205 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded;
- c) artikli 206 alusel vastu võetud rakendusaktides sätestatud nõuded.

2. Loomatervise sertifikaadid:
  - a) kontrollib, tembeldab ja allkirjastab veterinaarjärelevalve ametnik;
  - b) kehtivad lõike 4 punkti c kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud ajani, mille jooksul peavad sellega hõlmatud veeloomad jätkuvalt vastama selles sisalduvatele loomatervise tagatistele.
3. Veterinaarjärelevalve ametnik kontrollib enne loomatervise sertifikaadi allkirjastamist lõike 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrollide abil, et sellega hõlmatud veeloomad vastavad käesolevas peatükis kehtestatud nõuetele, võttes vajaduse korral arvesse asjaomaste veeloomade liiki ja kategooriat ja loomatervisenõudeid.
4. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, milles kehtestatakse eeskirjad seoses järgmisega:
  - a) dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrollide ja läbivaatuste liigid veeloomade eri liikide ja kategooriate puhul, mille veterinaarjärelevalve ametnik peab teostama kooskõlas lõikega 3, et kontrollida käesolevas peatükis kehtestatud nõuete täitmist;
  - b) ajavahemik, mille jooksul veterinaarjärelevalve ametnik peab enne veeloomade saadetiste liikumist teostama nimetatud dokumentide, identsuse ja füüsiliste kontrolli ja läbivaatuse ja välja andma loomatervise sertifikaadid;
  - c) loomatervise sertifikaatide kehtivusaeg.

Artikkel 217

Elektroonilised loomatervise sertifikaadid

Artikli 216 lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaadid võib asendada TRACESi abil koostatavate, käideldavate ja edastatavate elektrooniliste loomatervise sertifikaatidega, tingimusel et sellised elektroonilised loomatervise sertifikaadid:

- a) sisaldavad kogu vajalikku teavet, mida loomatervise sertifikaadi näidis peab vastavalt artikli 212 lõikele 1 ja artikli 213 kohaselt vastu võetud eeskirjadele sisaldama;
- b) tagavad asjaomaste veeloomade jälgitavuse ja nende loomade seotuse elektroonilise loomatervise sertifikaadiga;
- c) tagavad, et päritolu- ja sihtliikmesriigi ning läbitava liikmesriigi pädevatel asutustel on võimalik elektroonilistele dokumentidele juurde pääseda kogu veo kestel.

Artikkel 218

Ettevõtjate deklaratsioon vesiviljelusloomade liikumise kohta teistesse liikmesriikidesse ja delegeeritud õigusaktid

1. Sihtkoha ettevõtjad annavad välja ettevõtja deklaratsiooni vesiviljelusloomade liikumise kohta nende päritolukohast ühes liikmesriigist teises liikmesriigis asuvasse sihtkohta ja tagavad selle, et nimetatud deklaratsioon on selliste vesiviljelusloomadega kaasas, kui artiklite 208 ja 209 või artikli 211 ja artikli 214 alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt ei nõuta loomatervise sertifikaadi olemasolu.
2. Lõikes 1 kehtestatud ettevõtja deklaratsioon sisaldab vähemalt järgmist teavet vesiviljelusloomade kohta:
  - a) nende päritolu- ja sihtkoht ja asjakohasel juhul liikumisteele jäävad kohad;
  - b) veovahend;
  - c) vesiviljelusloomade kirjeldus, nende kategooriad, liigid, hulk (arv, kogus või kaal) vastavalt asjaomastele loomadele;

- d) teave, mis on vajalik selle tõendamiseks, et vesiviljelusloomad vastavad 1.–4. jaos (artiklid 191–207) sätestatud liikumismõnedele.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:
- a) üksikasjalikke eeskirju käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ettevõtja deklaratsiooni sisu kohta vesiviljelusloomade eri liikide ja kategooriate puhul;
- b) lisateavet, mis peab sisalduma käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ettevõtja deklaratsioonis.
4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad lõikes 1 sätestatud ettevõtja deklaratsiooni näidise kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. jagu

Veeloomade teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamine

Artikkel 219

Ettevõtjate kohustus, mis on seotud teavitamisega veeloomade viimisest teise liikmesriiki

1. Ettevõtjad, kes ei ole vedajad, teavitavad eelnevalt oma päritoluliikmesriigi pädevat asutust veeloomade kavandatavast ühest liikmesriigist teise viimisest, kui:
- a) veeloomadega peab kaasas olema päritoluriigi pädeva asutuse poolt artiklite 208 ja 209 kohaselt ning artikli 211 ja artikli 214 lõike 2 alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt väljaantud loomatervise sertifikaat;
- b) veeloomadega peab kaasas olema veeloomade loomatervise sertifikaat, kui neid viiakse piirangutsoonist välja vastavalt artikli 208 lõike 2 punktile a;
- c) viidavaid vesiviljelusloomi ja looduslikke veeloomi on kavas kasutada:
- i) ettevõttes, mille suhtes kohaldatakse registreerimismõnede kooskõlas artikliga 173 või heakskiidunõuet kooskõlas artiklitega 176–179;
- ii) loodusesse laskmiseks;
- d) teavitus on nõutav artikli 221 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaselt.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud teavitamise eesmärgil esitavad ettevõtjad oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele kogu vajaliku teabe, mis võimaldab sellel artikli 220 lõike 1 kohaselt teavitada liikumisest sihtliikmesriigi pädevat asutust.

Artikkel 220

Pädeva asutuse kohustus teavitada veeloomade liikumisest teistesse liikmesriikidesse

1. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab sihtliikmesriigi pädevat asutust artiklis 219 osutatud veeloomade liikumisest, välja arvatud siis, kui selle teavitamise suhtes on tehtud erand kooskõlas artikli 221 lõike 1 punktiga c.
2. Lõikes 1 osutatud teavitamine toimub enne asjaomast liikumist ja võimaluse korral alati TRACESi kaudu.
3. Liikmesriigid määravad piirkonnad lõikes 1 sätestatud liikumisteade haldamiseks.

4. Erandina lõikest 1 võib päritoluliikmesriigi pädev asutus anda asjaomasele ettevõtjale loa teavitada sihtliikmesriigi pädevat asutust veeloomade liikumisest osaliselt või täielikult TRACESi kaudu.

Artikkel 221

Volituste delegeerimine ja rakendusaktid, mis on seotud ettevõtja ja pädeva asutuse poolt veeloomade liikumisest teavitamisega

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad:
  - a) nõuet, mille kohaselt ettevõtja peab vastavalt artiklile 219 eelnevalt teavitama muudesse kui artikli 219 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud liikidesse või kategooriatesse kuuluvate veeloomade liikmesriikidevahelisest liikumisest, kui sellise liikumise jälgitavus on vajalik käesolevas peatükis sätestatud loomatervisenõuete täitmise tagamiseks;
  - b) teavet, mis on vajalik veeloomade liikumisest teavitamiseks vastavalt artiklile 219 ja artikli 220 lõikele 1;
  - c) erandeid artikli 219 lõike 1 punktis c kehtestatud teavitamise nõuetest veeloomade liikide ja kategooriate või liikumisviiside puhul, mis ei kujuta endast olulist riski;
  - d) erakorralisi toiminguid veeloomade liikumisest teavitamiseks voolukatkestuste ja muude TRACESi häirete korral;
  - e) nõudeid artikli 220 lõikes 3 sätestatud piirkondade määramise kohta liikmesriikide poolt.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad:
  - a) teavitamise üksikasju seoses järgmisega:
    - i) ettevõtja poolt päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamine veeloomade liikumisest vastavalt artiklile 219;
    - ii) päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt sihtliikmesriigi pädeva asutuse teavitamine veeloomade liikumisest vastavalt artikli 220 lõikele 1;
  - b) tähtaegu, mis on ette nähtud:
    - i) ettevõtja poolt artikli 219 lõikes 2 osutatud vajaliku teabe esitamiseks päritoluliikmesriigi pädevale asutusele;
    - ii) päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt liikumisest teavitamiseks vastavalt artikli 220 lõikele 1.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Veeloomade saaduste, välja arvatud elusate veeloomade liidusisene tootmine, töötlemine ja turustamine

Artikkel 222

Ettevõtjate üldised loomatervise-alased kohustused ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad võtavad asjakohaseid ennetusmeetmeid selle tagamiseks, et veeloomade saaduste, välja arvatud elusad veeloomad, kõigi tootmis-, töötlemis- ja turustamisetappide käigus ei põhjusta need tooted:
  - a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikut, võttes arvesse tootmis-, töötlemis- või sihtkoha tervisestaatus;

b) esilekerkivate taudide levikut.

2. Ettevõtjad tagavad, et veeloomade saadused, välja arvatud elusad veeloomad, ei ole pärit ettevõtetest või toidukäitlemisettevõtetest või ei ole saadud loomadelt, kes on pärit sellistest ettevõtetest või toidukäitlemisettevõtetest, mille suhtes kohaldatakse järgmist:

a) artiklites 257 ja 258 ette nähtud ja artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralised meetmed, v.a juhul, kui kõnealuste eeskirjadega on VII osas (artiklid 257–262) ette nähtud vastavad erandid;

b) veeloomade ja veeloomade saaduste suhtes kohaldatavad liikumispiirangud, nagu on sätestatud artikli 32 lõike 1 punktis c, artikli 55 lõike 1 punktis e, artiklis 56, artikli 61 lõike 1 punktis a, artikli 62 lõikes 1, artikli 65 lõike 1 punktis c, artikli 70 lõike 1 punktis b, artikli 74 lõike 1 punktis a, artikli 76 lõike 2 punktis b ja artikli 76 lõikes 3, artiklites 79, 81 ja artikli 82 lõigetes 2 ja 3 ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67 ja artikli 70 lõike 3, artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4, artikli 76 lõike 5 ja artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades, v.a juhul, kui kõnealuste eeskirjadega on ette nähtud erandid kõnealustest liikumispiirangutest.

3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad üksikasjalikke nõudeid, millega täiendatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud nõudeid veeloomade saaduste, välja arvatud elusad veeloomad, liikumise korral, seoses järgmisega:

a) taudid ja veeloomade liigid, kellel esineb taud, mille suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud erakorralisi meetmeid või liikumispiiranguid;

b) veeloomade saaduste liigid;

c) riskimaandamismeetmed, mida kohaldatakse veeloomade saaduste suhtes päritolu- ja sihtkohas;

d) veeloomade saaduste kavandatud otstarve;

e) veeloomade saaduste sihtkoht.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata selliste looduslike veeloomade saaduste suhtes, mis kogutakse või püütakse otse inimtoiduks.

Artikkel 223

Loomatervise sertifikaadid ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad võivad ettevõttest välja viia ainult järgmisi veeloomade saadusi (v.a elusad veeloomad), kui kõnealuste saadustega on kaasas päritoluliikmesriigi pädeva asutuse poolt lõike 3 kohaselt välja antud loomatervise sertifikaat:

a) veeloomade saadused:

i) mida võib välja viia piirangutsoonist, mille suhtes kohaldatakse artikli 259 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud erakorralisi meetmeid, ja

ii) mis on pärit veeloomadelt, mille liikide suhtes kohaldatakse kõnealuseid erakorralisi meetmeid;

b) veeloomade saadused:

i) mida võib välja viia piirangutsoonist, mille suhtes kohaldatakse tauditõrjemeetmeid, nagu on sätestatud artikli 32 lõike 1 punktis c, artikli 55 lõike 1 punktis c, artiklis 56, artikli 61 lõike 1 punktis a, artikli 62 lõikes 1, artikli 63 lõikes 1, artikli 65 lõike 1 punktis c, artikli 70 lõike 1 punktis b ja artikli 74 lõike 1 punktis a, artiklis 79 ning artikli 55 lõike 2, artiklite 63 ja 67 ja artikli 71 lõike 3, artikli 74 lõike 4 ja artikli 83 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades, ning

- ii) mis on pärit veeloomadelt, mille liikide suhtes kohaldatakse kõnealuseid tauditõrjemeetmeid.
2. Erandina lõikest 1 ei nõuta sellist sertifikaati looduslike veeloomade saaduste liikumise korral, tingimusel et:
- a) kehtivad pädeva asutuse poolt lubatud alternatiivsed riskimaandamismeetmed selle tagamiseks, et kõnealused liikumised ei kujuta endast riski loetellu kantud taudide levikuks;
- b) selliste saaduste saadetised on jälgitavad.
3. Ettevõtjad võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaat on loomsete saadustega kaasas päritolukohast sihtkohani.
4. Pädev asutus annab ettevõtja taotlusel välja loomatervise sertifikaadi lõikes 1 osutatud loomsete saaduste (v.a elusad veeloomad) liikumiseks, tingimusel et on täidetud käesolevas artiklis osutatud asjakohased nõuded.
5. Artiklit 212 ja artikleid 214–217 ning artikli 213 ja artikli 216 lõike 4 kohaselt vastu võetud eeskirju kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud veeloomade saaduste (v.a elusad veeloomad) liikumisega seotud loomatervise sertifikaatide väljaandmise korral.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad nõudeid ja üksikasjalikke eeskirju käesoleva artikli lõikes 1 osutatud veeloomade saadustega (v.a elusad veeloomad) kaasas olevate loomatervise sertifikaatide kohta, võttes arvesse järgmist:
- a) asjaomaste loomsete saaduste liigid;
- b) asjaomaste saaduste suhtes kohaldatud riskimaandamismeetmed, mis vähendavad taudide levimise riski;
- c) kõnealuste saaduste kavandatud otstarve;
- d) kõnealuste saaduste sihtkoht.

Artikkel 224

Loomatervise sertifikaatide sisu ning delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid

1. Veeloomade saaduste (v.a elusad veeloomad) loomatervise sertifikaat sisaldab vähemalt järgmist teavet:
- a) päritoluettevõtte või -koht ja sihtettevõtte või -koht;
- b) asjaomaste loomsete saaduste kirjeldus;
- c) loomsete saaduste hulk (arv, kogus või kaal);
- d) loomsete saaduste identifitseerimine, kui seda on nõutud artikli 65 lõike 1 punktis h või artikli 67 kohaselt vastuvõetud eeskirjades;
- e) teave, mis on vajalik selle tõendamiseks, et asjaomased saadused vastavad artikli 222 lõikes 2 ja artikli 222 lõike 3 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud liikumispiirangu nõuetele.
2. Loomatervise sertifikaat võib sisaldada ka muudes liidu õigusaktides nõutud teavet.
3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad käesoleva artikli lõike 1 kohaselt loomatervise sertifikaadis sisalduva teabe muutmist ja täiendamist.

4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud loomatervise sertifikaatide näidiste kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 225

Loomsete saaduste teistesse liikmesriikidesse viimisest teavitamine

1. Ettevõtjad:
  - a) teavitavad päritoluliikmesriigi pädevat asutust enne veeloomade saaduste (v.a elusad veeloomad) kavandatava liikumise algust, kui artikli 223 lõike 1 kohaselt peab asjaomase saadetisega olema kaasas loomatervise sertifikaat;
  - b) esitavad kogu vajaliku teabe, mis võimaldab päritoluliikmesriigi pädeval asutusel teavitada sihtliikmesriiki veeloomade asjaomasest liikumisest vastavalt käesoleva artikli lõikele 2.
2. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab sihtliikmesriigi pädevat asutust veeloomade saaduste (v.a elusad veeloomad) liikumisest kooskõlas artikli 220 lõikega 1.
3. Veeloomade saadustest (v.a elusad veeloomad) teavitamise suhtes kohaldatakse artikleid 219 ja 220 ning artikli 221 kohaselt vastu võetud eeskirju.

4. PEATÜKK

Riiklikud meetmed

Artikkel 226

Riiklikud meetmed muude kui loetellu kantud taudide mõju piiramiseks

1. Kui liikmesriigi veeloomade tervisele kujutab endast olulist riski taud, mis ei kuulu artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide hulka, võib asjaomane liikmesriik rakendada riiklikke meetmeid, et ennetada kõnealuse taudi riiki sissetoomist või tõrjuda kõnealuse taudi levimist.

Liikmesriigid tagavad, et nimetatud riiklikud meetmed ei ületa piire, mis on asjakohased ja vajalikud asjaomase taudi asjaomasesse liikmesriiki sissetoomise ennetamiseks või taudi leviku tõrjeks.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni eelnevalt kavandatavatest lõikes 1 osutatud riiklikest meetmetest, mis võivad mõjutada veeloomade ja veeloomade saaduste liikmesriikidevahelist liikumist.

3. Komisjon kiidab heaks ja muudab vajaduse korral rakendusaktidega käesoleva artikli lõikes 2 osutatud riiklikke meetmeid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Lõikes 3 osutatud heakskiit antakse ainult siis, kui on vaja kehtestada piirangud liikmesriikidevahelise liikumise suhtes, et ennetada lõikes 1 osutatud taudi riiki sissetoomist või tõrjuda selle taudi levimist, võttes arvesse asjaomase taudi üldist mõju liidus ja võetud meetmeid.

III JAOTIS

MUUDE LIIKIDE KUI MAISMAA- JA VEELoomALIIKIDENA MÄÄRATLETUD LOOMAD JA SELLISTE LOOMADE PALJUNDUSMATERJAL JA SAADUSED*Artikkel 227***Loomatervisenõuded, mis käsitlevad muid loomi ja selliste loomade paljundusmaterjali ja saadusi**

Kui muud loomad kuuluvad artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide puhul loetellu kantud liikidesse ja kõnealused muud loomad või nende loomade paljundusmaterjal või saadused kujutavad endast riski rahva- või loomatervisele liidus, siis kohaldatakse ühte või mitut järgmistest nõuetest:

- a) I jaotise 1. peatükis ja II jaotise 1. peatükis (artiklid 84–101 ja artiklid 172–175) kehtestatud nõuded registreerimise, heakskiitmise, arvestuse pidamise ja ettevõtete ja vedajate registri kohta;
- b) artiklites 108–111 kehtestatud jälgitavusnõuded ja artiklis 117 muude loomade ja artiklis 122 loomse paljundusmaterjali kohta kehtestatud nõuded;
- c) liikumisnõuded:
  - i) seoses muude loomadega, kes elavad peamiselt maismaal või kes on tavaliselt tabandunud maismaalloomade taudidest, IV osa I jaotise 3. peatüki 1. jaos (artiklid 124 ja 125) ja 6. jaos (artiklid 137–142) ning IV osa I jaotise 4. peatükis (artiklid 155 ja 156) sätestatud nõuded, võttes arvesse artikli 228 lõike 3 punktides d ja e kehtestatud kriteeriume;
  - ii) seoses muude loomadega, kes elavad peamiselt veekeskkonnas või kes on tavaliselt tabandunud veeloomade taudidest, IV osa II jaotise 2. peatüki 1.–4. jaos (artiklid 191–207) kehtestatud nõuded, võttes arvesse artikli 228 lõike 3 punktides d ja e kehtestatud kriteeriume;
  - iii) seoses loomse paljundusmaterjaliga, artiklites 157 ja 158 sätestatud üldised liikumisnõuded ja teistesse liikmesriikidesse viimist käsitlevad erinõuded, mis on sätestatud artiklites 164 ja 165;
  - iv) seoses loomsete saadustega, artiklites 166 ja 222 sätestatud ettevõtjate üldised loomatervise-alased kohustused seoses loomsete saaduste liidusisese tootmise, töötlemise ja turustamisega;
- d) ettevõtjate ja pädevate asutuste kohustused seoses loomatervise sertifikaatide ja ettevõtjate kohustused seoses deklaratsioonidega järgmise kohta:
  - i) muud loomad vastavalt artiklites 143–151 või artiklites 208–218 sätestatud eeskirjadele;
  - ii) loomne paljundusmaterjal vastavalt artiklites 161 ja 162 sätestatud eeskirjadele;
  - iii) loomsed saadused vastavalt artiklites 165 ja 168 või artiklites 223 ja 224 sätestatud eeskirjadele;
- e) ettevõtjate ja pädevate asutuste kohustus teavitada liikumisest, võttes arvesse artiklites 152, 153, 154, 163 ja 169 ning artiklites 219–221 ja 225 sätestatud nõudeid.

*Artikkel 228***Volituste delegeerimine ja rakendusaktid, mis käsitlevad muude loomade ning nende paljundusmaterjali ja saadustega seotud loomatervisenõudeid**

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad muude loomade, nende paljundusmaterjali ja saaduste suhtes sätestatud, artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide riski vähendamiseks vajalikke erinõudeid, nagu on sätestatud artiklis 227.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad lõikes 1 sätestatud tauditõrje- ja taudiennetusmeetmete rakendamise üksikasjalikke eeskirju.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel tugineb komisjon nende õigusaktide puhul järgmistele kriteeriumidele:

- a) muude loomade liigid või kategooriad on esitatud vastavalt artikli 8 lõikele 2 loetellu kantud liikidena ühe või mitme loetellu kantud taudi puhul, mille suhtes kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud teatavaid taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid;
- b) asjaomase loetellu kantud taudi profiil, mis on seotud punktis a osutatud muude loomade liikide ja kategooriatega;
- c) taudiennetus- ja tauditõrjemeetmete teostatavus, kättesaadavus ja tõhusus kõnealuste meetmetega hõlmatud loetellu kantud liikide puhul;
- d) kõnealuste muude loomade maismaal või vees asuv peamine elukeskkond;
- e) selliseid muid loomi tabandavate taudide liigid, kusjuures tegemist võib olla nii taudidega, mis tabandavad harilikult nii maismaaloomi kui ka veeloomi, sõltumata punktis d osutatud peamisest elukeskkonnast.

V OSA

LIITU SISENEMINE JA EKSPORT

1. PEATÜKK

Kolmandatest riikidest ja territooriumidelt pärit loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste sisenemine liitu

1. jagu

Liitu sisenemise nõuded

Artikkel 229

Loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liitu sisenemise nõuded

1. Liikmesriigid lubavad liitu siseneda kolmandatest riikidest või territooriumidelt pärit loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetistel ainult siis, kui kõnealused saadetised vastavad järgmistele nõuetele, v.a juhul kui nimetatud loomad, loomne paljundusmaterjal või loomsed saadused on hõlmatud artikli 239 lõike 2 kohaselt tehtava erandiga:

- a) nad on pärit kolmandast riigist või territooriumilt, mis on artikli 230 lõike 1 kohaselt kantud asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste eriliikide ja -kategooriate loetelusse, või selle tsoonist või bioturvarühmikust, ilma et see piiraks artikli 230 lõike 2 kohaldamist;
- b) nad on pärit ettevõtetest, mis on heaks kiidetud ja loetelusse kantud, kui nimetatud heakskiit ja loetellu kandmine on nõutud artikliga 233;
- c) nad vastavad artikli 234 lõikes 1 sätestatud loomatervisenõuetele liitu sisenemise kohta ja artikli 234 lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele, kui sellised nõuded on kehtestatud asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide ja loomsete saaduste kohta;
- d) nendega on kaasas loomatervise sertifikaat, deklaratsioonid ja muud dokumendid, kui see on nõutav vastavalt artikli 237 lõikele 1 või artikli 237 lõike 4 kohaselt vastu võetud eeskirjadele.

2. Asjaomase saadetise eest vastutavad ettevõtjad esitavad kolmandatest riikidest või territooriumidelt pärit loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetised direktiivi 91/496/EMÜ artiklis 3 ja direktiivi 97/78/EÜ artiklis 3 sätestatud ametlikuks kontrolliks.

2. jagu

Kolmandate riikide ja territooriumide loetellu kandmine

Artikkel 230

Nende kolmandate riikide ja territooriumide loetelud, kust on lubatud liitu tuua loomi, loomset paljundusmaterjali ja loomseid saadusi, ning rakendusaktid ja delegeeritud aktid

1. Komisjon võib rakendusaktidega koostada loetelud kolmandate riikide ja territooriumide kohta, kust on lubatud liitu tuua teatavaid loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liike ja kategooriaid, tuginedes järgmistele kriteeriumidele:

- a) asjaomase kolmanda riigi või territooriumi loomatervise-alased õigusaktid ja eeskirjad, mis käsitlevad loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste sisenemist kõnealusesse kolmandasse riiki või kõnealusele territooriumile muudest kolmandatest riikidest või territooriumidelt;
- b) asjaomase kolmanda riigi või territooriumi pädeva asutuse pakutud tagatised seoses punktis a osutatud loomatervise-alaste õigusaktide tõhusa rakendamise ja kontrolliga;
- c) asjaomase kolmanda riigi või territooriumi pädeva asutuse töökorraldus, struktuur, ressursid ja õigusvõime;
- d) asjaomases kolmandas riigis või asjaomasel territooriumil kehtiv loomatervise sertifikaatide väljaandmise kord;
- e) asjaomase kolmanda riigi või territooriumi või selle tsooni ja bioturvarühmiku loomatervise staatus seoses järgmisega:
  - i) loetellu kantud taudid ja esilekerkivad taudid;
  - ii) looma- ja rahvatervise seotud aspektid või keskkonnaseisund asjaomases kolmandas riigis või asjaomasel territooriumil või selle tsoonis või bioturvarühmikus, mis võivad ohustada looma- või rahvatervist või keskkonnaseisundit liidus;
- f) tagatised, mida asjaomase kolmanda riigi või territooriumi pädev asutus saab anda asjakohaste liidus kohaldatavate või nendega võrdsete loomatervisenõuete järgimise kohta;
- g) korrapärasus ja kiirus, millega asjaomane kolmas riik või territoorium esitab Maailma Loomatervise Organisatsioonile (OIE) teavet oma territooriumil esinevate nakkavate loomataudide kohta, eelkõige OIE koodeksites loetellu kantud taude käsitleva teabe osas;
- h) asjaomases kolmandas riigis või asjaomasel territooriumil komisjoni tehtud kontrollide tulemused;
- i) kogemus, mis on saadud asjaomasest kolmandast riigist või asjaomaselt territooriumilt pärit loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste varasematest liitu sisenemistest ja selliste loomade, loomsete paljundusmaterjalide ja loomsete saadustega seoses liitu sisenemise kohas tehtud ametliku kontrolli tulemused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Kuni lõikes 1 sätestatud loetelude vastuvõtmiseni ja tingimusel, et sellised loetelud ei ole koostatud artikli 270 lõikes 2 osutatud liidu õigusaktide kohaselt, otsustavad liikmesriigid, millistest kolmandatest riikidest ja territooriumidelt tohib liitu tuua teatavatesse liikidesse ja kategooriatesse kuuluvaid loomi, loomset paljundusmaterjali või loomseid saadusi.

Käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamisel võtavad liikmesriigid arvesse käesoleva artikli lõike 1 punktides a-i kehtestatud kriteeriume kolmandate riikide ja territooriumide loetellu lisamise kohta.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad erandeid käesoleva artikli lõikest 2, piirates liikmesriikide võimalust otsustada selle üle, millistest kolmandatest riikidest ja territooriumidelt pärit teatavatesse liikidesse ja kategooriatesse kuuluvad loomad, loomsed paljundusmaterjalid või loomsed saadused võivad liitu siseneda, kui see on vajalik kõnealusesse liiki ja kategooriasse kuuluva looma, loomse paljundusmaterjali või loomse saadusega seotud riski tõttu.

Artikkel 231

Kolmandate riikide ja territooriumide loeteludesse lisatav teave

Komisjon täpsustab kõikide artikli 230 lõikes 1 osutatud loeteludesse kantud kolmandate riikide ja territooriumide kohta järgmise teabe:

- a) loomade, loomse paljundusmaterjali või loomsete saaduste liigid ja kategooriad, mis võivad liitu siseneda kõnealusest kolmandast riigist või kõnealusest territooriumilt;
- b) kas punkti a kohaselt täpsustatud loomad, loomne paljundusmaterjal või loomsed saadused võivad liitu siseneda kogu kõnealusest kolmandast riigist või kõnealusest territooriumilt või ainult selle ühest või mitmest tsoonist või bioturvarühmikust;
- c) loetellu kantud taude puudutavad eritingimused ja loomatervise tagatised.

Artikkel 232

Kolmandate riikide ja territooriumide loetelusse kandmise peatamine või loetelust välja jätmine ja rakendusaktid

1. Komisjon jätab rakendusaktidega sellise kolmanda riigi või territooriumi, selle tsooni või bioturvarühmiku artikli 230 lõikes 1 kehtestatud loeteludest välja või peatab kolmandast riigist või territooriumilt või selle tsoonist või bioturvarühmikust loomade, loomse paljundusmaterjali või loomsete saaduste liitu sisenemise mis tahes järgmisel põhjusel:

- a) asjaomane kolmas riik või territoorium või selle üks või mitu tsooni või bioturvarühmikut ei vasta enam artikli 230 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele, kui see on asjakohane teatavatesse liikidesse ja kategooriatesse kuuluvate loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste liitu sisenemise puhul;
- b) asjaomase kolmanda riigi või territooriumi või selle tsooni või bioturvarühmiku loomatervise-alane olukord on selline, et kõnealustesse loeteludesse kandmise peatamine või loetelust välja jätmine on vajalik liidu loomatervise staatuse kaitsmiseks;
- c) hoolimata komisjoni poolt asjaomasele kolmandale riigile või territooriumile esitatud taotlusest ajakohastada teavet, mis käsitleb loomatervise-alast olukorda ja muid artikli 230 lõikes 1 osutatud asjaolusid, ei ole kõnealune kolmas riik või territoorium seda teavet esitanud;
- d) asjaomane kolmas riik või territoorium ei nõustu komisjoni poolt liidu nimel tehtava kontrolliga oma territooriumil.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel seoses olulise riskiga artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudi levikuks liitu võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 sätestatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. Komisjon võib rakendusaktidega kanda uuesti artikli 230 lõikes 1 ette nähtud loeteludesse sellise kolmanda riigi või territooriumi, selle tsooni või bioturvarühmiku, mis on kõnealustest loeteludest välja jäetud, või anda uuesti loa loomade, loomse paljundusmaterjali või loomsete saaduste liitu sisenemiseks kolmandast riigist või territooriumilt, selle tsoonist või bioturvarühmikust, kust liitu sisenemine oli peatatud, ühel järgmistest põhjustest:

- a) käesoleva artikli lõike 1 punktides a või c osutatud põhjustel, tingimusel et asjaomane kolmas riik või territoorium tõendab, et ta täidab artikli 230 lõikes 1 kehtestatud loetellu kandmise kriteeriume;

- b) käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud põhjustel, tingimusel et asjaomane kolmas riik või territoorium esitab piisavad tagatised selle kohta, et loomatervise-alane olukord, mis tingis peatamise või loetelust väljajätmise, on lahenenud või ei ohusta enam looma- või rahvatervist liidus;
- c) käesoleva artikli lõike 1 punktis d osutatud põhjustel, tingimusel et:
- asjaomane kolmas riik või territoorium nõustub komisjoni poolt liidu nimel tehtava kontrolliga oma territooriumil ning
  - kõnealuse komisjoni kontrolli tulemused näitavad, et asjaomane kolmas riik või territoorium, selle tsoonid või bioturvarühmikud vastavad artikli 230 lõikes 1 kehtestatud loetellu kandmise kriteeriumidele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. jagu

Kolmandates riikides ja territooriumidel asuvate ettevõtete heakskiitmine ja loetellu kandmine

Artikkel 233

Ettevõtete heakskiitmine ja loetellu kandmine

- Liikmesriigid annavad loa liitu sisenemiseks ainult sellistele maismaaloomadele ja sellisele loomsele paljundusmaterjalile, mis on pärit sellist tüüpi ettevõttest, mille puhul on nõutav liidu heakskiit vastavalt artikli 94 lõikele 2 ja artikli 94 lõike 3 ja artikli 95 kohaselt vastuvõetud eeskirjadele, kui asjaomane kolmandas riigis või territooriumil asuv ettevõtte:
  - vastab kõnealuses kolmandas riigis või kõnealusel territooriumil kehtestatud loomatervisenõuetele, mis on võrdväärseid liidus seda tüüpi ettevõtete suhtes kohaldatavate eeskirjadega;
  - on kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi pädeva asutuse poolt heaks kiidetud ja loetellu kantud, v.a juhul kui kolmandas riigis või territooriumil kehtestatud alternatiivsed riskimaandamismeetmed pakuvad võrdväärseid loomatervise tagatisi liidus.
- Komisjon kogub kokku asjaomaste kolmandate riikide või territooriumide pädevatelt asutustelt saadud loetelud lõike 1 punktis b osutatud heakskiidetud ettevõtetest.
- Komisjon esitab liikmesriikidele kõik asjaomaste kolmandate riikide või territooriumide heakskiidetud ettevõtete uued või ajakohastatud loetelud ja teeb need avalikkusele kättesaadavaks.
- Komisjon võtab rakendusaktidega vastu vajalikud eeskirjad lõike 1 punkti b ühetaolise kohaldamise tagamiseks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. jagu

Loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liikide ja kategooriate sisenemine liitu

Artikkel 234

Loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liikide ja kategooriate liitu sisenemise suhtes kohaldatavad loomatervisenõuded

- Loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liikide ja kategooriate kolmandatest riikidest või territooriumidelt liitu sisenemise suhtes kohaldatavad loomatervisenõuded:
  - on sama ranged kui käesolevas määruses sätestatud loomatervisenõuded ja käesoleva määruse kohaselt vastu võetud eeskirjad, mida kohaldatakse nimetatud loomade, loomse paljundusmaterjali või loomsete saaduste liikide ja kategooriate liidusise liikumise suhtes, või

b) pakuvad võrdväärseid tagatise loomatervisenõuetele, mida kohaldatakse käesoleva määruse IV osas (artiklid 84–228) sätestatud liikidesse ja kategooriatesse kuuluvate loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste suhtes.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad loomatervisenõudeid seoses järgmisega:

a) loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liikide ja kategooriate sisenemine liitu kolmandatest riikidest või territooriumidelt;

b) nimetatud loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liidusisene liikumine pärast nende liitu sisenemist, kui see on vajalik asjaomase riski vähendamiseks.

3. Kuni ei ole vastu võetud käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusakte loomatervisenõuete kohta konkreetse looma, loomse paljundusmaterjali või loomse saaduse liigi ja kategooria osas, võivad liikmesriigid pärast asjaomaste riskide hindamist kohaldada riiklikke eeskirju, tingimusel et kõnealused eeskirjad vastavad nimetatud lõikes kehtestatud nõuetele ja neis võetakse arvesse artiklites 235 ja 236 osutatud asjaolusid.

Artikkel 235

Asjaolud, mida tuleb arvesse võtta artiklis 234 sätestatud delegeeritud õigusaktides seoses loomade sisenemisega liitu

Artikli 234 lõike 2 kohastes delegeeritud aktides loomatervisenõuete sätestamisel võtab komisjon seoses teatavate loomaliikide ja -kategooriate liitu sisenemisega arvesse järgmist:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudid ja esilekerkivad taudid;
- b) liidu tervisestaatus seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudidega;
- c) loetellu kantud liigid seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudidega;
- d) asjaomaste loomade vanus ja sugu;
- e) asjaomaste loomade päritolu;
- f) asjaomase päritolu- ja sihtkoha ettevõtte tüüp ja tootmisviis;
- g) kavandatud sihtkoht;
- h) asjaomaste loomade kavandatud otstarve;
- i) riskimaandamismeetmed, mis on kehtestatud päritolu- või transiidikohaks olevates kolmandates riikides või territooriumidel või pärast asjaomaste loomade liidu territooriumile sisenemist;
- j) kõnealuste loomade liidusisese liikumise suhtes kohaldatavad loomatervisenõuded;
- k) muud epidemioloogilised tegurid;
- l) rahvusvahelised loomatervisega seotud kaubandusstandardid, mis on asjakohased kõnealuste loomade liikide ja kategooriate puhul.

Artikkel 236

Asjaolud, mida tuleb arvesse võtta artiklis 234 sätestatud delegeeritud õigusaktides seoses loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste sisenemisega liitu

Artikli 234 lõikes 2 sätestatud delegeeritud õigusaktides loomatervisenõuete sätestamisel võtab komisjon seoses loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liitu sisenemisega arvesse järgmist:

- a) artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudid ja esilekerkivad taudid;

- b) nende loomade tervisestaatus, kellelt on pärit nimetatud loomne paljundusmaterjal ja loomsete saadused, ja liidu tervisestaatus seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudidega;
- c) nimetatud loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste liik ja laad, käitlemine, töötlemismeetodid ja muud riskimaandamismeetmed, mida on kohaldatud päritolukohas, saadetise lähetamisel või sihtkohas;
- d) päritolu- ja sihtkoha ettevõtte tüüp ja tootmisviis;
- e) kavandatud sihtkoht;
- f) asjaomase loomse paljundusmaterjali ja asjaomaste loomsete saaduste kavandatud otstarve;
- g) asjaomase loomse paljundusmaterjali ja asjaomaste loomsete saaduste liidusisese liikumise suhtes kohaldatavad loomatervisenõuded;
- h) muud epidemioloogilised tegurid;
- i) rahvusvahelised loomatervise seotud kaubandusstandardid, mis on asjakohased asjaomase loomse paljundusmaterjali ja asjaomaste loomsete saaduste puhul.

5. jagu

Loomatervise sertifikaadid, deklaratsioonid ja muud dokumendid

Artikkel 237

Liitu sisenemiseks vajalikud loomatervise sertifikaadid, deklaratsioonid ja muud dokumendid

1. Liikmesriigid annavad liitu sisenemiseks loa loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetistele ainult siis, kui nende saadetistega on kaasas kas üks järgmistest dokumentidest või mõlemad:
  - a) päritolukohaks oleva kolmanda riigi või territooriumi pädeva asutuse poolt välja antud loomatervise sertifikaat, v.a juhul kui lõike 4 punkti a kohaselt on tehtud erand;
  - b) deklaratsioonid või muud dokumendid, mida nõutakse lõike 4 punkti b kohaselt vastu võetud eeskirjades.
2. Liikmesriigid ei tohi anda luba liitu sisenemiseks loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetistele, kui lõike 1 punktis a osutatud loomatervise sertifikaat ei ole kontrollitud ja allkirjastatud veterinaarjärelevalve ametniku poolt kolmandas riigis või territooriumil vastavalt sertifikaatide väljaandmise nõuetele, mis on samaväärsed artikli 149 lõikes 3 või artikli 216 lõikes 3 kehtestatud nõuetega ja artikli 149 lõike 4 või artikli 216 lõike 4 kohaselt vastu võetud eeskirjades kehtestatud eeskirjadega.
3. Liikmesriigid lubavad lõikes 1 osutatud, loomadega kaasasolevad loomatervise sertifikaadid asendada TRACESi abil koostatavate, käideldavate ja edastatavate elektrooniliste loomatervise sertifikaatidega, tingimusel et need elektroonilised loomatervise sertifikaadid:
  - a) sisaldavad kogu vajalikku teavet, mis peab sisalduma käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud loomatervise sertifikaadis vastavalt artikli 238 lõikele 1 ja artikli 238 lõike 3 kohaselt vastu võetud eeskirjadele;
  - b) tagavad asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide ja loomsete saaduste saadetiste jälgitavuse ja seovad need saadetised elektroonilise loomatervise sertifikaadiga.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad järgmist:
  - a) erandeid käesoleva artikli lõike 1 punktis a ja lõikes 2 kehtestatud loomatervise sertifikaadi nõuetest loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetiste osas ja loomatervise sertifikaatide väljaandmise kohta kehtestatud erieeskirjadest nimetatud saadetiste puhul, kui asjaomased saadetised ei kujuta endast olulist riski looma- või rahvatervisele liidus, tingituna ühest või mitmest järgmisest asjaolust:
    - i) asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste liik ja kategooria;

- ii) asjaomaste loomade pidamise, loomsete paljundusmaterjalide ja loomsete saaduste säilitamise meetodid ja tootmisviisid;
  - iii) nende kavandatud otstarve;
  - iv) alternatiivsed riskimaandamise meetmed, mis on kehtestatud päritolukohaks olevates kolmandates riikides või territooriumidel või transiidikohtades, või pärast nende liidu territooriumile saabumist, mis pakuvad käesolevas määruses sätestatuga samaväärset looma- ja rahvatervise kaitset;
  - v) asjaomase kolmanda riigi või territooriumi poolt tagatiste pakkumine selle kohta, et liitu sisenemise nõuete järgimist tõendatakse muul viisil kui loomatervise sertifikaadi abil;
- b) eeskirju, mille kohaselt peavad liitu sisenevate loomade, loomsete paljundusmaterjalide ja loomsete saadustega olema kaasas deklaratsioonid või muud dokumendid, mida on vaja selle tõendamiseks, et asjaomased loomad, loomsed paljundusmaterjalid ja loomsed saadused vastavad artikli 234 lõike 2 kohaselt vastu võetud eeskirjades sätestatud loomatervisenõuetele liitu sisenemise kohta.

Artikkel 238

Loomatervise sertifikaatide sisu

1. Artikli 237 lõike 1 punktis a osutatud loomatervise sertifikaat sisaldab vähemalt järgmist teavet:
    - a) järgmiste kohtade nimi ja aadress:
      - i) päritoluettevõtte või -koht;
      - ii) sihtettevõtte või -koht;
      - iii) asjaomaste peetavate loomade kogumis- või puhkekohana kasutatavad ettevõtted (asjakohasel juhul);
    - b) asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste kirjeldus;
    - c) asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste arv või kogus;
    - d) asjaomaste loomade, loomsete paljundusmaterjalide või loomsete saaduste identifitseerimine ja registreerimine (asjakohasel juhul);
    - e) teave, mis on vajalik selle näitamiseks, et asjaomased loomad, loomsed paljundusmaterjalid ja loomsed saadused vastavad liitu sisenemiseks vajalikele loomatervisenõuetele, mis on sätestatud artiklis 229 ja artikli 234 lõikes 1 ning artikli 234 lõike 2 ja artikli 239 kohaselt vastu võetud eeskirjades.
  2. Artikli 237 lõike 1 punktis a osutatud loomatervise sertifikaat võib sisaldada ka muudes liidu õigusaktides nõutud teavet.
  3. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad:
    - a) teavet, mis peab sisalduma artikli 237 lõike 1 punktis a osutatud loomatervise sertifikaadis lisaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabele;
    - b) teavet, mis peab sisalduma artikli 237 lõike 1 punktis b osutatud deklaratsioonides või muudes dokumentides;
    - c) artikli 237 lõikes 1 osutatud loomatervise sertifikaatide, deklaratsioonide ja muude dokumentide näidiseid.
- Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Kuni lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktides kehtestatud eeskirjade vastuvõtmiseni loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste teatavate liikide ja kategooriate kohta, võivad liikmesriigid pärast asjaomaste riskide hindamist kohaldada riiklikke eeskirju, tingimusel et kõnealused riiklikud eeskirjad vastavad lõikes 1 kehtestatud tingimustele.

6. jagu

Erandid ja täiendavad nõuded loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste teatavate kategooriate korral

Artikkel 239

Erandid ja täiendavad nõuded loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste teatavate kategooriate korral

1. Teatavate loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste eriliikide liitu sisenemisel ei pruugi artikli 229 lõikes 1 ja artiklites 233 ja 237 sätestatud eeskirjade kohaldamine olla asjakohane ning võib osutuda vajalikuks erieeskirjade vastuvõtmine komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega, et võtta arvesse konkreetseid riske, lõppsihtkohta, lõppkasutuse viisi ja muid asjaolusid

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erieeskirju erandite kohta artikli 229 lõikes 1 ja artiklites 233 ja 237 kehtestatud nõuetest ja liitu sisenemiseks vajalikest täiendavatest nõuetest seoses järgmisega:

a) loomad:

- i) keda on kavas kasutada tsirkustes, üritustel, näitustel, väljapanekutel, esitlustel ja kinnistes ettevõtetes;
- ii) keda on kavas kasutada teaduslikel või diagnoosimise eesmärkidel;
- iii) kelle jaoks liit on lõppsihtkoht;
- iv) kes on pärit liidust ja keda viiakse kolmandasse riiki või territooriumile ja seejärel nimetatud kolmandast riigist või territooriumilt tagasi liitu;
- v) kes on pärit liidust ja keda viiakse liikumisele jääva kolmanda riigi või territooriumi kaudu liidu teise osasse;
- vi) keda on kavas ajutiselt karjatada liidu piiride vahetus läheduses;
- vii) kes ei kujuta endast olulist riski loomatervisele liidus;

b) loomsed saadused:

- i) mis on ette nähtud isiklikuks kasutamiseks;
- ii) mis on ette nähtud tarbimiseks meeskonnale või reisijatele kolmandatest riikidest või territooriumidelt saabuvates veovahendites;

c) loomne paljundusmaterjal ja loomsed saadused:

- i) mis on ette nähtud kasutamiseks kaubandistena;
- ii) mis on ette nähtud teadustöös või diagnostikas kasutatavate proovidena;
- iii) kelle jaoks liit on lõppsihtkoht;
- iv) mis on pärit liidust ja mida viiakse kolmandasse riiki või territooriumile ja seejärel nimetatud kolmandast riigist või territooriumilt tagasi liitu;

- v) mis on pärit liidust ja mida viiakse liikumisele jääva kolmanda riigi või territooriumi kaudu liidu teise osasse;
- vi) mis ei kujuta endast olulist riski loomatervise staatusele liidus.

Nimetatud delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse artiklites 235 ja 236 osutatud asjaolusid.

3. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada eeskirjad:

- a) mis käsitlevad loomatervise sertifikaatide, deklaratsioonide ja muude dokumentide näidiseid käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste kategooriate kohta;
- b) märkides käesoleva artikli lõikes 1 osutatud toodete puhul kombineeritud nomenklatuuri koodid, kui sellised koodid ei ole kehtestatud muude asjakohaste liidu eeskirjadega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Kolmandatest riikidest ja territooriumidelt pärit teatavate kaupade, välja arvatud loomad, loomne paljundusmaterjal ja loomsed saadused, sisenemine liitu

Artikkel 240

Haigustekitajad ja delegeeritud õigusaktid

1. Ettevõtjad, veterinaararstid, veeloomade tervise spetsialistid ja loomakasvatusspetsialistid, kes toovad liitu haigustekitajaid, võtavad:
  - a) asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et nimetatud haigustekitajate liitu sisenemine ei kujuta endast riski looma- ja rahvatervisele liidus seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega ja esilekerkivate taudidega;
  - b) asjakohaseid tauditõrje- ja taudiennetusmeetmeid selle tagamiseks, et nimetatud haigustekitajate liitu sisenemine ei tekita bioterrorismi riski.

Käesolevat lõiget kohaldatakse samuti muude füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kes tahtlikult toovad liitu haigustekitajaid.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse nõuded haigustekitajate liitu sisenemise kohta ja mis hõlmavad järgmist:

- a) haigustekitajate pakendamine;
- b) teised riskimaandamismeetmed, mida on vaja selleks, et ennetada haigustekitajate keskkonda sattumist ja levimist.

Artikkel 241

Taimne materjal ja delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid

1. Liikmesriigid võtavad meetmeid, et piirata taimse materjali saadetiste liitu sisenemist ebasoodsa taudiolukorra korral kolmandates riikides või territooriumidel seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudidega või esilekerkivate taudidega, kui see on nõutud käesoleva artikli lõike 3 kohaselt vastu võetud eeskirjadega.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete kohta, millega sätestatakse:

- a) loomatervise erinõuded, mida kohaldatakse loetellu kantud või esilekerkivate taudide nakatumisteks oleva taimse materjali liitu sisenemise suhtes;

- b) nõuded, mis käsitlevad:
- i) loomatervise sertifikaatide väljaandmist, võttes arvesse artikli 237 lõike 1 punktis a ja artikli 237 lõigetes 2 ja 3 kehtestatud eeskirju, või
  - ii) deklaratsioone või muid dokumente, võttes arvesse artikli 237 lõike 1 punktis b kehtestatud eeskirju.
3. Komisjon kehtestab lõikes 2 sätestatud loomatervisenõuded, tuginedes järgmistele kriteeriumidele:
- a) teave selle kohta, kas taimse materjali kaudu edasi kanduda võiv loetellu kantud taud või esilekerkiv taud kujutab endast tõsist riski looma- ja rahvatervisele liidus;
  - b) tõenäosus, et teatava loetellu kantud taudi või esilekerkiva taudi puhul loetellu kantud liikidesse kuuluvad loomad võivad otseselt või kaudselt puutuda kokku lõikes 2 osutatud taimse materjaliga;
  - c) teave selle kohta, kas kõnealuse taimse materjaliga seoses on kättesaadavad alternatiivsed riskimaandamismeetmed, mille abil võib kõrvaldada või vähendada punktis a osutatud edasikandumise riski, ja nende meetmete tõhusus.
4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, märkides käesoleva artikli lõikes 2 osutatud taimse materjali puhul kombineeritud nomenklatuuri koodid, kui need koodid ei ole kehtestatud muude asjakohaste liidu eeskirjadega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 242

Veovahendid, seadmed, pakkematerjalid, veo ajal kasutatav vesi ja sööt ning delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid

1. Ettevõtjad, kes toovad liitu loomi ja tooteid, peavad veo ajal rakendama asjakohaseid ja vajalikke taudiennetusmeetmeid vastavalt artikli 125 lõikele 1 ja artikli 192 lõikele 1.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad järgmist:
  - a) loomatervise erinõuded, mida kohaldatakse liitu sisenemisele seoses järgmisega:
    - i) loomade ja toodete veovahendid;
    - ii) seadmed, pakkematerjal ja loomade jaoks veo ajal kasutatav vesi ning tooted, või sööt, mis võib edasi kanda loomataude;
  - b) nõuded, mis käsitlevad:
    - i) loomatervise sertifikaatide väljaandmist, võttes arvesse artikli 237 lõike 1 punktis a ja artikli 237 lõigetes 2 ja 3 kehtestatud eeskirju, või
    - ii) deklaratsioone või muid dokumente, võttes arvesse artikli 237 lõike 1 punktis b kehtestatud eeskirju.
  3. Komisjon kehtestab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud loomatervisenõuded siis, kui seoses ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudiga või esilekerkiva taudiga, mis kujutab endast tõsist riski looma- ja rahvatervisele liidus, on tekkinud ebasoodne taudiolukord:
    - a) naabruses asuvas kolmandas riigis või territooriumil;
    - b) päritolukohaks olevas kolmandas riigis või territooriumil;
    - c) transiidikohaks olevas kolmandas riigis või territooriumil.

4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada eeskirjad, märkides käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud kauba puhul kombineeritud nomenklatuuri koodid, kui need koodid ei ole kehtestatud muude asjakohaste liidu eeskirjadega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Eksport

Artikkel 243

Eksport liidust

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et loomade ja toodete eksport ja reeksport liidust kolmandasse riiki või territooriumile toimub vastavalt IV osas (artiklid 84–228) kehtestatud eeskirjadele loomade ja toodete liikumise kohta liikmesriikide vahel, võttes samaaegselt arvesse loomatervise staatust sihtkohaks olevas kolmandas riigis või territooriumil või selle asjaomases tsoonis või bioturvarühmikus seoses artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide ja esilekerkivate taudidega.

2. Asjaomaseid loomi ja tooteid importiva kolmanda riigi või territooriumi pädeva asutuse nõudmisel või siis, kui see on sätestatud kõnealuses kolmandas riigis või kõnealusel territooriumil kehtivates õigus- ja haldusmenetlustes, võib erandina lõikest 1 eksport või reeksport liidust toimuda kõnealuses kolmandas riigis või territooriumil kehtivate sätete kohaselt tingimusel, et selline eksport või reeksport ei ohusta rahva- ega loomatervist.

3. Kui kohaldatakse liidu ja kolmanda riigi või territooriumi vahel sõlmitud kahepoolse lepingu sätteid, peavad liidust sellesse kolmandasse riiki või territooriumile eksporditavad tooted vastama kõnealustele sätetele.

VI OSA

LEMMIKLOOMADE MITTEKAUBANDUSLIK LIIKUMINE ÜHEST LIIKMESRIIGIST TEISE VÕI KOLMANDAST RIIGIST VÕI TERRITOORIUMILT LIIKMESRIIKI

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 244

VI osa kohaldamisala

1. Käesolevat osa kohaldatakse lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes ühest liikmesriigist teise või kolmandast riigist või territooriumilt liikmesriiki.

2. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira:

- a) nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 ⁽¹⁾ kohaldamist;
- b) selliste riiklike meetmete kohaldamist, mis on liikmesriikides vastu võetud, avaldatud ja avalikkusele kättesaadavaks tehtud ning mis on võetud teatavat liiki või tõugu lemmikloomade liikumise piiramiseks muudel kui loomatervise-nõuetega seotud kaalutlustel.

Artikkel 245

Üldsätted

1. Käesolevas osas sätestatud loomatervisenõuetele vastavate lemmikloomade mittekaubanduslikku liikumist ei keelata, piirata ega takistata muudel loomatervise kaalutlustel kui vaid nendel, mis on tingitud käesoleva osa rakendamisest.

⁽¹⁾ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

2. Kui lemmiklooma mittekaubanduslikku liikumist teostab volitatud isik, võib see toimuda ainult viie päeva jooksul alates lemmiklooma omaniku liikumisest.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud eeskirju täiendavaid nõudeid seoses järgmisega:
  - a) volitatud isiku poolt lemmiklooma mittekaubandusliku liikumise teostamist käsitlevad dokumendid;
  - b) erandite tegemine käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tähtajast.
4. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada nõuded sellise deklaratsiooni kujunduse, keelte ja kehtivuse kohta, millega volitatud isikut volitatakse kirjalikult lemmiklooma omaniku nimel teostama lemmiklooma mittekaubanduslikku liikumist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 246

Lemmikloomade maksimaalne arv

1. I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate ja ühe mittekaubandusliku liikumise käigus veetavate lemmikloomade arv ei tohi olla suurem kui viis.
2. Erandina lõikest 1 võib I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade arv ületada viit juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:
  - a) asjaomane mittekaubanduslik liikumine toimub võistlustel, näitustel ja spordiüritustel osalemise või selliste ürituste jaoks treenimise eesmärgil;
  - b) lemmiklooma omanik või volitatud isik esitab kirjaliku tõendi, et lemmikloomad on registreeritud kas punktis a osutatud ürituse külastamiseks või sellist üritust korraldava ühenduse juures;
  - c) lemmikloomad on vanemad kui kuus kuud.
3. Selleks et vältida I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade kaubandusliku liikumise pettuse teel esitamist lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisena, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte eeskirjade kohta, millega piiratakse nimetatud liikidesse kuuluvate lemmikloomade maksimaalset arvu, keda tohib ühe mittekaubandusliku liikumise jooksul vedada.

2. PEATÜKK

Lemmikloomade liikmesriikidevahelise mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavad tingimused

Artikkel 247

I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavad tingimused

- I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvaid lemmikloomi tohib ühest liikmesriigist teise viia vaid juhul, kui:
- a) nad on artikli 252 lõike 1 punkti a alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt füüsilise identifitseerimisvahendi abil üksikult identifitseeritavad;
  - b) nad järgivad artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide suhtes võetavaid asjakohaseid taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid, mis on vastu võetud artikli 252 lõike 1 punkti b kohaselt;
  - c) nendega on kaasas nõuetekohaselt täidetud identifitseerimisdokument, mis on väljastatud kooskõlas artikli 254 punkti d kohaselt vastu võetud eeskirjadega.

Artikkel 248

I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavad tingimused

1. Kuni komisjon võtab seoses I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomadega vastu delegeeritud õigusakti vastavalt artikli 252 lõike 1 punktile b, kohaldatakse nendest liikidest lemmikloomade ühest liikmesriigist teise toimuva mittekaubandusliku liikumise suhtes käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimusi.
2. Lõikes 1 osutatud liikidesse kuuluvaid lemmikloomi võib ühest liikmesriigist teise vedada üksnes juhul, kui:
  - a) nad on artikli 252 lõike 1 punkti a alusel vastu võetud eeskirjade kohaselt kas üksikult või rühmana identifitseeritud või kirjeldatud;
  - b) nad järgivad artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide suhtes võetavaid asjakohaseid taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid, mis on vastu võetud artikli 252 lõike 1 punkti b kohaselt;
  - c) nendega on kaasas nõuetekohaselt täidetud identifitseerimisdokument, mis on väljastatud kooskõlas artikli 254 punkti d kohaselt vastu võetud eeskirjadega.
3. Kuni lõikes 1 osutatud asjakohaste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseni võib liikmesriik käesoleva määruse I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubanduslikul eesmärgil liikumise suhtes teise liikmesriigi territooriumilt tema territooriumile kohaldada siseriiklikke eeskirju, tingimusel et:
  - a) neid kohaldatakse proportsionaalselt rahva- ja loomatervisele avalduva riskiga, mis on seotud nendesse liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisega, ning
  - b) nad ei ole karmimad nõuetest, mida kohaldatakse kõnealust liiki loomade liikumise suhtes kooskõlas IV osaga.

3. PEATÜKK

Tingimused, mida kohaldatakse lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kolmandast riigist või territooriumilt liikmesriiki

Artikkel 249

I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavad tingimused

1. I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvaid lemmikloomi tohib kolmandast riigist või territooriumilt liikmesriiki tuua vaid siis, kui:
  - a) nad on artikli 252 lõike 1 punkti a alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt füüsilise identifitseerimisvahendi abil üksikult identifitseeritavad;
  - b) nad järgivad artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide suhtes võetavaid asjakohaseid taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid, mis on vastu võetud artikli 252 lõike 1 punkti b kohaselt;
  - c) nendega on kaasas nõuetekohaselt täidetud identifitseerimisdokument, mis on väljastatud kooskõlas artikli 254 punkti d kohaselt vastu võetud eeskirjadega.
2. I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvaid lemmikloomi võib tuua liikmesriiki kolmandast riigist või territooriumilt, mis ei kuulu artikli 253 lõike 1 punkti d kohaselt koostatud loetellu, üksnes sel eesmärgil loetellu kantud sisenemispunkti kaudu. Iga liikmesriik koostab oma territooriumil asuvate sisenemispunktide loetelu ja teeb selle avalikkusele kättesaadavaks.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad tingimusi erandite tegemiseks käesoleva artikli lõikest 2.

Artikkel 250

I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavad tingimused

1. Kuni komisjon võtab seoses I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomadega vastu delegeeritud õigusakti vastavalt artikli 252 lõike 1 punktile b, kohaldatakse nendest liikidest lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kolmandast riigist või territooriumilt liikmesriiki käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimusi.
2. Lõikes 1 osutatud liikidesse kuuluvaid lemmikloomi võib kolmandast riigist või territooriumilt liikmesriiki transportida üksnes juhul, kui:
  - a) nad on artikli 252 lõike 1 punkti a alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt kas üksikult või rühmana identifitseeritud või kirjeldatud;
  - b) nad järgivad artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide suhtes võetavaid asjakohaseid taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid, mis on vastu võetud artikli 252 lõike 1 punkti b kohaselt;
  - c) nendega on kaasas nõuetekohaselt täidetud identifitseerimisdokument, mis on väljastatud kooskõlas artikli 254 punkti d kohaselt vastu võetud eeskirjadega;
  - d) kui neid tuuakse kolmandast riigist või territooriumilt, mis ei kuulu artikli 253 lõike 1 punkti d kohaselt koostatud loetellu, siis sisenevad nad sel eesmärgil loetellu kantud sisenemispunkti kaudu. Iga liikmesriik koostab oma territooriumil asuvate sisenemispunktide loetelu ja teeb selle avalikkusele kättesaadavaks.
3. Kuni lõikes 1 osutatud asjakohaste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseni võib liikmesriik kohaldada käesoleva määruse I lisa B osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubanduslikul eesmärgil liikumise suhtes kolmandast riigist või territooriumilt tema territooriumile siseriiklikke eeskirju, tingimused et
  - a) neid kohaldatakse proportsionaalselt rahva- ja loomatervisele avalduva riskiga, mis on seotud nendesse liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisega, ning
  - b) nad ei ole karmimad nõuetest, mida kohaldatakse kõnealust liiki loomade liitu sisenemise suhtes kooskõlas V osaga.

Artikkel 251

Erand lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavatest tingimustest teatavate riikide ja territooriumide vahel

- Erandina artiklitest 249 ja 250 võib lemmikloomade mittekaubanduslik liikumine jätkuda järgmiste riikide ja territooriumide vahel vastavalt kõnealuste riikide ja territooriumide siseriiklikele eeskirjadele:
- a) San Marino ja Itaalia;
  - b) Vatikan ja Itaalia;
  - c) Monaco ja Prantsusmaa;
  - d) Andorra ja Prantsusmaa;
  - e) Andorra ja Hispaania;
  - f) Norra ja Rootsi;
  - g) Fääri saared ja Taani;
  - h) Gröönimaa ja Taani.

4. PEATÜKK

Identifitseerimine ning taudiennetus- ja riskimaandamismeetmed

Artikkel 252

Lemmikloomade identifitseerimise ning taudiennetus- ja riskimaandamismeetmetega seotud volituste delegeerimine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad järgmist:
  - a) üksikasjalikke liigispetsiifilisi nõudeid:
    - i) I lisa loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade identifitseerimisvahendite suhtes, mis on ette nähtud artikli 247 punktis a, artikli 248 lõike 2 punktis a, artikli 249 lõike 1 punktis a ja artikli 250 lõike 2 punktis a;
    - ii) kõnealuste identifitseerimisvahendite rakendamise ja kasutamise suhtes;
  - b) taudiennetus- ja riskimaandamismeetmete üksikasjalikke liigispetsiifilisi nõudeid selle tagamiseks, et lemmikloomad ei kujuta endast olulist riski artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud loetellu kantud taudide levikuks seoses I lisa loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade liikumisega, nagu on ette nähtud artikli 247 esimese lõigu punktis b, artikli 248 lõike 1 punktis b, artikli 249 lõike 1 punktis b ja artikli 250 lõike 2 punktis b.
2. Kui see on vajalik tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud esilekerkivate riskidega, siis kohaldatakse käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohaselt vastu võetud eeskirjade suhtes artiklis 265 sätestatud menetlust.
3. Käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohase delegeeritud õigusaktiga lubatud liigispetsiifilised taudiennetus- ja riskimaandamismeetmed peavad põhinema piisavatel, usaldusväärsetel ja kinnitatud teaduslikul teabel ning neid kohaldatakse proportsionaalselt riskiga, mida artikli 9 lõike 1 punktis d loetellu kantud taudidest ohustatud lemmikloomade mittekaubanduslik liikumine võib avaldada rahva- ja loomatervisele.
4. Lõike 1 punktis b ette nähtud delegeeritud õigusaktid võivad sisaldada veel järgmist:
  - a) eeskirjad liikmesriikide või nende osade kategooriatesse jaotamiseks vastavalt nende loomatervise staatusele ning seire- ja aruandlussüsteemidele seoses teatud taudidega, mis võivad tõenäoliselt levida I lisa loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade liikumise tõttu;
  - b) tingimused, mis liikmesriikidel tuleb täita, et nad saaksid kohaldada lõike 1 punktis b osutatud taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid;
  - c) tingimused lõike 1 punktis b osutatud taudiennetus- ja riskimaandamismeetmete kohaldamiseks ja dokumenteerimiseks;
  - d) kriteeriumid selleks, et teha teatavate kindlaksmääratud asjaolude korral erandeid lõike 1 punktis b osutatud taudiennetus- ja riskimaandamismeetmete kohaldamisest, ning vajaduse korral seda dokumenteerida;
  - e) kriteeriumid selleks, et teha teatavate kindlaksmääratud asjaolude korral erandeid artiklites 247-250 osutatud tingimustest, ning neid erandeid dokumenteerida.

Artikkel 253

Taudiennetus- ja riskimaandamismeetmeid käsitlevad rakendusaktid

1. Komisjon teeb I lisa A osas loetellu kantud liikidesse kuuluvate lemmikloomade suhtes rakendusaktidega järgmist:
  - a) sätestab eeskirjad artikli 252 lõike 4 punktides c ja d nõutud dokumentide vormi, kujunduse ja keelte kohta;

- b) võtab vastu selliste liikmesriikide loetelu, kes vastavad artikli 252 lõike 4 punktis d osutatud tingimustele, ja jätab liikmesriike sellest loetelust välja, kui toimuvad kõnealuste tingimustega seotud muutused;
- c) võtab vastu selliste liikmesriikide loetelu, kes vastavad artikli 252 lõike 4 punktis a osutatud eeskirjadele liikmesriikide või nende osade kategooriatesse jaotamise kohta, ja jätab liikmesriike sellest loetelust välja, kui toimuvad kõnealuste eeskirjadega seotud muutused;
- d) võtab vastu selliste kolmandate riikide ja territooriumide loetelu, kes vastavad artikli 252 lõike 4 punktis d osutatud tingimustele, ja jätab kolmandad riigid või territooriumid sellest loetelust välja, kui toimuvad kõnealuste tingimustega seotud muutused.
2. Komisjon võib võtta I lisa B osas loetellu kantud lemmikloomade liikide osas rakendusaktidega vastu selliste kolmandate riikide ja territooriumide loetelu, kes vastavad artikli 252 lõike 4 punktis d osutatud tingimustele, ning jätab kolmandad riigid või territooriumid sellest loetelust välja, kui toimuvad kõnealuste tingimustega seotud muutused.
3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud tõsiste riskidega, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, millega ajakohastatakse käesoleva artikli lõike 1 punktides b ja d osutatud loetelud.

5. PEATÜKK

Identifitseerimisdokumendid

Artikkel 254

Identifitseerimisdokumentidega seotud volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

- a) andmevälju teabe lisamiseks artikli 247 punktis c, artikli 248 lõike 2 punktis c, artikli 249 lõike 1 punktis c ja artikli 250 lõike 2 punktis c osutatud identifitseerimisdokumentidesse;
- b) artikli 247 punktis c osutatud identifitseerimisdokumentide blankettide jagamist;
- c) tingimusi erandite tegemiseks artikli 247 punktis c ja artikli 249 lõike 1 punktis c ette nähtud identifitseerimisdokumentide vormist;
- d) artikli 247 punktis c, artikli 248 lõike 2 punktis c, artikli 249 lõike 1 punktis c ja artikli 250 lõike 2 punktis c ette nähtud identifitseerimisdokumentide väljaandmist, täitmist ja vajaduse korral kinnitamist.

Artikkel 255

Identifitseerimisdokumente käsitlevad rakendusaktid

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse artikli 247 punktis c ja artikli 249 lõike 1 punktis c osutatud identifitseerimisdokumentide näidised. Nimetatud näidised sisaldavad artikli 254 punktis a osutatud vastavaid andmevälju nõudeid nende identifitseerimisdokumentide keelte, kujunduse, kehtivuse või turvaelementide kohta.
2. Komisjon võib rakendusaktidega vastu võtta:
- a) artikli 248 lõike 2 punktis c ja artikli 250 lõike 2 punktis c osutatud identifitseerimisdokumentide näidised, mis sisaldavad artikli 254 punktis a osutatud vastavaid andmevälju, ning nõuded nende identifitseerimisdokumentide keelte, kujunduse, kehtivuse või turvaelementide kohta;
- b) artikli 247 punktis c osutatud identifitseerimisdokumendi näidisele üleminekuks vajalikud eeskirjad.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. PEATÜKK

Teavitamiskohustus

Artikkel 256

Teavitamiskohustus

1. Liikmesriigid esitavad avalikkusele selge ja kergesti kättesaadava teabe lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavate loomatervisenõuete kohta, sealhulgas:

- a) artikli 252 lõike 4 punktis d osutatud teatavate erandite tegemise tingimused;
- b) artikli 252 lõike 4 punktis e osutatud erandite tegemise tingimused;
- c) artikli 252 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud identifitseerimisvahendi rakendamise nõuded;
- d) nõuded, mida kohaldatakse I lisa B osas osutatud liikidesse kuuluvate lemmikloomade mittekaubanduslike liikumiste suhtes liikmesriikide territooriumidele vastavalt siseriiklikele eeskirjadele, nagu on ette nähtud artikli 248 lõikes 3 ja artikli 250 lõikes 3;
- e) nõuded, mida kohaldatakse lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes liikmesriikide territooriumile teatavatest riikidest ja teatavatelt territooriumidelt vastavalt siseriiklikele eeskirjadele, nagu on osutatud artiklis 251;
- f) asjakohane teave artikli 252 lõike 1 punktis b osutatud teatud taudiennetus- ja riskimaandamismeetmete kohta.

2. Liikmesriigid loovad internetipõhised veebilehed, millel esitatakse lõikes 1 osutatud teavet, ning teatavad komisjonile nende veebilehete internetiaadressid.

3. Komisjon abistab liikmesriike nimetatud teabe avalikkusele kättesaadavaks tegemisel, avaldades oma veebilehel:

- a) lingid liikmesriikide internetipõhiste teabelehtede;
- b) lõike 1 punktides a ja d osutatud teabe ning teabe, mis tehakse avalikkusele kättesaadavaks vastavalt artikli 244 lõike 2 punktile b, vajaduse korral teistes keeltes.

VII OSA

ERAKORRALISED MEETMED

1. jagu

Erakorralised meetmed, mis on seotud loomade ja toodete liidusisese liikumisega ja veovahendite ja muude materjalidega, mis võisid nende loomade ja toodetega kokku puutuda

Artikkel 257

Erakorralised meetmed, mida rakendab selle tabandunud liikmesriigi pädev asutus, kelle territooriumil esines loetellu kantud taudi või esilekerkiva taudi puhang või oht

1. Loetellu kantud taudi või esilekerkiva taudi puhangu või taudi ohu esinemise korral, mis kujutab endast tõenäoliselt tõsist riski looma- ja rahvatervisele, peab tabandunud liikmesriigi pädev asutus sõltuvalt kõnealuse olukorra ja taudi või ohu raskusastmest rakendama kohe üht või mitut järgmistest erakorralistest meetmetest, et ennetada taudi või ohu levimist:

- a) loetellu kantud taudide puhul:
  - i) millele on osutatud artikli 9 lõike 1 punktis a: III osa II jaotise 1. peatükis (artiklid 53–71) sätestatud tauditõrjemeetmed;

- ii) millele on osutatud artikli 9 lõike 1 punktis b: III osa II jaotise 2. peatüki artiklites 72–75 ja 77–81 sätestatud tauditõrjemeetmed;
  - iii) millele on osutatud artikli 9 lõike 1 punktis c: III osa II jaotise 2. peatüki artiklites 76–78 ja artiklites 80 ja 82 sätestatud tauditõrjemeetmed;
- b) esilekerkivate taudide ja ohtude puhul:
- i) liikumispiirangud, mida kohaldatakse loomade ja toodete suhtes, mis on pärit taudi puhkemise või ohu esinemise kohaks olevatest ettevõtetest või, kui see on asjakohane, piirangutsoonidest või bioturvarühmiketest, ning veovahendite ja muude materjalide suhtes, mis võisid nende loomade või toodetega kokku puutuda;
  - ii) loomade karantiin ja toodete isoleerimine;
  - iii) seire- ja jälgitavuse meetmed;
  - iv) asjakohased III osa II jaotise 1. peatükis (artiklid 53–71) sätestatud erakorralised tauditõrjemeetmed;
- c) muud erakorralised meetmed, mida kõnealune asutus peab asjakohasteks taudi või ohu leviku tõhusaks tõrjumiseks või ennetamiseks.
2. Lõikes 1 osutatud pädev asutus teavitab komisjoni ja liikmesriike:
- a) viivitamata lõikes 1 osutatud taudi puhangust või -ohu esinemisest;
  - b) viivitamata lõike 1 kohaselt võetud erakorralistest meetmetest.

Artikkel 258

Erakorralised meetmed, mida rakendab muu liikmesriik kui see, kus taudipuhang või -oht esines

1. Sõltuvalt asjaomase olukorra ja taudi või ohu raskusastmest rakendab muu kui selle liikmesriigi pädev asutus, kus artikli 257 lõikes 1 osutatud taudipuhang või -oht esines, üht või mitut artikli 257 lõikes 1 osutatud erakorralist meetmet, kui ta avastab oma territooriumil artikli 257 lõikes 1 osutatud liikmesriigist pärit loomi või tooteid või veovahendeid või muid materjale, mis võisid kokku puutuda selliste loomade või toodetega.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud pädev asutus võib tõsise riski esinemise korral kuni erakorraliste meetmete heakskiitmiseni komisjoni poolt vastavalt artiklile 259 rakendada ajutiselt artikli 257 lõikes 1 osutatud erakorralisi meetmeid, sõltuvalt olukorra tõsidusest seoses loomade või toodetega, mis on pärit ettevõtetest või muudest kohtadest või, kui see on asjakohane, siis piirangutsoonidest selles liikmesriigis, kus esines artikli 257 lõikes 1 osutatud taud või oht, või seoses veovahendite või muude materjalidega, mis võisid selliste loomadega kokku puutuda.
3. Liikmesriik võib võtta artikli 257 lõikes 1 osutatud meetmeid artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud taudi või esilekerkiva taudi puhangu korral liiduga piirnevas kolmandas riigis või liiduga piirneval territooriumil sel määral, mil need meetmed on vajalikud selleks, et ennetada taudi levimist liidu territooriumile.
4. Lõikes 1 osutatud pädev asutus ja lõikes 3 osutatud liikmesriigi pädev asutus teavitavad komisjoni ja liikmesriike:
- a) viivitamata lõikes 1 osutatud taudipuhangust või -ohu esinemisest;
  - b) viivitamata lõigete 1 ja 2 kohaselt võetud erakorralistest meetmetest.

Artikkel 259

Komisjoni rakendatavad erakorralised meetmed

1. Artikli 257 lõikes 1 osutatud taudipuhangu või -ohu esinemise korral ja kui liikmesriikide pädevad asutused on rakendanud erakorralisi meetmeid kooskõlas artikli 257 lõikega 1 ning artikli 258 lõigetega 1, 2 ja 3, vaatab komisjon üle kõnealuse olukorra ja rakendatud erakorralised meetmed ning võtab rakendusaktidega vastu ühe või mitu artikli 257 lõikes 1 osutatud erakorralistest meetmetest loomade ja toodete ja veovahendite ja muude materjalide suhtes, mis võisid kokku puutuda kõnealuste loomade ja toodetega, mis tahes järgmisel juhul:

- a) komisjoni ei ole teavitatud ühestki artikli 257 lõike 1 ning artikli 258 lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt rakendatud meetmest;
- b) komisjoni arvates ei ole artikli 257 lõike 1 ning artikli 258 lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt rakendatud meetmed piisavad;
- c) komisjoni arvates on vaja heaks kiita või asendada liikmesriikide pädevate asutuste poolt artikli 257 lõike 1 ning artikli 258 lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt rakendatud meetmed, et vältida põhjendamatuid häireid loomade ja toodete liikumises.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud tõsise riskiga taudi või ohu levimiseks, võib komisjon võtta kooskõlas artikli 266 lõikega 3 vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

2. jagu

Erakorralised meetmed, mis on seotud kolmandatest riikidest ja territooriumidelt pärit loomade ja toodete saadetistega ja veovahendite ja muude materjalidega, mis võisid selliste saadetistega kokku puutuda

Artikkel 260

Pädeva asutuse rakendatavad erakorralised meetmed

Kui liikmesriigi pädev asutus saab teada kolmandast riigist või territooriumilt pärit loomadest või toodetest, samuti veovahenditest või materjalidest, mis võisid kokku puutuda selliste loomade ja toodetega, mis kujutavad endast tõenäoliselt tõsist riski liidus võimaliku nakatumise või saastumise tõttu loetellu kantud taudide või esilekerkivate taudidega või ohu tõttu, siis peab ta:

- a) viivitamata rakendama üht või mitut järgmistest erakorralistest meetmetest, et vähendada kõnealust riski, sõltuvalt olukorra tõsidusest:
  - i) asjaomaste loomade ja toodete hävitamine;
  - ii) loomade karantiin ja toodete isoleerimine;
  - iii) seire- ja jälgitavuse meetmed;
  - iv) III osa II jaotise 1. peatükis (artiklid 53–71) osutatud tauditõrjemeetmed, kui see on asjakohane;
  - v) muud erakorralised meetmed, mida ta peab asjakohasteks, et ennetada taudi või ohu levimist liitu;

- b) teavitama kohe komisjoni ja teisi liikmesriike TRACESi kaudu asjaomaste loomade ja toodetega seotud riskidest ning kõnealuste loomade ja toodete päritolust ning viivitamata punkti a kohaselt võetud erakorralistest meetmetest.

Artikkel 261

Komisjoni rakendatavad erakorralised meetmed

1. Kui loetellu kantud taud või esilekerkiv taud või oht, mis võib kujutada endast tõsist riski, esineb või levib kolmandas riigis või territooriumil, või kui seda eeldab muu tõsine looma- või rahvaterviseiga seotud põhjus, võib komisjon rakendusaktiga ja toimides kas omal algatusel või liikmesriigi taotlusel võtta vastu ühe või mitu järgmistest erakorralistest meetmetest, sõltuvalt olukorra tõsidusest:

- a) peatada liitu sisenemise selliste loomade ja toodete saadetiste ning veovahendite ja muu materjali puhul, mis võisid kokku puutuda kõnealuste saadetistega, kust nimetatud taud või oht võib liitu levida;
- b) kehtestada erinõuded selliste loomade ja toodete, samuti veovahendite ja muu materjali liitu saabumise kohta, mis võisid kokku puutuda kõnealuste loomade ja toodetega, kust nimetatud taud või oht võib liitu levida;
- c) rakendada muid asjakohaseid erakorralisi tauditõrjemeetmeid, et ennetada sellise taudi või ohu levimist liitu.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud tõsiste riskidega, võtab komisjon pärast asjaomase liikmesriigiga konsulteerimist kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 262

Liikmesriikide rakendatavad erakorralised meetmed, kui komisjon ei reageeri

1. Kui liikmesriik on taotlenud, et komisjon rakendaks erakorralisi meetmeid vastavalt artiklile 261 ja komisjon ei tee seda, siis kõnealune liikmesriik:

- a) võib kuni erakorraliste meetmete võtmiseni komisjoni poolt vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 rakendada ajutiselt üht või mitut artikli 260 punktis a osutatud erakorralistest meetmetest seoses loomade ja toodete, samuti veovahendite ja muu materjaliga, mis võisid kokku puutuda selliste loomade ja toodetega, mis on pärit artikli 261 lõikes 1 osutatud kolmandast riigist või territooriumilt, sõltuvalt olukorra tõsidusest tema territooriumil;
- b) teavitab komisjoni ja teiste liikmesriikide pädevaid asutusi viivitamata kõnealustest erakorralistest meetmetest, esitades nende vastuvõtmise põhjuse.

2. Komisjoni vaatab üle olukorra ja liikmesriigi poolt rakendatud erakorralised meetmed kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 ja võtab vajadusel rakendusaktiga vastu ühe või mitu artiklis 261 kehtestatud erakorralistest meetmetest.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 266 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud tõsiste riskidega, võtab komisjon kooskõlas artikli 266 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

VIII OSA

ÜHISSÄTTED

I JAOTIS

MENETLUSSÄTTED

Artikkel 263

III lisa muutmine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad III lisa muutmist, piirdudes eranditult taksonoomia osas toimunud muutuste arvesse võtmisega.

Artikkel 264

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. On eriti oluline, et komisjon konsulteeriks enne kõnealuste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega.
3. Artikli 3 lõikes 5, artikli 5 lõigetes 2 ja 4, artikli 14 lõikes 3, artikli 16 lõikes 2, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 3, artiklis 29, artikli 31 lõikes 5, artikli 32 lõikes 2, artikli 37 lõikes 5, artiklis 39, artikli 41 lõikes 3, artikli 42 lõikes 6, artiklis 47, artikli 48 lõikes 3, artikli 53 lõikes 2, artikli 54 lõikes 3, artikli 55 lõikes 2, artikli 58 lõikes 2, artiklis 63, artikli 64 lõikes 4, artiklis 67, artikli 68 lõigetes 2 ja 3, artikli 70 lõikes 3, artikli 72 lõikes 2, artikli 73 lõikes 3, artikli 74 lõikes 4, artikli 76 lõikes 5, artikli 77 lõikes 2, artikli 87 lõikes 3, artikli 94 lõikes 3, artikli 97 lõikes 2, artikli 101 lõikes 3, artikli 106 lõikes 1, artikli 109 lõikes 2, artiklites 118 ja 119, artikli 122 lõigetes 1 ja 2, artikli 125 lõikes 2, artikli 131 lõikes 1, artikli 132 lõikes 2, artiklis 135, artikli 136 lõikes 2, artikli 137 lõikes 2, artikli 138 lõikes 3, artikli 139 lõikes 4, artiklis 140, artikli 144 lõikes 1, artikli 146 lõikes 1, artiklis 147, artikli 149 lõikes 4, artikli 151 lõikes 3, artikli 154 lõikes 1, artikli 156 lõikes 1, artikli 160 lõigetes 1 ja 2, artikli 161 lõikes 6, artikli 162 lõikes 4, artikli 163 lõikes 5, artikli 164 lõikes 2, artikli 165 lõikes 3, artikli 166 lõikes 3, artikli 167 lõikes 5, artikli 168 lõikes 3, artikli 169 lõikes 5, artikli 176 lõikes 4, artikli 181 lõikes 2, artikli 185 lõikes 5, artikli 189 lõikes 1, artikli 192 lõikes 2, artikli 197 lõikes 3, artikli 200 lõikes 3, artikli 201 lõikes 3, artikli 202 lõikes 3, artikli 203 lõikes 2, artikli 204 lõikes 3, artikli 205 lõikes 2, artikli 211 lõikes 1, artikli 213 lõikes 1, artiklis 214, artikli 216 lõikes 4, artikli 218 lõikes 3, artikli 221 lõikes 1, artikli 222 lõikes 3, artikli 223 lõikes 6, artikli 224 lõikes 3, artikli 228 lõikes 1, artikli 230 lõikes 3, artikli 234 lõikes 2, artikli 237 lõikes 4, artikli 239 lõikes 2, artikli 240 lõikes 2, artikli 241 lõikes 2, artikli 242 lõikes 2, artikli 245 lõikes 3, artikli 246 lõikes 3, artikli 249 lõikes 3, artikli 252 lõikes 1, artiklites 254 ja 263, artikli 271 lõikes 2, artikli 272 lõikes 2, artikli 279 lõikes 2 ja artikli 280 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 20. aprillist 2016.

Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

4. Euroopa Parlament või nõukogu võivad lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Lõikes 3 loetletud sätete alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

7. Komisjon jätab artikli 3 lõikes 5, artikli 14 lõikes 3, artikli 16 lõikes 2, artikli 20 lõikes 3, artikli 122 lõikes 2, artikli 164 lõikes 2 ja artikli 228 lõikes 1 osutatud asjaomaste esialgsete delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ja nende rakendamise algusaja vahele vähemalt kuue kuu pikkuse aja.

Artikkel 265

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Delegeeritud õigusakti teatavakstelemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväite esitada kooskõlas artikli 264 lõikes 6 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

Artikkel 266

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee, mis on loodud määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 lõike 1 kohaselt. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

4. Komisjon jätab artikli 25 lõikes 3, artiklis 120 ja artikli 228 lõikes 2 osutatud asjaomaste esialgsete rakendusaktide vastuvõtmise ja nende rakendamise algusaja vahele vähemalt kuue kuu pikkuse aja, kui need rakendusaktid on seotud artikli 117 rakendamisega.

Artikkel 267

Andmekaitse

1. Liikmesriigid kohaldavad käesoleva määruse kohase liikmesriikides teostatava isikuandmete töötlemise suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ⁽¹⁾.

2. Komisjon kohaldab käesoleva määruse kohase isikuandmete töötlemise suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001⁽²⁾.

II JAOTIS

KARISTUSED

Artikkel 268

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida rakendatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende eeskirjade rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni neist sätetest hiljemalt 22. aprilliks 2022 ning teavitavad komisjoni viivitamata kõikidest neid puudutavatest edaspidistest muudatustest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

III JAOTIS

LIIKMESRIIKIDE VÕETAVAD MEETMED

Artikkel 269

Liikmesriikide võetavad täiendavad või rangemad meetmed

1. Lisaks sellele, mis tuleneb käesoleva määruse muudest sätetest, millega võimaldatakse liikmesriikidel võtta vastu riiklikke meetmeid, võivad liikmesriigid oma territooriumil kohaldada täiendavaid või käesolevas määruses kehtestatud meetmetest rangemaid meetmeid seoses järgmisega:

- a) I osa 3. peatükis (artiklid 10–17) sätestatud loomaterviseiga seotud kohustused;
  - b) artiklis 18 sätestatud teavitamine liikmesriikides;
  - c) II osa 2. peatükis (artiklid 24–30) sätestatud jälgimine ja seire;
  - d) I jaotise 1. peatükis (artiklid 84–107) ja IV osa II jaotise 1. peatükis (artiklid 172–190) sätestatud registreerimine, heakskiitmine, arvestuse pidamine ja registrid;
  - e) IV osa I jaotise 2. peatükis (artiklid 108–123) sätestatud peetavate maismaaloomade ja loomse paljundusmaterjali jälgitavusnõuded.
2. Lõikes 1 osutatud riiklikud meetmed järgivad käesolevas määrusega kehtestatud eeskirju ega tohi:
- a) takista loomade ja toodete liikmesriikidevahelist liikumist;
  - b) minna vastuollu lõikes 1 osutatud eeskirjadega.

IX OSA

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 270

Õigusaktide kehtetuks tunnistamine

1. Otsused 78/642/EMÜ, 89/455/EMÜ ja 90/678/EMÜ ning direktiivid 79/110/EMÜ, 81/6/EMÜ, 90/423/EMÜ, 92/36/EMÜ ja 98/99/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

2. Järgmised õigusaktid tunnistatakse kehtetuks alates 21. aprillist 2021:

- direktiiv 64/432/EMÜ,
- direktiiv 77/391/EMÜ,
- direktiiv 78/52/EMÜ,
- direktiiv 80/1095/EMÜ,
- direktiiv 82/894/EMÜ,
- direktiiv 88/407/EMÜ,
- direktiiv 89/556/EMÜ,
- direktiiv 90/429/EMÜ,
- direktiiv 91/68/EMÜ,
- otsus 91/666/EMÜ,

- direktiiv 92/35/EMÜ,
- direktiiv 92/65/EMÜ,
- direktiiv 92/66/EMÜ,
- direktiiv 92/118/EMÜ,
- direktiiv 92/119/EMÜ,
- otsus 95/410/EÜ,
- direktiiv 2000/75/EÜ,
- otsus 2000/258/EÜ,
- direktiiv 2001/89/EÜ,
- direktiiv 2002/60/EÜ,
- direktiiv 2002/99/EÜ,
- direktiiv 2003/85/EÜ,
- määrus (EÜ) nr 21/2004,
- direktiiv 2004/68/EÜ,
- direktiiv 2005/94/EÜ,
- direktiiv 2006/88/EÜ,
- direktiiv 2008/71/EÜ,
- direktiiv 2009/156/EÜ,
- direktiiv 2009/158/EÜ,
- määrus (EL) nr 576/2013.

Viiteid kehtetuks tunnistatud õigusaktidele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt V lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 271

Määruse (EÜ) nr 1760/2000 muutmisega ning määruse (EÜ) nr 21/2004 ja direktiivi 2008/71/EÜ kehtetuks tunnistamisega seotud üleminekumeetmed

1. Olenemata käesoleva määruse artikli 270 lõikest 2 ja artiklist 278 jätkatakse määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklite 1–10, määruse (EÜ) nr 21/2004 ning direktiivi 2008/71/EÜ ning nende alusel vastu võetud õigusaktide kohaldamist käesoleva määruse vastavate artiklite asemel kolme aasta jooksul pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva või varasema kuupäevani, mis määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetavas delegeeritud õigusaktis.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 1 osutatud varasema kuupäeva kohta.

Kõnealune kuupäev on käesoleva määruse artikli 109 lõikes 2 ja artiklis 119 sätestatud delegeeritud õigusaktide ning artiklis 118 sätestatud rakendusaktide kohaselt vastuvõetavate vastavate eeskirjade kohaldamise alguskuupäev.

Artikkel 272

Direktiivide 92/66/EMÜ, 2000/75/EÜ, 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ, 2003/85/EÜ ja 2005/94/EÜ kehtetuks tunnistamisega seotud üleminekumeetmed

1. Olenemata käesoleva määruse artikli 270 lõikest 2 jätkatakse direktiivide 92/66/EMÜ, 2000/75/EÜ, 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ, 2003/85/EÜ ja 2005/94/EÜ ning nende alusel vastu võetud õigusaktide kohaldamist käesoleva määruse vastavate artiklite asemel kolm aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva või varasema kuupäevani, mis määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetavas delegeeritud õigusaktis.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 1 osutatud varasema kuupäeva kohta.

Kõnealune kuupäev on käesoleva määruse artiklis 47, artikli 48 lõikes 3, artikli 53 lõikes 2, artikli 54 lõikes 3, artikli 55 lõikes 2 ja artikli 58 lõikes 2, artiklis 63, artikli 64 lõikes 4, artiklis 67 ja artikli 68 lõikes 2 ja artikli 70 lõikes 3 sätestatud delegeeritud õigusaktide kohaselt vastu võetavate eeskirjade kohaldamise alguskuupäev.

Artikkel 273

Määruse (EÜ) nr 2160/2003 muutmine

Määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 9 lõikele 3 lisatakse järgmine lause:

„Kõnealused erimeetmed hõlmavad meetmeid, mis põhinevad otsuse 95/410/EÜ viimase versiooni sätetel enne selle kehtetuks tunnistamist ja komisjoni otsuste 2003/644/EÜ (*) ja 2004/235/EÜ (**) direktiivi 90/539/EMÜ kehtetuks tunnistamise aegsete versioonide sätetel.

(*) Komisjoni 8. septembri 2003. aasta otsus 2003/644/EÜ, millega kehtestatakse seoses kodulindude salmonelloosiga lisatagatised Soome ja Rootsi saadetavate tõulindude või tõuaretuseks või tootmiseks ettenähtud ühepäevaste tibude partiide puhul (ELT L 228, 12.9.2003, lk 29).

(**) Komisjoni 1. märtsi 2004. aasta otsus 2004/235/EÜ, milles kehtestatakse salmonelloosi puhul lisatagatised Soome ja Rootsi saadetavate munakanade osas (ELT L 72, 11.3.2004, lk 86).”

Artikkel 274

Teatavate delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmise kuupäevaga seotud üleminekumeetmed

Ilma et see mõjutaks artiklis 283 sätestatud kohaldamise alguskuupäeva, võtab komisjon vastu artikli 31 lõike 5 esimeses lõigus, artikli 32 lõikes 2, artiklis 39, artikli 41 lõikes 3, artikli 54 lõikes 3, artikli 55 lõikes 2, artikli 58 lõikes 2, artikli 64 lõikes 4, artiklis 67, artikli 68 lõikes 2, artikli 74 lõikes 4, artikli 77 lõikes 2, artikli 97 lõikes 2, artikli 122 lõikes 2, artikli 131 lõikes 1, artikli 132 lõikes 2, artiklis 135, artikli 137 lõikes 2, artikli 146 lõikes 1, artikli 149 lõikes 4, artikli 154 lõikes 1, artikli 162 lõikes 3, artikli 163 lõikes 5, artikli 166 lõikes 3, artikli 169 lõikes 5, artikli 181 lõikes 2, artikli 185 lõikes 5, artikli 213 lõikes 1, artikli 216 lõikes 4, artikli 221 lõikes 1, artikli 222 lõikes 3, artikli 224 lõikes 3, artikli 234 lõikes 2 ja artikli 239 lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktid ning artiklites 8 ja 9 osutatud rakendusaktid hiljemalt 20. aprillil 2019. Vastavalt artiklile 283 kohaldatakse kõnealuseid delegeeritud õigusakte ja rakendusakte alates nimetatud artiklis sätestatud kohaldamise alguskuupäevast.

Artikkel 275

II lisa eelnev läbivaatamine ja muutmine

Komisjon vaatab hiljemalt 20. aprilliks 2019 läbi II lisa esitatud taudide loetelu. Kui sellise läbivaatamise tulemusel selgub, et käesolevas määruses sätestatud eeskirjade kohaldamise tõttu tuleb II lisa teha muudatusi kannete loetellu lisamise või nende väljajätmise teel, võtab komisjon sellised muudatused vastu hiljemalt käesoleva artikli esimeses lauses osutatud kuupäeval.

*Artikkel 276***Läbivaatamine**

Komisjon vaatab hiljemalt 20. aprilliks 2019 läbi kehtivad õigusaktid hobuseliikidesse kuuluvate peetavate loomade identifitseerimise ja registreerimise kohta.

Komisjon võtab artiklite 118, 119 ja 120 kohaldamise raames arvesse kõnealuse läbivaatamise tulemusi.

*Artikkel 277***Määruse (EL) nr 576/2013 kehtetuks tunnistamisega seotud üleminekumeetmed seoses lemmikloomade mittekaubandusliku liikumisega**

Olenemata käesoleva määruse artikli 270 lõikest 2 jätkatakse määruse (EL) nr 576/2013 kohaldamist käesoleva määruse VI osa asemel lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise osas kuni 21. aprillini 2026.

*Artikkel 278***Määruse (EÜ) nr 1760/2000 muutmine**

Määrust (EÜ) nr 1760/2000 muudetakse järgmiselt:

- 1) artiklid 1–10 jäetakse välja;
- 2) artikkel 22 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 22

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse sätete järgimine.

Ettenähtud kontrollid ei tohi piirata kontrolle, mida komisjon võib teha vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artiklile 9.

Liikmesriigi määratud karistused veiseliha turustavale ettevõtjale või organisatsioonile peavad olema tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed.

2. Olenemata lõikest 1 juhul, kui veiseliha turustavad ettevõtjad ja organisatsioonid ei ole veiseliha märgistamisel täitnud nende suhtes II jaotises kehtestatud nõudeid, annavad liikmesriigid vajaduse korral ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega korralduse asjaomane veiseliha turult kõrvaldada. Lisaks lõikes 1 osutatud karistustele võivad liikmesriigid:

- a) juhul kui kõnealune liha vastab asjaomastele veterinaar- ja hügieenieeskirjadele, anda loa:

- i) veiseliha turuleviimiseks pärast seda, kui see on liidu nõuete kohaselt märgistatud, või
- ii) veiseliha otse töötlusse saatmiseks, et sellest valmistada muid kui artikli 12 punktis 1 osutatud tooteid;

- b) anda korralduse asjaomastele ettevõtjatele ja organisatsioonidele antud heakskiidu peatamiseks või äravõtmiseks.

3. Komisjoni eksperdid teevad koostöös pädevate asutustega järgmist:

- a) kontrollivad, kas liikmesriigid täidavad käesolevas määruses sätestatud nõudeid;
- b) teevad kohapeal kontrollimisi, et tagada kontrollide kooskõla käesoleva määrusega.

4. Liikmesriik, kelle territooriumil kohapealne kontroll tehakse, osutab komisjoni ekspertidele nende ülesannete täitmiseks vajalikku abi. Enne lõpparuande koostamist ja edasisaatmist arutatakse kontrollide tulemusi asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega. Nimetatud aruandes antakse liikmesriikidele vajaduse korral soovitusi käesoleva määruse paremaks täitmiseks.”;

3) artikkel 22b asendatakse järgmisega:

„Artikkel 22b

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 13 lõikes 6, artikli 14 lõikes 4 ja artiklis 15a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 20. aprillist 2016. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 13 lõikes 6, artikli 14 lõikes 4 ja artiklis 15a osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimise. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 13 lõike 6, artikli 14 lõike 4 ja artikli 15a alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.”;

4) artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

Komiteemenetlus

1. Käesoleva määruse artikli 13 lõike 6 kohaste rakendusaktide puhul abistab komisjoni alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 (*) artikli 58 lõike 1 kohaselt.

Nimetatud komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 (**) tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetlusega, lõpetatakse nimetatud menetlus ilma tulemust saavutamata, kui arvamus esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul komitee eesistuja nii otsustab või kui enamus komitee liikmetest seda taotleb.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13)."

Artikkel 279

Olemasolevad ettevõtjad ja ettevõtted

1. Ettevõtted ja ettevõtjad, kes on registreeritud või heaks kiidetud vastavalt direktiivile 64/432/EMÜ, direktiivile 88/407/EMÜ, direktiivile 89/556/EMÜ, direktiivile 90/429/EMÜ, direktiivile 91/68/EMÜ, direktiivile 92/65/EMÜ, määrusele (EÜ) nr 1760/2000, määrusele (EÜ) nr 21/2004, direktiivile 2006/88/EÜ, direktiivile 2008/71/EÜ, direktiivile 2009/156/EÜ või direktiivile 2009/158/EÜ, enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva, loetakse käesoleva määruse alusel vastavalt nõutule kas registreerituks või heakskiidetuks ning seega kohaldatakse nende suhtes käesolevas määruses sätestatud asjaomaseid kohustusi.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad eeskirju, mis on vajalikud tagamaks sujuvat üleminekut enne käesolevat määrust kehtinud, käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eeskirjadelt, et eelkõige kaitsta asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute omandatud õigusi ja õiguspäraseid ootusi.

Artikkel 280

Olemasolevad taudivabad liikmesriigid, tsoonid ja bioturvarühmikud ning olemasolevad liikmesriikide likvideerimis- ja seireprogrammid

1. Liikmesriikidel ja tsoonidel, kellel on direktiivi 64/432/EMÜ, direktiivi 91/68/EMÜ, direktiivi 92/65/EMÜ, direktiivi 2006/88/EÜ, direktiivi 2009/156/EÜ või direktiivi 2009/158/EÜ kohaselt heakskiidetud taudivaba staatus ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud taudi osas ühe või mitme asjaomase loomaliigi suhtes, on käesoleva määruse kohane heakskiidetud taudivaba staatus ja neile kehtivad seega käesolevas määruses sätestatud asjakohased kohustused.
2. Liikmesriikidel ja tsoonidel, kellel on direktiivi 64/432/EMÜ, direktiivi 91/68/EMÜ, direktiivi 92/65/EMÜ, direktiivi 2006/88/EÜ, direktiivi 2009/156/EÜ või direktiivi 2009/158/EÜ kohaselt heakskiidetud likvideerimisprogramm või seireprogramm ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides b ja c osutatud taudi osas ühe või mitme asjaomase loomaliigi suhtes, on käesoleva määruse kohane heakskiidetud likvideerimisprogramm ja neile kehtivad seega käesolevas määruses sätestatud asjakohased kohustused.
3. Bioturvarühmikutel, kellel on direktiivi 2005/94/EÜ või direktiivi 2006/88/EÜ kohaselt heakskiidetud taudivaba staatus ühe või mitme artikli 9 lõike 1 punktides a, b või c osutatud taudi osas, on käesoleva määruse artikli 37 kohane tunnustatud taudivaba staatus ja neile kehtivad seega käesolevas määruses sätestatud asjakohased kohustused.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 264 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad eeskirju, mis on vajalikud, et tagada sujuv üleminek enne käesolevat määrust kehtinud, lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud eeskirjadelt.

Artikkel 281

Seos ametlike kontrollide käsitlevate õigusaktidega

Kui käesoleva määruse sätted lähevad vastuollu määruse (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivide 89/608/EMÜ⁽¹⁾, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/93/EÜ⁽²⁾ ja 97/78/EÜ ning nõukogu otsuse 92/438/EEC sätetega, kohaldatakse käesoleva määruse sätteid.

Artikkel 282

Hindamine

Komisjon hindab käesolevat määrust koos artiklis 264 osutatud delegeeritud õigusaktidega ja esitab selle hindamise tulemused aruandena Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 22. aprillil 2026.

⁽¹⁾ Nõukogu 21. novembri 1989. aasta direktiiv 89/608/EMÜ liikmesriikide haldusametite vastastikuse abi ning liikmesriikide haldusametite ja komisjoni koostöö kohta veterinaar- ja zootehnikaküsimusi käsitlevate õigusaktide nõuetekohase kohaldamise tagamiseks (EÜT L 351, 2.12.1989, lk 34).

⁽²⁾ Nõukogu 17. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/93/EÜ loomade ja loomsete saaduste sertifitseerimise kohta (EÜT L 13, 16.1.1997, lk 28).

*Artikkel 283***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 21. aprillist 2021, välja arvatud artikli 270 lõige 1 ja artikkel 274, mida kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 9. märts 2016

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

J.A. HENNIS-PLASSCHAERT

I LISA

LEMMIKLOOMALIIGID

A OSA

Koerad (*Canis lupus familiaris*)

Kassid (*Felis silvestris catus*)

Valgetuhkrud (*Mustela putorius furo*)

B OSA

Selgrootud (välja arvatud mesilased, hõimkonda *Mollusca* kuuluvad limused ja alamhõimkonda *Crustacea* kuuluvad koorikloomad)

Dekoratiivsed veeloomad

Kahepaiksed

Roomajad

Linnud: linnuliikide isendid, kes kuuluvad muudesse liikidesse kui kanad, kalkunid, pärllkanad, pardid, haned, vutid, tuvid, faasanid, nurmkanad ja silerinnalised linnud (*Ratitae*).

Imetajad: närilised ja küülikud, välja arvatud need, kes on ette nähtud toidu tootmiseks.

LISA II

TAUDIDE LOETELU

- Veiste katk
- väikemäletsejaliste katk
- sigade vesikulaarhaigus
- sinikeeltõbi e lammaste katarraalne palavik
- Tescheni haigus
- lammaste rõuged või kitsede rõuged
- Rift Valley palavik
- nodulaarne dermatiit
- vesikulaarne stomatiit
- viiruslik hobuste Venezuela entsefalomüeliit
- hirvede hemorraagia
- veiste nakkav pleuropneumoonia
- Newcastle'i haigus
- veiste tuberkuloos
- veiste brutselloos (*B. abortus*)
- lammaste ja kitsede brutselloos (*B. melitensis*)
- Siberi katk
- marutaud
- ehhinokokoos
- transmissiivsed spongioossed entsefalopaatid (TSE)
- kampülobakterioos
- listerioos
- salmonelloos (zoonootiline salmonelloos)
- trihhinelloos
- verotoksiline *E. coli*
- viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS)
- nakkuslik vereloomenekroos (IHN)
- kalade episootiline vereloomenekroos (EHN)
- kalade episootiline haavandiline sündroom (mükootiline granulomatoos) (EUS)
- *Bonamia exitiosa* nakkus
- *Perkinsus marinus*'e nakkus
- *Microcytos mackini* nakkus
- vähkide Taura sündroom

-
- vähkide Yellowhead'i haigus
  - karpkalade herpesviirus (KHV)
  - lõhede infektsioosne aneemia (ISA)
  - *Marteilia refringens*'i nakkus
  - *Bonamia ostreae* nakkus
  - vähkide ihtüoftirioos
-

III LISA

KABILOOMADE LIIGID

Takson		
Selts	Sugukond	Perekond/liik
Perissodactyla	<i>Equidae</i>	<i>Equus</i> spp.
	<i>Tapiridae</i>	<i>Tapirus</i> spp.
	<i>Rhinocerotidae</i>	<i>Ceratotherium</i> spp., <i>Dicerorhinus</i> spp., <i>Diceros</i> spp., <i>Rhinoceros</i> spp.
Artiodactyla	<i>Antilocapridae</i>	<i>Antilocapra</i> ssp.
	<i>Bovidae</i>	<i>Addax</i> ssp., <i>Aepyceros</i> ssp., <i>Alcelaphus</i> ssp., <i>Ammelaphus</i> ssp., <i>Ammodorcas</i> ssp., <i>Ammotragus</i> ssp., <i>Antidorcas</i> ssp., <i>Antilope</i> ssp., <i>Arbitragus</i> ssp., <i>Beatragus</i> ssp., <i>Bison</i> ssp., <i>Bos</i> ssp.(sh <i>Bibos</i> , <i>Novibos</i> , <i>Poephagus</i>), <i>Boselaphus</i> ssp., <i>Bubalus</i> ssp. (sh <i>Anoa</i>), <i>Budorcas</i> ssp., <i>Capra</i> ssp., <i>Cephalophus</i> ssp., <i>Connochaetes</i> ssp., <i>Damaliscus</i> ssp.(sh <i>Beatragus</i>), <i>Dorcatragus</i> ssp., <i>Eudorcas</i> ssp., <i>Gazella</i> ssp., <i>Hemitragus</i> ssp., <i>Hippotragus</i> ssp., <i>Kobus</i> ssp., <i>Litocranius</i> ssp., <i>Madoqua</i> ssp., <i>Naemorhedus</i> ssp. (sh <i>Nemorhaedus</i> ja <i>Capricornis</i>), <i>Nanger</i> ssp., <i>Neotragus</i> ssp., <i>Nilgiritragus</i> ssp., <i>Oreamnos</i> ssp., <i>Oreotragus</i> ssp., <i>Oryx</i> ssp., <i>Ourebia</i> ssp., <i>Ovibos</i> ssp., <i>Ovis</i> ssp., <i>Pantholops</i> ssp., <i>Philantomba</i> ssp., <i>Pelea</i> ssp., <i>Procapra</i> ssp., <i>Pseudois</i> ssp., <i>Pseudoryx</i> ssp., <i>Raphicerus</i> ssp., <i>Redunca</i> ssp., <i>Rupicapra</i> ssp., <i>Saiga</i> ssp., <i>Sigmoceros-Alecelaphus</i> ssp., <i>Strepticerus</i> ssp., <i>Sylvicapra</i> ssp., <i>Syncerus</i> ssp., <i>Taurotragus</i> ssp., <i>Tetracerus</i> ssp., <i>Tragelaphus</i> ssp. (sh <i>Boocerus</i>).
	<i>Camelidae</i>	<i>Camelus</i> ssp., <i>Lama</i> ssp., <i>Vicugna</i> ssp.
	<i>Cervidae</i>	<i>Alces</i> ssp., <i>Axis-Hyelaphus</i> ssp., <i>Blastocerus</i> ssp., <i>Capreolus</i> ssp., <i>Cervus</i> ssp., <i>Dama</i> ssp., <i>Elaphodus</i> ssp., <i>Elaphurus</i> ssp., <i>Hippocamelus</i> ssp., <i>Hydropotes</i> ssp., <i>Mazama</i> ssp., <i>Megamuntiacus</i> ssp., <i>Muntiacus</i> ssp., <i>Odocoileus</i> ssp., <i>Ozotoceros</i> ssp., <i>Przewalskium</i> ssp., <i>Pudu</i> ssp., <i>Rangifer</i> ssp., <i>Rucervus</i> ssp., <i>Rusa</i> ssp.
	<i>Giraffidae</i>	<i>Giraffa</i> ssp., <i>Okapia</i> ssp.
	<i>Hippopotamidae</i>	<i>Hexaprotodon-Choeropsis</i> ssp., <i>Hippopotamus</i> ssp.
	<i>Moschidae</i>	<i>Moschus</i> ssp.
	<i>Suidae</i>	<i>Babyrousa</i> ssp., <i>Hylochoerus</i> ssp., <i>Phacochoerus</i> ssp., <i>Porcula</i> ssp., <i>Potamochoerus</i> ssp., <i>Sus</i> ssp.,
	<i>Tayassuidae</i>	<i>Catagonus</i> ssp., <i>Pecari-Tayassu</i> ssp.
	<i>Tragulidae</i>	<i>Hyemoschus</i> ssp., <i>Tragulus-Moschiola</i> ssp.
Proboscidea	<i>Elephantidae</i>	<i>Elephas</i> ssp., <i>Loxodonta</i> ssp.

IV LISA

ARTIKLI 9 LÕIKES 1 OSUTATUD TAUDIENNETUSE JA TAUDITÕRJE EESKIRJADE KOHALDAMISE KRITERIUMID ARTIKLI 5 KOHASELT LOETELLU KANTUD TAUDIDE SUHTES

Käesoleva lisa eesmärk on täpsustada kriteeriumid, mida komisjon võtab arvesse artikli 5 kohaselt loetellu kantud eri liiki taudide suhtes kohaldatavate taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade kindlaks määramisel.

Kategoriseerimisprotsessis võetakse arvesse asjaomase taudi profiili, kõnealuse taudi mõju looma- ja rahvatervisele, loomade heaolule ja majandusele, käesoleva määrusega kehtestatud eri taudide suhtes kohaldatavate taudiennetuse- ja tauditõrjemeetmete ning diagnostikaseadmete kättesaadavust, teostatavust ja tõhusust.

1. jagu

Artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade kohaldamise kriteeriumid

Taude, mille suhtes kohaldatakse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirju, loetakse taudideks, mis avaldavad liidus kõige suuremat mõju looma- ja rahvatervisele ning millel on majanduslik, sotsiaalne või keskkonnaalane mõju. Kõnealused taudid peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

a) asjaomane taud:

- i) ei esine liidu territooriumil;
- ii) esineb ainult erandjuhtumitel (erakorraline juhtum) või
- iii) esineb ainult liidu väga territooriumi piiratud osas,

ning

b) asjaomane taud on väga nakkav; lisaks otsesele ja kaudsele nakkusele on võimalik levik õhu, vee ja siirutajate kaudu. Taud võib mõjutada erinevaid peetavate ja metsloomade liike, või üht majandusliku tähtsusega peetavate loomade liiki, ning sellest võib tuleneda kõrge haigestumus ja märkimisväärne suremus.

Lisaks punktides a ja b esitatud kriteeriumidele peavad kõnealused taudid vastama ühele või mitmele järgmistest kriteeriumitest:

- c) asjaomane taud võib olla zoonootiline ning sellel võivad olla märkimisväärsed rahvatervist ohustavad tagajärjed, sealhulgas epideemia või pandeemia oht või võimalik tõsine oht toiduohutusele;
- d) asjaomasel taudil on märkimisväärne mõju liidu majandusele, põhjustades suuri kulutusi, mis on seotud peamiselt taudi otsese mõjuga loomade tervisele ja tootlikkusele;
- e) asjaomasel taudil on märkimisväärne mõju ühele või mitmele järgnevatest:
  - i) ühiskonnale, eelkõige mõju tööturule;
  - ii) loomade heaolule, põhjustades paljudele loomadele kannatusi;
  - iii) keskkonnale, kas taudi otsese mõju või tauditõrjemeetmete tõttu;
  - iv) pikaajaliselt bioloogilisele mitmekesisusele või ohustatud liikide või tõugude kaitsele, hõlmates kõnealuste liikide või tõugude võimalikku kadumist või pikaajalist kahjustamist.

2. Jagu

Artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade kohaldamise kriteeriumid

Taude, mille suhtes kohaldatakse artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirju, tõrjutakse kõikides liikmesriikides eesmärgiga likvideerida need kogu liidus.

Kõnealused taudid peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

- a) asjaomasel taudil on endeemiline iseloom ning see esineb kogu liidu territooriumil või osal sellest. Mõned liikmesriigid või piirkonnad on siiski taudivabad, ning
- b) taud on keskmiselt kuni äärmiselt nakkav; lisaks otsesele ja kaudsele nakkusele on võimalik levik õhu, vee ja siirutajate kaudu. Taud võib mõjutada üksikuid või mitmeid loomaliike ning sellest võib tuleneda kõrge haigestumuse tase koos üldiselt madala suremuse tasemega.

Lisaks punktides a ja b esitatutele peavad kõnealused taudid vastama ühele või mitmele järgmistest kriteeriumitest:

- c) asjaomane taud võib olla zoonootiline ning sellel võivad olla märkimisväärsed rahvatervist ohustavad tagajärjed, sealhulgas epideemia või pandeemia oht või võimalik tõsine oht toiduohutusele;
- d) asjaomasel taudil on märkimisväärne mõju liidu majandusele, põhjustades suuri kulutusi, mis on seotud peamiselt taudi otsese mõjuga loomade tervisele ja tootlikkusele;
- e) asjaomasel taudil on märkimisväärne mõju ühele või mitmele järgnevatest:
  - i) ühiskonnale, eelkõige mõju tööturule;
  - ii) loomade heaolule, põhjustades paljudele loomadele kannatusi;
  - iii) keskkonnale, kas taudi otsese mõju tõttu või tauditõrjemeetmete tõttu;
  - iv) pikaajaliselt bioloogilisele mitmekesisusele või ohustatud liikide või tõugude kaitsesele, hõlmates nende liikide või tõugude võimalikku kadumist või pikaajalist kahjustamist.

Taudi suhtes, millele kohaldatakse artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud meetmeid ning mida ei ole liidu mingis osas edukalt ja kiiresti likvideeritud ning mis on selles liidu osas omandanud endeemilise iseloomu, võidakse selles liidu osas kohaldada artikli 9 lõike 1 punktis b osutatud taudiennetus- ja tauditõrjemeetmeid.

3. jagu

Artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade kohaldamise kriteeriumid

Taudid, mille suhtes mõnede liikmesriikide jaoks on asjakohased artikli 9 lõike 1 punktis c osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjad ning mille puhul on vaja meetmeid, et takistada nende levikut nendes liidu osades, mis on ametlikult taudivabad või kus asjaomaste loetellu kantud taudide jaoks on kehtestatud likvideerimisprogrammid.

Kõnealused taudid peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

- a) maismaaloomade puhul on asjaomasel taudil endeemiline iseloom ja see esineb kogu liidu territooriumil või osal sellest või veeloomade puhul, kusjuures mitu liikmesriiki või piirkonda on taudivabad, ning
- b) i) maismaaloomade puhul on asjaomane taud keskmiselt kuni äärmiselt nakkav, peamiselt otsese ja kaudse nakkuse teel. Taud mõjutab peamiselt mitut loomaliiki või üksikuid loomaliike, tavaliselt ei too kaasa kõrget haigestumust ning suremus ei ole märkimisväärne või puudub. Sageli on kõige märgatavam mõju tootlikkuse vähenemine;
- ii) veeloomade puhul on taud keskmiselt kuni äärmiselt nakkav, peamiselt otsese ja kaudse nakkuse teel. Taud mõjutab üksikuid või mitmeid loomaliike ning sellest võib tuleneda kõrge haigestumus ning üldiselt madal suremus. Sageli on kõige märgatavam mõju tootlikkuse vähenemine.

Lisaks punktides a ja b esitatutele peavad kõnealused taudid vastama ühele või mitmele järgmistest kriteeriumitest:

- c) asjaomane taud võib olla zoonootiline ning sellel võivad olla märkimisväärsed rahvatervist ohustavad tagajärjed või võimalik tõsine oht toiduohutusele;
- d) asjaomasel taudil on märkimisväärne mõju liidu mõnede osade majandusele, mis on seotud peamiselt taudi otsese mõjuga teatavat tüüpi loomakasvatussüsteemidele;

- e) asjaomasel taudil on märkimisväärne mõju ühele või mitmele järgnevatel:
- i) ühiskonnale, eelkõige mõju tööturule;
  - ii) loomade heaolule, põhjustades paljudele loomadele kannatusi;
  - iii) keskkonnale, kas taudi otsese mõju tõttu või tauditõrjemeetmete tõttu;
  - iv) pikaajaliselt bioloogilisele mitmekesisusele või ohustatud liikide või tõugude kaitsele, hõlmates nende liikide või tõugude võimalikku kadumist või pikaajalist kahjustamist.

4. jagu

Artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade kohaldamise kriteeriumid

Artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirju kohaldatakse taudide puhul, mis vastavad 1., 2. või 3. jaos osutatud kriteeriumidele, või muudele taudide puhul, mis vastavad 5. jaos osutatud kriteeriumidele, kui asjaomase taudiga seotud riski on võimalik tõhusalt ja proportsionaalselt vähendada loomade ja toodete liikumist käsitlevate meetmetega, et vältida või piirata taudi puhkemist ja levikut.

5. Jagu

Artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirjade kohaldamise kriteeriumid

Artikli 9 lõike 1 punktis e osutatud taudiennetuse ja tauditõrje eeskirju kohaldatakse taudide puhul, mis vastavad 1., 2. või 3. jaos osutatud kriteeriumidele, või muude taudide puhul, kui taudi seire on vajalik loomatervise, loomade heaolu, inimeste tervise, majanduse, ühiskonna või keskkonnaga seotud põhjustel.

V LISA

ARTIKLI 270 LÕIKES 2 OSUTATUD VASTAVUSTABEL

1. Direktiiv 64/432/EMÜ

Direktiiv 64/432/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt), artikkel 21, artikli 153 lõige 3 ja artikli 220 lõige 3
Artikli 3 lõige 1	Artiklid 124 ja 126
Artikli 3 lõige 2	Artikli 124 lõige 2, artikli 126 lõige 1 ning artikli 149 lõiked 3 ja 4
Artikli 4 lõige 1	Artikli 126 lõike 1 punkt c
Artikli 4 lõiked 2 ja 3	Artikli 125 lõiked 1 ja 2
Artikli 5 lõige 1	Artikli 143 lõige 1, artiklid 145 ja 146
Artikli 5 lõige 2	Artikli 149 lõiked 3 ja 4
Artikli 5 lõike 2 punkt a	Artikli 147 punkt a
Artikli 5 lõike 2 punkt b	Artikli 144 lõike 1 punkt b
Artikli 5 lõige 3	—
Artikli 5 lõige 4	Artikli 153 lõiked 1 ja 2
Artikli 5 lõige 5	Artikli 147 punkt a
Artikkel 6	Artiklid 130, 131 ja 132
Artikkel 6a	—
Artikkel 7	Artikli 126 lõike 1 punkt c, artikkel 132, artikli 134 punkt a ja artikkel 135
Artikkel 8	Artiklid 18, 19, 20 ja artikli 23 punkt a
Artikkel 9	Artikli 31 lõige 1, lõike 3 punkt a ja lõige 5, artiklid 32, 33 ja 36
Artikkel 10	Artikli 31 lõige 2 ja lõike 3 punkt b, artiklid 32, 33 ja 36
Artikli 11 lõige 1	Artikli 94 lõike 1 punkt a, artiklid 97 ja 98 ning artikli 97 lõige 2
Artikli 11 lõige 2	Artiklid 102, 106 ja 107
Artikli 11 lõige 3	Artiklid 98 ja 99
Artikli 11 lõige 4	Artikkel 100
Artikli 11 lõiked 5 ja 6	Artikli 97 lõike 1 punkt d ja lõike 2 punkt d
Artikli 12 lõige 1	Artikkel 125
Artikli 12 lõige 2	Artiklid 104 ja 106
Artikli 12 lõige 3	Artikli 125 lõike 1 punktid a ja b
Artikli 12 lõige 4	Artikkel 143
Artikli 12 lõiked 5 ja 6	—
Artikli 13 lõiked 1 ja 2	Artiklid 90 ja 92, artikli 93 punkt c, artiklid 94, 97, 98, 99, 102, 106 ja 107
Artikli 13 lõige 3	Artikkel 100
Artikli 13 lõige 4	—

Direktiiv 64/432/EMÜ	Käesolev määrus
Artikli 13 lõiked 5 ja 6	Artikkel 101
Artikli 14 lõiked 1 ja 2	—
Artikli 14 lõike 3 punktid A ja B	—
Artikli 14 lõike 3 punkt C	Artikli 109 lõike 1 punktid a ja c
Artikli 14 lõiked 4–6	—
Artikli 15 lõige 1	Artikkel 268
Artikli 15 lõiked 2–4	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 17a	—
Artikkel 18	Artikli 109 lõike 1 punktid a ja c
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—

2. Direktiiv 77/391/EMÜ

Direktiiv 77/391/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikli 2 lõige 1	Artikli 31 lõige 1
Artikli 2 lõige 2	Artiklid 32 ja 33 ning artikli 36 lõige 1
Artikli 2 lõige 3	Artikkel 34
Artikli 2 lõige 4	Artiklid 36 ja 41
Artikli 3 lõige 1	Artikli 31 lõige 1
Artikli 3 lõige 2	Artiklid 32, 33 ja artikli 36 lõige 1
Artikli 3 lõige 3	Artikkel 34
Artikli 3 lõige 4	Artiklid 36 ja 41
Artikkel 4	Artikli 31 lõige 1, artiklid 32, 33, 34, 36 ja 41
Artikkel 5	—
Artikkel 6	—
Artikkel 7	—
Artikkel 8	—
Artikkel 9	—
Artikkel 10	—
Artikkel 11	—
Artikkel 12	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—

3. Direktiiv 78/52/EMÜ

Direktiiv 78/52/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikli 3 lõige 1	Artikli 31 lõige 1 ja artikkel 32
Artikli 3 lõige 2	—
Artikli 3 lõige 3	—
Artikli 3 lõige 4	Artikli 31 lõige 1 ja artikkel 32
Artikkel 4	Artiklid 32 ja 35, artikli 102 lõiked 2 ja 4 ning artikkel 112
Artikkel 5	Artiklid 18, 46 ja 47
Artikli 6 lõige 1	Artiklid 72–76
Artikli 6 lõige 2	Artiklid 77 ja 78
Artikli 6 lõige 3	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 7	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 8	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 9	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 10	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 11	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 12	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 13	Artiklid 18, 46 ja 47
Artikli 14 lõige 1	Artiklid 72–76
Artikli 14 lõige 2	Artiklid 77 ja 78
Artikli 14 lõige 3	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 15	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 16	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 17	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 18	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 19	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 20	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 21	—
Artikkel 22	Artiklid 18, 19, 20, 46 ja 47
Artikkel 23	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 24	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 25	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 26	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 27	Artikli 124 lõige 1 ja artikli 126 lõike 1 punkt c
Artikkel 28	—
Artikkel 29	—
Artikkel 30	—

4. Direktiiv 80/1095/EMÜ

Direktiiv 80/1095/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikli 31 lõige 1 ja artikkel 36
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikli 31 lõige 1 ja artikkel 35
Artikkel 3a	Artikli 31 lõige 1 ja artikkel 35
Artikkel 4	Artiklid 32, 33 ja 35
Artikkel 4a	Artiklid 32, 33 ja 35
Artikkel 5	—
Artikkel 6	Artikli 31 lõike 1 punkt b ja lõige 3 ning artikkel 32
Artikkel 7	Artiklid 36, 39 ja 40
Artikkel 8	Artiklid 41 ja 42
Artikkel 9	—
Artikkel 11	—
Artikkel 12	—
Artikkel 12a	—
Artikkel 13	—

5. Direktiiv 82/894/EMÜ

Direktiiv 82/894/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 19, 21, 22 ja 23
Artikkel 4	Artiklid 19,20, 21, 22 ja 23
Artikkel 5	Artikkel 23
Artikkel 6	—
Artikkel 7	—
Artikkel 8	—

6. Direktiiv 88/407/EMÜ

Direktiiv 88/407/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 159 ja 160
Artikkel 4	Artikkel 160
Artikkel 5	Artiklid 94, 97, 100 ja 101
Artikli 6 lõige 1	Artiklid 161 ja 162
Artikli 6 lõiked 2, 3 ja 4	Artikkel 258
Artikkel 8	Artikli 229 lõike 1 punkt a ja artikkel 230
Artikkel 9	Artikli 229 lõike 1 punkt b ja artikkel 233

Direktiiv 88/407/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 10	Artikli 229 lõike 1 punkt c, artiklid 234 ja 236
Artikkel 11	Artikli 229 lõike 1 punkt d ja artiklid 237 ja 238
Artikkel 12	Artiklid 260–262
Artikkel 15	Artiklid 257–259
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—

7. Direktiiv 89/556/EMÜ

Direktiiv 89/556/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 159, 160, 161
Artikli 5 lõige 1	Artiklid 94 ja 97
Artikli 5 lõige 2	Artikkel 101
Artikli 5 lõiked 2a ja 3	Artiklid 97, 98 ja 100
Artikkel 6	Artiklid 161 ja 162
Artikkel 7	Artikli 229 lõike 1 punkt a ja artikkel 230
Artikkel 8	Artikli 229 lõike 1 punkt b ja artikkel 233
Artikkel 9	Artikli 229 lõike 1 punkt c, artiklid 234 ja 236
Artikkel 10	Artikli 229 lõike 1 punkt d, artiklid 237 ja 238
Artikkel 11	Artiklid 260–262
Artikkel 14	Artiklid 257–259
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—

8. Direktiiv 90/429/EMÜ

Direktiiv 90/429/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 159 ja 160
Artikkel 4	—

Direktiiv 90/429/EMÜ	Käesolev määrus
Artikli 5 lõige 1	Artiklid 94, 97, 98 ja 100
Artikli 5 lõige 2	Artikkel 101
Artikli 6 lõige 1	Artiklid 161 ja 162
Artikli 6 lõige 2	Artikkel 258
Artikkel 7	Artikli 229 lõike 1 punkt a ja artikkel 230
Artikkel 8	Artikli 229 lõike 1 punkt b ja artikkel 233
Artikkel 9	Artikli 229 lõike 1 punkt c, artiklid 234 ja 236
Artikkel 10	Artikli 229 lõike 1 punkt d, artiklid 237 ja 238
Artikli 11 lõige 1	Artikkel 229
Artikli 11 lõiked 2 ja 3	Artikkel 260
Artikkel 12	Artikkel 237
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 15	Artiklid 257–262
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—

9. Direktiiv 91/68/EMÜ

Direktiiv 91/68/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt), artikkel 21, artikli 153 lõige 3 ja artikli 220 lõige 3
Artikli 3 lõiked 1, 2, 3 ja 5	Artikli 126 lõike 1 punkt b, artiklid 130 ja 131
Artikli 3 lõige 4	Artikkel 139
Artikli 4 lõige 1	Artikli 124 lõike 2 punkt b, artikli 126 lõige 1, artiklid 130 ja 131, artikli 149 lõige 3 ja lõike 4 punktid a ja b
Artikli 4 lõige 2	Artikkel 128
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 131
Artikkel 4a	Artiklid 130 ja 131
Artikli 4b lõiked 1 ja 2	Artiklid 130 ja 131
Artikli 4b lõige 3	Artikli 126 lõige 2
Artikli 4b lõige 4	Artikkel 133
Artikli 4b lõige 5	Artikkel 132
Artikli 4b lõige 6	Artikli 124 lõige 1, artikkel 125 ja artikli 126 lõike 1 punkt b
Artikli 4c lõiked 1 ja 2	Artiklid 130 ja 131

Direktiiv 91/68/EMÜ	Käesolev määrus
Artikli 4c lõige 3	Artiklid 133 ja 135
Artikkel 5	Artikkel 131
Artikkel 6	Artiklid 131 ja artikli 145 lõike 1 punkt e
Artikli 7 lõiked 1–3	Artiklid 31, 32, 33 ja 35
Artikli 7 lõige 4	—
Artikli 8 lõiked 1–3	Artiklid 36, 39 ja 40
Artikli 8 lõige 4	—
Artikli 8a lõige 1	Artikli 94 lõike 1 punkt a, artiklid 97, 98 ja 134
Artikli 8a lõige 2	Artiklid 102 ja 106
Artikli 8a lõige 3	Artiklid 98, 99 ja 101
Artikli 8a lõige 4	Artikkel 100
Artikli 8a lõige 5	Artikli 97 lõike 1 punkt d ja lõike 2 punkt d
Artikli 8b lõige 1	Artiklid 84, 90 ja 92, artikli 93 punkt c, artikli 94 lõike 1 punkt a, artiklid 97, 98, 102, 105 ja 134
Artikli 8b lõige 2	Artikli 94 lõike 1 punkt a, artiklid 97 ja 98
Artikli 8b lõige 3	Artikkel 100
Artikli 8b lõige 4	—
Artikli 8c lõige 1	Artiklid 87 ja 125
Artikli 8c lõige 2	Artikkel 104
Artikli 8c lõige 3	Artikli 125 lõike 1 punkt a ja artikli 126 lõike 1 punkt b
Artikli 8c lõiked 4 ja 5	—
Artikli 9 lõiked 1–4	Artiklid 143, 145, 146, 147, 148, 149 ja 153
Artikli 9 lõige 7	Artikkel 153
Artikkel 10	—
Artikkel 11	—
Artikkel 12	Artikli 144 punkt b
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—

10. Otsus 91/666/EMÜ

Otsus 91/666/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikli 48 lõiked 1 ja 3
Artikkel 2	—
Artikkel 3	Artikkel 48
Artikkel 4	Artiklid 48, 49 ja 50
Artikkel 5	Artikli 48 lõige 3 ja artikkel 50

Otsus 91/666/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 6	Artikkel 16 ning artikli 48 lõike 2 punkt c ja lõike 3 punkt b
Artikkel 7	Artikli 48 lõige 3 ja artikkel 50
Artikkel 8	—
Artikkel 9	—
Artikkel 10	—
Artikkel 11	—
Artikkel 12	—

11. Direktiiv 92/35/EMÜ

Direktiiv 92/35/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikkel 18
Artikkel 4	Artiklid 53–57 ja 59
Artikkel 5	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 6	Artiklid 60–68
Artikli 7 lõige 1	Artikkel 57
Artikli 7 lõige 2	Artikli 43 lõike 2 punkt d
Artikkel 8	Artikkel 64
Artikkel 9	Artiklid 65, 66 ja 67
Artikkel 10	Artiklid 65, 66 ja 67
Artikkel 11	Artiklid 67 ja 68
Artikkel 12	Artikli 71 lõige 1
Artikkel 13	Artikli 65 lõige 2
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 18	—
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—

12. Direktiiv 92/65/EMÜ

Direktiiv 92/65/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 170, 171 ja 269
Artikkel 4	Artiklid 124, 126, 18, 31 ja 84, artikli 93 punkt a ja artikkel 151
Artikkel 5	Artiklid 95, 97, 136, 137, 143, 144 ja 149
Artikli 6 punkt a	Artiklid 124, 126, 130, 131, 137, 140 ja 143–146
Artikli 6 punkt b	—
Artikli 7 punkt a	Artiklid 124, 126, 130, 131, 137, 140 ja 143–146
Artikli 7 punkt b	—
Artikkel 8	Artiklid 124, 126, 136 ja 143–146
Artikkel 9	Artiklid 124, 126, 136 ja 143–146
Artikli 10 lõiked 1–4	Artiklid 124, 126, 136 ja 143–146
Artikli 10 lõiked 5–7	—
Artikkel 10a	—
Artikli 11 lõige 1	Artikkel 157
Artikli 11 lõiked 2 ja 3	Artiklid 157, 159, 160 ja 143–146
Artikli 11 lõige 4	Artiklid 97 ja 101
Artikli 11 lõige 5	Artikkel 164
Artikli 12 lõige 1	—
Artikli 12 lõige 2	Artiklid 257–259
Artikli 12 lõige 3	Artiklid 84, 90, 92, artikli 93 punkt c, artiklid 102 ja 106
Artikli 12 lõige 4	Artiklid 143–149 ja 152–154
Artikli 12 lõige 5	—
Artikli 12 lõige 6	Artikkel 268
Artikli 13 lõige 1	Artiklid 136, 143–149 ja 151
Artikli 13 lõige 2	Artiklid 95, 97 ja 98–101
Artikkel 14	Artiklid 31, 32 ja 33
Artikkel 15	Artiklid 36, 39, 40 ja 41
Artikkel 16	Artikli 229 lõige 1 ja artikli 234 lõige 1
Artikli 17 lõige 1	Artikli 229 lõige 1
Artikli 17 lõige 2	Artikli 229 lõike 1 punkt a, artiklid 230 ja 233
Artikli 17 lõige 3	Artiklid 230, 233 ja 234
Artikli 17 lõige 4	Artikkel 230
Artikli 17 lõiked 5 ja 6	—
Artikli 18 lõike 1 esimene rida	Artikkel 237
Artikli 18 lõike 1 teine kuni neljas rida	—
Artikli 18 lõige 2	Artikli 234 lõige 3
Artikkel 19	Artiklid 234 ja 239

Direktiiv 92/65/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 20	Artikli 229 lõige 2 ja artiklid 260–262
Artikkel 21	Artiklid 144 ja 146, artikli 162 lõiked 4 ja 5, artiklid 209, 211 ja 213
Artikkel 22	—
Artikkel 23	Artiklid 140 ja 205
Artikkel 24	Artikli 229 lõike 1 punkt d, artikkel 237 ja artikli 239 lõige 2
Artikkel 25	—
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—
Artikkel 28	—
Artikkel 29	—
Artikkel 30	—

13. Direktiiv 92/66/EMÜ

Direktiiv 92/66/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikkel 18
Artikkel 4	Artiklid 53–56 ja 59
Artikkel 5	Artiklid 60–63
Artikkel 6	Artikkel 63
Artikkel 7	Artikkel 57 ja artikli 43 lõike 2 punkt d
Artikkel 8	Artiklid 55 ja 56
Artikli 9 lõige 1	Artikkel 64
Artikli 9 lõiked 2–7	Artiklid 65–68
Artikkel 10	Artiklid 65, 66 ja 67
Artikkel 11	Artikli 67 punkt b ning artikli 68 lõike 1 punkt b ja lõike 2 punkt a
Artikkel 12	Artikkel 54, artikli 61 lõike 1 punkt h ja artikli 63 punkt c
Artikkel 13	Artikli 65 lõige 2
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	Artiklid 46, 47 ja 69
Artikkel 17	Artikkel 47
Artikkel 18	Artikli 65 lõike 1 punkt e, artikli 67 punkt a ja artikkel 69
Artikli 19 lõiked 1–3	Artiklid 53–56 ja 59
Artikli 19 lõige 4	Artiklid 57 ja 60–63
Artikli 19 lõige 5	Artikli 71 lõige 2

Direktiiv 92/66/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 20	—
Artikkel 21	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 22	—
Artikkel 23	—
Artikkel 24	—
Artikkel 25	—
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—

14. Direktiiv 92/118/EMÜ

Direktiiv 92/118/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 166 ja 222, artikli 227 punkti c alapunkt iv ja artikkel 228
Artikli 4 lõige 1	Artiklid 166 ja 222, artikli 227 punkti c alapunkt iv ja artikkel 228
Artikli 4 lõige 2	—
Artikkel 5	Artiklid 166 ja 222
Artikkel 6	Artikli 16 lõike 1 punkt b ja lõike 2 punkt b
Artikli 7 lõige 1	—
Artikli 7 lõige 2	Artiklid 257–259
Artikli 7 lõiked 3 ja 4	—
Artikli 7 lõige 5	Artikkel 268
Artikkel 8	—
Artikkel 9	Artiklid 229 ja 234
Artikli 10 lõiked 1–4 ja lõige 6	Artiklid 229, 234, 237 ja 239
Artikli 10 lõige 5	—
Artikkel 11	Artikli 239 lõike 2 punkti c alapunkt ii
Artikkel 12	—
Artikkel 13	Artikli 239 lõike 2 punkti c alapunkt i
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	Artikli 239 lõike 2 punkti c alapunkt v
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—

15. Direktiiv 92/119/EÜ

Direktiiv 92/119/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikkel 18
Artikkel 4	Artiklid 53–57 ja 59
Artikkel 5	Artiklid 60–63
Artikkel 6	Artikkel 70 ja artikli 71 lõige 2
Artikkel 7	Artikkel 63
Artikkel 8	Artikkel 57 ja artikli 43 lõike 2 punkt d
Artikkel 9	Artiklid 55 ja 57
Artikkel 10	Artikkel 64 ja artikli 71 lõige 3
Artikkel 11	Artiklid 65–68 ja artikli 71 lõige 2
Artikkel 12	Artiklid 65–68 ja artikli 71 lõige 2
Artikkel 13	Artikli 67 punkt a
Artikkel 14	Artikli 65 lõige 2 ja artikli 71 lõiked 1 ja 3
Artikkel 15	—
Artikkel 16	Artikli 63 punkt b, artikli 67 punkt b ning artikli 68 lõike 1 punkt b ja lõike 2 punkt a
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 19	Artiklid 46, 47 ja 69
Artikkel 20	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—
Artikkel 23	—
Artikkel 24	—
Artikkel 25	—
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—
Artikkel 28	—

16. Otsus 95/410/EÜ

Otsus 95/410/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artiklid 130–132 ja 273
Artikkel 2	Artikli 131 lõike 1 punkt c
Artikkel 3	Artiklid 143, 145 ja 146
Artikkel 4	—
Artikkel 5	—
Artikkel 6	—

17. Direktiiv 2000/75/EÜ

Direktiiv 2000/75/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikkel 18
Artikli 4 lõiked 1 ja 2	Artiklid 54 ja 55
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 53
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 56
Artikli 4 lõige 5	Artikkel 70
Artikli 4 lõige 6	Artikkel 59
Artikkel 5	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 6	Artiklid 60–64, artikli 71 lõige 2 ja artikkel 69
Artikkel 7	Artikkel 57
Artikkel 8	Artikkel 64 ja 68, artikli 71 lõige 3
Artikkel 9	Artiklid 65, 67 ja 69 ning artikli 71 lõige 3
Artikli 10 lõige 1	Artiklid 65 ja 67
Artikli 10 lõige 2	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 11	—
Artikkel 12	Artikli 71 lõige 3
Artikkel 13	Artikli 71 lõige 1
Artikkel 14	Artikli 65 lõige 2
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—
Artikkel 23	—

18. Määrus (EÜ) nr 1760/2000

Määrus (EÜ) nr 1760/2000	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 108
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikli 108 lõige 3 ja artikkel 111
Artikkel 4	Artikli 112 punkt a, artiklid 118, 119 ja 120
Artikkel 4a	Artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a
Artikkel 4b	Artikli 118 lõike 2 punkt e

Määrus (EÜ) nr 1760/2000	Käesolev määrus
Artikkel 4c	Artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a
Artikkel 4d	Artikli 118 lõike 1 punkt a
Artikkel 5	Artikli 109 lõike 1 punkt a ja artikli 118 lõike 1 punkt b
Artikkel 6	Artikli 110 lõike 1 punkt b, artikli 112 punkt b ja artikli 118 lõike 1 punkt c
Artikkel 6a	Artikli 110 lõige 2
Artikli 7 lõige 1	Artiklid 102, 106 ja 107 ning artikli 112 punkt d
Artikli 7 lõige 2	Artikli 118 lõike 2 punkt a
Artikli 7 lõiked 3 ja 4	Artikli 102 lõige 3
Artikli 7 lõige 5	Artikli 102 lõige 4
Artikli 7 lõige 6	Artikkel 106
Artikkel 9a	Artikkel 11 ja artikli 13 lõige 2
Artikli 10 punktid a–c	Artiklid 118, 119 ja 120
Artikli 10 punktid d ja e	—
Artikli 10 punkt f	Artikkel 270
Artikkel 11	—
Artikkel 12	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 15a	—
Artikkel 22	—
Artikkel 22a	—
Artikkel 22b	—
Artikkel 23	—
Artikkel 23a	—
Artikkel 23b	—
Artikkel 24	—
Artikkel 25	—

19. Direktiiv 2001/89/EÜ

Direktiiv 2001/89/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 18, 19, 20 ja 23
Artikkel 4	Artikkel 54–56 ja artikkel 59
Artikkel 5	Artiklid 60–63 ja artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikkel 6	Artiklid 63 ja 71
Artikkel 7	Artiklid 62 ja 63, artikli 65 lõike 1 punkt b ja artikkel 67
Artikkel 8	Artikkel 57

Direktiiv 2001/89/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 9	Artikkel 64
Artikkel 10	Artiklid 65–68
Artikkel 11	Artiklid 65–68
Artikkel 12	Artikli 61 lõike 1 punkt f, artikli 63 punkt b, artikli 65 lõike 1 punkt f, artikli 67 punkt b ja artikli 68 lõike 1 punkt b ja lõike 2 punkt a
Artikkel 13	Artikli 61 lõige 3, artikli 63 punkt d ja artikli 68 lõike 2 punktid a ja c
Artikkel 14	Artiklid 62 ja 63
Artikkel 15	Artikkel 70
Artikkel 16	Artikkel 70 ja artiklid 31–35
Artikkel 17	Artikkel 16, artikli 17 lõige 2, artikli 54 lõiked 2 ja 3, artikli 58 lõige 2, artikli 61 lõike 1 punktid g ja h, artikli 63 punkt c, artikli 65 lõike 1 punkt b ja artikli 67 punkt c
Artikkel 18	Artiklid 16, 46, 47, 48 ja 52
Artikkel 19	Artikli 65 lõike 1 punkt e, artiklid 67 ja 69
Artikkel 20	Artikkel 70
Artikkel 21	—
Artikkel 22	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 23	Artikli 43 lõike 2 punkt d ja artikkel 44
Artikkel 24	—
Artikkel 25	—
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—
Artikkel 28	—
Artikkel 29	—
Artikkel 30	—
Artikkel 31	—
Artikkel 32	—

20. Direktiiv 2002/60/EÜ

Direktiiv 2002/60/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 18, 19, 20 ja 23
Artikkel 4	Artiklid 54–56 ja artikkel 59
Artikkel 5	Artiklid 60–63 ja artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikkel 6	Artiklid 63 ja 71
Artikkel 7	Artiklid 62 ja 63
Artikkel 8	Artikkel 57
Artikkel 9	Artikkel 64

Direktiiv 2002/60/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 10	Artiklid 65–68
Artikkel 11	Artiklid 65–68
Artikkel 12	Artikli 61 lõike 1 punkt f, artikli 63 punkt b, artikli 65 lõike 1 punkt f, artikli 67 punkt b ja artikli 68 lõike 1 punkt b
Artikkel 13	Artikli 61 lõige 3, artikli 63 punkt d ja artikli 68 lõike 2 punktid a ja c
Artikkel 14	Artiklid 62 ja 63
Artikkel 15	Artikkel 70
Artikkel 16	Artikkel 70 ja artiklid 31–35
Artikli 17 lõige 1	Artikli 61 lõike 1 punkt f, artikkel 63, artikli 65 lõike 1 punktid f ja i ning artikli 67 punktid a ja d
Artikli 17 lõiked 2 ja 3	Artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikkel 18	Artikkel 16, artikli 17 lõige 2, artikli 54 lõiked 2 ja 3, artikli 58 lõige 2, artikli 61 lõike 1 punktid g ja h, artikli 63 punkt c, artikli 65 lõike 1 punkt b ja artikli 67 punkt c
Artikkel 19	Artiklid 16, 46 ja 47
Artikkel 20	—
Artikkel 21	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 22	Artikli 43 lõike 2 punkt d ja artikkel 44
Artikkel 23	—
Artikkel 24	—
Artikkel 25	—
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—
Artikkel 28	—
Artikkel 29	—
Artikkel 30	—

21. Direktiiv 2002/99/EÜ

Direktiiv 2002/99/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 166, 222 ja artikli 227 punkti c alapunkt iv
Artikkel 4	Artikli 65 lõike 1 punktid c, d, g, h ja i, artiklid 67, 166 ja 222, artikli 227 punkti c alapunkt iv ja artikli 228 lõige 1
Artikkel 5	Artiklid 167, 168, 223 ja 224 ning artikli 227 punkti d alapunkt iii
Artikkel 6	—
Artikkel 7	Artikli 234 lõiked 1 ja 2
Artikkel 8	Artiklid 230, 231 ja 232
Artikkel 9	Artiklid 237 ja 238
Artikkel 10	—

Direktiiv 2002/99/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 11	—
Artikkel 12	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—

22. Direktiiv 2003/85/EÜ

Direktiiv 2003/85/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 18, 19, 20 ja 23
Artikkel 4	Artiklid 54–56
Artikkel 5	Artikli 55 lõike 1 punktid d ja e ning lõige 2
Artikkel 6	Artikli 55 lõike 1 punkti f alapunkt i ja lõige 2 ning artikli 56 punkt b
Artikkel 7	Artikli 55 lõike 1 punkti f alapunkt ii
Artikkel 8	Artikli 55 lõike 1 punkt f ja lõige 2
Artikkel 9	Artikkel 59
Artikkel 10	Artiklid 60, 61 ja 63
Artikkel 11	Artikli 61 lõike 1 punkt f, artikli 63 punkt b, artikli 65 lõike 1 punkt f, artikli 67 punkt b ja artikli 68 lõike 1 punkt b
Artikkel 12	Artikli 65 lõike 1 punktid d, h ja i ning artikkel 67
Artikkel 13	Artikkel 57
Artikkel 14	Artiklid 61–63
Artikkel 15	Artiklid 61–63, artikkel 70 ja artikli 71 lõige 2
Artikkel 16	Artiklid 61, 62 ja 63
Artikkel 17	Artikkel 71
Artikkel 18	Artiklid 61 ja 63
Artikkel 19	Artiklid 62 ja 63
Artikkel 20	Artikkel 71
Artikkel 21	Artikli 43 lõike 2 punkt d, artikkel 64, artikli 65 lõike 1 punktid d, h ja i ning lõige 2 ja artikkel 67
Artikkel 22	Artiklid 65–67
Artikkel 23	Artiklid 65–67
Artikkel 24	Artikkel 67 ja artikli 71 lõige 1
Artikkel 25	Artikli 65 lõike 1 punkt c, punkti d alapunkt i, punktid g, h ja i ning artikkel 67
Artikkel 26	Artikli 65 lõike 1 punkt c, punkti d alapunkt i, punktid g, h ja i ning artiklid 67 ja 166
Artikkel 27	Artikli 65 lõike 1 punkt c, punkti d alapunkt i, punktid g, h ja i ning artiklid 67 ja 166

Direktiiv 2003/85/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 28	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja punkti d alapunkt iii ning artikkel 67
Artikkel 29	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja punkti d alapunkt ii ning artikkel 67
Artikkel 30	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja punkti d alapunktid ii ja iii ning artikkel 67
Artikkel 31	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja punkti d alapunkt ii ning artikkel 67
Artikkel 32	Artikli 65 lõike 1 punktid c ja d ning artikkel 67
Artikkel 33	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja punkti d alapunkt ii ning artikkel 67
Artikkel 34	Artikkel 67, artikli 143 lõige 2, artikli 161 lõige 2 ning artikli 167 lõike 1 punkt b
Artikkel 35	Artikli 71 lõiked 1 ja 2
Artikkel 36	Artikkel 68
Artikkel 37	Artiklid 65–67
Artikkel 38	Artiklid 65–67
Artikkel 39	Artikli 65 lõike 1 punkt c, punkti d alapunkt i, punktid g, h ja i ning artiklid 67, 166
Artikkel 40	Artikli 65 lõike 1 punkt c, punkti d alapunkt i, punktid g, h ja i ning artiklid 67, 166
Artikkel 41	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja punkti d alapunkt ii ning artikkel 67
Artikkel 42	Artikli 65 lõike 1 punktid c ja d ning artikkel 67
Artikkel 43	Artikli 71 lõige 1
Artikkel 44	Artikkel 68
Artikkel 45	Artiklid 64, 67 ja 71
Artikkel 46	Artiklid 65 ja 67
Artikkel 47	Artikli 65 lõike 1 punkt h ja artikkel 67
Artikkel 48	Artikkel 66
Artikkel 49	Artiklid 16, 46 ja 47
Artikkel 50	Artiklid 46, 47 ja 69
Artikkel 51	Artiklid 47 ja 69
Artikkel 52	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 53	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 54	Artiklid 47, 65 ja 67 ning artikli 69 lõiked 2 ja 3
Artikkel 55	Artiklid 47, 65 ja 67 ning artikli 69 lõiked 2 ja 3
Artikkel 56	Artikkel 47, artikli 67 punkt c, artikli 68 lõike 1 punkt c ning artikli 69 lõiked 2 ja 3
Artikkel 57	Artikkel 47, artikli 67 punkt c, artikli 68 lõike 1 punkt c ning artikli 69 lõiked 2 ja 3
Artikkel 58	Artikkel 68
Artikkel 59	Artiklid 36, 38, 39, 40 ja 68
Artikkel 60	Artiklid 36, 38, 39, 40 ja 68
Artikkel 61	Artiklid 36, 38, 39, 40 ja 68
Artikkel 62	Artikkel 68
Artikkel 63	Artikli 143 lõige 2, artikli 161 lõige 2 ja artikli 167 lõike 1 punkt b
Artikkel 64	Artikli 65 lõike 1 punkt c, artikkel 67, artikli 69 lõige 3 ja artikkel 131

Direktiiv 2003/85/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 65	Artikkel 16
Artikkel 66	—
Artikkel 67	—
Artikkel 68	—
Artikkel 69	—
Artikkel 70	Artikkel 16
Artikkel 71	Artikli 54 lõiked 2 ja 3, artikli 58 lõige 2, artikli 61 lõike 1 punktid g ja h, artikli 63 punkt c ja artikli 65 lõike 1 punkt b, artikli 67 punkt c, artikli 68 lõike 1 punkt c ning lõike 2 punkt b
Artikkel 72	Artikkel 43
Artikkel 73	Artikkel 45
Artikkel 74	Artikli 43 lõike 2 punkt d
Artikkel 75	Artikkel 44
Artikkel 76	Artikli 43 lõike 2 punkt d ja artikkel 44
Artikkel 77	Artikkel 44
Artikkel 78	Artikli 43 lõike 2 punkt d
Artikkel 79	Artikkel 52
Artikkel 80	Artiklid 48 ja 51
Artikkel 81	Artikli 48 lõige 3 ja artikkel 50
Artikkel 82	Artikli 48 lõige 3 ja artikkel 50
Artikkel 83	Artikkel 49
Artikkel 84	Artikli 48 lõige 3 ja artikkel 50
Artikkel 85	Artiklid 70 ja 71
Artikkel 86	Artikkel 268
Artikkel 87	—
Artikkel 88	Artikli 71 lõige 3
Artikkel 89	—
Artikkel 90	—
Artikkel 91	—
Artikkel 92	—
Artikkel 93	—
Artikkel 94	—
Artikkel 95	—

23. Määrus (EÜ) nr 21/2004

Määrus (EÜ) nr 21/2004	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 108
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikli 3 lõige 1	Artikli 108 lõige 3
Artikli 3 lõige 2	Artikkel 111
Artikli 4 lõiked 1 ja 2	Artikli 113 punkt a, artiklid 118, 119 ja 120
Artikli 4 lõige 3	Artikli 118 lõike 2 punkt a
Artikli 4 lõige 4	Artikli 118 lõike 2 punkt e
Artikli 4 lõiked 5–7	Artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a
Artikli 4 lõige 8	Artikkel 111
Artikli 4 lõige 9	Artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a
Artikkel 5	Artiklid 102, 106, 107 ja 111
Artikkel 6	Artikli 111 punkt b, artikli 113 lõike 1 punkt b, artikli 113 lõige 2, artikli 118 lõike 1 punkti b alapunkt ii, artikkel 119 ja artikli 120 lõike 2 punkt d
Artikkel 7	Artikkel 101
Artikli 8 lõige 1	Artikli 109 lõike 1 punkt b ja artikli 118 lõike 1 punkt b
Artikli 8 lõige 2	Artikli 113 lõike 1 punkt c
Artikli 8 lõiked 3–5	Artikkel 109 ja artikli 118 lõike 1 punkt b
Artikkel 9	Artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a
Artikli 10 lõige 1	—
Artikli 10 lõige 2	Artikli 120 lõike 2 punkt c
Artikkel 11	Artikkel 11 ja artikli 13 lõige 2
Artikli 12 lõige 1	—
Artikli 12 lõige 2	Artikkel 268
Artikli 12 lõiked 4–7	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—

24. Direktiiv 2004/68/EÜ

Direktiiv 2004/68/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikli 3 lõige 1	Artikli 229 lõike 1 punkt a ja artikkel 231
Artikli 3 lõige 2	Artikli 232 lõige 1
Artikkel 4	Artikli 230 lõige 1

Direktiiv 2004/68/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 5	Artiklid 230 lõiked 1 ja 3 ning artikkel 231
Artikkel 6	Artiklid 234 ja 235
Artikkel 7	Artikli 229 lõige 2, artikli 234 lõike 2 punkt a, artikkel 235 ja artikli 238 lõike 1 punkt e
Artikkel 8	Artikkel 234, artikli 237 lõike 4 punkt a ja artikli 239 lõike 2 punkt a
Artikkel 9	Artikli 234 lõige 2, artikkel 235 ja artikli 237 lõike 4 punkt a
Artikkel 10	Artikli 234 lõige 2, artikkel 235 ja artikli 237 lõike 4 punkt a
Artikkel 11	Artikli 229 lõike 1 punkt d, artiklid 237 ja 238
Artikkel 12	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikkel 18	—
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—

25. Direktiiv 2005/94/EÜ

Direktiiv 2005/94/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artikkel 10
Artikkel 4	Artiklid 26, 28 ja 29
Artikkel 5	Artiklid 18, 19, 20 ja 23
Artikkel 6	Artikkel 57
Artikkel 7	Artiklid 54–56
Artikkel 8	Artikli 55 lõige 2
Artikkel 9	Artikkel 59
Artikkel 10	Artikli 55 lõike 1 punktid e ja f ning artikkel 56
Artikkel 11	Artiklid 61 ja 63
Artikkel 12	Artiklid 63 ja 71
Artikkel 13	Artiklid 61 ja 63
Artikkel 14	Artikli 63 punkt a
Artikkel 15	Artikkel 62 ja artikli 63 punkt e
Artikkel 16	Artikkel 64
Artikkel 17	Artiklid 65–67
Artikkel 18	Artikli 65 lõike 1 punktid a ja b ning artikkel 67
Artikkel 19	Artiklid 65–67

Direktiiv 2005/94/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 20	Artikli 65 lõike 1 punkti d alapunkt ii ja artikkel 67
Artikkel 21	Artikli 65 lõike 1 punktid c ja i ning artikkel 67
Artikkel 22	Artikli 65 lõike 1 punktid c ja i ning artikkel 67
Artikkel 23	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja artikkel 67
Artikkel 24	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja artikkel 67
Artikkel 25	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja artikkel 67
Artikkel 26	Artikli 65 lõike 1 punkt c ja artikkel 67
Artikkel 27	Artikli 65 lõike 1 punkti d alapunkt ii ja artikkel 67
Artikkel 28	Artikli 65 lõike 1 punkt f ja artikli 67 punkt b
Artikkel 29	Artikkel 68
Artikkel 30	Artiklid 65–67
Artikkel 31	Artikkel 68
Artikkel 32	Artiklid 65 ja 67 ning artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikkel 33	Artikkel 67 ja artikli 71 lõige 3
Artikkel 34	Artikkel 71
Artikkel 35	Artiklid 54 ja 61
Artikkel 36	Artiklid 61–63
Artikkel 37	Artiklid 61–63
Artikkel 38	Artiklid 61, 63, 65 ja 67
Artikkel 39	Artiklid 61 ja 63 ning artikli 71 lõige 2
Artikkel 40	Artiklid 61 ja 63 ning artikkel 71
Artikkel 41	Artiklid 61 ja 63 ning artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikkel 42	Artikkel 62 ja artikli 63 punkt e
Artikkel 43	Artikkel 64
Artikkel 44	Artiklid 65 ja 67
Artikkel 45	Artikkel 68
Artikkel 46	Artikli 64 lõige 4, artikkel 67 ning artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikkel 47	Artiklid 54, 55, 61, 63 ja 71
Artikkel 48	Artikli 68 lõike 1 punkt b ja lõike 2 punkt a
Artikkel 49	Artikli 61 lõige 3 ja artikkel 68
Artikkel 50	Artikkel 16, artikli 54 lõike 2 punktid b ja c ning lõige 3, artikli 58 lõige 2, artikli 61 lõike 1 punktid g ja h, artikli 63 punkt c, artikli 65 lõike 1 punkt b, artikli 67 punkt c, artikli 68 lõike 1 punkt c ja lõike 2 punkt b
Artikkel 51	—
Artikkel 52	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 53	Artikkel 69
Artikkel 54	Artikkel 47, artikli 65 lõike 1 punkt e, artiklid 67 ja 69 ning artikli 71 lõige 3
Artikkel 55	Artikkel 47, artikli 65 lõike 1 punkt e, artiklid 67 ja 69 ning artikli 71 lõige 3
Artikkel 56	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 57	Artikkel 47

Direktiiv 2005/94/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 58	Artiklid 48–50
Artikkel 59	Artikkel 52
Artikkel 60	—
Artikkel 61	Artikkel 268
Artikkel 62	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 63	—
Artikkel 64	—
Artikkel 65	—
Artikkel 66	—
Artikkel 67	—
Artikkel 68	—
Artikkel 69	—

26. Direktiiv 2006/88/EÜ

Direktiiv 2006/88/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 2 ja artikli 3 lõige 2
Artikkel 3	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikli 4 lõige 1	Artiklid 172, 173, 176 ja 177
Artikli 4 lõige 2	Artikkel 179
Artikli 4 lõige 3	Artikli 185 lõige 2
Artikli 4 lõige 4	Artiklid 172, 173, 174 ja 175
Artikli 4 lõige 5	—
Artikkel 5	Artikkel 181
Artikkel 6	Artikkel 185
Artikkel 7	—
Artikkel 8	Artiklid 186, 187, 188 ja 189
Artikkel 9	Artikli 181 lõike 1 punkti a alapunkt i ning lõiked 2 ja 3
Artikkel 10	Artikli 181 lõike 1 punkti a alapunkt ii ning lõiked 2 ja 3
Artikkel 11	Artiklid 191 ja 204
Artikkel 12	Artikkel 191
Artikkel 13	Artikkel 192
Artikli 14 lõiked 1 ja 2	Artiklid 208 ja 211
Artikli 14 lõiked 3 ja 4	Artiklid 219 ja 220
Artikli 15 lõiked 1 ja 2	Artiklid 196 ja 197
Artikli 15 lõige 3	Artikkel 193
Artikli 15 lõige 4	Artiklid 196, 197 ja 199
Artikkel 16	Artikkel 197
Artikkel 17	Artikkel 197

Direktiiv 2006/88/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 18	Artiklid 201 ja 202
Artikkel 19	Artiklid 201 ja 202
Artikkel 20	Artikkel 200
Artikkel 21	Artiklid 200, 203, 205 ja 226
Artikkel 22	Artikli 229 lõike 1 punkt a
Artikkel 23	Artiklid 230 ja 231
Artikkel 24	Artikli 229 lõike 1 punkt d ja artikkel 237
Artikkel 25	Artiklid 234, 237 ja 238
Artikkel 26	Artikkel 18
Artikkel 27	Artiklid 19 ja 20
Artikkel 28	Artiklid 53–55 ja 72–74
Artikkel 29	Artikkel 57 ja artikli 77 lõike 1 punkt b
Artikkel 30	Artiklid 59 ja 78
Artikkel 31	—
Artikkel 32	Artiklid 60, 61, 62 ja 64
Artikkel 33	Artiklid 65–67
Artikkel 34	Artikli 61 lõike 1 punktid b ja c ning artikkel 63
Artikkel 35	Artikli 61 lõige 3 ja artikkel 63
Artikkel 36	—
Artikkel 37	Artikkel 68
Artikkel 38	Artiklid 77 ja 79 ja artikli 80 lõige 3
Artikkel 39	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 40	Artikkel 81
Artikkel 41	Artikli 257 lõike 1 punktid b ja c
Artikkel 42	Artikli 71 lõige 3
Artikkel 43	Artikkel 226
Artikkel 44	Artiklid 27, 28, 31 ja 32
Artikkel 45	Artikkel 33
Artikkel 46	Artikli 31 lõige 2
Artikkel 47	Artiklid 43 ja 44
Artikkel 48	Artiklid 46 ja 47
Artikkel 49	Artikkel 36
Artikkel 50	Artiklid 36 ja 37
Artikkel 51	Artikkel 38
Artikkel 52	Artikkel 41
Artikkel 53	Artikkel 42
Artikkel 54	—

Direktiiv 2006/88/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 55	—
Artikkel 56	—
Artikli 57 punkt a	—
Artikli 57 punkt b	Artikli 54 lõike 2 punkt c ja lõige 3, artikkel 58, artikli 61 lõike 1 punktid g ja h, artikli 63 punkt c, artikli 65 lõike 1 punkt b ja artikli 67 punkt c
Artikli 57 punkt c	—
Artikkel 58	—
Artikkel 59	Artikkel 38 ja artikkel 185 (osaliselt)
Artikkel 60	Artikkel 268
Artikkel 61	—
Artikkel 62	—
Artikkel 63	—
Artikkel 64	—
Artikkel 65	—
Artikkel 66	—
Artikkel 67	—

27. Direktiiv 2008/71/EÜ

Direktiiv 2008/71/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikli 3 lõige 1	Artiklid 101 ja 111
Artikli 3 lõige 2	Artikli 118 lõige 2 ja artikkel 119
Artikli 4 lõige 1	Artiklid 102, 107 ja 119
Artikli 4 lõige 2	Artikli 102 lõige 3
Artikli 5 lõige 1	Artikli 115 punkt a, artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a ning artikkel 120
Artikli 5 lõige 2	Artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a
Artikli 6 lõige 1	Artikli 115 punkt a, artikli 118 lõike 1 punkt a ja lõike 2 punkt a ning artikkel 120
Artikli 6 lõige 2	—
Artikkel 7	Artikli 109 lõike 1 punkt c ja lõige 2
Artikkel 8	Artikli 118 lõike 2 punkt e
Artikkel 9	Artikkel 268
Artikkel 10	—
Artikkel 11	—
Artikkel 12	—
Artikkel 13	—

28. Direktiiv 2009/156/EÜ

Direktiiv 2009/156/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	Artiklid 126 ja 139
Artikli 4 lõige 1	Artikkel 130 ja artikli 149 lõige 3
Artikli 4 lõige 2	Artiklid 130 ja 131
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 128
Artikli 4 lõige 4	Artiklid 114, 118 ja 120
Artikli 4 lõige 5	Artikli 126 lõike 1 punkt b, artiklid 130 ja 131
Artikli 4 lõige 6	Artiklid 31–35
Artikkel 5	Artiklid 130 ja 131
Artikkel 6	Artiklid 130, 131 ja artikli 144 lõike 1 punkt b
Artikli 7 lõige 1	Artikli 126 lõige 2 ja artikkel 133
Artikli 7 lõige 2	Artiklid 131 ja 132
Artikli 7 lõige 3	Artiklid 130, 131 ja 132
Artikkel 8	Artikli 114 lõike 1 punkt c, artiklid 118, 120 ja 143–146
Artikkel 9	Artiklid 257–259 (osaliselt)
Artikkel 10	—
Artikkel 11	—
Artikli 12 lõiked 1, 2 ja 3	Artikli 229 lõike 1 punkt a, artiklid 230 ja 231
Artikli 12 lõige 4	Artikkel 234
Artikli 12 lõige 5	—
Artikkel 13	Artiklid 234 ja 235
Artikkel 14	Artikkel 234
Artikkel 15	Artikkel 234
Artikkel 16	Artiklid 234, 235 ja 237
Artikkel 17	Artikkel 234
Artikkel 18	—
Artikli 19 punktid a–c	Artiklid 234 ja 239
Artikli 19 punkt d	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—
Artikkel 22	—
Artikkel 23	—
Artikkel 24	—

29. Direktiiv 2009/158/EÜ

Direktiiv 2009/158/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 3	—
Artikkel 4	—
Artikkel 5	Artiklid 126, 130, 131, 159 ja 160
Artikkel 6	Artiklid 124, 126 ja 159
Artikkel 7	Artikkel 101
Artikkel 8	Artiklid 159 ja 160
Artikkel 9	Artiklid 130 ja 131
Artikkel 10	Artiklid 130 ja 131 ning artikli 149 lõiked 3 ja 4
Artikkel 11	Artiklid 130 ja 131 ning artikli 149 lõiked 3 ja 4
Artikkel 12	Artiklid 130 ja 131
Artikkel 13	Artiklid 131 ja 273
Artikkel 14	Artikkel 131
Artikli 15 lõike 1 punkt a	Artiklid 159 ja 160
Artikli 15 lõike 1 punktid b–d	Artiklid 130 ja 131
Artikli 15 lõige 2	Artiklid 31–35 ja artikli 36 lõige 3
Artikli 15 lõige 3	Artikkel 42
Artikkel 16	Artiklid 31–35
Artikkel 17	Artiklid 36, 39 ja 40
Artikkel 18	Artikkel 117, artikli 118 lõike 2 punkt e, artikli 122 lõige 2, artiklid 124 ja 125, artikli 126 lõike 1 punkt a ja lõige 2, artikkel 132 ning artikli 157 lõige 3
Artikkel 19	Artiklid 130 ja 131
Artikkel 20	Artikli 143 lõike 1 punkt a, artiklid 144, 145, 149, 161 ja 162
Artikkel 21	Artikkel 139 ja artikli 144 lõike 1 punktid a ja b
Artikkel 22	—
Artikkel 23	Artikli 229 lõike 1 punkt a, artiklid 230 ja 231
Artikkel 24	Artikkel 234
Artikkel 25	Artikkel 234
Artikkel 26	Artikkel 237
Artikkel 27	—
Artikkel 28	Artiklid 234, 235 ja 236
Artikkel 29	Artiklid 234, 235 ja 239
Artikkel 30	Artikkel 234
Artikkel 31	Artiklid 257–259

Direktiiv 2009/158/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 32	—
Artikkel 33	—
Artikkel 34	—
Artikkel 35	—
Artikkel 36	—
Artikkel 37	—
Artikkel 38	—

30. Määrus (EL) nr 576/2013

Määrus (EL) nr 576/2013	Käesolev määrus
Artikkel 1	—
Artikkel 2	Artikli 3 lõiked 5 ja 6 ning artikkel 244
Artikkel 3	Artikkel 4 (osaliselt)
Artikkel 4	Artikli 245 lõige 1
Artikli 5 lõiked 1 ja 2	Artikli 246 lõiked 1 ja 2
Artikli 5 lõige 3	—
Artikli 5 lõige 4	Artikli 3 lõiked 4–6
Artikli 5 lõige 5	Artikli 246 lõige 3
Artikli 5 lõige 6	—
Artikkel 6	Artikkel 247 ja artikli 252 lõike 1 punktid a ja b
Artikkel 7	Artikli 252 lõike 1 punkt b ja lõike 4 punkt d
Artikli 8 lõiked 1 ja 3	Artikli 252 lõike 1 punktid b ja d
Artikli 8 lõige 2	Artikli 253 lõike 1 punkt b
Artikkel 9	Artikkel 248 ja artikli 252 lõike 1 punktid a ja b
Artikkel 10	Artikkel 249 ja artikli 252 lõike 1 punktid a ja b
Artikkel 11	Artikli 252 lõike 1 punkt b ja lõike 4 punkt d
Artikkel 12	Artikli 252 lõike 1 punkt b ja lõike 4 punkt d
Artikkel 13	Artikli 252 lõike 4 punkt d ja artikli 253 lõike 1 punkt d
Artikkel 14	Artikkel 250 ja artikli 252 lõike 1 punktid a ja b
Artikkel 15	Artikli 252 lõige 4 ja artikli 253 lõike 1 punkt d
Artikkel 16	Artikkel 251
Artikkel 17	Artikli 247 punkt a ja artikli 252 lõike 1 punkt a
Artikkel 18	Artikli 252 lõike 1 punkti a alapunkt ii ja artikli 14 lõike 1 punkti c alapunkt iv ja lõige 2
Artikkel 19	Artikli 252 lõike 1 punkt a, lõiked 2 ja 3 ning lõike 4 punktid a, b ja c
Artikkel 20	Artikli 253 lõike 1 punkt c
Artikkel 21	Artikli 254 punkt a ning artikli 255 lõige 1 ja lõike 2 punkt b
Artikkel 22	Artikli 254 punkt d

Määrus (EL) nr 576/2013	Käesolev määrus
Artikkel 23	Artikli 254 punkt b
Artikkel 24	Artikli 254 punkt c
Artikkel 25	Artikli 254 punkt a ja artikli 255 lõige 1
Artikkel 26	Artikli 254 punkt d
Artikkel 27	Artikli 254 punkt c
Artikkel 28	Artikli 254 punkt a ja artikli 255 lõike 2 punkt a
Artikkel 29	Artikli 254 punkt d
Artikkel 30	Artikli 254 punkt a ja artikli 255 lõike 2 punkt a
Artikkel 31	Artikli 254 punkt d
Artikkel 32	Artikli 252 lõike 4 punkt e
Artikkel 33	—
Artikkel 34	—
Artikkel 35	—
Artikkel 36	Artiklid 257–262
Artikkel 37	Artikkel 256
Artikkel 38	—
Artikkel 39	—
Artikkel 40	—
Artikkel 41	—
Artikkel 42	Artikkel 268
Artikkel 43	—
Artikkel 44	—
Artikkel 45	—

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET